

နေပါဒီစာအုပ်တိုက်

အကျိုးဆုံးလိပ်ငန်သမဂၢ

ဧည့်ချောင်း

ဒုတိယအကြိုး

နေရီရိဘဏ္ဍာပ် အမှတ်(၄၄)

အကျဉ်းချုပ်လိပ်သမဂ္ဂ

အေသနတွင်

စာမူခွင့်ပြချက်အမှတ်	၄၀၁၁၆၂၀၉၀၉၉၉
မျက်နှာဖူးခွင့်ပြချက်အမှတ်	၄၀၁၂၅၂၂၂၂၂၃၉၉
ပုံနှိပ်ခြင်း	ပထမအကြိုက် ၁၈၇မရနီးစာပေ
ကွန်ပူးကာစာစီ	၁၉၆၃၊ အောက်တိဘာလ
မျက်နှာဖူးဒီဇိုင်း	ဒုတိယအကြိုက် နေရာရှိစာအုပ်တိုက်
ကာလာခွဲ	၂၀၀၉၊ ဒီဇင်ဘာလ
အတွင်းဖလင်	နေရာရှိ
စာအုပ်ချုပ်	စုရည်သန်
မျက်နှာဖူးနှင့် အတွင်းပုံစိပ်	Stars Color-Repro
ထုတ်ဝေသူ	AZ
အုပ်ရေ	စွဲယော်(၂)
တန်ဖူး	ဒေါ်မြင့်မြင့်တင်
မြန်ချို့ရေ	(မြင့်သို့ပုံစိပ်တိုက်)
လ/က၊ အောင်ရာနာလမ်း	၂၀၈၊ လမ်း (၃၀)၊ ရန်ကုန်မြို့။
လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။	ဒေါ်နီနီနိုင် (နေရာရှိစာအုပ်တိုက်)
အုပ်ရေ	၂၀၀
တန်ဖူး	၂၀၀၀ ကျပ်
မြန်ချို့ရေ	နေရာရှိစာအုပ်တိုက်

မြေသန်းတင့်
 အရွှေ့လေတိုက်သောအခါ (၃) /
 မြေသန်းတင့် - ရန်ကုန်၊
 နေရာရှိစာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၀၉၊
 ၁၉၈ တာ ၁၃၁၅ X ၂၀ စင်တီ၊
 (၃) အရွှေ့လေတိုက်သောအခါ (၃)

၉၁၀

ဒဂ္ဂနိုဘရာဇ်၏ အမှာ

မြသန်းတင်၏ 'အရှေ့လေတိက်သောအခါ'မှာ ၁၉၆၇ ခုနှစ်က
ပထမ ပုံနှိပ်ထဲတ်ဝေခဲ့သည်။ ယုံ နေရာရှိမှ ဒုတိယဘကြီးမှ ရှိက်နှိပ်သောအခါ
ကျွန်တော်ဘား အမှာရေးပေပါရန် ပြောသည်။ သူ၏ အရှေ့လေတိက်သောအခါ
စာအုပ်မှာ ၁၉၆၇ ခုနှစ်က ဆီဒင်ပြည်၊ စတော့ဟူမ်းမြှုတွင် ကမ္မားပြိုးချမ်းရေး
ကောင်စိက ညီလာခဲ့ကျင့်ပသော့ဖို့ သူနှင့်အတူ ပါမောက္ခ ဦးအောင်လှု
ကျွန်တော်တိ သွားကြသည်အကြောင်း ဖွဲ့စွဲ၏ ထားသော ခနီးသွား ဆောင်ပါး
စာအုပ် ဖြစ်သည်။ ထိအခါက သူသည် ကမ္မားပြိုးချမ်းရေး ကွန်ဂရက်တွင်
အတွင်းရေးမှု၊ ကျွန်တော်က ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ။

ယင်းပတေမူးသုံးသော ကဗျာဗြိုင်းချမ်းရေး လုပ်ရားမှ ညီလာခဲ့တွင်
ကျွန်တော်ကို ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွှေချမ်းသည်။ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် သင်
ကိုယ်တော်မှင်း၊ သင် လေးမောင်၊ သင်လွင်၊ ဦးထွေးအောင်ကျော် ကျွန်တော်
နှင့် ရဟန်းတစ်ပါး(ဘဲ ကိုတော့ မေနေသည်)တိ ဖြစ်ကြသည်။

သင်လွမ်ှာ လွှဲပဲရေးရသည့်နှစ်က ဖွံ့ဖြိုးသော ဖဆပလ
အဖွဲ့တွင် အလုပ်သမားဝန်ကြီး ဖြစ်သည်။ ဦးထွန်းအောင်ကျော်မှာ ဗမာနိုင်ငံ
လုံးဆိုင်ရာ အူမှုထမ်းများ သမဂ္ဂ ဥဇ္ဈာဇ် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုတ်တိသည်
စတော့ဟမ်းတွင် ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ခြော့ချင်းရေးကောင်စီ ညီလာခဲ့သို့
တက်ရောက်ကြသည်။ ယင်းအစဉ်းအဝေး၏ အခြင်းအရာများကို မြှုသန်းတင့်
က 'အရှေ့လေတိုက်သောအဲ' တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ထိအခါက ကွန်မြှုန်လောကတွင် တရုတ်နှင့် ဆိပ်ယက်တို့ ကဲ့နေ
သော အခြေအေဒေကို မြေသန်းတင့်က ဖော်ပြထားသည်။ ပြမ်းချမ်းရေး လူပို့ဆားမှု
၏ သမိုင်းတွင် တစ်ခါဗျာ မဲရသည့် အစဉ်အလာ မရှိခဲ့။ ယခုအခါ ပထမဆုံး
အကြော်မဲခွဲရသည်။ ဆိပ်ယက် ပြည်ထောင်စုကျော်းပသော နောင် ပြမ်းချမ်း
ရေးညီလာခံ၏ အမည်မှာ ‘လက်နက်လျှော့ပေါ်ရေး’ ဖြစ်သည်။ တရုတ်က
တင်သွင်းသော နာမည်မှာ ‘အမြှုံသားလွှတ်လပ်ရေး’ ဖြစ်သည်။ ယင်း အကြောင်း
ကို မြေသန်းတင့်က ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ကမ္ဘာပြိုမ်းချမ်းရေးကောင်စီ၏ အစည်းအဝေးကို ဘဏ်၏ ဒီဇင်ဘာလ
တွင် ကျင်းပသည်။ အယူအဆ ရေးရာတွင် တရုတ်နှင့် ဆိပ်ယက်တို့ ကဲလွှာသော
အခါန် ဖြစ်၍ အရောကြီးသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အစကမူ ဆိပ်ယက်နှင့် တရုတ်
တို့သည် အတူတွေကာ ကိစ္စအဝဝများကို ဆောင်ရွက်ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ယခု
ယင်းနှစ်နိုင်း အင်အားကြီးတို့ ကဲလွှာကြပေသည်။ ကွဲလွှာချက်ကို မြေသန်းတင့်က
'အရွှေလေတိုက်သောအခါ' စာအုပ်ထဲတွင် ပွင့်လင်းခွာ ဖော်ပြခဲ့သည်။
စတော်ဟုမ်းတွင် ကျင်းပသော ညီလာခံတွင် နိုင်ငံတကာရေးရာနှင့် ပတ်သက်
၍ ဆိပ်ယက်နှင့် တရုတ်တို့ ကဲလွှာကြသော အဖြစ်အပျက် အစီး ဖြစ်သည်ကို
သတိပြုနိုင်သည်။

မြေသန်းတင့်၏ စာအုပ်တွင် သူနှင့် ကျွန်ုတ်တော်တို့ ဆိပ်ယက်
ပြည်ထောင်စုနှင့် အခြားနိုင်ငံများသို့ လှည့်လည်ကြသည့် အကြောင်းများ၊
မော်စကိုနှင့် စတော်ဟုမ်းတို့၏အကြောင်းများ မြေသန်းတင့်က ဖွဲ့စွဲထားသည်
ကို စာဖတ်သူတို့ တွေ့နိုင်သည်ဟု ကျွန်ုတ်တော် နားလည်းလိုက်သည်။

ဒဂုံးတာရာ
ပန်းကြာဝတ်မှုန်

အရှေ့လေ၊ ဆရာတာရာနှင့် ဆရာမြဲ

ဘာသာရပ် ပေါင်းစုံကဲလောင်နာမည်ခဲ့ အမြာက်အမြားပြင့် ရေးသား ပြုစုံခဲ့သော ဆရာမြဲသန်းတင့်၏ ထင်ရှုးသော ခရီးသွားမှတ်တမ်း စာအုပ်များမှာ အရှေ့လေတိုက်သောအခါ ငင်သောင်ယုံ၊ တွေ့နှုန်းပါယဉ်ကျေးမှု မေရိပိပေးနှင့် အိုက္ခာတာညာများ၊ မြာက်ဘက်တောင်ကုန်းဒေသမှ အပြန်၊ လွမ်းမောဖွယ်ရာ ကမ္မာဇားနှင့်ယွန်းဟောမန်ရှင်များ၊ ပုံတောင်ပုံညာသွား တော့လား စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါ စာအုပ်များအနက် ‘အရှေ့လေ တိုက်သောအခါ’ မှ လွှဲ၍ ကျွန်းခရီးသွား မှတ်တမ်းစာအုပ်များမှာ ပြည်တွင် ခနီးများအကြောင်းကို ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ယခု၊ ‘အရှေ့လေ တိုက်သောအခါ’ မှာမူ ဆရာမြဲသန်းတင့်၏ ရှားရှားပါးပါး ပြည်ပအနီးသွား မှတ်တမ်းစာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာဒဂုံနတာရာရာ အမှုစာတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ၁၉၆၁ ခုနှစ် တွင် ဆရာဒဂုံနတာရာ ပါမောက် ဦးအောင်လှနှင့် ဆရာမြဲသန်းတင့်တို့ သုံးပါး ဆွဲဒင်နိုင်ငံ၊ စတော့ဟုမြှင့်မြှို့တွင် ကျင်းပသော ‘ကဗ္ဗာဗြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီ’ ညီလာခဲ့သို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ညီလာခဲ့မှုအပြန် ဆရာသုံးပါးတို့သည် ဆိုပိယက်နှင့် တရုတ်ပြိုးချမ်းရေး ကော်မီတီ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ အဆိုပါ နိုင်များသို့ အလည်းအပတ်ခနီး ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

‘ပြိုးချမ်းရေးခနီးစဉ်’ အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံမှ စတင်ထွက်ခွာကာ ဆွဲဒင်

କ୍ଷିଣିଂ । ତତୋ?ହୃଦୀ:ପ୍ରି.ଟେର୍ନ୍‌ଟୁଳ ଲୈଲାଏ ତାଙ୍କ ରେବାର୍ଗପ୍ରି: ଯିମୁତଳିଶାହଙ୍କ
ଶ୍ଵରିଯଙ୍କ ପ୍ରିଣ୍ଟିଙ୍ଗ୍‌ରୁଚିରେଣ୍ଟିଙ୍କି ପିତିଙ୍କ୍ରା:ଅକ୍ଷରାବ ପ୍ରି.ଟେର୍ନ୍ ଫେର୍ଦିନଙ୍କି
ଆଲନ୍ଦିଅପର ଏଣ୍ଟିପ୍ରିଣ୍ଟ ଏବା ପ୍ରିନ୍ଟିଙ୍ଗ୍‌ରଙ୍କିଙ୍ ଗ୍ରୂପାଜନ୍ମଗ୍ରି ଆହୁରିତିହିଲି
ବାହ୍ୟ ॥

၁၉၆၁ ခုနှစ်က သွားရောက်ခဲ့သော ‘ပြမ်းချမ်းရေး ခရီးစဉ်’၊ မှတ်တမ်း စာအုပ် ဖြစ်သည့် ‘အရွှေလေတိုက်သောအခါ’ ကို ပင်မရောင်းစာပေက ၁၉၆၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလူ ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးနောက် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ‘ပြမ်းချမ်းရေး ခရီးစဉ်’ ဒုတိယပိုင်းကို ဆက်လက် ရေးသား ထုတ်ဝေခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ပါ။

အပြီးမသတ်နိုင်ခဲ့သည့် 'ပြိုမ်းချမ်းရေး ခါးစဉ်' မှတ်တမ်း ဖြစ်သော 'အရွှေလေတိက်သောအခါ' မှာ ဆရာမြေသန်တင်၏ ရွားရွားပါးပါး ပြည်ပ ခရီးသွား မှတ်တမ်းတော်အပ် ပြစ်နေသည်အပြင် ခရီးသွားဖော်မှာလည်း ယနေ့ သက်ရှိထင်ရွား ရှိနေသေးသည့် ဆရာဒဝိတာရာ ပြစ်နေ၍ နေရာရိတာအပ် တိက်က ယခုကဲ့သို့ 'ဒုတိယအကြံမ်' ထုတ်ဝေလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၅၃။ ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေရန် အမှာစာ ရေးသားပေးခဲ့သော ဆရာဒရန်တာရာရန် ထုတ်ဝေခွင့်ပြုခဲ့သော ဆရာမြေသန်းတင်၏ မိသားစုတို့ အား အထူးကျေးလုပ်ကြိုပါကြောင်း။

အကျောင်းပြန်သမဂ္ဂ

(၁)

“ကျေးဇူးပြု၍ နားဆင်ပါရှင်။ လန်ဒန်ကို လိုက်ပါမယ့် ခနီသည်များ
မိန်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ ဘီဒီအောစီ လေယာဉ်ပျော်း မဂ်လာ့ခုံလဆိပ်က
ထွက်ခွာသွားပါတော့မယ်။ ကျေးဇူးပြန့် အဆင်သင့် ပြင်ထားကြစေလိုပါတယ်”

ပြည်ပလေဆိပ် အဆောက်အအုံထွင် ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ
စကားပြောသံ၊ နှုတ်ဆက်သံတို့မှာ သောသောညံနေသည်။ လေယာဉ်မယ်၏
သတိပေးသံကို ကြေားတော့မှ ကျွန်တော်တို့သည် လေးလဲလှသော တော့ပုံကွတ်
အကျိုးကြေားများကို ကောက်၍ ပွဲလိုက်ကြသည်။ လက်တစ်ဖက်ကလည်း နေစဉ်
အလွယ်တကူသုံးရန် ပစ္စည်းထည့်ထားသည့် ဘီဒီအောစီ လက်ဆွဲခိုက် ကို
ကောက်၍ ယူလိုက်ကြသည်။

ကျွန်တော်၊ ဆရာတိုးအောင်လှန့် ဒရိန်တာရာတို့ သုံးဦးစလုံး
အဆင်သင့် ပြင်ဆင်ပြီး၍ မကြော့မီ လေယာဉ်ပေါ်သို့တက်ရန် လေယာဉ်
မယ်က ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် သူ့နောက်သို့ လိုက်လာခဲ့ကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့
သည် ဒီမီသူ့ဖိမ်သားများနှင့် လာရောက်နှုတ်ဆက်ကြသော မိတ်ဆွဲများကို
နှုတ်ဆက်ကာ ကွင်းလယ်တွင် ရပ်ထားသော လေယာဉ်ပျော်း ဆီသို့ လျောက်
လာခဲ့ကြသည်။

အပြင်ဘက်တွင် မောင်စပြန်ပေပြီ။

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

“ဟောကောင် . . . လန်ဒန် ရောက်ရင် ငါ ပေးလိုက်တဲ့ စာအုပ်တွေ ဆရာလှဖောက် ပေးဖို့ မမေ့နဲ့နော်”

ကျော်အောင်က လန်ဒန်တူတဲ့လိုလို ပါမောက္ခ ဒေါက်တာလှဖေ အား စာအုပ်များ ပေးလိုက်သည်ကို မမေ့ရန် တဖွဖွားနေသည်။

“လွှမ်းဝေ ဆီကိုပေးတဲ့စာလည်း မမေ့နဲ့ဟော။ မင်းရှာချိန်မရရင် စာတိုက်ကနေ ထည့်လိုက်”

ကျော်အောင်က ထပ်၍ သတိပေးပြန်သည်။ ကျွန်ုတ်ကား သူ့ကို အေးအေးအေးအေး ပြန်ပြောချိန် မရတော့ဘူး။ ခေါင်းစာဆတ်ဆတ်ညိုတ်၍ တအင်အမိုင်လိုက်ရင်း လက်ပြကာ လေယာဉ်ပုံဆိုသာ ခတ်သုတ်သုတ်လျှောက် လာခဲ့သည်။

ဘို့အေးအေး ကော့မက် ရုတ်လေယာဉ်ကြီးသည် စက်နှီးကာ ပြေးလမ်း တစ်လျှောက် ပြေးနေပြီ။ ကွင်းမှတ၍ ပုံတက်လိုက်သည်။ အောက်တွင် မြင် ရသာ မီးပွင့်များ၊ တိုက်တာအိမ်ခြေများသည် တဖြည့်ဖြည်း မှန်ပါး ပျောက် ကွယ်သွားကြသည်။ လေယာဉ်ကြီးသည် တိမ်တိုက်တွေထို့ ထိုးဖောက်ကာ အထက်သို့ မြင့်၍ မြင့်၍ တက်လာသည်။ နောက်ဆုံးတော့ ကျွန်ုတ်တို့နှင့် ကဗျာကြီး၏ အကြားတွင် တိမ်လွှာတွေ ခြား၍ သွားပါပြီ။ အချိန်မှာ မြန်မာ စံတော်ချိန် ၆ နာရီ၌။

လေယာဉ်ပုံကြီးသည် ပေ ၃၀,၀၀၀ အမြင့်မှာ ပုံနေသည်။ အမြင့် ရောက်တော့လည်း လေယာဉ်ပုံသည် ပြို၍ သွားသည်။ အလှပ်ဆုံးအချိန်မှာ အထက်မရောက် အောက်မကျ အချိန်ပိုင်းလေး ဖြစ်သည်။ အထက်မရောက် အောက်မကျခုံးရင် ဒီလိုချည်းပဲ ထင်ပါရဲ့ဘူး တွေးလိုက်မိသည်။

လေယာဉ်ပုံပေါ်တွင် ကျွန်ုတ်တို့သုံးဦး တစ်ယောက်တွေားစီ ရောက်နေကြသည်။ ကျွန်ုတ်ဘေးတွင် အင်လိပ်ကြီးတစ်ဦး ရှိသည်။ ဆရာ ဦးအောင်လှ အေးတွင် မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ဦး ရှိသည်။ ဒရုန်တာရာကား အင်လိပ်ကြီး နှစ်ယောက်ကြားတွင် ညပ်နေလေ၏။

ကျွန်ုတ်သည် ရှုခင်းကို မြင်ရလိမြင်ရပြား အောက်သို့ င့်ကြည့် မိသည်။ မောင်လည်း မောင်နေပါပြီ။ ထိုပြင် တိမ်လွှာတွေ အထက်ကလည်း ရောက်နေသဖြင့် ဘာကိုမှု မမြင်ရတော့ပါ။ သည်တော့မှ ကျွန်ုတ်သည်

အိတ်ထဲက မှတ်စုစုပေါင်ကိုထုတ်ကာ ကွန်ဖရင့်အတွက် ပြင်ဆင်ထားခဲ့သည်
များကို မှတ်မိမြန် လုပ်လော့ ဖတ်ရှုနေဖို့သည်။

ကွန်တော်တို့သည် ဆွဲဒိုင်နိုင်ငံ၊ ဝတော့ဟုမြဲဗြို့တွင် ကျင်းပမည့် ကူဗျာ
ပြီးချမ်းရေးကောင်စီ ညီလာခံကြီးဗျာ တော်ရောက်ရန် ထွက်ခွာလာကြခြင်း
ဖြစ်ပေရာ ကွန်ဖရင့်တွင် တင်သွေးနေးနေးမည့် ပြဿနာများကို အတော်
အသင့် ဖြောက်ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ ကူဗျာပြီးချမ်းရေးကောင်စီမှ ဖြေးမျှး
ကျင်းပသော ယဉ်ကျော်မှု နှစ်ပတ်လည်နေ့များတွင် ကွန်တော်တို့က ဝန်ကြီး
ပဒေသရာဇာ၏ အနှစ် ၂၀၀ ပြည့် ကျင်းပရေးအဆိုကို တင်သွေးထားပေရာ
ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ၏ စာပေယဉ်ကျော်မှု အရည်အသွေးများကိုလည်း
ကောင်စီ အစဉ်းအင်းတွင် တင်ပြနိုင်ရန် လေ့လာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

ကူဗျာပြီးချမ်းရေးကောင်စီ ညီလာခံကို ကျင်းပချိန်၌ နိုင်တဲ့ကာ
ပြဿနာများမှာ ပေါ်ပါက်လျက် ရှိပေ၏။ တော်ပို့ယက်နမ်တွင် အမေရိကန်
နယ်ချုံသမားသည် လက်နက်ပြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ကာ ရုပ်သေးအစိုးရနှင့်
ပူးပေါင်းကာ နှစ်ကွပ်လျက် ရှိသည်။ ကျူးသားအား အမေရိကန် နယ်ချုံသမား
သည် ကျူးကျော်ရေး စစ်ပွဲဆင်းရှုနိုင် ဒေဝါယာကြီးပြင်ဆင်လျက် ရှိသည်။ ဒတ်ချုံ
နယ်ချုံသမားသည် အနောက်အိရိယုံကို ဆက်လက်သိမ်းပိုက်ကာ အင်ဒိုနီးရှုံး
ပြည်သူ၏ လွှတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲကို ဟန်တားလျက် ရှိသည်။ အယ်ယ်တို့နိုးယား
တွင် ပြင်သစ်နယ်ချုံသမားသည် အယ်လ်နိုးနိုးယားပြည်သူများ၏ လွှတ်မြောက်
ရေးတိုက်ပွဲကို အကြမ်းဖက် နှစ်နှင့်လျက် ရှိသည်။

နေတိုးစိစ္စပုံးစိုးများသည် အနောက်ရှားမနီကို ချူးကလီးယား
လက်နက်များ တပ်ဆင်ပေးထားကာ ရှားမန်စစ်ပြုပြီးရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုရေး
နှင့် ရှားမန် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးကို ဟန်တားထားရှုသာမက ဆိုပို့ယက်
ယူနိယ် အများပြုသော ဆိုရှုယ်လစ်ဂိုဏ်းကြီးကို ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ရန် ဖုတ်ပူ
မီးတိုက် ပြင်ဆင်နေကြသည်။ ဤမျှေားမကပါ အင်ဂိုလာ၊ ဂိုအာ၊ ကွန်ရိုး
လော၊ တောင်အာဖရိက၊ ကင်မရှုန်း၊ ညာာဆာလင်း၊ ကင်ညာ စသည်တို့တွင်
လည်း ကောင်း၊ အီကျေတား၊ ပိုရှာ ဒို့မို့နို့ကန် သမ္မတနိုင်ငံ၊ ပြုတို့ရိုကို စသည်
လက်တင် အမေရိကန်နိုင်ငံများတွင် လည်းကောင်း၊ နယ်ချုံသမားများသည်
ပြည်သူ့ လွှတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲများကို အမျိုးမျိုး ဖျက်ဆီးချေမှုန်းလျက်

ရှုကြုံပါသည်။ နိုင်ငံပေါင်းများစွာတို့အား ကိုလိုနိစနစ်အောက်တွင် ထားရှုကာ လွှာတ်လပ်ခါစ နိုင်ငံများစွာတို့ဟူလည်း ကိုလိုနိစနစ်သစ်အောက်တွင် သွာတ်သွေးရန် လက်နက်ဖြင့် အကြမ်းဖက်၍ ကြီးတားလျက် ရှုပါသည်။ သိဖြင့် နယ်ချွဲသမားများသည် ကျူးကျော်ရောစစ်ပွဲများကို ဖုန်းတိုးလျက် ရှုပါသည်။ ကျူးကျော်ရေး စစ်ပွဲတွေ နှိုင်နေသမျှ ကိုလိုနိစယ်ချွဲစနစ် နှိုင်နေသမျှ အဖို့နှင့် ပြည်သူများ၏ ခုခံရေးတို့ကိုပွဲများ နှိုင်နေးလည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ နယ်ချွဲသမားက မတရားသဖြင့် လာရောက်အုပ်စိုးရန် မတရားသော နည်းလမ်းမျိုးခုခံဖြင့် ကြိုးပမ်းနေသမျှ အဖို့နှင့် ပြည်သူ့လိုက် ပြန်လှန်ခံကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုပို့ယ်ကုန်ဖို့ ဦးဆောင်သည့် ဆိုရှုံးလစ်စနစ်ကြီးနှင့် ဆိုရှုံးလစ်ဂိုဏ်းကြီးသည် အဖို့နှင့် ပြည်သူများ၏ လွတ်ပြောက်ရေးတို့ပွဲကို ထောက်ခံလျက် ရှုပါသည်။ နယ်ချွဲသမားက ကျူးကျော်ရေးစစ်ပွဲတွေ လုပ်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အဖို့နှင့် ပြည်သူများက ခုခံရေးတို့ကိုပွဲတွေကို တို့က်နေသမျှ ဆိုရှုံးလစ်ဂိုဏ်းကြီးကလည်း ထောက်ခံအားပေးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သိဖြစ်ရာ ကဗ္ဗာစစ်၏ အရှုံးရှုံးသည် ကျွန်းတော်တို့အား တဖွေခြောက်နေးမျိုးမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

သိဖြစ်ပေရာ ကဗ္ဗာပြို့းချမ်းရေးရှုံးရှုံးရေးစစ်ပွဲများ၏ ရေသာက်မြှင့်ဖြစ်ပေသော ကိုလိုနိစယ်ချွဲသမားအား ကိုလိုနိများမှ ပြန်ဆုတ်သွားကာ သူ့နေရာသို့ အရောက်မြှင့်ပိုင်မှုသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ သူ့နေရာသို့ ရောက်ပြီး သူတို့ပြည်တွင်း ပြည်သူများက ကဗ္ဗာပြည်သူများ၏ အကူအညီဖြင့် နယ်ချွဲသမားနှင့် သူ့စနစ်ကို မေဖြေပို့လှိုက်ပြီးမှသာ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံများအားလုံး အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးရကြမှုသာ ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

ကဗ္ဗာပြို့းချမ်းရေးအတွက် အရေးကြီးသော အခြားတစ်ချက်မှာ အတွေ့တွေ့နှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုပို့ယ်ကုန်ဖို့ ဦးဆောင်သော ဆိုရှုံးလစ်ဂိုဏ်းကြီးသည် အတွေ့တွေ့နှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းတွင် လည်းကောင်း၊ အပြင်တွင် လည်းကောင်း မဆုတ်မနစ် ကြိုးတားခဲ့သည်။ ကဗ္ဗာပြည်သူလူထုများ၏ ထောက်ခံအားပေးမှုကို ရှုံးနေသည်။ သိရှာတွင် အမေရိကန် ဂေါင်းဆောင်သော နယ်ချွဲနိုင်ငံများသည် အတွေ့တွေ့နှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို

တားသီး နေကြော်သည်။ ထိုကြောင့် ၁၉၆၁၊ ခုနှစ်၊ မတ်လကုန်က ဒေလီဖြူဗြိုင် ကျင်းပခဲ့သော ကမ္ဘာ့ပြိုးမေးရေးကောင်စီ ညီလာခံကြီးက (၁) အတွေထွေနှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ (၂) ကိုလိုနီစနစ် အသွင်အမျိုးမျိုးကို ဖျက်သိမ်းရေးတို့ အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းပြဿနာနှင့်ရပ်ကို တစ်ပြိုင်တည်း ဖြေရှင်းနိုင်မှုသာ ကမ္ဘာ့ပြိုးမေးရေးအတွက် အလားအလာ ရှိပါလိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ ကျွန်တော်၏ ခံယူချက် ပြစ်ပေးသည်။

လယာဉ်ပြီးမှ မီးနီသည် ဖျတ်ခနဲ့ပွင့်လာသည်။

“ကျွန်မထို လယာဉ်ပုံကြီးဟာ ပေ ၃၂,၀၀၀ အမြင့်မှာ ပျော်နီးနေ ပါတယ်။ ၅ မိနစ်အတွင်း ဒေလီလယာဉ်ကွင်းကို ဆင်းသက်ပါတော့မယ်။ ခနီးသည်များ ကျေးဇူးပြု၍ ခါးပတ် ပတ်ထားကြစေလိုပါတယ်”

လယာဉ်မယ်၏ အဆုံးကြောင့် ခနီးသည်များ လူပ်လူပ်ရွားရွား ဖြစ် သွားကြသည်။ ကျွန်တော်၏ အတွေးများလည်း ပျောက်သွားကြပါသည်။

ဒေလီမြှုတွင် ကျေးမှတ် အာရုံယောကျွမ်းမှု ညီလာခံသို့ တက်ရောက် ရန် လိုက်ပါလာကြသည့် ယဉ်ကျေးမှုအရာရှိ၏ မွန်ဘို့ကေတို့ နှစ်ယောက်မှာ ဆင်းရန် အထုပ်အပိုင်းတွေ ပြင်နေကြပေးသည်။

ဒေလီလယာဉ်ပုံကွင်းသို့ ဆိုင်ရသောအခါ ၁၀ နာရီ ၁၀ မိနစ် ရှိပေပြီ။ ရန်ကုန်မှ ဒေလီကို ၃ နာရီခြားကြေားပျော်နီးရပေ၏။

ကျွန်တော်တို့သုံးယောက် ဒေလီလယာဉ်သံ အဆောက်အအုံထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြသည်။ ဒေလီလယာဉ်သံ အဆောက်အအုံမှာ မဂ်လာဒုံးလယာဉ် လောက်ပင် မအမ်းနားပါ။ ညျှောက်၍လားမသိ စည်စည်ကားကား မနှို့လှာ ပြောက်သွေ့ တိတ်ဆိတ်နေသည်။ အီနီယာပြည်ထွက် ပစ္စည်းရောင်းသည့် ဆိုင် ကလေးမှာလည်း ပိတ်ထားလေသည်။ ကျေး၊ မ အိမ်သာအဝတွင် စောင့်နေသည့် ကုလားမကြီးနှင့် ကုလားအဘို့ကြီးကိုသာ တွေ့ရသည်။ သူတို့ ရှုံးတွင် ကိုယ်လက် သူတို့သင်သူတို့ ပေးသွားကြပေးသွားကို ခင်ပြထားလေသည်။

လယာဉ်ထဲတွင် ဘာမှာ ကြည့်စရာဆို၍ ထူးထူးမြားမြား မရှိသဖြင့် ဓည့်ခန်း၌၌ထိုင်၍ ဆေးလိုပ်သောက်ရင်း အချိန်ဖြန်းကြရသည်။ ၁၁ နာရီထိုး တော့မှ ဒေလီလယာဉ်မှ ထွေကိုခွာလာခဲ့ကြပေးသည်။

လေယဉ်ပါ်မှာ ညုဘက္ကူးလေသည်။ ဘိအိုဒေစီ လေယဉ် ဥစာကား ဖြိုင်ဆိုင်လူပေ၏ နိုင်ငံတကာ လေကြောင်းကွဲမှတ်များသည် တစ်ခု နှင့် တစ်ခု ပြိုင်နေကြလေသည်။ အစားအသောက် အပြုအစု အခမ်းအနား စသဖြင့် သူ့ထက် ငါ ကောင်းအောင် လုပ်နေကြလေသည်။ သည်ပြင်နေရာ မပြောနှင့် ကိုယ်လက် သုတေသနသည့်အခါးမှာတောင် အပြိုင်အဆိုင် လုပ်ထား လေသည်။ အခန်းထဲတွင် ဆပ်ပြာမွေး၊ ရေမွေး၊ ခေါင်းလိမ်းခါး၊ ပေါင်ဒါ လက်လိမ်းသည့် အမွေးခါး၊ နှုတ်ခမ်းခါး၊ ခေါး၊ မျက်တောင်ကော့ခေါး၊ ပါးခါး ခေါး၊ ကိုယ်လိမ်းပေါင်ဒါ၊ ဖောင်ဒေးရှုံး၊ ခရင်စ် စသဖြင့် ပုံလင်းတွေ တစ်ဒါဇ် ကျော်ကျော်လောက် ထောင်ထားလေသည်။

လေယဉ်ပုံပေါ် တွင် အိပ်ဖြော်စားသော်လည်း အိပ်မပျော်ပါ၊ ကျွန်တော်ခေါင်းထဲတွင် ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းများအာကြောင်းကိုသာ စဉ်းစားမိပါသည်။

ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လှပ်ရှားမှုသည် လူထု၏ ထင်မြင်ချက်ကို စုစုည်း သော နိုင်ငံတကာ လှပ်ရှားမှုကြီး ပြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက ပြည်သူများ သည် ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေးကို ပြတ်နိုက်သည်။ သို့ရာတွင် စိတ်လက လိုချင်နေခဲ့ နှင့် ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး မရရှိခိုင်ပါ လှပ်ရှားမှုထ ပါဝင်တိုက်ပွဲဆင်နှုန်းမှသာလျှင် ရရှိင် ပေမည်။ ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လှပ်ရှားမှုကြီးတွင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံ၌ သည့်ထက် သည့် ကျယ်ပြန်လာဖို့ သည့်ထက်သည် တိုးတက်လာဖို့ လိုပါသည်။ ထိုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး ဂွန်ကိုရက် ညီလာခံကြီးတစ်ရပ် ခေါ်ဆိုန် ဆုံးပြုတ် ခဲ့ကာ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီတစ်ခုကို ကျွန်တော်တို့မဲ့မဲ့ သုံးပတ်လောက်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ညီလာခံနှင့် ဆွေးနွေးမည့် ပြဿနာများကို လည်း ပြုလော်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှာ . . .

- (o) နိုင်ငံရေး၊ ယဉ်ကျေားမှု စီးပွားရေးနှင့် သိပ္ပာပညာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး ပြဿနာ။
- (j) အမျိုးသား လွှာတ်လပ်ရေးနှင့် ကိုလိုနိစစ်စုစ် ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာ။
- (r) အတွေ့တွေ့နှင့် လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာ။
- (d) စည်းရုံးရေး ပြဿနာ . . . တို့ ဖြစ်သည်။

ယင်ပြုသနာများကို လာမည့် မြန်မာနိုင် ကွန်ပြိုဆောင်ရွက်ရန် စွဲလာခံတွင် ကော်မရှင်များဖွံ့ဖြိုး ဆွေးနွေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

ထိုကြောင့် ကဗျာပြီးချမ်းရေး ရရှိရေးအတွက် ကိုလိုနိစစ်စာတိကို
ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့ လိုသည်။ အမျိုးသားလွှတ်လပ်ရေး တည်တဲ့ခိုင်ပြို့ လိုသည်။
သည့်နောက် လက်နက်တွေ ဖျက်သိမ်းပစ်ဖို့ လိုသည်။ ထိုနှုတ်က နိုင်အချမ်းချင်
ယဉ်ကျေးမှု၊ ပါးပွားရေးနှင့် သိပ္ပံပညာပယ်များနှင့် အတွက်အကြုံ လုပ်ကာ
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လိုသည်။ ဤသည်များ အောင်ပြုရေးအတွက် ပြည်သူ
လူထုတွင် အခြေခံသော ကဗျာပြီးချမ်းရေး လူပ်ရှုံးမှုပြီးကို ပို့ပို့ကျယ်ပြန့်
အောင် စည်းဖို့ လိုပေသည်။ ဤခုလူသုချက်ပြု့ မြန်မာနိုင်ငံ ကဗျာပြီးချမ်းရေး
ကွန်ဂရန် ညီလာခံတွင် ပြဿနာလေးရပ်ကို ကော်မရှင်ဖွံ့ဖြိုး အွေးနေးရန်
ပြောန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

“မကြာခင် ဘာရိန်း လေယဉ်ပျံကွင်းကို ဆင်းပါတော့မယ်”

ဘာရိန်း ဟူသောအမည်ကို ကြေားလိုက်သည့်နှင့် ကျွန်တော်မျက်လုံး
များ ပြုးကျကိုယ်သွားကြလေ၏။

“ကိုလှမွေတိ လေယာဉ်ပုံ ပျက်ကျတာဘာ ဒါ ပါရှင်းပင်လယ်ကွဲ၊
ပေါ်မှာ ပြော”

ဒဂို့နတာရာက ကျွန်တော်ကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ လေအီပိများ (Air Pocket) ပေါ်သည်ဟု နာမည်ကြီးသော နေရာပေတည်း။

လေယဉ်ပံ့ကြီးသည် အောင်ကလောက် မြိုင်တော့ဘဲ အထက်
တက်လိုက် အောက်ဆင်းလိုက်နှင့် လိုင်းစီးသလို ခုန်နေသည်။ ကွဲန်တော်ထိတ်
ထဲတွင် နည်းနည်းတော့ တုန်လုပ်သွားသည်။ ဘာမူ ပူပင်ဟန်မျိုး ပကာတီပြီးခါး

ଏବା ଲେଖାର୍ଥମଧ୍ୟରୀ ମୁଗ୍ନକ୍ଷାକ୍ରି ଉଚ୍ଚଲ୍ଲିଙ୍କତୋରୁମୁ ଶିର୍ଦ୍ଦରେଜୋଃବ୍ୟାଃପେବନ୍ତ୍ୟ॥

ଜ୍ଞାନତେରଙ୍ଗକା: ଫୁମନ୍ଦିର୍ବଲୁରେତୁ ପିଣ୍ଡପଂଦୁର୍ଗୋଟି ଲେଖାର୍ଥ
ପେଟୁମୁ ହି:କ୍ରମ୍ଭେଶ୍ଵରପିଲାହନ୍ତି । ଗଣ:ଶ୍ରୀଃମୁ ରେତ୍ରାଳ୍ପିଣ୍ଠିତ୍ତିନ୍ଦ୍ରି କ୍ରମ୍ଭେଶ୍ଵରିଲାହନ୍ତି ।
ହୃଦ୍ରାତ୍ମନ୍ ଉତ୍ତର୍ମାତ୍ରକେବିନ୍ଦ୍ରି ତାରାଗ୍ରିମୁ ଘର୍ମନ୍ଦରି । ଆପିନ୍ଦନାର୍ତ୍ତନ୍ ମନ୍ତ୍ର:
ଭୋଦ୍ରଣ୍ଣ ଫେରିଲାହନ୍ତି ।

ଏକାଙ୍ଗାଲ୍ୟିନ ଲେଖାର୍ଦ୍ଦିଙ୍କେ ଯାହିଁ ଜୋକ ହୀ ଫିଡ଼ି ହାରିଲାପାଇଁ
କାହିଁନିଃ ଲେଖାର୍ଦ୍ଦିଙ୍କୁ ଗୁରୁତ୍ୱରେ ତୁମ ଯିବେଳେ ହୀନ ପିଲାଇଁଲାପିଲାଇଁ
ଦେଇ ଫ୍ରିଙ୍କରାଠିରେ ବେଶ କରିପାଇଁ କାହାରି ପ୍ରକାଶ କରିଲାଯାଇଲା ଏବଂ ରହିଥିଲୁଛି
ରେଖାର୍ଦ୍ଦିଙ୍କ ଫିଡ଼ିପାଇଁ ॥

10

ଲେଖାନ୍ତଙୋଗ୍ରହି ପଦ୍ମଶିଳ୍ପୀ କରୁଥିଲୁଣ୍ଡନ୍ ଲେତାହୁାହୁା ତିର୍ଯ୍ୟକ
ପଦ୍ମଶିଳ୍ପୀ ପଦ୍ମଶିଳ୍ପୀ ପଦ୍ମଶିଳ୍ପୀ ପଦ୍ମଶିଳ୍ପୀ ପଦ୍ମଶିଳ୍ପୀ

ကျွန်တော်တိုကား လေယဉ်လိုက်တိုင်း အောက်သို့ ဆင်းကြသည်။
ဘာရိန်းလေဆိပ် အဆောက်အအုံမှာ တစ်ထပ်တိုက်ပုကဗောလေး ဖြစ်သည်။
တိုက်ဘေးတွင် ဝါကပ်များမြို့၍ အဖိုကဗောလေးချားသည်။ နိုင်ငံတကာလေဆိပ်
နှင့် လုံးဝ မတူပါ။ ကျွန်တော်တို့ မဂ်လာဒုံးလေဆိပ်နှင့် အပြတ်အသယ် ကွားမြှား
လှသည်။ လေဆိပ်အဆောက်အအုံသည် သေးငယ်စုတ်ချာသလောက် ပရီယတ်
စည်ကားလှပေသည်။ သို့ရောတွင် နိုင်ငံခြားသားတွေက များပါသည်။ လေဆိပ်
အဆောက်အအုံထဲတွင် လည်းကောင်း၊ အပြင်တွင် လည်းကောင်း၊ ဥရေပါတို့
သားများကိုချုပ်း တွေ့ရပါသည်။ ခေါ်သွားမည့်သူများနှင့် လိုက်သွားများ ပြု
ဟန်တူပါသည်။ အမေရိကန်မများ အင်္ဂလာင်မများကိုလည်း အုပ်လိုက်ချို၍
တွေ့ရပေ၏၊ မီးရောင်ထွေကိုသော သစ်ပင်ရိပ်တစ်ခုအောက်တွင် နှစ်ခေမီးချုပ်း
စုတ်ကာ နှစ်ဆက်နေသော မျက်နှာဖြော့စွာလို့ မြင်ရသည်။ အမွှေ့စုတ်ဖွားနှင့်
အယ်ဇော်ရွင်းခွေးကြီး တစ်ကောင်မှာ စက်ရှိစောင့်ပေးသလို သူတို့ အနားတွင်
ဆောင်ကြောင်တိုင်နေပေသည်။

ප්‍රිතිචුකුණ් ඇමරිකන්ට පිළිඳීමෙන් රෙක්ස්සුමුන්සියෝ: ශ්‍රී

သဖြင့် မျက်နှာဖြူတွေ သည်မှုလောက် ပေါ်လေသလားဟု တွေးမိသည်။ ကျွန်ုတော်တို့သည် အပြင်ဘက် လေယာဉ်တွင် စစ်နားတွင် ပို့ဆောက် ဒီလောက် လုပ်နေကြဖြီးမှ လေဆိပ်အဆောက်အအုံထဲသို့ ငင်လာခဲ့ကြသည်။

လေဆိပ်အဆောက်အအုံထဲ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရန် ဆော်ဒီအာရော့၏ အမျိုးသားထွက်ကုန်ပစ္စည်းကလေးများကို လိုက်ရှာကြသည်။ သို့ရာတွေ အမျိုးသားပစ္စည်းကို မတွေ့ရပါ။ နိုင်ငံခြားမှ ပစ္စည်းမျိုးစုံကို တွေ့ရပါသည်။ ပတ်ကား ၁၁ ကောင်တိန့် ကင်မရာ လက်ပစ်နာရီ အေမရိကန် ရေစွဲး စသည်တို့ စုံလင်လျပါသည်။ အကောက်မဲ့ လေဆိပ်ဖြစ်၍ စေးလည်း များစွာ ချိုလျပေ၏ တချိုပစ္စည်းများကား နှစ်ဆ သုံးဆမျှ ချိုလေသည်။

ဘာရို့နှင့် လေယာဉ်ပုံ တစ်နာရီခန့် ပုံနားလေသည်။ ကြည့်စရာ ရှုစရာ မရှိသဖြင့် ကျွန်ုတော်တို့လည်း လေဆိပ်ပြင်ဘက်တွင် အညာင်းပြု အညာငြားပြု လမ်းလောက်နေကြသည်။

“လူကို လေ့လာခြင်းပါပဲ ဟုတ်လား”

ကျွန်ုတော်က ဒဂုံနတ်ဘရာကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ဒဂုံနတ်ဘက သူ့ဟန်အတိုင်း မြှုစိစိလုပ်၍ ပြုးနေလေသည်။ လေဆိပ် အပြင်ဘက်တွင် မျက်နှာဖြူ အမျိုးသား အမျိုးသားတွေကိုသာ တွေ့ရသည်။ ဘာရို့နှင့် ရေခံတွင်း များကို စို့မို့နေသူများဟု တင်ပါသည်။ သို့ဟုတ်လျင်လည်း အကျော်အလယ်ပိုင်းတွင် စခန်းချေနေကြသော နိုင်ငံခြား စစ်တပ်များမှ စစ်ပိုင်းများ၊ စစ်သားများ ဖြစ်ဟန်တုပါသည်။

ဘာရို့နှား စတုရန်းမိုင် ၂၀၀ ကျော်ကျော်လောက်သာရှိသော မြှုတိသူ အကာအကွယ် ခံနိုတစ်ခုဖြစ်၍ စော့ဘွားတစ်ဦး အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် မြှုတိသူအိုးရော ချေလျှော့ပဲကရေးသုံးသူ မြှုတိသူလူမျိုးတစ်ဦးကို စော့ဘွားအကြံပေးအရာရှိနှင့်အာဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်သည်မှစ၍ မြှုတိသူ ကိုလိုနိုင်ချုပ်ရေးသည် ဘာရို့နှားတွင် အကြံ့ကြံ့လာနိုင်ခဲ့သည်။ ပဲကရေး၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကြောင့် ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် အယ်လီးဘက်ဘုရင်မက ပဲကရေးကို ဆာဘွဲ့အပ်နှင်းကာ သူကောင်းမြှုလိုက်သည်။

သို့ရာတွင် နှီးကြားစပ်လာသော အာရပ်ပြည်သူများက လွှတ်လပ်ရေးတောင်းဆီလာကြသောအခါတွင် မြှုတိသူ ကိုလိုနိုင်စနစ်သည် အကျော်အတည်း

ଭୂର୍ବା: କୁଣ୍ଡ ରଣ୍ଧିନ୍ଦିଲା ଧୁଲ୍ବନ୍ତିରେ ଶକ୍ତିକୁଣ୍ଡରେ ଅନ୍ତର୍ମୁଖ
ଭୂର୍ବା: ପ୍ରିତିବ୍ୟାନିଯିଏ. ଶକ୍ତିଗୁଣରେ ଅନ୍ତର୍ମୁଖଭୂର୍ବା: ପେଟି ପିରିଲାହା ଧୁଲ୍ବନ୍ତିରେ
ଦୁଃଖଧୁଲ୍ବନ୍ତିରେ ଏ ଶକ୍ତିଲୋକରତନ୍ତିରେ ପ୍ରିତିବ୍ୟା ଫିଳିନ୍ଦିଭ୍ରାତାଙ୍କିରେ ଶାଯିଦୁଃଖଦୀନିର୍ଦ୍ଦିନ
ଲାଭୋର୍ଗଚେତାଙ୍କାପିର୍ବନ୍ଦିମୁକ୍ତାଙ୍କା: ଆବରିପ୍ରିଲ୍ବନ୍ଦିଭୂର୍ବା: ଅନ୍ତର୍ମୁଖଧୁଲ୍ବନ୍ତିରେ ଅଧିକନ୍ତିରେ
ଜାତିନ୍ତିରେ ବୈରିଲା ଧୁଲ୍ବନ୍ତିରେ ପ୍ରିତିବ୍ୟା ଅନ୍ତର୍ମୁଖଭୂର୍ବା: ରଣ୍ଧିନ୍ଦିଲା
ତୋଣିଙ୍କା: ହୀରାମ ଦିଃ ରାଗିତନ୍ତିନ୍ଦିତିନ୍ଦିନ ଅଭିଗ୍ରହିତାଙ୍କା: ପେଟି ପିରିଲାହା ଧୁଲ୍ବନ୍ତିରେ

ပြတိသွေးနှင့်ပြားနေစုဝါကြီး မစွာတာ ဆယ်လွှင်လျှိုက်ကား ပန်ကုံးဖြစ်
သီးကြိုခြင်းမခံရဘဲ ခဲပေါက်ခဲရလေသည်။ နယ်ချွဲလက်ဝေခဲ ဘာရိန်းစော်ဘွား
သည် အံကြော်များကို လက်နက်ဖြင့် ဖို့ပို့ရှုသာမက အံကြော် ခေါင်းဆောင်
များကို ပြည့်နှင်းက် ပေးလိုက်သည်။ ပြတိသွေး အတိုင်ပင်ခံအရာရှိ ကိုလည်း
ထားမြတ်သည်။

သို့ရာတွင် ပြည်သူများ၏ တော်လှန်ရေါ်ရေကို တား၍ မရပါ။
 ပြတိသူ နယ်ချုံသမားသည် သည်အချက်ကို ကောင်းကောင်းသပါသည်။
 ပြတိသူ နိုင်ငံဌားမေးရုံးသည် ရွှေလျော်ရှာ အခြေမလှ ဖြစ်တော့မည့်ကို တွေ့ဖို့
 ကာ အတိုင်ပင်ခံအရာရှိ ဘာချားလိုပ်ပါရေကို ပြန်ခေါ်လိုက်လေသည်။
 ဘေး၏ ခု ဉာဏ်လေထာ် လန်ဒန်စိုင်း သတင်းစာတစ်စောင်တွင် အနှစ် ၃၀
 ကျော်မျှ အတိုင်ပင်ခံအရာရှိအဖြစ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့သော ဘာချားလိုပ်ပါရေး
 ၏ နှုတ်တွက်လွှာကို ဘာရုံးနှင့် ဖော်တွက်လာခဲ့သော ဘာချားလိုပ်ပါရေးက
 စုစုပေါင်း ဖော်ပြထားလေသည်။ သတင်းစာဝါဒီစီးအောက်တွင် ‘ဘာရုံးနှင့် ကျွန်ုပ်
 တို့ သတင်းထောက်ထဲမှ’ ဟု ရေးထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ သတင်းထောက်
 ဆုံးသည် မှာ အားခြားသူမဟုတ်၏ ဖော်တွက်လာခဲ့သော ဘာချားလိုပ်
 ပါရေး ကိုပို့တိုင်ပေါ်ပေါ်သည်။

သိပ္ပါဒ် ဘာရိန်းတွင် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးတိုကိဂ္ဂီးကိုင် ချယ်လှယ်
နေသည့် ပြတိသူ နယ်ချွဲသမားသည် တစ်ထစ်ဆုတ်၍ သွားရလေသည်။
သိသော်လည်း ဘာရိန်း၏ စီးပွားရေးသည် ယခုတိုင် ပြတိသူနှင့် လက်ဝါးကြီး
အပ် အရင်းရှင်များ အောက်တွင် ရှိနေသေး၏။ ရေရှိတွင်းများကို အမေရိကန်
စတင်းသတ် ရေရှိကုမ္ပဏီနှင့် ပြတိသူ အရင်းရှင်ကြီးများက ချယ်လှယ်လျက်
ရှိနေပေးသေး၏။

နယ်ချေသမားတွေက ဘယ်မှုပင် ကိုလိုနိမ္ဒားကို သိမ်းပိုက်ထား၍ နေရာမီတာအပ်တို့

သော်လည်း ရတော့မည် မဟုတ်ပါ။ နယ်ချွဲစနစ်သည် ကိုလိုနိပြည်သူများကို အမှောင်ထဲအောက်တွင်သာ သွက်သွင်းထားလိုသော်လည်း သူ့အလိုအန္တ သည် ဘယ်တော့မှ ပြည့်ဝတော့မည် မဟုတ်ပါ။ နယ်ချွဲစနစ်၏ မြောင်သော ညများသည် တုန်ဆုံးရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုတ်သော်သည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပျားပန်းခတ်နေသော မျက်နှာမြှေးဖို့မာစုံတွေ့မှ မျက်နှာမြှေးအရင်းရှင် ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ကြည့်၍ သိုက္ကလို စဉ်းစားနေမီသည်။

ဘာရိန်းတွင် တစ်နာရီကြာမျှ နားကြုံပြီး နာရီပြန် နှစ်ချက်ထိုးသည် နှင့် ဘာရိန်းမှ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဘာရိန်းမှ နောက်ထပ် ခရီးသည်တွေ လည်း တက်လာကြလေသည်။

လေယာဉ်ပျော်တွင် အိပ်ရန် ကြိုးစားသော်လည်း မရတော့ပေ။ မြင်ကွင်းသစ်၊ အာရုံသစ်များသည် ကျွန်ုတ်မျက်စိထဲတွင် တရေးရေး ပေါ်နေကြကုန်သည်။

သည်နေရာ တစ်စိုက်ကား အရှေ့နှင့် အနောက်တို့၏ နယ်စပ် ဖြစ်၏။ အရှေ့ဘက်တွင် ကိုလိုနိပြည်သူများ၊ လွှတ်လပ်ခါစ ပြည်သူများ ရှိ၏။ အနောက်ဘက်တွင်ကား ကမ္ဘာကို ရာစုပေါင်းများစွာ အုပ်စိုးခဲ့ကြသော နယ်ချွဲသမားများ ရှိပေသည်။ နယ်ချွဲသမားသည် သည်နေရာတစ်စိုက်တွင် ဖောက်ပြန်ရေး အဖိုးသား အမိုးရများကို ထူထောင်ပေးကာ အရှေ့အလယ်ပိုင်း စစ်အုပ်စုကို ထူထောင်ပေးထားသည်။ ဆိုရှုယ်လစိဂုဏ်း၏ ရွှေ့ဆောင် ဖြစ် သော ဆိုပို့ယက်ယူနိုင် အရောရှိလှုင် ညွှပ်တိုက်ရန်အတွက် သံကွင်းဆက် များလို စစ်စခန်းများကို အဆက်မဖြတ် တည်ဆောက်ထားသည်။

သည်စစ်စခန်းများမှနေချိ ယူတဲ့လေယာဉ်လို သူလျှို့လေယာဉ် များကို ဆိုပို့ယက်နယ်မြေထဲသို့ တိတ်တဆိတ် လွှတ်နေကြ၏။ တူရကီ၊ အီရန်၊ ပါကစွာတန်နှင့် ပြတိန်တို့ ပါဝင်သော ဘက်ဂွဒက် စစ်အုပ်စုဖြင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသရှိ ပြည့်တွင်းရေးကိစ္စများ၌ ဝင်ရောက် စွာက်ဖက် လျက် ရှိကြသည်။

နှစ်ကို ၅ နာရီတွင် ကျွန်ုတ်တို့ လေယာဉ်သည် ကိုင်ရှိ လေယာဉ် ကွင်းသို့ ဆိုက်လေသည်။ ကိုင်ရှိရောက်သော ဆက္နာရကြီး၏ အနိုင်ကြောင့် လားမသိ အေးစပြုလာလေသည်။ ဘာရိန်းတုန်းက ကုတ်အကြံ့တွေ မပါဘ

အောက်သို့ ဆင်းနိုင်သော်လည်း ကိုင်ရှုတွင် ကုတ်အကျိုမပါဘဲ မဆင်းနိုင်တော့ပေါ့။ ဒီဂါရိ ၆၇ အထိ ဆင်းလာလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကား ဒီဂါရိမရသည့်အတူတူ ကိုင်ရှု လေဆိပ်သို့ ဆင်းကြပြန်ပါသည်။ ကိုင်ရှု လေဆိပ်မှာလည်း နံနက်စောစောဖြစ်၍ လူရှင်းနေသည်။ လေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲတွင် ဒီဂါရိပြည့်ထွက် ကုန်များကို ရောင်းသောဆိုင်ရှုလေသည်။ အာရုံပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံအဖွဲ့ရ နိုင်ငံမြို့ဌား ကူးသန်းရောင်း ဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌားနက ဖွင့်ထားသော ဆိုင်ပြစ်ပေါ်။

ဆိုင်ထဲတွင် ကျွန်တော်တို့ ဟိုလျှောက်ဒီလျှောက် လုပ်နေစဉ် အရောင်း သမား အာရပ် သုံးလေးသောက်လောက် ဂိုင်းအုံလာကြကာ ဘာလိုချင်သလဲဟု အတင်းမေးလေသည်။

“ဘာမှ မလိုချင်ပါဘူး လျှောက်ကြည့်တာပါ”

ကျွန်တော်က လှမ်းပြော၍ ပစ္စ်များကို လျှောက်ကြည့်မြှုကြည့်နေသည်။

အာရပ်များကား ကျွန်တော်အဖြေတို့ အားမရဘဲ ပစ္စ်းတွေကို တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး ထောက်ပြကာ အာရည်သွေးကို ထုတ်ဖော်၍ သွေးခေါ်နေကြသည်။ ခေါင်းရင်းပြ၍လည်း မရ မလိုချင်ပါဘူးဟု ပြော၍လည်း မရပါ။ တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး ထုတ်ပြုပြီး ပစ္စ်းတွေ ကောင်းပြောင်းကိုသာ တွင်တွင် ပြောနေပေသည်။

သည်လို လျှောက်ကြည့်နေတဲ့နဲ့ ကျွန်တော် လိုချင်နေသော အရာ တစ်ခုကို သွားတွေ့လေသည်။ ယင်းမှာ မိတ်ဆွေတ်သောက်ကဗျာ မှုလိုက်သော ကုလားအုံသားရေဖြင့် လုပ်ထားသည့် သားရေအော်ပေတည်း။ သားရေအော်ပေမှ တော်တော် လက်ရာကောင်းသည်။ သားရေကလည်း တော်တော်နဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မမေးလုပါပါ။ မမေးဘဲနှင့် တွင်တွင်ပြောနေသော အာရပ်များကို တစ်ခုန်းမေးလိုက်ပါက မဝယ်ဝယ်ကောင် နွှတ်အတင်း ပြောကြတော့မည်ကို မြင်ယောင်နေသဖြင့် တိတ်တိတ်ပင် နေလိုက်ကာ အဖွဲ့နှုန်းရောင်းသည့် ကပ်ပြားကို လိုက်ရှာပါသည်။ သို့ရာတွင် ရေးမထားပါ။

“သားရေအော် ကောင်းတယ်၊ ကုလားအုပ် သားရေအစစ်နဲ့ လုပ်ထားတာ။ ဘယ်မှာမှ ရှာမရဘူး ကိုင်ရှုမှာပဲ ရမယ် . . . ”

ကျွန်တော်က ဘာမျှမပြောဘဲ သားရေအော်ကို စိုက်ကြည့်နေတဲ့

အာရပ်တစ်ခုံးက သားရေအိတ်ကို အလျှပြု မှန်ဘီရိုတက ထုတ်လာပါသည်။ ဈေးမေးလိုက်သောအခါ တော်တော် များနေပါသည်။ သည်လောက်ဈေးကြီးပေး၍ မဝယ်နိုင်ပါ။

“ဈေးကြီးတယ်”

ကျွန်တော်က တစ်ခွန်းတည်း ပြန်ပြောကာ၊ တြေားပစ္စည်းများကို လျှောက်ကြည့်နေသည်။ အာရပ်သည် သားရေအိတ်ကိုကိုင်ကာ ကျွန်တော် နောက်က အတင်းလိုက်လာပြန်သည်။

“မဝယ်တော့ပါဘူး၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

ကျွန်တော်က သူ့ကို လူညွှန်ပြောပါသည်။ သို့ရာတွင် ကိုရွှေအာရပ် ကား နောက်က တော်တဲ့ကပ် ကပ်ကာ ပစ္စည်းအရည်အသွေးတွေကိုသာ နိုကာချေ၍ ပြောနေသည်။

ကျွန်တော်က ဘာမျှ မပြောတော့ပါ။ ပြော၍လည်း ရမည်မဟုတ် တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် တဗြားပစ္စည်းတွေကိုပင် ဆက်မကြည့်တော့ဘဲ ဆိုင်အပြင် ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။ ကိုရွှေအာရပ်လည်း နောက်က လိုက်လာပါသည်။

“ဘယ်လောက်ပေးမလဲ ပြောပါ”

ကျွန်တော်က တစ်ဝါက်လောက်ထိဆင်း၍ ဈေးဆစ်လိုက်သည်။

“ဟာ ဒီလောက်နဲ့တော့ မရဘူး”

“မရရင်လည်း မဝယ်တော့ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ဟာက ဈေးကြီးတယ်”

ကျွန်တော်က ပြောရင်းဆိုရင်း အပေါက်ဝသို့ ထွက်လိုက်သည်။

“ခင်ဗျား ဒါနိုယ် လူမျိုးလား၊ မြန်မာ လူမျိုးလား”

ကိုရွှေအာရပ်က မဆီမဆိုင် ပေးခွန်းတစ်ခုကို ကောက်မေးလိုက် ပါသည်။

“မြန်မာ”

“ဟား . . . ဦးနဲ့ . . . ဦးနဲ့ လာပါ လာပါ၊ ခင်ဗျား လိုချင်တဲ့ဈေးပဲ ပေးပါ။ ဒါပေမဲ့ ဟိုဘက်က ဒါနိုယ်လူမျိုးတွေကိုတော့ ဒီဈေးနဲ့ရတယ်လို့ မပြောပါနဲ့”

ကျွန်တော့ကို ဆိုင်ထဲခေါ်သွားပြီး သားရေအိတ်ကို စွဲဖြွဲဖြင့် ထုပ်ပေး ပါသည်။ ကျွန်တော်မှာလည်း ကိုယ်ဆစ်သည့်ဈေးတို့ ပေးသဖြင့် နောက်ထပ် ပြင်း၍ မရတော့ပါ။

နေရိမိစာအုပ်တိုက်

“ပြီးတော့ ဘာလိုချင်သေးသလဲ”

“တော်ပါပြီ တော်ပါပြီ”

သူတို့ ရောင်းတိုင်း ဝယ်ရဲ့၏ ဒုက္ခရောက်တော့မည့်ကိုနဲ့ ဆိုက်သဖြင့် ဆိုင်ထဲမှ မြန်မြန်ထွက်လာခဲ့ရသည်။ သို့တိုင်းအောင် ကိုရွှေအာရပ်သည် ဆိုင်ပေါက်ဝတီ လိုက်လာကာ ပစ္စည်းအမည်တွေကို တတ္တာတွေတိ ရွှေတိပြုနေသည်။ ဆိုင်ပေါက်ဝတွင် ဆိုင်ထဲမင်ဘဲ အေးလိပ်သောက်နေသော ဆရာတိုးအောင်လှကို သွားတွေ့သည်တွေ ဆိုင်ထဲဝင်ရန် ခေါ်ပြန်သည်။

“ဟင့်အင်း . . . ကျေပ် ဘာမှ မဝယ်ချင်ဘူး”

ဆရာတိုးအောင်လှက ငြင်းလိုက်သည်။

“ကိုရွှေရှိပါဘူး ဝယ်ရင်လည်း လာကြည့်ပါ”

အတော်ခေါ်နေသဖြင့် ဆရာတိုးအောင်လှမှာ မနေသာတော့ဘဲ လိုက်သွားရပြန်သည်။

ကျွန်တော်ဝိုက္ဌား၊ ကိုင်ရှိခြုံထဲကို လွည်းကြည့်ချင်ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်လည်း မဟုတ် အချိန်လည်း မရာသဖြင့် မကြည့်နိုင်တော့ပါ။ နံနက်၆ နာရီ ထိုးသည်နှင့် ကိုင်ရှိ လေဆိပ်မှ ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။

လေယာဉ်ပေါ်ရောက်တော့လည်း အောက်သို့ ခွဲကြည့်၍ အီရွှေ့ပြည်၏ ရွှေချင်းကို ကြည့်ရန် ဖြေးစားမိသည်။ အုံဖွယ်သရဖြစ်သော ပိုများကို ကြည့်ချင်သည်။ အာဟာရ သက္ကတာရဖြေးကိုလည်း မြင်ချင်သည်။ ယဉ်ကျေးမှုကို မွေ့ဖွားပေးလိုက်သော ယူဖိုက်ရစ်နှင့် တိုက်ဂရစ်မြစ်နှစ်သွယ်ကို လည်းကောင်း၊ တသွင်သွင်စီးဆင်းနေသော နိုင်းမြစ်ဖြေးကို လည်းကောင်း ကြည့်လိုလှပါသည်။ သို့ရာတွင် ကြည့်ချိန် မရတော့ပါ။

အဲဂျိုစ်ပြည်၏ ရွှေချင်းများကို ကောင်းစွာ ပကြည့်မြင်ခဲ့ရသော်လည်း အဲဂျိုစ်ပြည်သူတို့၏ လွတ်ပြောက်ရော်တို့ကိုပဲ သမိုင်းကားချုပ်များကိုကား ကျွန်တော်အာရုံထွေ့တွင် မြင်ယောင်နေပါသည်။ ၁၈၈၈ ခု ကွန်စတင်တိနိုပဲလ် စာချုပ်ပြင့် အသိမ်ခဲ့ရသော စူးအက်တူးမြောင်း၊ အာရောက်ဘုရင် နှင်းကျော်း၊ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင် စူးအက်တူးမြောင်းကို အဲဂျိုစ်ပြည်သူများက နိုင်ငံပိုင်လုပ်ပြောင်း၊

ကြုံသမိုင်းကားချုပ်များကို မြင်ယောင်လာပါသည်။ စူးအက်တူးမြောင်း သည် နယ်ချွဲစနစ်၏ အသက်သွေးကြောကြီး ဖြစ်ပါသည်။ နယ်ချွဲ စစ်ပြင်ဆင်

နေရာရိစာအုပ်တို့က်

မှုများအတွက် အချက်အခြားကျသော နေရာဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အာရပ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတတိုင်ငံတော် သမ္မတ ကာန်ယနာဆာက သူ၏ 'တော်လှန်ရေး အဘိဓမ္မေး' အမည်၌ စာအုပ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပေသည်။

အာရပ်ပြည်ထောင်စုသည် ကမ္မာမြေပုံပေါ်တွင် အရေးအကြီးသော နေရာတွင် ရှိရှိ၏ ကမ္မာ၏ လမ်းဆုံးလည်း ဖြစ်၏။ ကမ္မာကုန်သည်များ ဖြတ်သန်းရာလည်း ဖြစ်၏။ ကမ္မာစစ်တပ်ကြီးများ ချိတက်ရာလမ်းလည်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုမျှမာကပါ ကောင်းက်မှာ ပျောန်းနေသော လယာဉ်များမှအာဆုံး ရေဇာဘက်မှာ ခုတ်မောင်နေသော ရရှင်းသော်များအာဆုံး စက်ယာဉ်အာလုံး တို့အတွက် ရေနံများကို တာသွင်သွင် ထုတ်ပေးနေသော နေရာလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သည်အချက်ကို နယ်ချုံသမားက ကောင်းကောင်းသိသဖြင့် စူးအက်တူးမြောင်းဒေသဟို အုပ်စီး၍ ထားခဲ့ပါသည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ်တွင်မှ စူးအက်တူးမြောင်းကို ပြည်သူများက နိုင်ငံပိုင် လုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ နယ်ချုံသမား၏ ခြေကြုံစေန်းကြီးတွင် ပြတ်ထွက်သွား ပြုတ်သွားသည်။

ထို့ကြောင်း နယ်ချုံသမားသည် အသာတွေ့ပြည် ဆုတ်ခွာသွားသည် မဟုတ်ပါ။ နယ်ချုံသမားသည် သူ၏ အသာဝကို ပြောင်းသွားသည် မဟုတ်ပါ။ အာရပ်ပြည်ထောင်စု သမ္မတနိုင်ငံကို စစ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးတို့ဖြင့် ညည်ပိတ်သတ်ပြီး စူးအက်တူးမြောင်းကို လုပ်ရန် ကြောင်းပြန်ပါသည်။ အိုက် ပြည်သူများ၏ တိုက်ပွဲကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကမ္မာပြည်သူများ၏ တိုက်ပွဲကြောင့် လည်းကောင်း နောက်ဆုံး ဆိတ်ယက်ယူနိုင်းဆောင်သော ဆိုဖူးလစ်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဆောင်ရွက်မှုပြောင့် လည်းကောင်း ဆုတ်ခွာထွက်ပြုပြုရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကြိုတွင် နာဆာ၏ နယ်ချုံဆန်တွင်ရေး ခေါင်းဆောင်မှုကို အရင်းရှင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် သတ်းစာများက မလိုတော့ စွဲတွဲလာကြသည်။ အက်လိပ် ဒေးလီးမေးလုပ်သတ်းစာက နာဆာအား 'နိုင်းပြစ်ပေါ်မှ ဟစ်တလာ' ဟု စွဲတွဲလိုက်သည်။ ပြင်သစ်ဝန်ကြီးချုပ် ဂိုင်မိုင်လေးက 'ဘဝရှင်မင်းကြားရှုံးနေသူ' ဟု ကင်ပွန်းတပ်လိုက်သည်။ ပြတ်သွေ့ ဝန်ကြီးချုပ် ဆာအင်ထော်နှင့်

အီဒင်က 'ဖက်ဆစ်' ဟု အမည်ပေးလိုက်သည်။ သိုရာတွင် အီဒင်သည် ဗျာအက် ကိုဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဘဝမှ ပြတ်ကျခဲ့ရသည်။ ပြင်သစ် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ခရွယ်နှစ်ပါနေးက 'ဝင်းတွင်းပါ လူလိမ့်' ဟု ဆိုသည်။ အစွဲရေးကမ္မကား 'ယမ်းဓားပြ' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ 'သစ္စာဖောက် ဝံပုလွှာ' ဟူ၍ လည်းကောင်း ရှုံးရှုံးသီးသီး ဗျာလွှဲလိုက်လေသည်။

၂၁ ရာစုနှစ်၏ ကိုလိုနိန်ယူခဲ့သမားဖြစ်သော အမေရိကန်သည် ပြင်သစ်နှင့် ပြတ်သွေ့တိုက တစ်စက် နာဆာက တစ်ယောက် ပြစ်နေသော ဗျာအက် ပြသုနာကို ချက်ကောင်းယူကာ အထူးသံတမန်အဖြစ် ဟင်နရိုက်ရှုံးကို စေလွှတ်၍ ဗျာအက်မှ ပြတ်သူနှင့် ပြင်သစ်ကို မောင်းထုတ်ရာတွင် နာဆာအား ကျည်းရှိ စကားကမ်းလုမ်းသည်။ ဒေါ်လာ ၂၅ ဒသမ ၉ သန်းတန် စီးပွားရေး အကုအညီပေးမည်ဟု ဆိုသည်။ စစ်အကုအညီ ချုပ်ဆိုရန် မဲဆွဲယ်သည်။ သိုရာတွင် နာဆာက စစ်စာချုပ်ချုပ်ရှုံး ပြင်းလိုက်သောအခါတွင် အမေရိကန် ပြီးရှိနေသည် ကမ္မားဘဏ်သည် အက်ဆွမ် ရေကာတာ ဆောင်လုပ်ရေး အတွက် ငွေမေးခွဲနိုင်တော့ ဟုဆိုကာ ပြောပြီးသား စကားလို့ ပြန်ရှုံးသွားလေ သည်။ တရှတ်ပြည့်သူ့သမ္မတနှင့်နှင့် နာဆာက သံတမန် ဆက်သွယ်ရေး ထူးထောင်လိုက်သောအခါတွင် အမေရိကန်သည် မှန်းချက်နှင့် နှုန်းထွက်ကွာလှ သောအဖြစ်ကြောင့် ယမ်းပို့မြေကြောဖြစ်ကာ နာဆာကို တိုက်ဆိုက်လာလေသည်။

ကျွန်ုတ်တော်ကား တိုးတက်သော ပြည်တွင်း အင်အားစုများကို နှုမ်နှင့် နေသည် နာဆာ၏ ဝါဒကို ဖြောက်ပါ။ သို့သော်လည်း နယ်ချုပ်သန်ကျင်သော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒကိုကား လေးစားရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

သိုကလို စဉ်းစားရင်း တဖြည့်ဖြည်း နေရောင်ပွဲ့ငြားလာလေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ လေယာဉ်ပျော်သည် ပြောလုပ်လုပ်ကို ကျော်ကာ အိတလီ ကျွန်ုတ်ယူ ပြီးကို ပြတ်၍ ဆွဲလေလန်ဘက်သို့ ဦးတည် ပျော်နယ်နှင့် နေလေသည်။ အောက်တွင် ကား အိတလီနှင့် ဆွဲလေလန်နယ်စိတ်ပြစ်သော အဲလုပ်စိတ်တန်းကြီးများ သည် နှင့်သာရဖူးကို ဆောင်းထားကြပေ၏။ ကျွန်ုတ်တန်းကြီးများကို ငဲ့ကြည့်ရင်း ကျောင်းတန်းက သင်ခဲ့ရသော နပိုလီယန် စစ်ချုပ်များကို ပြင်ယောင်နေ လေသည်။ နို့လီယန်သည် တောင်တန်းကြီးများကိုကျော်ကာ ဥရောပတစ်တိုက် လဲကို မို့မြောက် ကြံ့စည်းသော်လည်း နှင့်တွေ့ဗြိုင်းနေသော အဲလုပ်စိတ်တန်းပြီး

များကို ကျော်ဖြတ်ရာတွင် စစ်သားတွေ အပြောက်အမြား သေဆုံးခဲ့ရသည်။

သို့ရာတွင် နိုင်လီယန်၏ ခေတ်နှင့် ကျွန်တော်တို့ခေတ် မတူတွေ့ပါ။ စစ်ကြီးဖြတ်လာလျှင် သည်လို ခြေလျင်တပ်များဖြင့် တောင်တန်းတွေကို ကျော်ရန် မလိုတော့ပါ။ အနောက်များမှ စစ်လေယဉ်များ အရွှေ့ဖျားသို့ နေချင်း ရောက်လာနိုင်ပါသည်။ တိုက်ချင်ပစ် ဗုံပုံကြေားလည်း နိုင်ကြပါပြီ။ အမေရိဂကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဒင်းရှင်ခံက စစ်ဖြစ်လာ၍ အမေရိဂကန်က ဆိုပိုယက်ယူနိုင် သို့ ဗုံးပုံနှင့် လှမ်းထဲလျှင် ကရှုရွှေ့အတွက် ပုန်းစာရာနေရာ မရှိဟု ဖြမ်းခေါက် လိုက်လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုလက်နှင့်ကို အမေရိဂကန်တစ်ဦးတည်းသာ နှုန်းလည် မဟုတ်ပါ။ အမိတိုင်းပြည့်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဂိုက်းကြီးကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယူလည်း ရှိနေပါပြီ။

အမေရိဂကန်က ဗုံးပုံဖြင့် ထူးလျှင် ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယူလည်း ဗုံးပုံဖြင့် ပြန်ထဲပါလိမ့်မည်။ ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယူလည်း ရောချိုးခန်းတွင် ရောချိုး နေသာ ကနေခိုက် လှမ်းထဲလျှင် တည့်တည့်ကြီး မှန်မည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယူလည်း နှစ်ခုခဲ့သများများက ရိုင်းချေသည်နှင့် ပြန်လည် ခုံးမည်မှာ ဓမ္မတာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကြောင့် ကန္တာပြေားချမ်းရေးကောင်စီကြီးက စစ်ဘားသီးရေး လုပ်ငန်းများကို အားသွွှန်ကြီးပမ်းနေခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

“မကြောခင် ဇူးရစ် လေယဉ်ကွင်းကို ဆင်းပါတော့မယ်ရှင်။ အသင့် ပြင်ထားကြစေလိုပါတယ် . . . ကျေးဇူးတယ်ပါတယ်ရှင်”

လေယဉ်မယ်က ဓာတ်ခွက်မှ သတိပေးလိုက်သဖြင့် ခါးပတ်များ ကို ပတ်ထားလိုက်ကြသည်။ လေယဉ်ကြီးသည် တဖြည့်းဖြည့်း နှင့်ဆင်းလာသည်။ တိမ်ဖြူလိုင်တွေ အထက်တွင် ပုံသဏ္ဌားနေရာက တိမ်ဖြူတွေကြားထဲသို့ ထိုးဆင်း လာလေသည်။ ဘေးတွင် ဘာကိုမျှ မမြင်ရဘူး တိမ်ဖြူတွေကိုသာ မြင်ရသည်။ တိမ်ဖြူတွေကြားထဲကို ပုန်းဆျုံးရသည်မှာ ကျွမ်းကျင်သူများအဖွဲ့ ထမင်းစား ရေသာက် ကိစ္စလောက်သာ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ အဖို့ကား တုန်လှပ် စရာကြီး ဖြစ်လေသည်။

လေယဉ်ကြီးသည် တိမ်ဖြူတွေကြားထဲသို့ တော်တော်ကြားကြား ထိုး ရောက်ပြီးမှ တိမ်ဖြူလွှာအောက်သို့ ရောက်လာလေသည်။ မြေကြီးကို မြင်ရ ပါပြီ။ တောင်တွေ ရိုင်းရုံလျက်ရှိသော ဇူးရစ်မြေးကို မြင်ရလေသည်။ ဇူးရစ်ကား လွှဲပသော

နေပိုပိုတုရှင်တို့ကို

မြို့ပေတည်း။ မြို့ဘေးတွင် ရေကန်ဗြို့ကိုလည်း မြင်ရသည်။ အမိုးခို့နှင့်နှင့် ဒါမ်ကလေးများကိုလည်း မြင်ရသည်။ စိမ်းလန်းသော တောင်ကုန်းကလေးများကိုလည်း မြင်ရသည်။ လေယာဉ်သည် လူရှစ်မြို့ပေါ်တွင် နှစ်ပတ် သုံးပတ်ပဲပြီးမှ လူးရှစ် လေယာဉ်ကွေးသို့ ထိုးဆင်းလိုက်လေသည်။ လူးရှစ် စံတော် ချိန် ၉ နာရီခဲ့ နေပေပြီ။ ကျွန်ုတော်တို့ စံတော်ချိန်ဆိုလျှင် ၁၂ နာရီခဲ့လောက် ရှိပါမည်။

လူးရှစ်တွင် နေရောင်တွန်းပလျက် ရှိခေါ်လေ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုတော် ပြီး မဟုတ်ပါ။ ခပ်ဖျော့ဖျော့မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဒီဂါရီ ၅၆ ရောက်နောက် တော်တော် အေးနေပါပြီ။

ကျွန်ုတော်တို့သည် လူးရှစ် လေဆိပ်သို့ ဆင်းကြပြန်သည်။ လူးရှစ် လေဆိပ်ကား အကောက်မဲ့ လေဆိပ် ဖြစ်၏။ ဆွစ်လာလန်ပြည်တွက် အလှအပ လက်မှုပစ္စည်းများ၊ အရှပ်များ၊ နာရီများကို ရွေ့ပေါ်ပေါ်နှင့် ရှိနိုင်ပေသည်။ လူးရှစ် လေဆိပ်မှ ရွေ့ရောင်းသူ အမိန့်သမီးကလေးများကလည်း ဖော်ရွှေလှပေ၏။ ကိုင်ရှိ လေဆိပ်တွန်းကလို အတင်းအကျပ် ရောင်းခြင်းမရှိပေ။ ကြည့်ချင်တိုင်း ကြည့်ပြီး မဝယ်ဘဲနေသည့်တိုင် အပြုံးမပျက်ပါ။ များစွာ စိတ်ရှည်သူများ ပေတည်း။

လူးရှစ် လေဆိပ်တွင် ကျွန်ုတော်တို့ မိနစ် ၄၀ ခန့် ရပ်နားကြသည်။ နောက်လေဆိပ်ဆိုလျှင် လန်းခန်းကို ဆိုက်ရောက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုတော် တို့ အစီအစဉ်ကား လန်းခန်းတွင် တစ်ရက် နှစ်ရက်ခန့်နား၍ လေယာဉ်ပုံ စောင့်ရန် ဖြစ်ပေသည်။

သူတို့ စံတော်ချိန် ၁၀ နာရီ ၁၀ မိနစ်တွင် ကျွန်ုတော်တို့ လူးရှစ် လေဆိပ်မှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။ ပြင်သစ်ပြည်ကို ပြတ်ကျော်ကာ အနောက်သို့ ပြီးတည် ထွက်ခဲ့ကြသည်။ နံနက် ၁၁ နာရီလောက်တွင် နံနက်စာ ကျွေးပါသည်။ ကိုယ့်အစာ မဟုတ်သဖြင့် အားမရပါ။ သို့ရာတွင် ထမင်းကြော်တစ်ပွဲ ပါသဖြင့် နည်းနည်းတော့ အာသာပြုသွားပါသည်။

အနောက်သို့ ရောက်သည်နှင့် တဖြည်းဖြည်း အေးလာပါသည်။ ပြောသောက်တွင် စောင်ဗြို့တွေ ပတ်ထားရပါသည်။ လူးရှစ်နှင့် လန်းခန်းမှာ ၃ နာရီခန့်၊ ပုံသန်းရပါသည်။ နံနက် ၁၂ နာရီခဲ့သည်နှင့် လန်းခန်း

လေယာဉ်ကွင်းသို့ ထိုးဆိုက်လိုက်ပါသည်။ လန်ဒန် လေယာဉ်ကွင်းကား ဤဗျား လူပေါ်။ လေယာဉ်ပျိုမှ လေဆိပ်ရုံးသို့အရောက် ဘတ်စ်ကား ဤဗြို့ပြင့် ဝက်ပါ များ သွားသလို ဥမ်းတွေ၊ အကွဲအကောက်တွေကို ပြတ်ကာ သွားရသည်။ ၁၀ မိနစ် လောက်မောင်းတော့မှ လန်ဒန်လေဆိပ်ရုံးသို့ ရောက်လေသည်။ ရန်ကုန်နှင့် လန်ဒန် ၂၃ နာရီ ပျုသန်းရလေသည်။

လန်ဒန်လေဆိပ်တွင် ဆီဒင်သို့ လေယာဉ်ပျု ရှိမရှိ စုစုစိုးပါသည်။ ဘိအိုအော်ရုံးမှ လေယာဉ်မယ်များကား ချောမောကြပေါ်။ စကားအာပြာအဆို လည်း များစွာ ရည်ငွေပြေပေါ်သည်။

ကျွန်ုတ်တို့မှာ လန်ဒန်မှ စတော့ဟုမ်းသို့ လေယာဉ်နေရာအတွက် လန်ဒန် ဘိအိုအော်ရုံးချုပ်မှ အတည်ပြုချက်မရသေးဘဲ ရန်ကုန်မှ ထွက်လာခဲ့ ခြင်းပြစ်ရာ လန်ဒန်တွင် လေယာဉ်ပတ်တော့ရန် သေချာနေပေါ်သည်။ စုစုစိုး ကြည့်သောအာတွင်မူ ကိုပင်ဟောင်သို့ ထွက်မည့် လေယာဉ်ပျိုရှိကြောင်း၊ ထိုပင်ဟောင် မှတစ်ဆင့် စတော့ဟုမ်းသို့ လေယာဉ်ပြောင်းစီးနိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာ တွင် လန်ဒန်ရုံးချုပ်မှ အတည်ပြုချက် မရရှိသဖြင့် စတော့ဟုမ်းသို့ တိုက်ရှိကိုပျော် သော လေယာဉ်ပျိုဂုဏ် တော့ရမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ကား စိတ်မပျက်ပါ။ ရောက်ခဲလှသော လန်ဒန်ကို လျှောက်ကြည့်ချင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာမူ မပြောတော့ဘဲ လန်ဒန်က စောင့်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုတ်တို့ ဆန်မပြည့်ဝပါ။ ကျွန်ုတ်တို့ လေယာဉ်မျှ ရောက်လာပြီ ကျွန်ုတ်တို့ကို ကိုပင်ဟောင် မှတစ်ဆင့် ယနေ့အရောက် ပို့ပေး ပါမည်ဟု ဆိုပါသည်။ လေယာဉ်မျှေး၏ စေတနာမှာ ကျွန်ုတ်တို့က ရန်ကုန်မှ စတော့ဟုမ်းသို့ တိုက်ရှိက်လက်မှတ် ခံထားပါလျက် လန်ဒန်တွင် ညုဇ္ဈိုင် စောင့် ရလျှင် ပို့က်ဆောပို့ ကုန်ကျေမည်ကို စို့ရို့စို့သည့်စေတနာ ပြစ်ဟန်တူပါသည်။ အကယ်၍ ထိုင်ခဲလက်မှတ် အတည်ပြုချက်ရလျှင် လန်ဒန်တွင် တည်းခို သည့်တိုင် ကျွန်ုတ်တို့အတွက်ထဲမှ တစ်ပြားတစ်ခုပျော် ကုန်ကျေရာ မလိုပါ။ ဘိအို အော်အာ ကုန်ကျေခဲရမည်သာ ဖြစ်ပါပေါ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်ုတ်တို့မှာ လန်ဒန် မှ စတော့ဟုမ်း ခေါ်အတွက် ထိုင်ခဲလက်မှတ် အတည်ပြုချက် မရသေးဘဲ လိုက်လာ သဖြင့် လန်ဒန်တွင် နေလိုလျှင် ကျွန်ုတ်တို့ စရိတ်နှင့် ကျွန်ုတ်တို့ နေရမည့် ပုံ ရောက်နေပါသည်။

ထို့ကြောင့် လေယာဉ်မျှေးတ ပိုက်ဆံအလကား ကုန်နေမည့်စီးသဖြင့် ကျွန်ုတော်တို့အား စတော့ဟုပ်သို့ ကြံ့ရာလေယာဉ်ပျော်နှင့် ထည့်ပေးရန် အတင်း တောင်းဆိုပါသည်။ ဘိဒ္ဒိအော်စို့မှ အမှုထမ်းအမျိုးသမီးကလည်း ဖြစ်နိုင်မည် မထင်ကြောင် ချို့ချို့သာသာ ဖြူးပြုသည်။ ဘီဖြင့် လေယာဉ်မျှော်နှင့် အမျိုးသမီးတို့ အငြင်းပွားနေကြသည်မှာ တော်တော်နှင့် မဆုံးနိုင်ပါ။ ကျွန်ုတော်တို့တား သူတို့နှစ်ယောက် အငြင်းပွားနေကြသည်ကို တစ်ခွန်းမှ ဝင်မပြောဘဲ နားထောင် နေကြလေသည်။

သို့ရာတွင် ကြာကြားနားမထောင်နိုင်တော့ပါ။ ကျွန်ုတော်တို့အတွက် အကြောက်အကန် ပြောပေးသော လေယာဉ်မျှေးကို အားနာလာပါသည်။ ထို့ပြင် လည်း ကျွန်ုတော်တို့ ကိုယ်တိုင်က လန်ဒန်တွင် တစ်ရက်နှစ်ရက်လောက် နေချင် ကြပါသည်။ ကိုယ်စရိတ်နှင့်ကိုယ် နေရာဗျာင်လည်း ကိစ္စမရှိပါ။ စတော့ဟုမြှင့်း ကွွန်ဖရင့်မှာ ၁၆ ရက်နော်ကျွန်ုတော်မည်ဖြစ်ရာ လန်ဒန်တွင် အနည်းဆုံး တစ်ရက် တော့ နေ့စိုင်ပေါ်သေးသည်။

“ကိစ္စမရှိပါသွား။ မရရှင်လည်း နေပါစေ။ လန်ဒန်မှာ ကျွန်ုတော်တို့ စရိတ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ပဲ နေပါပဲယ်...”

ကျွန်ုတော်က လေယာဉ်မျှေးကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ လေယာဉ်မျှေးကား ကျွန်ုတော်တို့က ကိုယ်စရိတ်နဲ့ကိုယ် နေမည်ဆိုသည့်တိုင် မကျေနပ်သေးပေ။

“ဘာ ဘယ်ဟုတ်မလဲ။ ဒါ ကုမ္ပဏီရဲ တာဝန်ပဲ။ ထိုင်ခုလက်မှတ် အတည်ပြုချက် မရဘဲ့နဲ့ ဘာလို့ လက်မှတ်ရောင်းသလဲ။ ဒီလေယာဉ်ပျော် ထိုင်ခုမရ ရင် ရာဘဲလေယာဉ်ပျော် ပို့ရမယ်။ ဘယ်လေယာဉ်ပျော် မရရင် လန်ဒန်တည်းခါ စရိတ်ကို ကုမ္ပဏီက ပေးရမယ်။ ဒါ ကုမ္ပဏီရဲ တာဝန်ပဲ ...”

လေယာဉ်မျှေးက အမျိုးသမီးဘက်လွှဲည့်ကာ တင်းမာစွာ အရေးဆုံး ပြန်သည်။

“ဒါဖြင့် ခကာနေပါဦး ... ကျွန်ုမ စုံစမ်းကြည့်ပါဦးမယ်”

အမျိုးသမီးလေးက တယ်လီဖုန်းဖြင့် စုံစမ်းသည်။ နောက်ဆုံးတော့ ပြတိသွေ့ ဥရောပ လေကြောင်ကုမ္ပဏီမှ ပီနီးမတ်ပြည် ကိုပ်ပေါင်းတွက်လည်း လေယာဉ်ပျော်စုံစမ်းတွင် နေရာရသည်။

“ကဲ ... နေရာတော့ ချို့။ ခင်ဗျားတို့ ဒီနေ့ ဆက်သွားရမယ်။ လန်ဒန်မှာ ညာအိပ်ဖို့ မလိုတော့ဘူး”

လေယာဉ်များက ဝင်းသာအားရ ဆိုလေသည်။ ကျွန်တော်ထိုကား
လန်ဒန်တွင် နေလိုက်မဟုဟု အားခဲ့ထားတွေ အရည်ပျော်ကျွေားပါပြီ။
သို့ရာတွင် မတတ်နိုင်ပါ။ အတင်းအကျပ် လုပ်ပေးသော လေယာဉ်များ၏
စေတနာကို ပြင်းပထ်၍ မကောင်းတော့ပါ။

ကျွန်တော်ထိုတစ်တွေသည် လေယာဉ်များကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း
ပြောပြကာ လေဆိပ်နားနေခန်း(Lounge)ထဲသို့ ဝင်ခဲ့ကြသည်။

လေဆိပ်နားနေခန်းမှာ မှန်အထူးဖြောင်းတွေ အပြည့်ကာထားလေသည်။
ခနီးသည်တွေကလည်း ပြည့်ကျပ်လျက် ရှိသည်။ တချိုက စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ
ဘီယာစုတ်နေကြုံ။ တချို့က သတင်းစာဖတ်နေကြုံ။ တချို့ကား ကွင်းထဲ
တွင် ဆိတ်ထားသည့် လေယာဉ်ပျုံးတွေကို ကြည့်နေလေသည်။

နားနေခန်းမှာ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေသလောက် တိတ်ဆိတ်လျက်
ရှိသည်။ ကော်ကောင်းထားသည့်ကြမ်းပေါ်တွင် ခြေလှမ်းလိုက်တိုင်း တကျိုက္ခာ
မြည်နေသော ကျွန်တော်ထို စိန်းသံကိုပင် ကြားနေရသည်။

ကျွန်တော်ထို မင်္ဂလာဒုံးလေဆိပ်မှာလို အုတ်အုတ်သောသော စကား
ပြောသွေး နှုတ်ဆုတ်ရယ်မောသံတွေကို မကြားရပေ။ ပကတီ တိတ်ဆိတ်လှ
သည်။ စည်းကမ်းတွေး၍ ပေလော၊ ဖော်ခြေမှ နည်းပါး၍ လော၊ သူစိမ်းတစ်ရံပဲ
ခရီးသည်တွေချည်း ပြစ်နေရှုလော ဘာကြောင့်လည်း ဟူ၍တော့ ကျွန်တော်
မထိပါ။ အားလုံးကြောင့်ပင် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပါလိမည်။ လန်ဒန်လေဆိပ်
နားနေခန်းထဲသို့ ဝင်ရသည့်မှာ ကျွန်တော် စိတ်ထဲတွင် ဘုရားရှိခိုးကျောင်း
တစ်ခုထဲသို့ ဝင်လိုက်ရသလို ခံစားမိသည်။ အသာအိမ်တစ်အိမ်သို့ သွားရသည်
နှင့်လည်း ခ်စာင်ဆင်တူပေသည်။

ကျွန်တော်ထို သုံးယောက် အခန်းထောင် တစ်နေရာရှိ နေရာလွှာ
များတွင် ဝင်ထိုင်လိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော်ရှေ့တွင် ဥပေါ်ပတိုက်သား
တစ်ယောက်သည် သက္ကလပ်ပိုးထုပ်ပျောကို ရှေ့သို့ ငိုက်ကျွောင် သောင်းထား
ကာ အိပ်ငိုက်နေလေသည်။ ခ်စာင်းလှမ်းတွင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်သည်
စီးကရာက်ကို တစ်လိပ်ပြီး တစ်လိပ် ဖွာနေသည်။ ၆ နှစ်သား ကလေးတစ်ယောက်
နှင့် သူ့အမေသည် လိမ္မာ်ရည်ပုလင်း စုပ်နေကြသည်။ ဘယ်သူမှ စကား
မပြောကြော။ ကျွန်တော်ထို သုံးယောက်သာ စကားပြောနေကြသည်။ နောက်

တော့ ကျွန်ုတ်တို့လည်း သိပ်မပြောကြတော့ပါ။ တစ်ဖက်ရှိခန်းမှ တယ်လိုန်း ပြောသံများကို အဲဆြော့ကြတော့သည်။

ကျွန်ုတ်ကား လေဆိပ်ဆိုင်တွေကို လျှောက်ကြည့်သည်။ အကောက်ဆိုင် ပြစ်၍ အစာအရာရာ ဈေးကြီးလူပေ၏။ ၂၀ ဝ၏ ၅ သုံးလုံး စီးကရှင် တစ်ဘူးသည် လေယာဉ်ပျော်ပေါ်တွင် ၂ သီးလင်ခွဲသာ ပေးရသာ့လည်း လန်းဝန် လေဆိပ်တွင် ၄ သီးလင်ခွဲ ကျွန်ုတ်လေသည်။

သို့ပြင့် ကျွန်ုတ်တို့ အားခဲယားသော လန်းဝန်ဖြူးထဲကို မလည်းခဲတော့ပေ။ ခရီးသည်တွေ့လည်း တစ်သုတော်ပြီး တစ်သုတော် ထွက်သွားကြတော့သည်။ လေယာဉ်အမျိုးသမီးက ကြေညာတိုင်း ခရီးသည်များသည် တန်းစီကာ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားကြသည်။ သည်တစ်ခါတွင်လည်း စကားပြောသံဆို၍ လုံးဝ မကြားရပေ။ သူတို့ကား ပါရီ ဓမ်စကို၊ အမိစတာ့ဘမ်၊ နယူးယောက်၊ ဘရုံးဆဲလ စာဖြင့် အသိုးသီး ထွက်ခွာသွားကြသော ခရီးသည်များပေတည်း။

နောက်သုံးတော့ ကျွန်ုတ်တို့ သုံးယောက်နှင့် မျက်နှာဖြူးလေးပါး ယောက်သာ ကျွန်ုတ်ခဲ့လေသည်။ နာရီကြိုကြည့်လိုက်တော့ လန်းဝန်စံတော်ချိန် နောက် ၂ နာရီ (မြန်မာ စံတော်ချိန် ည ၂ နာရီ) ရှိပေသည်။

“ကိုယ်ပောင်သို့ ဘီဒီဘေးအေား (မြတ်သွေး ဥရောပလောကြောင်း) လေယာဉ်ပျော်ပြင့် လိုက်ပါမည် ခရီးသည်များရှုင့်... မကြားခင် လေယာဉ်ပျော်ပြင့်တော့မယ်၊ ဂိတ်နံပါတ် ၂၁ ကို ကြိုးပေါ်ပါ။” ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

ကျွန်ုတ်တို့ လက်ဆွဲခိုင်ကလေးတွေ ကိုယ်စီဆွဲကာ ဂိတ်နံပါတ် ၂၁ ကို မေးရသည်။ ဂိတ်နံပါတ် ၂၁ ကို ရောက်သောအခါ လေဆိပ်နှင့် ကော်ရံ၏ ကို တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး လျှောက်သွားရသည်။ ဆုံးတော့မှ ဆိုင်ခံတဲ့တားတွေ ဆင်ခြေလျှော့ ဥမ်းတဲ့တားများကို တဲ့တော်ဆိုနီးကျွန်ုတ် ဆင်းလာရသည်။ ဆုံးလျှင် မြေကြီးပေါ်သို့ ရောက်လာရလေသည်။

ကားဝါကြီးပေါ်သို့ တက်ထိုင်၍ လူစုံသည်နှင့် လေယာဉ်ပျော်ဆီသို့ မောင်းထွက်လာလေသည်။ ဘီလပ်၌ မြေနေရာ များများရှိဟန် မတူပါ။ လေဆိပ်အတွင်း မော်တော်ကားလမ်းပင် တဲ့တားပေါ်ရောက်လိုက် ဥမ်းတွေထဲ ဝင်လိုက် ကျွန်ုတ် ကော်လိုက်ဖြင့် ဖောက်ထားပေသည်။ ကိုယ်ပောင်သို့ သွားမည့် လေဆိပ်နှင့် လေဆိပ်ရုံးမှာ တော်တော်သွားရလေသည်။

နောက်စုံအုပ်ထိုက်

ကားပေါ့မှ ဆင်းလိုက်သည်နှင့် လေမှာ အေးမြန်သည်။ လန်ဒန် တွင် ဒီဂရီ ၃၂ သို့ ရောက်နေပဲပြီ။ အအေးဒဏ်ကို မခံနိုင်သဖြင့် လေယဉ်ပေါ်ကို မြန်မြန်တက်ချင်လာပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျူစနစ်ဖြင့် တန်းစီတက်ရသည့်အတွက် အပြင်ဘက်တွင် တော်တော် အအေးလိုက်ရပြီးမှ လေယဉ်ပေါ်သို့ ရောက်လာလေသည်။ လေယဉ်ပျော်မှုမှ စက်းဒီဇိုင်းယန်း လေကြောင်း ကုမ္ပဏီပိုင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဘီဒီအော်ကုမ္ပဏီကိုနှင့် ယူးတွေကာ ပြတိသူ-ဥရောပ လေကြောင်းကုမ္ပဏီဟု ဖက်စပ်ဖွင့်ထားလေသည်။ ဘီဒီအော်သည် ဆိုရိယက လေကြောင်းဖြစ်သော အဲရှိစလုတ် ကုမ္ပဏီနှင့်လည်း ဖက်စပ်ဖွင့်ထားလေသည်။ ဥရောပနိုင်ငံမှ လေကြောင်းကုမ္ပဏီများ အားလုံးနှင့် ဖက်စပ်ဖွင့်ကာ၊ ယင်းဖက်စပ် လုပ်ငန်းပြီးကို ဘီဒီးအေး ပြတိသူ-ဥရောပ လေကြောင်းကုမ္ပဏီ ဟု ခေါ်ထားလေသည်။

အကိစ်အောအကိစ် လေယဉ်ပျော်မှုမှ ဘေးက မဝင်ရဘဲ ဝမ်းလိုက်ကနေ၍ တက်ရလေသည်။ ရန်ကုန်မှ ကျွန်းတော်တို့ စီးလာခဲ့သော ဘီဒီအော်ကော့မှုက် ရုက်ရလေယဉ်ပျော်မှုံးလောက်လည်း မကြီးပေ။

အပြင်ဘက်တွင် တရွှေ့ရွှေ့ တန်းစီလာပြီး နောက်ဆုံး လေယဉ်ပျော်မှု ဝမ်းလိုက်ထဲ ရောက်တော့မှ တော်တော်နွေးသွားလေးလည်း။ နွေးမှုကပါ၊ အိုက်၍ပင် လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကုတ်အကျိုးပြီးကို ချွတ်လိုက်ရသည်။ လေယဉ်ကွင်းထဲတွင် လေယဉ်ပျော်တွေ စာတ်ဆီထည်သော မော်တော်ကား တွေ့ဗြိုင် ပြင်ရှေ့လည်။

လန်ဒန်ကောင်းကင်တွင် နေရာင်သည် ခပ်ဖျော့ဖျော့ ဝပ်နေလေသည်။ မြို့တွေကလည်း ဖွဲ့ဆိုင်းနေလိုက်ပါသေးသည်။ ကျွန်းတော်တို့သိ နှေ့ပြီး ပေါ်ကြံခဲ့တွေ့ကြုံးသွေ့လိုက် ခပ်ပါးပါးများ ရှိပါသည်။

လေယဉ်ပျော်သည် တားမီးမီးမြည်ကာ လန်ဒန်လေယဉ်ကွင်းမှ တက်လာလေသည်။ အောက်တွင် အင်လိုင် ကျေးလက်ရှုံးခေါ်းကား လှုပပေါ်။ ကမာတွေ ဝါယာတွေထဲတွင် ဖတ်လှုံးသော ကျေးလက်ရှုံးခေါ်းကလေးများ ကဲ့သို့ပင် လုပ်ကြပါပေသည်။

တိမ်ဖြူတွေ အထက်ရောက်ပြီး အောက်ကရွှေ့ခေါ်းတွေ ပျောက်ကွယ်သွားကြတော့မှ ကျွန်းတော်သည် ရွှေ့တွင်ရှိနေသော စာနယ်င်းတွေကို

ကောက်လျှန်လိုက်စီလေသည်။ ထန်ဒန်တိုင်း၊ အေးလီးမိရာ၊ ထရီဖွှန်း၊ အေးလီး
မေလ်၊ အော့ဘားဘား စသည့် မြတ်သူ အရင်းရှင် သတင်းစာကြီးများနှင့် အခြား
ဘာသာမျိုးစုံနှင့် စာနယ်ဇုံးများကို တွေ့ရပေသည်။ ဤသတင်းစာများကား
ကွန်တော်တို့ဆီသို့ မကြားကဲ ရောက်သော သတင်းစာများ ပြစ်ပေသည်။
ရက်နောက်ကျချင်သာ နောက်ကျမည်။ ဖတ်ချင်လျှင် ကွန်တော်တို့ဆီတွင်
ရှာချို့တွေ့နိုင်သော သတင်းစာများ ဖြစ်ပါသည်။

“အေးလီးဝါကား သတင်းစာ မရှိသူးလား ခင်ဗျား”

ကွန်တော်က လေယာဉ်မယ်ကို လျှော့မေးလိုက်သည်။ အေးလီးဝါကား
မှာ မြတ်သူ ကွန်မြှေနှစ်ပါတီ၏ ငြေားကြော်သံ ပြစ်ပေသည်။ သည်သတင်းစာကို
ကွန်တော်တို့ မဖတ်ရတော့ပေါ့။ ဦးချုပ်အစ်ကို ဦးအောင်သန်း ပြည်သူ့ဂျာနယ်
ထုတ်စဉ်ကတော့ သူမှာထား၍ သူ့ထံတွင် သွားဖတ်ရသည်။ ပြည်သူ့ဂျာနယ်
ရုပ်လိုက်သောအား ဦးအောင်သန်းလည်း အေးလီးဝါကား သတင်းစာကို မမှာ
တော့ဘဲ ရပ်လိုက်လေသည်။

“ဝမ်းနည်းပါတယ်ရှင် အေးလီးဝါကား မပါပါဘူး”

လေယာဉ်မယ်က ကွန်တော်ကို ပြီးကြည့်၍ ပြောသွားသည်။ သူ့ခဲများ
ဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်က ကွန်မြှေနှစ်ပေါက်စကလေး တစ်ကောင်
ထုတ်ပါရဲ့ သနားစရာဟယ်... ဦးသော အကြည့်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။ ကွန်တော်
ကား သည်လို အကြည့်ခံရသည့်အတွက် မခံပြင်းပါ။ ရှုက်လည်း မရှုက်ပါ။
အရင်းရှင်ဝါး ဖြန့်ချုပ် တိမ်သညာဗုံးနေသော မလိမ့်မိုး မလိမ့်ကလေး ဟု
သူ့ကို ပြန်၍သနားကာ ပြု့ပြလိုက်ပါသည်။ ကွန်တော်က ပြု့၍ သူ ဘယ်လို
နားလည်သည်ကိုတား ကွန်တော် မသိပါ။

သတင်းစာများထံတွင် ဂျိနိုံဗာတွင် မနောက ပြန်စသော အနုပြုပြုး
ဝမ်းသပ်မှု ရပ်စဲရေး ကွန်ဖရာင့် ကုလသမဂ္ဂတ်များက ကတန်းရိုး သမ္မတဆိုသူ
နှင့်ဘေး၏ အိမ်ကို ဗုံးကြော်သည့်သတင်း၊ မြတ်သူဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း အက်တလီ
ဆေးရှုမှ ဆင်းသည့်သတင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမျှေးချုပ် ဦးသန့်နှင့်
ကုလသမဂ္ဂ၏ မြတ်သူဝန်ကြော်တဲ့လှယ်များ ကွန်ဂိုဏ်စွာနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး
သည့်သတင်း စသဖြင့် စုံလှပေသည်။

ကွန်တော်ကား သတင်းစာကို ဖတ်လိုက်တော့မှ သည်အဖြစ်အပျက်

တွေသည် ကျွန်ုင်တော်တိနှင့် အဝေးပြီးတွင် ဖြစ်နေကြသည် မဟုတ်ဘဲ အနီးကလေးတွင် ကပ်ဖြစ်နေသည်ကို ပို၍ နားလည် ခံစားမိလာပါသည်၊ မနေကသည်အခါ် ရန်ကုန်ပြီ၊ စမ်းခေါ်တွင် ရှိနေသော ကျွန်ုင်တော်သည် ၂၃ နာရီအကြားတွင် ကွဲပွဲနိုင်ငံရေးမှုခိုင်း၏ ပတ္တိချက်မ ဖြစ်သော ဥရောပ အနောက် ဖူးပေါ်တွင် ပုံသဏ္ဌာန်များအဖြစ်ကို သတိထားမိလိုက်ပါသည်။ စစ်လေယဉ်ပုံတွေပေါ်မှာ လိုက်လာသော ကျူးကျော်ရေးတပ်သားများကား ထုစ်အနဲ့အငောက်ပေါ်လျှင် ကျွန်ုင်တော်တိ သာမန်ခို့သည်တွေထက်ပင် လိုရာ ခံပါးအဝေးကို မအေးအမြှေး ရောက်လာကြပါလိမ့်မည်။

လုန်နှင့် ဒိန်းမတ်ပြည်၊ ဂိုလ်ဟောင်းမှာ လေကြောင်းခိုင် ၆၃၂
မိုင် ဝေးလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ လေယာဉ်ပုံသည် အောင်လုပ်ကျွန်းနှင့် ဥရောပ
တိုက်ကြားမှာ နိုင်သော ရေလက်ကြား၊ ပြီးကို ထောင့်တန်းဖြတ်၍ပုံကာ
န်သာလင်ပြည်အစွမ်းကို ကော်ဖြတ်လျက် ရှိသည်။ ရန်ကုန်-လန်ဒို့
ခနိုတုံးကလို့ လေယာဉ်ပုံသည် ထို့အမြတ်တို့ရေက်အောင် မတက်တော့ပါ။
ရာသီဥတုကလည်း ကောင်းသဖြင့် မိုင်းပြာပြာ ရေပိုင်လယ်ကို လည်းကောင်း
ကျွန်းတွကေလေးများကို လည်းကောင်း လူမှုးပြင်နေရသည်။

“ଗେ ଗ୍ରୀଦୁଃଖିନ... ତାଲୁକ୍କି ଟୋପ୍ରି ମହାର୍ତ୍ତଲାଙ୍କାଳିରେ କଥାଲେବାକୁ କଥାଲେବାକୁ...”

ကျွန်တောက ဒဂုံးတာရာကို လှမ်းပြောလိုက်သည်။ ဒဂုံးတာရာက
ပြု၍ အောက်သို့ ငြှေကြည့်နေသည်။

“(ကိုယ်က ဖော် ရေပြာကမင်း၊ မင်းနဲ့ အတူပြီး ဝေးရလေခြင်း) ဆိုလား ဘာလား . . . ကဗျာတိကလေးတွေ ခေတ်စားနေတယ် မဟုတ်လား။

နေပါရီစာအုပ်တိုက်

ခင်ဗျားလည်း အဲဒိကဗျာတို့လေး ဘာလေး ကွန်ဖြူးစမ်းပါဉ္စီး။ ကောင်းကင်ကြီး က ခင်ဗျားပေါ့။ ပင်လယ်ပြာကြီးက ခင်ဗျားရဲ့ မရှိသေးတဲ့ ချစ်သူဗျား ဟောစီ အောက်က ဟယ်လိုဂိုလန် ကျွန်းကလေးက ခင်ဗျားနဲ့ ခင်ဗျားချစ်သူရဲ့ သမီး ရာတနာလေးပေါ့ ဟုတ်လား။ အဲဒီသဘောထားပါဉ္စီး ကမာတစ်ပုံးလောက် . . . ”

ကိုတာရာသည် လက်သည်းထိပ်ချင်းပွတ်၍ ပြီးနေလေသည်။ သည် လိုပြင် စကားပြောလိုက် ငေးလိုက် မေ့လိုက်ပြင် ၃ နာရီလောက် စီးမိမိသော ဒိန်းမတ်ပြည့် ကိုပင်ဟောင်ဖြူးထို့ ရောက်လေသည်။

ညာနေ ၅ နာရီလောက်သာ နှိုးသော်လည့် ကိုပင်ဟောင်မှာ မူးပေါ်၍ နေပေပြီး ကိုပင်ဟောင် လေယာဉ်ကွင်းမှ မီးရောင်စုံများကား ကြည့်၍ မြင့် အောင် လွှာပန်ပေ၏။ လေဆိပ် အဆောက်အအုံကလည်း ခမ်းနားလှသည်။ သူ့အမျိုးသား ပိဿာကာဟန်ပြင် ဆောက်ထားသည်ဟု ထင်ပါသည်။ တစ်မျိုး ဆန်း၍ တစ်မျိုးလှသော အဆောက်အအုံပေတည်း။

အဆောက်အအုံအတွင်းကလည်း ခမ်းနား ခေတ်ဆန်လှသည်။ ကြိုင်းပြင်မှာ မဟော်ဂနိုင်ရောင် တောက်နေလေသည်။ အဆောက်အအုံထဲတွင် ပစ္စည်းမျိုးစုံရောင်းသော ဆိုင်တွေကလည်း စိတန်းလျက်ရှိသည်။ ငွေလဲလှယ် သည်ဌာနလည်း ရှိလေသည်။ စာနှယ်ဇုံးရောင်းသည် ဆိုင်တွင်လည်း ဘာသာ မျိုးစုံနှင့် စာနှယ်ဇုံးတွေကို တွေ့ရှုလေသည်။

ကျွန်းတောက်ကား သည်လောက်ငယ်သော တိုင်းပြည်လေးတွင် သည် လောက် ကြိုးကျယ်ခိုးနားခေတ်မိသော လေဆိပ်ပြီးကို တွေ့လိုက်ရာ့ဖြင့် အုံအားသင့်သွားလေသည်။

“အထင်သေးလို့ မရဘူး၌။”

ဒရိန်တာရာက ကျွန်းတော့ကို လုပ်းပြောသည်။ တကယ်ပင် ခမ်းနား လုပါသည်။ လေယာဉ်များ ထွက်မည့်အခိုင်ကို ကြေညာရာမှာတောင် သာမန် အသံချွဲစက်ပြင် မကြေညာတော့ဘဲ ရုပ်မြင်သံကြာဖြင့် ကြေညာပါသည်။ လန်းဒ် လေဆိပ်မှာတောင် ရုပ်မြင်သံကြားဖြင့် ကြေညာသည်ကို မတွေ့ခဲ့ရပါ။

ကိုပင်ဟောင်တွင် မိနစ် ၄၀ လောက် နားကြပြီး လေယာဉ်ပုံကြီး တစ်စင်း ပြောင်စီးရပြန်သည်။ ထိုလေယာဉ်ပုံမှာလည်း အက်စောအက်စော လေယာဉ်ပုံပင် ပြစ်လေသည်။ ကိုပင်ဟောင်နှင့် ဆွဲခင်ပြည့် စတော့ဟု့မြို့။

နေရိနိစာအုပ်တို့က်

မှာ လောက်ပြောင်းမိုင် ၃၀၀ ကျော် လောက်သာရှိ၍ သိမ်မယံရတော့ပါ။

ကိုပ်ဟောဂါင် - စတော့ဟူမှုး လေယာဉ်ပုံမှာ များစွာ လူချောင်းပေ
၏။ ကိုယ်ထိုင်ချင်သောနေရာမှာ ထိုင်လို့ရပေသည်။ နဲပါတ်တွေ ဘာတွေလည်း
မလိုတော့ပေ၊ ခရီးသည်များမှာလည်း အားလုံးလိုပါတ်စကားမတတ်သူတွေ များလာ
လေသည်။ နော်ဝေး၊ ဆွဲဝေး၊ ဒီန်းမတ် စသည် စက်းပီးနော်းလူမျိုးတွေသာ
များပါသည်။ လေယာဉ်ပေါ်တွင် ဆွဲဒိုင်သတ်းစာများ၊ ဒီန်းမတ်သတ်း
စာများကို တွေ့ရသည်။ ဘုံးစရာ သောက်စရာတွေလည်း အကောက်ခဲ့ရနိုင်
လေသည်။

ညနေ ၆ နာရီခွဲလောက် ကျွန်ုတ်တို့ လေယာဉ်သည် စတော့ဟူမှုး
ဘရှိမှာ လေယာဉ်တွင်းမှာ ထိုးဆိုက်လေသည်။ စတော့ဟူမှုးလေဆိပ်မှ
ပါးရောင်စုံများသည်လည်း လူပြောပေသည်။

စတော့ဟူမှုးလုန်အနဲ့ ကိုပ်ဟောဂါင် စသည် မြို့များထက် အအေး
ဓာတ် လွန်ကဲ၍ နေလေသည်။ ရေခဲသည် သုညာမှုတ်၏ အထက် ၂ ဒီဂရီ
လောက် ရောက်နေလေသည်။ လေယာဉ်မှ လေဆိပ် အဆောက်အအုံ ထဲသို့
ဆျောက်အလာတွင် ဦးထိုင်ဆောင်းမထားသော ကျွန်ုတ်ခေါင်းမှာ နှင့်တွေ
ခဲ့ခဲ့ပို့၍ နေလေသည်။

လေကလည်း တိုက်၊ နှင့်ကလည်း ကျသဖြင့် ကျွန်ုတ်တို့တော့
ဒိုက်ခိုက်တုန်းနေပြောသည်။ သည်လောက် ပြေားထန်လှသော အအေးသန်ကြီးကို
ခိုင်ပို့မလားဟုလည်း တွေ့၍ ဖိတ်ပျက်သွားပါလေသည်။

လေဆိပ် အဆောက်အအုံ အဝင်အဝတွင် လူဝင်လူထွက်ဌာနနှင့်
အကောက်ဌာနက ထုံးစုံအတိုင်း စစ်ဆေးလေသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ယောက်ကို
ဘယ်လောက်မှ မကြောပါ။ နှင့်ငဲ့လောက်မှတ်စာအုပ်ကို လှန်ကာ ဆွဲဒိုင်ပြည်ဝင်
လက်မှတ်ကို ကြည့်ဖြေးတရားဝင်ကြောင်း တံဆိပ်ကို ရိုက်ပေးလိုက်ရုကာလေးသာ
ဖြစ်ပါသည်။ အကောက်ဌာနကဆိုလျှင် လုံးဝပင် မရှာတော့ပါ။ ကွွန်ဖရင့်လာ
သည့် ကိုယ်တားလယ်မှန်း သိသည်နှင့် ချက်ခြင်း သွားခွင့်ပြုလိုက်ပါသည်။
ကြားနေ အရေးရှင်နိုင်ငံများထဲတွင် ဆွဲဒိုင်ပြည်သည် အစ်အအေး အဝင်
အထွက် ထုံးတမ်းစဉ်လာ ပြုစရာကိစ္စတွေ အနည်းဆုံး တိုင်းပြည်ပင် ဖြစ်ပါ
လိမ့်မည်။ ပြည်ဝင်လက်မှတ် ထုတ်မပေးသည်သူ ဟူ၍ မရှိသလောက်ပင်။

သို့ကြောင် ကန္တဗြိမြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးများကို ဆီဒင်ပြည်တွင် ကျင်းပလေ သလားဟု စဉ်းစားမိလေသည်။

မိန်စံအနည်းငယ်အတွင်း ထူးတမ်းစဉ်လာ စစ်ဆေးခြင်း ကိစ္စတွေပြီး လျှင် လေဆိပ်အတွင်းဘက်မှ အပြင်ဘက် တံခါးပေါက်သို့ ထွက်လာကြသည်။ သို့ရာတွင် မျှော်မည့်သာ မျှော်ရု သော်လည်း သည်လောက် မူးပြားလှသော မျက်နှာဖြူတွေထဲတွင် ဘယ်သူ့ကို ဘယ်အမှုပ်အသားပြု၍ လိုက်နှေမည်နည်း။ ပါးစဉ်ပါ ရွှေရောက်သို့မျှ ပေါ့သော ကေားကို အားပြောကာ ခေါင်မေ့ရင်ကော်၍ လေဆိပ်ထဲ ထွက်လိုက်ကြပါသည်။

“ကန္တဗြိမြိမ်းချမ်းရေး အစည်းအဝေးတက်မယ့် ကိုယ်စားလှယ်တွေလား ခင်ဗျား။ ဘယ်တိုင်းပြည်ကပါပဲ”

ကျွန်ုတ်တို့ သုံးယောက် ထွက်အလာတွင် အပေါက်ဝမှ အရပ် ပြင်မြင့် ခေါင်းတုံးဆံတောက်ပါးပါးနှင့် ဆီဒင်လူမျိုးတစ်ယောက်က လျှေားမေးလိုက်သည်။ သူ့လက်တစ်ဖက်တွင် သားရောလက်ခွဲဖော်တစ်ဖော် ခွဲထားပြီး တစ်ဘက်က ဦးထုပ်ပျော်ရှိ ကိုင်ထားသည်။

“ဟုတ်ပါတယ် ကျွန်ုတ်တို့ မြန်မာပြည်ကပါ . . . ”

“ဟုတ်ကဲ့ ကြွေပါ ကြွေပါ။ ကျွန်ုတ်က ဆီဒင် ကန္တဗြိမြိမ်းချမ်းရေး ကွန်းရက်ရဲ့ အတွေတွေအတွင်းရေးမှာ စပင်ဆန်ပါ . . . ”

သူက သူကိုယ်သူ မိတ်ဆက်သည်။ မစွေတာ စပင်ဆန်မှာ အက်လိုင် စကားကို သွော်လက်စွာ ပြောဆိုပိုင်၍ ဖုန်းနှာမှ ပြုးချိန်သည်။ ကျွန်ုတ်က သူကို ကြည့်၍ တစ်ယောက်ယောက်နှင့် တူသည်ဟု တွေးနေတုန်း အဂုန်တာရာ က . . .

“အိုင်ဆေး . . . ဒီလူက သာကရ ငါးနဲ့ တူတယ်ပျော်” ဟု လျှမ်းပြာ လိုက်သည်။ ကျွန်ုတ်ကလည်း သူ့အဆိုကို မဆိုင်းမထွ ထောက်ခံလိုက် ပါသည်။ မစွေတာ စပင်ဆန်မှာ စွေ့စွေ့ကြည့်လေ မြန်မာအလင်း အယ်ဒီတာချုပ် သာကရ ငါးနဲ့ တူလေ ဖြစ်ပါသည်။ ညီအစ်ကို ဆီလျှင်ပင် ဆိုနိုင်လောက်ပါ သည်။ အသားဖြူတာ တစ်ခုပဲ ကွာခြားလေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ သုံးယောက်ကို မစွေတာ စပင်ဆန်က တက္ကာစီပြို့ တို့တယ် သို့ လိုက်ပို့လေသည်။ တက္ကာစီမှာ ခန်းညားပြောင်လက်သော မာစိနိုင်ကားကြီး

များ: ပြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သိတွင်ကား ဝန်ဖြေးများ၊ ဖဆပလအဖွဲ့ဝင် ဝန်ဖြေးများနှင့် ကုန်သည်ဖြေးများသာ မီးနိုင်သော ကားပေတည်း။

စတော့ဟူမ်း ဘရွှန်မာလေဆိပ်မှ ပြုထဲသို့ရောက်အောင် နာရိုက် နီးပါး မောင်းရလေသည်။ ကားမောင်းကြသည်မှာလည်း သူတို့ဆိတ်တွင် နိုင် ၅၀ လောက် အောက်ထစ် မောင်းကြလေသည်။ သည်လောက် မြန်ဆန်စွာ မောင်းနေသော မောင်တော်ကားပေါ်မှ စတော့ဟူမ်းပြု၏ ညျှောင်းကို ကောင်းတွေ မကြည့်နိုင်တော့ ပေါ် ရိုပ်ခဲ့နှင့်သော မီးရောင်များကိုသာ ကြည့်၍ လိုက်လာခဲ့ကြရပေသည်။

ကားပေါ်တွင် ကျွန်တော်တို့က မစွတာ စပင်ဆန်အား ဆွဲဒင်၏ နှင့်ရေး အခြေအနေကို မေယူကြရလေသည်။ ဆွဲဒင်မှာ ကြားနေနိုင်ငံ ပြစ်၏။ ဆွဲဒင် ကွန်မြှေနှစ်ပါတီသည် အစိုးရအား ပို၍ တိကျသော ကြားနေရေးဝါဒကို လိုက်နာရန် လိုက်ပွဲဆင်လျက် ရှိလေသည်။ ဂျာမန် ပြဿနာဖြေရှင်းရေး၊ နိုင်တောက်တော်မှာမှုများ လျော့ပါးရေး၊ လက်နက်ဖျက်သိုးရေးနှင့် နျောက်လီးယား လက်နက်များ မစမ်းသပ်ရေးတို့အတွက် အစိုးရအနေဖြင့် ပါဝင်ထောက်ခံ ရန် တောင်းဆိုင်ရေးလေသည်။

တွေ့နှုန်းတို့ အလုပ်သမား လူတန်းဟားနှင့် ဆွဲဒင်ပြည်သူ များကြောင့် ဆွဲဒင် အစိုးရသည် ဥရောပိုးဘားရုံးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်၏ မပြုနိုင် တော့ နောက်ဆုတ်လိုက်လေသည်။

“က ဒါ ခင်ဗျားတို့ တည်းရာယ် လိုတယ်ပဲ”

မစွတာ စပင်ဆန်က အရင် ဦးဆောင်ဆင်းကာ ကားတံ့ခါးကို ဖွင့်လိုက်သည်နှင့် ကျွန်တော်တို့လည်း ကားပေါ်မှ ဆင်းလိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော် တို့ တည်းစိုရမည့် လိုတယ်မှာ ‘နှစ်းတော် လိုတယ်’ ဖြစ်လေသည်။

အောက်ထပ်က မှန်တံ့ခါးကြီးတွေကို တွေ့န်းဝင်ကာ ကောင်တာသို့ လျောက်လာခဲ့ကြပြီး ကျွန်တော်တို့နာမည်များကို စာရင်းသွင်းကြသည်။ ဆရာ ဦးအောင်လှမှာ ဇ ထပ်တွင် တစ်ယောက်ခန်းတစ်ခန်းပြီး ကျွန်တော်နှင့် ဒဂို့ တာရာမှာ ၁၁ ထပ်၊ နံပါတ် ၁၁၁၀ တွင် နှစ်ယောက်ခန်းတစ်ခန်း ရလေသည်။

“က ဟောဒါက နှစ်က်စာအတွက် လက်မှတ်။ ဒါက ဥမ္မင်ရထား လက်မှတ်။ ဘတ်စားစီးလို့လည်း ရတယ်။ ဓာတ်ရထားစီးလို့လည်း ရတယ်။

နှုန်းလယ်တန့် ညာကတော့ မယ်လမင်ဟိုတယ်မှာ ဘူးရမယ်။ တွေ့နဲ့တော့ ဘူးချွင့်ပြုပါဉိုး။ လေဆိပ်မှာ နောက်ထပ် ရောက်လာမယ့် ကိုယ်စားလှယ် တွေ့ကို ဖြောပါဉိုးမယ်”

မစွေတာ စပင်ဆန်က ကျွန်တော်တို့အား ခနီးသွားလက်မှတ်နှင့် နံနက်စာလက်မှတ်များကို ထုတ်ပေးပြီး နှစ်ဆက်၍ ထွက်သွားလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ကား အချိန်စောသေးသဖြင့် စတော့ဟုံးဖြော်ကြုံးကို လှည့်၍ ကြည့်ချင်ကြပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် နှင့်ကလည်းကျေ အေးကလည်း အေးသည့်ပြင် ခနီးကလည်း ပန်းလာကြသည့်အတွက် ဘယ်ကိုမှ မထွက်တော့ ဘဲ ဟိုတယ်ပေါ် လာခေါ်သည့်အတိုင်း ကိုယ့်အခန်းကို ကိုယ်တက်လာခဲ့ကြ လေသည်။

အခန်းသို့ ရောက်သည်နှင့် ညာကိုပင် မစားကြတော့ဘဲ စောစော မီးမီး အိပ်ပစ်လိုက်ကြလေသည်။

(၃)

ညက အစောကြီးအိပ်၍ နံနက်တွင်လည်း အစောကြီး နဲ့လေသည်။ အိပ်ယာက ထ၍ ရေမီးချိုးပြီးနောက် အခန်းထဲမှာပင် ထိုင်၍ ဒုဝါဘာရှုနှင့် နှစ်ယောက် စကားပြောနေကြသည်။ နံနက် စ နာရီထိုးသည့်တိုင် နေရောင် မပြုသေးပါ။

အပြင်တွင် သုည့် ဒီဂရိ သာသာမျှသာရှိသော်လည်း အခန်းထဲတွင် ရေနေ့ပိုက်တပ်ထားသဖြင့် နေ့နေလေ၏။ စွမ်ကျယ်အကြိုးနှင့်တောင် နေလိုရ လေသည်။ ဟိုတယ်အပြင်သို့ လမ်းကြည့်လိုက်လျှင် နှင့်တွေ့ဖူးနေသဖြင့် အိမ်ခေါင်များသည် ဖြေဖွေးနေကြလေ၏။ အောက်လမ်းမပေါ်တွင် ဥဒုဟို မောင်းနေသော မော်တော်ကားများလည်း မြင်ရလေသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့ အထပ်မှာ ၁၁ ထပ် ဖြစ်နေ၍ လည်းကောင်း၊ မှန်တဲ့ခါးတွေ အလုပ်တိုးထားသဖြင့် လည်းကောင်း မော်တော်ကားသံများကို လုံးဝ မကြားရ ပါ။ အသံကို မကြားရဘဲ လူပ်ရှုံးမှုကိုသာ ဖြင်ရပါသည်။ အသံတိတ် ရုပ်ရှင် ကားတစ်ခုကို ဖြည့်ရသကဲ့ထို့ ရှိလေသည်။

ကိုတာရာကား စကားပြောနေရာမှ ဖြတ်ကာ သူ၏ ကဗျာဆရာ

နေရီရိစာအုပ်တိုက်

မျက်စိဖြင့် အခန်းကို ကြည့်ရှုစင်ဆေး၍ ဝေဖန်ချက်ပေးနေလေသည်။

“အထင်သေးလို မရဘူး ဆရာ၊ ကျွန်တော်တို့ဆိတက အမှားကြီး သာ တယ်။ ကြည့်စမ်းနဲ့ရဲ့ အဝါနရောင်နဲ့ ခန်းဆီးကန့်လန့်ကာ အညီရောင် မိုင်မှိုင်းက ဆန့်ကျင်ဘက် အရောင်နှစ်ခုကို တွဲထားပြီး ကြော်ခင်းကော်ဇာက အပြာနရောင်မှာ အစိမ်းနည်းနည်း ရောထားတယ်။ ပန်းချီမျက်စိနှုတယ်။ မဆိုဘူး”

ဒရိန်တာရာကား အသေးအရောင်ကို ကြည့်ဖြင့်ခံစားရာတွင် များစွာ အာရုံထက်ပြက်သူ ဖြစ်ပါသည်။ အပြာရောင်ဆီးလျင် အဖြောရောင်မှာ အစိမ်းများ သည်၊ နည်းသည်ဟု အသေးစိတ်ပြင်သူ ဖြစ်ပါသည်။ ပန်းချီဖြင့်ပဲ အကဲဖြတ် လုပ်ရလွင် များစွာ အသုံးဝင်မည့် မျှော်လုံးများပေတည်း။

ဒရိန်တာရာ ပြောသလို ကျွန်တော်တို့အခန်းမှာ ပန်းချီအန်လှပါ သည်။ စားပွဲခုံ၊ မှန်တင်ခုံ၊ မီးအပ်ဆောင်း စသည်တို့ကလည်း လုပ္ပပေ၊ သပ်သပ် ရှုပ်ရုပ် ကလေးတွေ ပြုစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်း အိပ်ရာအထက်တွင် ဘောလ်တစ်ကမ်းခြေ နွောရာသီ ရွှေခံခွင့်ပါသည်။ ဒရိန်တာရာ၏ အိပ်ရာခေါ်းရင်းတွင် ခေတ်သစ် စိတ္တေဒနည်းဖြင့် ဆွဲထား သော ပန်းချီကားတို့ခုပ် ရှိပါသည်။

အခန်းမှာ နှစ်ယောက်ခန်း ဖြစ်၍ တော်တော်လေးကျယ်လေသည်။ အဝင်ပေါက် လက်ဝံဘက်တွင် ရော်ခုံခုံးလည်း ရှိလာည်း မည်းနောက်သတ် တော့ မရှိပါ။ မည့်သည်လာလွင် ကျွန်တော်တို့ အိပ်ရာဘေးက ကုလားတိုင်နှင့် စားပွဲတွင် သာ ညည်ခံနိုင်ပါသည်။

နံနက်စာ စားချီန်ရောက်၍ ဆရာဦးအောင်လှအား နံနက်စာ စားပွဲတွင် ဆုကြရန် ဖုန်းဆက်ပြီး စ ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ ‘နန်းတော် လိုတယ်’ မှာ ခမ်းနားသည်တက် ခေတ်မီသည်ဟု ဆိုရမည် ထင်ပါသည်။ အဆင်အပြင် အခင်းအကျင်းတို့မှာ များစွာ ခေတ်ဆန်လှပေ၏။ ဓာတ်လှေား ကလည်း မောင်းသူမလိုဘဲ အလိုအလျောက် မောင်းနှင်လေသည်။ အထပ် နံပါတ်များ ရေးသားသော ခလုပ်ကလေးကို နှိပ်လိုက်ရုံနှင့် လိုရာခုံးသို့ အပြီး ရောက်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားသောအခါ နံနက်စာ စားချီးထဲတွင်

ပန်းကန်ကလေးတွေကိုကိုင်ကာ တန်းစီနေသော လူတန်းကြီးကို တွေ့ရလေ သည်။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ထည့်စားရသော ‘ဘူး’ နံနက်စာ ဖြစ်လေသည်။ ကော်ဖိန့်ကား တစ်ခုနှင့်လဲး မွေးကြိုင်နေပေသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း ပန်းကန်ကလေးတွေ ကော်ကိုင်ကာ ကိုယ့်အလျှော့ကို ကိုယ်စောင့်ရပါသည်။ နံနက်စာမှာ အောင်လိပ် နံနက်စာနှင့် ဥရောပ နံနက်စာဟူ၍ ခွဲထားလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရသော နံနက်စာလက်မှတ်မှာ ဥရောပ နံနက်စာ ဖြစ်ပေသည်။ ဥရောပ နံနက်စာမှာ အောင်လိပ် နံနက်စာလို့ မစုလင်ပါ။

ပေါင်မှန်သို့ နှစ်ချုပ်သုံးချုပ် ပေါင်မှန်ကြုပ်တစ်လုံး၊ ထောပတ်တစ်ခွက်၊ မာစလိတ် သီးမဟုတ် ယိုတစ်ခွက်နှင့် ကော်ဖိတစ်ခွက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ခရမ်းချဉ်းသီးဖျော်ရည်၊ လိုင်္ခြားရည်၊ နွားနှီး စသည်တို့ ထပ်၍ သောက်လိုလှပ် ကိုယ့် အိတ်ထဲက စိုးတိုးတိုး ပေးရလေသည်။ တကယ်တော့ ဥရောပ နံနက်စာ ဆိုသည်မှာ ကျွန်တော်တို့ဆိုတွင် အိပ်ရာထ ကော်ဖိသောက်တာလောက်ပဲ ရှိပါ သည်။ သို့ရာတွင် ကော်ဖိကား များစွာ ကောင်းလှပေသည်။ အနဲ့ရော့ အရာဘာ ရော များစွာ ထူးခြားသော ကော်ဖိပေတ္တုး။ ကောင်းသလောက်၊ ထူးခြား သလောက်လည်း ချေးကြီးလှပေ၏။ ကော်ဖိတစ်ခွက်ကို ဆွဲဒင်ငွေ ပီ-၆၅ ခြား ကျေလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ငွေနှင့်လည်း သို့မဟုတ်များလှပါ။ သည်လောက်ပင် ကျေပါသည်။

နံနက်စာစားပြီး ကုတ်အကျိုးများကိုသယ်ကာ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြလေသည်။ အောက်ထပ်တွင် တဲ့ဆိပ်ခေါင်း၊ သတင်းစာ၊ ဂို့စက်၊ ချော့ကလက်၊ စီးကရက် စသည့် တို့လိုပိုလို ပစ္စည်းကလေးတွေ ရောင်းသည့် ဆိုင်တွင် သတင်းစာ ရှာကြည့်သည်။ အောင်လိပ်သတင်းစာဆို၍ တစ်စောင်မျှ မရှိပါ။ အားလုံး ဆွဲဒင် ဘာသာနှင့်သာ ဖြစ်ကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ အစည်းအဝေးမှာ ၁၆ ရက်နေ့မှ စမည်ဖြစ်ရာ ယနေ့ တစ်နေ့လုံး အားနေလေသည်။

ထို့ကြောင့် ဖြို့ကို လျောက်ကြည့်ကြရန် စိစည်ကြပါသည်။

ဒီပြင် အစိအစဉ်တွေ အသာထားပြီး နံပါတ်တစ်က ကျွန်တော် ပီးထဲ တစ်လုံး ဝယ်ချင်တယ်ပျော့။ ဒီလောက် နှင့်ပွဲ့ငွေ့တွေ တဖွဲ့ဖြေားထဲမှာ ဒီအတိုင်းသာ လျောက်သွားနေရင် အအေးပိပြီး မာလက စျော်ကြုလိမ့်မယ်”

ဆရာပြီးအောင်လှန် ဒဂုံးတာရာမှာ ဦးထုပ်ကိုယ်စိပါကြသော်လည်း ကျွန်တော်မှာ ဦးထုပ် ပါမလာဘူး။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သား ဟိုတယ်မှုတွက်ကာ တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်းထွက် လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။ လမ်းလျှောက်ရင်း လေ့လာရသည်က ပို၍ ပြည့်စုသည် ထင်သဖြင့် တက္ကာစိပင် မခေါ်တော့ပါ။

ကျွန်တော်တို့ ဟိုတယ်မှာ မြို့မြေပြောက်ဖျားတွင် ရှိလေသည်။ ဈေးကွက်များမှာ မြို့လယ်ကောင်တွင် ဖြစ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ နေရာနှင့်ဆိုလျင် တော်တော် ဝေးလေသည်။ သို့ရာတွင် စတော့ဟုမြို့မှာ ဈေးမြို့၊ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ဘယ်နေရာသွားသွား မှန်အားဖြည့် တပ်ထားသော တဲ့ခါးပေါက် ပြီးများနှင့် စေးခိုင် များကိုကား တွေ့နေရပါသည်။

အပြင်ထွက်လိုက်၍ ၁၅ မိနစ်လောက် လျှောက်စီသည်နှင့် တော်တော် အေးလာပါပြီ။ ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် နှင့်တွေ့ ခဲစပြုပြီ ဖြစ်၍လည်း မခေါ် အောင် သတိထားသွားရလေသည်။

စတော့ဟုမြို့မှ လမ်းများကလော်း ကျဉ်းလွန်းလှပေ၏။ အတက် အဆင်းကလေးတွေ အကွဲ့အကောက်ကလေးတွေ၊ လမ်းကြိုလမ်းကြား ကလေးတွေပြုင့် ပြည့်နောက်နေလေသည်။ လမ်းကလေးတွေက ကျဉ်းသလောက် သေးက တိုက်ပြီးတွေ့က မြင့်မားကာ မိုးထိုးနေကြသည်။ လမ်းပေါ်တွင် နှင့်မှုတွေ့ ခဲနေသဖြင့် ဖြူဖွေးနေသလောက် အဆောက်အအုံပြီးတွေ့က ပောင်းနှစ်းကာ ညီးပိုင်းနေကြသည်။ သစ်ပင်များကား သစ်ရွက်မရှိ၊ အနိုင်ပြီး ထောက်ပြုလေသည်။

“ဟောခိုမှာမျိုး... ဦးထုပ်ဆိုင်”

ဒဂုံးတာရာက ပြောသဖြင့် မှန်တဲ့ခါးကို တွန်းဖွင့်ကာ ဦးထုပ်ဆိုင် ထဲသို့ ဝင်လိုက်ကြသည်။ ဦးထုပ်ဆိုင်တဲ့မှာ နွေးနေလေ၏။

အအေးထဲကလာပြီး စောင်ဗြိုထဲ ဝင်လိုက်ရသလို နွေးသွားလေ သည်။ ဦးထုပ်မှာ ဆိုဒင်ငွေ ၂၃ ကျွမ်းပေးရလေသည်။ ကျွန်တော်က ခရီးသွား ချက်လက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးပါသည်။ အိုးလိုပေါင်းပြစ်နေ၍ သေးက ဘက် တိုက်သို့သွား၍ ငွေလဲရသေး၏။ ဘက်တိုက်ကလေးများမှာ စတော့ဟုမြို့ တွင် ကွင်းယာဆိုင်များလို မွှမှုကြနေလေသည်။ မနက် ၉ နာရီမှ ညနေ ၆

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

နာရိယိ (ထမင်းဘားချိန်မှုအပ) ဖွင့်ထားသဖြင့်လည်း အချိန်နောက်ကျောက္ခါ မစိုးရိုင်ရတော့ပါ။

သိနှင့် ကျွန်တော်ထို သုံးယောက်မှာ စတော့ဟုမ်းပြုလမ်းတကာတွင် ခြေလျှင် လျှောက်ကြည့်ကြလေသည်။ ဆရာဦးအောင်လှက ‘ဒါဘာဂတန်’ သို့ သွားမည်ဆိုလေသည်။ ဒါဘာဂတန်မှာ လမ်း ၂ အမည်ပေတည်း။ ကုတ် အကျိုများကို ဒါဘာဂတန်တစ်စိုက်မှာ စျေးချိချိနှင့် ရနိုင်သည်ဟု ဆိုလေ သည်။

ကျွန်တော်ထိုမှာ ဝတ်စုံများများ မပါပါ။ ထိုကြောင့် ဝတ်စုံကလေး တစ်စုံလောက် ဝယ်ရဲ့ကောင်းလေမလားဟု တွေးကာ ဒါဘာဂတန်သို့ ထွက်လာ ခဲ့သည်။ မြေပုံကြည့်လိုက်၊ ပုလိပ်မေးလိုက်ဖြင့် တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်းထွက် လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။ နံနက် ၁၀ နာရီလောက် ရှုံးပြုဖြစ်၍ နေရာင်လည်း ပွင့်လာပါပြီ။ သို့ရာတွင် နေပွင့်သည့်ထိုင် အချမ်းမာတ်ကား လျှော့၍ မသွားပါ။

ဟိုမေးသည်မေးဖြင့် ဒါဘာဂတန်သို့ ရောက်လာကာ ကုတ်အကျိုခိုင် တစ်ဆိုင်သို့ ဝင်ကြည့်ကြသည်။ ဝတ်စုံများမှာ အရောင်အသွေး အမျိုးမျိုးစုံ ပေး၏။ စျေးကလည်း ဤီးလှပါသည်။ စတော့ဟုမ်းတွင် ဝတ်စုံများ စျေးပေါ် လိမ့်မည်ဟု ထင်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာပြည်နှင့် မကွာလှပါ။ အလတ်စား ဝတ်စုံတစ်စိုကို ကျပ် ၂၀၀ လောက်ပေးရပြီး အကောင်းစားဆိုလှင် ၃၀၀ ကျော် ၄၀၀ နီးပါး ကျနောလေသည်။

ဆီးဝင်တွင် ရေးဝယ်ရာသည်ကား အချိန်ကုန်လှပါသည်။ တစ်ယောက် ဝယ်မပြီးမချင်း ဘာမူမေးရဲ့ စောင့်နေရပါသည်။ ရှုံးကလူ့က ရှိုးများပြီး ဟိုပစ္စည်းပြခိုင်း၊ သည်ပစ္စည်းပြခိုင်း လုပ်နေလျှင်လည်း မပြီးပြီးအောင် စောင့်နေရပါသည်။ သူ့ကိစ္စပြီးတော့မှ စျေးရောင်းသူကလည်း နောက်လူဘက်သို့ လှည့်ကြည့်ပါသည်။

ကျွန်တော်ထို ဝင်ကြည့်သောဆိုင်မှာ ဝတ်စုံတွေ အမျိုးမျိုးစုံလှပေး၏။ စျေးကလည်း ဤီးလှပါသည်။ ဆောင်းတွင်း သို့ သည်လောက် စျေးဤီးသလား မသိပါ။ ကျွန်တော်ကား တစ်ခါတစ်စုံမှုသာ အသုံးကျသောဝတ်စုံကို သည် လောက်စျေးဤီးပေး၍ မဝယ်နိုင်ပါ။

“ဘယ်ပြည်ကပါလ”

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

ရောင်းသူက ကျွန်တော်ကို အကဲခတ်၍ မေးလိုက်သည်။
“မြန်မာပြည်ကပါ”

“ဘုတ်လား . . . ဒီမှာ ဗမာတစ်ယောက်ရှိတယ်။ ခပ်ဝဝပဲ၊ သူဝတ်စုံချပ်ရင် ကျန်တော့ဆိုင်မှာ လာချုပ်တာပဲ”

သိပ္ပါဒ် ဟိုလျောက်သည်လျောက် ၃၃:၄၂:မောရင်း တော်တော်ယာ
လာကြပါပြီ။ အေးလည်း အေးလာပါပြီ။ နံနက် ၉ နာရီကတည်းက လျောက်
လာကြသည်မှာ တစ်ချက်ထိုပါတော့မည်။

“က . . . မယ်လမင်ကို သွားကြစိုးရဲ့”

မယ်လမင်ဟိုတယ်မှာ ဖြို့လယ်ကောင်တွင်ရှု၍ ကျွန်တော်တို့
ကိုယ်စားလှယ်များ နေ့လယ်စာနှင့် ဉာဏ်စားရမည့် ဟိုတယ် ဖြစ်သည်။
ဟိုတယ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင် ကျွန်တော်တို့ အစဉ်းအဝေးကျင်းမံမည့်
မက်ဘောဂလူးဆက် အနီးမဆောင် ရှိလေသည်။ ကဗျာပြိုမ်းချမ်းရေးကောင်စီ
အတွင်းရေးများအဖွဲ့၏ ယာယိရှိးခန်းနှင့် ညျှော်ကော်မီတိ၏ ယာယိရှိးခန်းမှာ
ဖယ်လမင်ဟိုတယ် အခန်း နံပါတ် ၂၃၂ မှာ ထားလေသည်။ တော့ကြော်
ရောက်သော ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များမှာလည်း မယ်လမင်ဟိုတယ်မှာပင် အခန်း
ရကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့တော်တွေကား နောက်ကျျှော် အစဉ်းအဝေး အနီးမံ
နင် ဝေးသည် နှင်းတော်ဟိုတယ်မှာ နေရာခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဒါဘာဂတနှင့်မှ လျောက်ခဲ့ကြပြီး ဥမ္မင်ရထားဘူတာရုံကို ရှာရပြန်ပါသည်။ မြိုက်လည်း ကြီးပြန်၊ လူစိမ်းတွေ့ကလည်း ဖြစ်ပြန်၊ လင်းတွေ့ကလည်း ဝက်ပါလို ရှုပ်ထွေးပြန်သပြု ဥမ္မင်ရထားဘူတာကို တော်တော်နှင့် ရှာလို မတွေ့ပါ။ ဒီအထူး ဆိုဒ်လူမျိုး တော်တော် ပံ့များများကလည်း အက်လိုင်စကား မတတ်သပြု ကွွန်တော် တို့တစ်တွေ ယောင်လည်လည် ဖြစ်နေကြလေသည်။ နောက်ဆုံးတစ်ယောက်ကို သွားမေးမိတော့မှ သုက “ကွွန်တော်လည်း ဘူတာရုံကို သွားမလို လိုက်ခဲ့ပါ” ဆိုသပြု သွဲ လိုက်သွားကြလေသည်။ ဘူတာရုံကို လျောက်

လာကြရန်း ကျွန်တော်တို့ ဖျိုးစိုက် မေးမြန်းစပ်စုလေသည်။

“အော် မြန်မာပြည်ကလား။ ကျွန်တော် သိတာပေါ့။ ကုလသမဂ္ဂမှာ ခင်များတို့ အတွင်းရေးမှူးချုပ်ပဲ။ ကျွန်တော်က ဆီးဝင်လူမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ နော်ဝေးလူမျိုးပါ ဒါပေမယ့် စတော့ဟုပါမယ်၊ နှင့်လောက် ရှိပါပြီ”

သူက လမ်းလျော်ရင်း ဦးသန့် ဆီးသောနာယဉ် ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ် ဆောင်ကြောင်း။ မစွေတာ တရ်ဖို့ လိုမလို စသည်တို့ကို မေးပါသည်။ သို့ဖြင့် အကြောက် ဗုဏ်ဘူးတာရုံထဲသို့ ဓာတ်လျောက်း(Escalator)ပြင့် ဆင်း လာရလေ၏။ ရွှေ့သွားလည်ပတ်နေသော လျောက်းထံများပေါ်တွင် ရပ်လိုက် သွားပြီး အောက်ပလက်ဖောင်းနှင့် တစ်ညီတည်း နေရာသို့ ရောက်သည်နှင့် လှမ်းတက်လိုက်ရသည်မှာ ပထမသော် စိတ်မရဲစရာ ပြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ခွန်အားစိုက်ထုတ်မှု မလိုဘဲ များစွာ သက်သာလေသည်။

ဥမ်င်ဘူးတာရုံရုံမှာ ကုန်မျိုးစုံကြောတွေ ပြည့်နေအောင် ကပ်ထား လေသည်။ ပိုက်ခံထည့်လိုက်သည်နှင့် စီးကရောင်း ရောက်လက် ရောင်းသော ဆိုင်၊ အလိုအသလျောက် ဓာတ်ပုံရှိက်သော ဆိုင်ကလေးများကိုလည်း တွေ့ရပေ ၏။ ဥမ်င်ဘူးတာရုံထဲမှာ လူတွေ ပူးပန်းခေါ်နေလေသည်။ ယောကျိုးတွေ ကလည်း ကုတ်အကျိုးကြီးတွေ ဝတ်ထားကြသည်။ မိန်းမတွေကလည်း ကုတ် အကျိုးတွေ ဝတ်ထားကြသည်။ ဆွဲခိုင်သူများကား များစွာ ချောမောကြပေသည်။

“ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်နှိုးသာပါရင်တော့ ဆွဲခိုင်သူတွေဟာ မြောက်ကျွန်းသူတို့ ဘာတို့ဆိုတာတွေ ပြစ်မှုပဲဘွဲ့ ပြောမှုပဲဘွဲ့”

ကျွန်တော်က ဒဂိုန်တာရာကို လှမ်းပြောလိုက်ပါသည်။ ဆွဲခိုင်သူ များမှာ အသားအရေးပြုဝင်းနေကြသည်။ အပ်ပြုမြှင့် ကိုယ်ဟန်သွယ်သွယ် မျက်လုံးမျက်ခုံး ကောင်းကောင်းပြင့် လှပကြသူများ ဖြစ်ပါသည်။

“မဆိုဘူး ချောတယ်။ ရှုပ်ရှုင်မားသားတွေထဲမှာလည်း ကြည့်ပါလား အင်ဂရစ်ဘူးတို့ အင်နိတာအက်ဂံဘတ်တို့ဆိုတာ ဆွဲခိုင်သူတွေ မဟုတ်လား”

ဒဂုံးတာရာက ထောက်ခံပါသည်။ ချောမောရှုတွင် မကပါ။ အဝတ် အစားကလည်း ပြေပြစ်ကြပါသည်။ အလှကို အဆင်အပြင်က သရဖူဆောင်း ပေးလိုက်သကဲ့သို့ ရှိပါသည်။

ရထားဆိုက်၍ ရထားပေါ်တက်ခဲ့ကြပါသည်။ နောက်ဝါယာက ကျွန်တော်တို့ သွားမည့် မယ်လမင်ဟိုတယ်ရှိ မက်ဘောဂပလာဆွဲမှ ဘူးတာရုံ တို့ ပြေပဲတွင်ထောက်၍ ညွှန်လိုက်လေသည်။ ဆွဲခိုင်ဥမ်ရထားမှာ အခင်း

ଆବ୍ୟ.ଲେଟିନ୍ ହୋଇ

အကျင်း သပ်ရပ်၍ ခေတ်လည်း မိပါသည်။ မြန်လည်း မြန်ပါသည်။ နှစ်ဘုတာ လောက်ဆိုက်လျှင် နောက်ဝေမီတ်ဆွဲ နှစ်ဆက်၍ ဆင်းသွားပါသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ကား နောက်ထပ် နှစ်ဘုတာလောက်စီးပြီမှ ရောက်လေသည်။

ဟိတယ်လမယ်သို့ရောက်လျှင် ကျွန်တော်တိ ကိုယ်တဲ့လူများ
အတွက် သတ်မှတ်ထားသော ထမင်းတဲ့ ခန်းထဲသို့ ဆင်းလာခဲ့ကြလေသည်။
ကျွန်တော်တိ ထမင်းတဲ့ ခန်းကား (Basement) မြေအောက်တွင် ရှိလေ
သည်။ ကပ္ပါဒ်နဲ့ ဆိုင်ခန်း စသည့် အခြားအခန်းများလည်း မြေအောက်တွင်
တွင် ရှိပါသေး၏။ လျေားအဆင်းရောက်သော ဝတ်ချုခန်းတောင့် (Cloak-
room Attendant) ထဲတွင် လောင်းကုတ်အကြံ့ဖြီးတွေ၊ လည်းကောင်း
ထိုးထဲပိတ္တေကို ချုတ်၍ အပ်ပစ်ခဲ့ကြပြီးမှ ထမင်းတဲ့ ခန်းထဲသို့ ဝင်ရပါသည်။
သူတိုနိုင်ငံ ဆောင်းရာသိတွင် သည်မျှလေးလဲသော ကုတ်အကြံ့ဖြီးတွေကို
ချုတ်၍ ဝတ်ရသည့်မှာ အလုပ်ဖြီးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထမင်းစားခန်းထဲတွင် လူတော်တော် စုံနေပေပြီ။ ဉွှန်တော်တို့
ရောက်သွားသည့်နှင့် တရုတ်ဂိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ဝင်အမျိုးသမီးက ကြိခို၍
နေရာချေပေးလေသည်။ သူ့အမည်မှာ မစွဲတိယန် ဖြစ်လေ၏။

မစွဲတိယန်က သူ့အခုန်းပါတ်ကိုပေးကာ နှုတ်ဆက်၍ ထွက်သွားလေသည်။ မစွဲတိယန်ထွက်သွားပြီး မြောမြိမ္မာပင် မစွဲတာအောင်မင်းဆိုသူပေါက်လာပြန်သည်။ မစွဲတာအောင်မင်းကား အမေရိကန်လူမျိုးပေတဲ့ည်။ သူသည် ကဗျားပြိုးချမ်းရေးကောင်းစီး အတွင်းရေးမှုများ အဖွဲ့များလုပ်နေသည်။ အရပ်ခံပြုပြတ်၊ စကားပဲပဲနှင့် ပြစ်ပြီး မျက်မှန် အနက်တစ်ဖက်အပြောတစ်ဖက် တိပိဋကဓားလေသည်။ ကျွန်ုတ်တောက်ကား သူ့တို့ကြည်၍ စာရေးဆရာအသင်း နတ်သွေ့ငါးရာင် ပြဇာတ်ကတုန်းက မျက်မှန် အနက်တစ်ဖက် အပြောတစ်ဖက်တပ်ကာ ပေါ်တူဂါစ်ပိုလ်အဖြစ် သရုပ်ဆောင်သော သော်တာဆွဲကိုသွား၍ အမှတ်ရနေလေသည်။

අදුතා ගොඳ මදන්ග ගැව්න්තෙරු ති ප්‍රික් මාගියිතා ලුයිඡැපූල්
ගියිතා ලුයිතාරින්හ එම්බැංක් මදු ගෙව්මරුන් තවත්මූහ එම්බැංක්
ප්‍රත්තාගැරුණු ගෙවෙ: තියේ ප්‍රියෝ ප්‍රියෝ ප්‍රියෝ වැවුන්

နှေ့လယ်တားပြီးနောက် ထုံးစံအတိုင်း ဟိုတယ် မယ်လမင် တစ်စိုက် ကို ကျွန်းတော်တို့ ခြေလျှင်လျှောက်ကြည့်ကြပြန်သည်။ သည်နေရာကား မြှေ့လယ်ဖြစ်၍ ဒါဆာဂတန်ထက် ပို၍ ရွေးဆိုင်ကြီးများ ပေါ်များလှပေ၏။ ဆိုင်ကြီးတွေကလည်း ခမ်းနားလှပေ၏။ ရွေးဆိုင်တွေ သူတို့ဝတ်စားပုံတွေကို ကြည့်ပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ စကမ်းဒီဇိုင်း ပါးယန်း တိုင်း ပြည်ကယ်ကလေးများ လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်သည်မှာ သမဝါ ယမဝစန်ကြောင့်လားဟု တွေးပို့ပါသည်။ ကြေားနေနိုင်ငံမြို့လို့ ဒုတိယကဗ္ဗာစစ် ဒက်ကို မခဲ့ရသောကြောင့်ပေလေး ဟူ၍လည်း တွေးမြို့လေသည်။

ကျွန်းတော်တို့ သုံးယောက်သား ဟိုတယ် မယ်လမင်နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင် ဘက်တွင် ဝင်၍ ငွေလဲနေတုံး ပြတိသူကိုယ်စားလှယ် မစွေတာ အဲဟာမွန် တော့ရှုနှင့် တွေးလေသည်။ မစွေတာမွန်တော့ရာကား ဝဝဖို့ဖို့ အရပ်ခပ်မားမား ဖြစ်၏။ သူသည် ရုပ်ရှင်ဝေဖန်ရေးဆရာ၊ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာ ဖြစ်လေသည်။ အင်လန်မှု ခ လတ်စြောမြတ်ဝင်သော နာမည်ကျော် 'မှုက်ဆစ်ကွာတာလေး' တာစောင်တွင်လည်း အယ်ဒီတာတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

မစွေတာမွန်တော့ရာလည်း ကျွန်းတော်တို့လို့ ငွေလာ၍ လဲခြင်းဖြစ်လေ သည်။ ကျွန်းတော်တို့က လန်ဒန်တွင် နေချိန်မရ၍ မနေခဲ့ကြောင်း ပြောပြသည် တွင် သူက ...

“ဟာ... ခင်ဗျားတို့ မနေ့ကလိုက်လာဖြစ်တာ ကံကောင်းတယ်။ ဒီနေ့ လန်ဒန်မှာ နှင့်မော်ကျော်လို့ ဘယ်လေယဉ်ပုံမှ မတွက်နိုင်တော့ဘူး။ ကျွန်းတော် ဒို့မီးမီးဖို့ပဲ။ ခုတော့ သူလည်း ကွွန်ဖရင့် မတက်နိုင်တော့ဘူး...”

မစွေတာ မွန်တော့ရာသည် ငွေလဲပြီးနောက် ကျွန်းတော်တို့ကို နှိုးတက်ဆက် ကာ ကိုယ်ပုံးတို့သည်၌၌ မလိုက်အောင် ပေါ်ပါးဖျော်လတ်စွာ ထွက်ခွား လေသည်။ သူ့တွင် ကျွန်းတော်တို့ကို ကုတ်အကျိုအထူးကြေးတွေ ဝတ်မထားပါ။ သာမန်သာ ဝတ်ထားပါသည်။ သူတို့မှာတော့ သူတို့တော့ အလိုက်သားဟု တွေးလိုက်မိသည်။

ကျွန်းတော်တို့ကား ညာစာကိုလည်း ဟိုတယ် မယ်လမင်မှာပင် စားမည် ဖြစ်၍ 'နန်းတော်' သို့ မပြန်နိုင်သေးပါ။ ဟိုတယ်မယ်လမင်တစ်စိုက်နှင့် အချိန် ကုန်အောင် ဟိုလောက် သည်လျောက် လုပ်ကြပြီး ည စ နာရီထိုးမှ ညာစား

ကြပါသည်။ ဉာဏ်တောက်မှ ဥမင်ရထားစီးကာ နှစ်းတော် ဟိုတယပို့သော စိန်အဲရင်ပလန် ပုဂ္ဂိုလ်ကွဲဘို့ ပြန်လာခဲ့ကြပေါ်လေသည်။

ဥမင်ဘူတာလုံး လူတွေ ရှုပ်ယူက်ခတ်နေပေါ်လေသည်။ အလုပ်ပြန်များ ပြန်ဟန်တူပါသည်။ ရထားတစ်စင်းလုံး ပြည့်ကြပ်လျက် ရှိပါသည်။ ဟိုတယ်မယ်လမင်မှ ကွဲန်တော်တို့ ဘူတာအထိ ခုနစ်ဘူတာလောက် ကျော်သွားရလေသည်။ ထိုမှတ်ဖုန် နှစ်းတော်ဟိုတယ် ရောက်အောင် ၁၅ မိနစ်လောက် လျှောက်ရလေသည်။

ဘူတာမှ ဟိုတယ် ရောက်အောင်သွားရသည့် ၁၅ မိနစ်ခန့်မှာ သိပ်မသက်သာလှပါ။ ဉာဏ်ပြုစွဲ ပိုအေးလာပါပြီ။ ထိုကြောင့် ခပ်သူတ်သုတ် လျှောက်ကြရလေသည်။ ဆိုခိုင် လုလင်ပို့နှင့် လုံမလျှို့ဝိုကား တစ်ယောက်ခါးတို့ တစ်ယောက်ဖက်ကာ နှင်းထဲတွင် လမ်းလျှောက်နေကြပေါ်လေသည်။ သူတို့လို ချုပ်သူတွေအဖို့ကား စတော့ဟမ်ဖြူတော် နှင့်မှုန်မှုန်ညများသည် လှပသော ဥများ ပြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဟိုတယ်ရောက်တော့ တစ်နောက်တို့ လျှောက်သွားရသည့်နှင့် ပင်ပန်းက စကားအမြည်တောင် မပြောနိုင်ကြဘဲ အိပ်ပစ်လိုက်ကြပေါ်လေသည်။

(၄)

ဘူတော်ခန်းမတွင် နှစ်ကိုယ်တော်သောက်ကြဖို့ အစည်းအဝေးတက်ရန် အဖြန်ရထားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြပေါ်လေသည်။ အစည်းအဝေး ကျင်းပမည့်နေရာမှာ ကွဲန်တော်တို့ ဉာဏ်တော်မှုမည် ဟိုတယ်မယ်လမင်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ခန်းမမှာ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ကွဲန်တော်တို့ ရောက်သောအခါ လူမစုံသေးပါ။ စောနေပါသေးသည်။ ထိုကြောင့် အစည်းအဝေးခန်းမပြုး၏ ရွှေဘက် ညည်ခန်းမတွင်စုနေ၍ စကားပြောနေကြသည်။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ လူမျှုးအသီးသီးကို တွေ့ရလေ၏။ နိုင်ငံအသီးသီးမှ လူမျှုးအသီးသီးကို တွေ့ရလေ၏။

အပြင်ဘက်တွင် နှင်းမောင်ကြီးကျော် နေပေါ်လေသည်။ လမ်းမီးတွေ၊ ရွှေးဆိုင်တွေမှာ မီးတွေတွေးထားကြပေါ်လေသည်။ နာတာလူပွဲတော်နီးသဖြင့်လည်း ဆိုင်များမှ မီးပဒေသာတွေ ထိန်နေပေါ်လေ၏။ ကားတွေကလည်း လမ်းမပေါ်မှာ

မီတွေထွန်းကာ ဥဒ္ဓိ ပြေးလားနေကြလေသည်။ သူတို့ဆိုက နှစ်ကု ၉ နာရီ
သည် ကျွန်တော်တို့ဆိုက ၉၂ ၉ နာရီနှင့် တူတော့သည်။

၉ နာရီကျော်သည့်နှင့် အစည်းအဝေး စရတော့မည်ဖြစ်သဖြင့် ခန်းမ
ထဲသိ ဝင်လာခဲ့ကြပါသည်။ စင်မြင့်ပေါ်တွင် ကဗျာဌြမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာ
ပတိအဖွဲ့က နေရာယဉ်၍ ကိုယ်စားလှယ်များက နားကြပ်များ တပ်ဆင်ထား
သည့် ထိုင်ခုအသီးသီးတွင် နေရာယူကြလေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်
အဖွဲ့ကား တတိယခုတန်းတွင် နေရာယူလေသည်။

ယင်းနှစ်ကု အခိုအစဉ်မှာ ကိုယ်စားလှယ်စုံလို အစည်းအဝေးဖြစ်
လေသည်။ နိုင်ငံပေါင်း ၆၄ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ် ၂၀၀ ခန့် တက်ရောက်လေ
သည်။ စင်မြင့်ပေါ်ကျော်များ မစွက် ယူရွင်းကော်ဟန်း (ပြင်သစ်)၊ မစွတာ အီဒီဖွှဲန်
တော် (ပြတိသူ့)၊ ပါမောက္ခဘာနဲ့ (ပြတိသူ့)၊ ကဗျာဆရာတိုး အာသာလန်းဝစ်
(ဆွဲဒင်)၊ မစွတာ အယ်လိုခေါ်အူး(ဂိန်း)၊ မစွတာ အင်မြိုင်တားဘက် (လီဘန်း)၊
မေဂျာဂျင်နရုံးဆိုကေး (အီရွှေ့ယ်)၊ စာရေးဆရာတိုး မစွတာကိုနိုင်ရှုက်ဖို့
(ဆွဲထိုယ် ယူရှိယ်)နှင့် မစွတာ ကာဆယ်လာ (အာရွင်တီးနား)တို့ ထိုင်ကြလေ
သည်။ သူတို့ အားလုံးက ကဗျာဌြမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်များ
ဖြစ်လေ၏။

ဆွဲဒင် ကဗျာဆရာတိုး အာသာလန်းဝစ်က အစည်းအဝေး ဖွင့်ကြောင်း
ကြော်ပြီး ဧည့်ခံကော်မတီကိုယ်စား မိန့်ခွွန်းပြောကြားလေသည်။ ထို့နောက်
ကဗျာဌြမ်းချမ်းရေးကောင်စီ သဘာပတိအဖြစ် ပါမောက္ခဘာနဲ့က မိန့်ခွွန်းပြော
ကြားရန် ဖြစ်လေ၏။

ပါမောက္ခဘာနဲ့သည် ဗာတ်ခွက်ရွှေ့တွင် ရပ်လိုက်လေသည်။ နူး
ကျယ်ကျယ် ခံပိုင့်ပိုင့် အရပ် ထောင်ထောင်မောင်းမောင်းနှင့် ဖြစ်လေ၏။
ရှည်လားသော ဆံပင်များသည် ပဲကျေနေကြလေသည်။ အသက် ၅၀ ကျော်
၆၀ နီးပါးလောက် ရှိမှုည်ဟု ထင်ရပါသည်။ ရှိသားခန့်ပြား၍ ကြည်ညိုလေးစား
ဖွယ်ကောင်းသော ဥပမာဏရှုပျိုးပေတည်း။

ကျွန်တော်ကား ပါမောက္ခ ဘာနဲ့ကို သည်တစ်ကြိမ်သာ မြင်ဖူးပါ
သေးသည်။ သို့ရာတွင် သူ့ဘာများကိုကား ဖကြာခကာ ဖတ်ဖူးပါသည်။ ဖတ်ဖူးရှုမျှ
မကပါ။ ကျွန်တော်တို့ ဥပစာတန်း တက်ရောက်စဉ်က သူ၏ စာများကိုပင်
သင်အံလေ့လာခဲ့သည်။

ပါမောက္ဂ ဘာနဲ့သည် လန်းနှစ်တူက္ခာသိလိုများ ပါမောက္ဂလုပ်ရင်း၊ ကဗျာဌြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီဥက္ကာဌး အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။ အကိုလ်နှင့် ထုတ်ဝေသော ‘မှာက်ဆင်ကွာတာလေး’ မဂ္ဂဇင်းတွင်လည်း အထိခိုက်တာအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ (Fellow of Royal Societies) ဒေါ် တော်ဝင် သိပ္ပပညာရှင်များ အသင်းဝင်တစ်ဦး ဖြစ်၍ ထင်ရှားသော ပြီတိသွေး ကွဲ့မြှောနစ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။ နိုင်ငံတကာ လိုန်းပြိုမ်းချမ်းရေး ဆရာတ်လည်း ပြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုင်တော်သည် ကျွန်ုင်တော် လေးတော်ကြည်ညိုသော ပါမောက္ဂဘာနဲ့ ၅၂ မိန့်ခွန်းကို နားစွင့်နေပါလေသည်။

“ကျွန်ုင်တော်တို့ ကဗျာဌြိမ်းချမ်းရေး လူပုံရှားမှုပြုခဲ့ရ မွေးဖွားရာ အတိ လို ဆိုတိုက်တဲ့ ဆိုင်ပြည် စတော့ဟုမ်းမြှုပြုမှာ ခုလိုင်တွေဆုံး ဆွဲ့နေးရတာဟာ အင်မတန်မှ ကြည်နှုန်းအားတက်စရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်ုင်တော်ရဲ့ ပထမဆုံး ဥက္ကာဌးပြုစ်တဲ့ ကွယ်လွန်သူ ပါမောက္ဂပြီး ဂျုလိယောကျိုးပြုဟာ ဘဇ္ဇာဝ ခု စတော့ဟုမ်းပြိုမ်းချမ်းရေး ကြော်ညာစာတမ်းပြီးကို ဒီပြုမှာပဲ ရေးဆွဲအဆုပြုခဲ့ပြီး ကဗျာဌြိမ်းချမ်းရေး လူပုံရှားမှုပဲ အစည်းအဝေး တော်တော်များများဟာလည်း ဒီပြုမှာပဲ ကျင်းပေါ့တဲ့အတွက် စတော့ဟုမ်းမြှုပြုးဟာပြင့် ကျွန်ုင်တော်တို့ ကဗျာဌြိမ်းချမ်းရေး စဉ်းဝေးပွဲများနဲ့ အမြဲတစေ ဆက်စပ်လို့ နေပါတယ့်မယ်”

ပါမောက္ဂဘာနဲ့က ဆိုင်အစိုးရနှင့် စတော့ဟုမ်းမြှုပြုသားများအား ကျေးဇူးတင်စေကားပြောကာ မိန့်ခွန်းကို ဆက်ပြောကြားသွားလေသည်။ သူ၏ မိန့်ခွန်းတွင် အချက် င့် ချက်ကို အမိန့်ထားရှု ဖော်ပြထားလေသည်။
ယင်းတို့များ...

- (က) ဂျာမနီ ပြသေနာ
- (ဂ) လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် နျောကလီးယား လက်နက်များ
- (ဃ) အာရာအဖရီကနှင့် လက်တင်အမေရီက ပြသေနာများ
- (စ) ပြိုမ်းချမ်းရေး လူပုံရှားမှုများ ဟူ၍ ပြစ်ပေသည်။

ဂျာမန်စစ်ဝါသည် ယခုအခါ ခေါင်းထောင်လျက် ရှိပါသည်။ အနောက်ကျာမန်သည် နေတိုးအုပ်စုတွင် ထိုင်တန်းမှ ပါဝင်လျက်ရှိကာ ဂျာမန် လက်နက်ကိုင်တပ်များကို နျောကလီးယားဘုံးပွဲများ တပ်ဆင်လျက် ရှိပါသည်။

ခေါင်းထောင်လာသော ရာမန်စစ်ဝါဒကို မည်သို့မည်ဟု ပြန်လည် ခုခံရမည် ပူ ယနေ့ကဗ္ဗာဗြို့ချမ်းရေး လူပို့ရှေးမှု၏ အဓိကပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်တကာ တင်းမာမှုများ လျော့ပါးရေးနှင့် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးပြဿနာ တို့သည် ရှာမန်စစ်ဝါဒကို ခုခံနိုင်မှသာ ပြီးပြောက်အောင်မြင်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် နဲ့ကလိုးယား လက်နက်များ ပြဿနာ အကြောင်းကိုမူ ပါမောက္ခာနာန်က အောက်ပါအတိုင်း ပြောဆိုသွားလေ၏။

“လူသန်းပေါင်းများစွာကို သေစေနိုင်တဲ့ ဗုံးများဟာ လေဝါးဆယ် လုံးတွင် မကတော့ဘဲ ရာထောင်ချို့ပြီး ရှိနေကြပါပြီ။ ဒီပုံးတွေကို ဘယ်လိုကြရ မယ်ဆိုတဲ့ နည်းသစ်တွေဟာလည်း ရာထောင်ချို့ပြီး ရှိနေပါပြီ။ ဥပမာအားဖြင့် အေမေရိကန်ပြည်(Rand Corporation)က ဒေါက်တာ ခန်ဆိုတဲ့ သိပုံ ပညာရှင်ကြီးရဲ့ ‘ကမ္ဘာယူကိုယ်ယူယား’ အကြောင်းကို ပြောပါရ။ ဒေါက်တာ ခန်က ဗုံးဖြောက်တဲ့ လူတွေသေကုန်ရင် ဒီနဲ့ကလိုးယားပုံးတွေကို အလိုအလျောက် ပြောလိုက်တဲ့စက်ကို တိဖွော်ထားခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွင်မကပါဘူး။ နဲ့ကလိုးယား ကမ္ဘာစစ်ပွဲကြီးတွေပြုစွိဖို့ ကောင်းပြီ။ ဒီအခွင့်အရေးကြီးတွေကို လက်လွတ်ခဲ့ရ တာဟာ အေမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအဖို့ များစွာ နစ်နာတယ်လို့ တွေက်ချက်တဲ့ ပုံရှိပြုပြီးတွေ ပေါ်ပေါက်နေကြပါပြီ။”

ပါမောက္ခာနာန်က (Rand Corporation)မှ ဒေါက်တာ ခန်၏ တွက်ကိန်းကို ရှင်းပြသွားလေသည်။ ဒေါက်တာ ခန်၏ အလိုအရ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ခုတိယ ကဗ္ဗာဗြို့ပြီး ပြီးသည့်နောက်မှစ၍ အေမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ကမ္ဘာစစ်ပွဲကြီးများကို တိုက်ခိုက်သင့်ပါလျက် မတိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် အေမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွက် များစွာ နစ်နာဆုံးရှုံးရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဒေါက်တာ ခန်က အေမေရိကန်သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တို့က ကိုရိုးယားစစ်ပွဲတွင် တတိယကမ္ဘာ စစ်ကြီးကို ဆင်နှုံသင့်သည်။ ပီယာက်နှစ်တွင် ဒီယင်ပင်ဖူး ခဲ့တ် ကျသွားပြီး ပီယာက်နှစ် ဒီပို့ကရာဇ်တစ် သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ချိန်တို့က စတုထွေ ကဗ္ဗာဗြို့ကို ဆင်နှုံရမည်။ ဟန်ဂေါရိဂိုဏ်တို့က ပွဲမ ကဗ္ဗာဗြို့ကို ဆင်နှုံရမည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဆင်မကမ္ဘာစစ်ကြီးကို တိုက်ရမည်။ ဤနှစ် မတိုက် ခဲ့မိသည့်အတွက် အေမေရိကန်တွင် များစွာ ဆုံးနစ်နာခဲ့သည်။ သတ္တမ ကမ္ဘာ စစ်ပွဲကြီးကို ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် တိုက်ရမည်ဟု ဒေါက်တာ ခန်က ဆိုပါသည်။

ယင်းသို့ ပါမောက္ဂ ဘာနဲက အမေရိကန်စစ်ဝါဒများ၏ တွက်ကိန်းကို ထုတ်ဖော် ဖွင့်ချွေသူးလေသည်။ မည်မျှ ရွှေးသွေ့သော တွက်ကိန်းပေနည်း။ ငောက်တာ ခန်းသည် ဒီအခွင့်အရေးတွေကို လက်လွှတ်လေခြင်းဟု ယူကြုံးမရ ဖြစ်နေလေသည်။

ပါမောက္ဂ ဘာနဲက ဆက်လက်၍ ၁၈ နိုင်ငံ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကွန်ဖရင့်ကို ကျင်းပဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းမြော်းဖြင့် ပြောဆိုသူးပါသည်။

အာရုံ အာဆိုရာ၊ လက်တင်အမေရိက် ပြသေနာများနှင့် ပတ်သက်၍မူ ပါမောက္ဂ ဘာနဲက “အာရုံတိုက်မှာဆိုရင် လာအိုရဲ့ ကြားနေတည်ရှိမှုများ ပတ်သက်လို သဘောတူညီမှုရအောင် ကျွန်တော်တိုက္ခာ တိုက်တွန်းရပါလိမ့်မယ်။ တော်လိပ်ယက်နှစ်ခဲ့ အငြိအနေဟာလည်း အင်မတန် ဆိုနေပါပြီ။ အမေရိကန် တပ်များဟာ ၁၉၉၂ ခု ရှိခိုန်ဟာသဘောတူညီချက်ကို ချိုးဖောက်ပြီး အကျင့်ပျက် ပြားတယ်လို သူတို့ကိုယ်တိုင် ဝန်ခံထားရတဲ့ တော်လိပ်ယက်နှစ် ဒီယန်အထိုးရကို လက်နက်အကုံအညီ လေတပ်အကူးအညီ စစ်တပ်အကူးအညီပေးပြီး ပြည်သူ တွေကို နှိမ်ကွဲနေပါတယ်။ အာရုံကဗျာဆိုရင် အယ်လ်ရှိခိုန်ယာပြည်သူများ ဟာ ကိုယ့်ကြော့ ကိုယ်ဖန်တီးခွင့်ရော်အတွက် တိုက်ပွဲဆင်နွဲလျက် နှိမ်ပါတယ်။ အယ်လ်ရှိခိုန်ယားတို့တွဲပွဲဟာ ကိုလိုနိုလွှတ်ပြောက်ရေးတိုက်ပွဲ ပုံသဏ္ဌာန်ကိုသာ မကတော့ဘဲ အထွေထွေ စစ်ပွဲကြုံးခဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်တို့တောင် ဆောင်နေပါပြီ။

ကွန်ရို့ ပြသေနာကြောင့်လည်း ကဗ္ဗာ့စစ်အန္တရာယ်ကြီးတစ်ရပ်တာ ပေါ်ပေါက်နေပါပြီ။ ကွန်ရို့ ပြသေနာဟာ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ အင်အထားတို့ ဖုန်းများ ဖြစ်စေခဲ့ပြီ။ ကွန်ရို့မှာ မြိုတိသူ ဘယ်လိုရှိယန်နှင့် ပြင်သစ်တို့က ရှုပ်သေးရှုပ် နှစ်သေးကို အားပေးပြီး အမေရိကန်ကလည်း ကတန်းဝါး သဏ္ဌာန်းတွေ ရရေး အတွက် ကွန်ရို့ပြည့် စည်းလုံးရေး ကြေးကြေးသံကို အော်ပြီး ကုလသမဂ္ဂ နာမည် နဲ့ နှစ်သေးကို တိုက်နေပါတယ်။ နေတိုးနဲ့ ပေါ်တူဂါးဟာလည်း အင်ရိုလာမှာ ပြည်သူတွေကို နှိမ်စက်သတ်ဖြတ်လျက် ရှိတယ်။ လက်တင်အမေရိကဗျာတော့ အမေရိကန်ပြည်တောင်စာဟာ စိုအောက်စီ လိုခေါ်ကာ အမေရိကန်ရို့င်းများ အသင်းကြီးကို ခုတုံးလုပ်ပြီး ကျူးဘားကို တိုက်ခိုက်ဖို့ ဤစည်းနေပါတယ်”

“လွှန်ခဲ့သည် မြှုပ်လတုံးက အမေရိကန် ကျူးကျော်ရေးသမားများ က ကျူးဘားကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ဆုတ်ခွာထွော်ပြီးရသည့်အဖြစ်ကို အမှတ်ရ လာပါသည်”

“ဒါကြောင့် ဒီလို ဝင်ရောက်စွဲက်ဖူးများ၊ မရှိမယ့် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မှာစေရေးလုပ်ငန်းများ၊ စစ်မဖြစ်ရေးနဲ့ လက်နက်ဖျက် သိမ်းရေးတိုက်များ၊ ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လူပ်ရှားမှုပဲ၊ ပါမောက္ခ ဟာစူးအီး အဆို ပြုချက်နဲ့ ကိုယ်တဲ့လျှော်စွဲများ၊ ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လူပ်ရှားမှုပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ လူထုလုပ်ရားမှုပြီး ဖြစ်လာရေးအတွက် လူထုအားလုံး ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျယ်ပြန်သော ပြည်သူများကို စည်းရှုရာတွင် ဆန္ဒပြလက်မှတ်များ၊ ကောက်ခံခြင်း၊ လူထုခံတက်ပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းတို့သည် လူထုအားလုံး ပါဝင်ဆန္ဒပြိုင်သော နည်းလမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ဤပုံသဏ္ဌာန် ပြုခဲ့ ပြီတိန့်တွင် အယ်လီအာစာတန် ချီတက်ပွဲပြီးကို ကျင်းပဲခဲ့ရာ များစွာ အောင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ ဂျပန်တွင် ကိုလိမ့်တာ ၂၀၀၀ ချီတက်ပွဲပြီး ကျင်းပဲခဲ့ ပါသည်။ သို့မဟုတ်နိုင်ပါ လျှင် ကွွန်တော်တို့သည် စစ်လိုင်းတံ့ခိုးများကြားတွင် မျောပါဘွားဖို့သာ နှိုလေသည်။

ပါမောက္ခ ဟာစူးအီးက ချက်ကိုစလိုပေးကီးယား နိုင်ငံမြားရေးဝန်ကြီး ကိုရာပက် တင်ဆွင်းသော ဥရောပအာလယ်ပိုင်း အနုပြုခဲ့ ဒေသဖန်တီးရေး၊ တရုပ်ပိုင်းချုပ် ချူးအင်လိုးတင်သွင်းခဲ့သော ပစီစိတ်ဒေသ အနုပြုဖဲ့ ဖန်တီးရေး၊ အဆိုပြုချက်များကိုလည်း ထောက်ခံပြောကြားသွားကာ သက်ဆိုင်ရာ အိုးရများအား ဤအဆိုများကို ထောက်ခံအောင် တိုက်တွန်းကြရန် နိုင်ငံတကာ တွင် ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး ကော်မီတိများက အောင်ရှုက်သင့်သည်ဟဲလည်း တင်ပြ သွားလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ပါမောက္ခ ဟာစူးအီးက ကဗျာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လူပ်ရှားမှုများ၏ သွေးခုည်းညီညွတ်ရေးအတွက် ပြီးတဲ့တဲ့ကြရန်ကိုလည်း တိုက်တွန်းသွားကြသည်။

ထိုနောက် ပိုလန်ပြည့် ပါအောက် ဒေသအားလုံး ပါမောက္ခ ဒေသအားလုံးက ပိုနွေးမြေက်ကြားသည်။ သူက ရာမန်စစ်ဝါဒ ပြန်လည် ခေါင်းထောင်လာပုံကို ပြောသွားပြီး ရာမန်စစ်ဝါဒကို ဆန့်ကြုံရေးသည် ဥရောပ ပြသနာများသာ မဟုတ်ဘဲ ကဗျာ့ပြသနာ ဖြစ်သည်ဟဲဆိုကာ ရာမန် ပြိုမ်းချမ်းရေးဘဏ်ချုပ် ချုပ်ဆုံးရေးနှင့် အနောက်ဘာလင်ကို လွတ်လပ်သော ကြားဒေသအဖြစ် သတ်မှတ်ရန် အရေးကြီးကြောင်း အကြံရန်ကိုလည်း အကြံပေးသွားလေသည်။

“ဂျာမန် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်လို့ရှိရင် အခြားသော နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပြီး ဖြစ်ပါလိမယ်...” ဟူ သူက ပြောကြားသွား လေသည်။

မွေးတာ ဒလျှောက် မိန္ဒိခိုးပြီးသည်နာက် နာရီပြန်တစ်ချက်ထိုး သပြင့် အစည်းအဝေးကို ရပ်နားလိုက်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ကုတ် အကျိုးများကိုဝတ်ကာ နေလေယ်စာ တားရှုနှာတွေက် ဟိုတယ်မယ်လမင်ဘက် သို့ ကူးလာခဲ့ကြလေသည်။

အပြင်သို့ တွေ့လိုက်သည်နှင့် ရွှေးတွင်းချဉ်ဆီခိုက်အောင် အေးမြဲလှ သော ဆွဲဒင်ဆောင်းရာသိက ကျွန်တော်တို့ကို နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။ နေ့လယ် နာရီပြန်တစ်ချက်ထိုးသော်လည်း မောင်နေပါပြီ။ ဓာတ်တိုင်များတွင် လည်း ကောင်း၊ အဆောက်အအုံများတွင် လည်းကောင်း မီးတွေ ထိန်လင်းကာ ညုံးလို့ ဖြစ်နေပါသည်။ ဆွဲဒင်တွင် ဆောင်းရာသို့ နေကို မြင်ရအပါသည်။ နှင့်မောင်မကျု၍ နေထွက်လျင်လည်း ခကာသာ ဖြစ်ပါသည်။ နံနက် ၁၀ နာရီ လောက်မှု နေထွက်၍ နာရီပြန် တစ်ချက်လောက်ဆိုလျှင် နေဝင်သွားပါသည်။ ငွေ့ရာသိုံတွင်ကား ညာများသည် နေ့လိုလင်းကာ ရှုတ်တရက် နေမဝင်ပါ။ သန်းခေါင်ယ် နေဝင်းကို ဖြင့်တွေ့နိုင်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ဟိုတယ်မယ်လမင်အောက်က မြေအောက်ခန်းထဲတွင် နေ့လယ်စာ စားပြီးနောက် ခေတ္တအနားယူကာ အစည်းအဝေးခန်းမဆောင်သို့ ပြန်လာ ခဲ့ကြသည်။ နေ့လယ်ပိုင်း အစည်းအဝေးကို နာရီပြန် နှစ်ချက်ကျော်လောက်တွင် ပြန်စလေသည်။

နေ့လယ်ပိုင်းတွင် ကျူးဘား၊ ဆိုပါယ်ယူနိုယ်၊ အနောက်ဂျာမနီ၊ အစွဲရေး၊ စိယက်နမ်၊ ဟန်ဂေရီ၊ အာရပ်ပြည်ထောင်စုနှင့် မွန်ဂိုလီးယားတို့ စကားပြောကြလေသည်။

နံနက်ပိုင်း ဦးတည် ချွေးနေးကြသော ပြဿနာမှာ နှစ်ရပ် ဖြစ်၏။ ပထမပြဿနာမှာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပြို့ချမ်းရေး ကွန်းကျော်ကြီးတစ်ခု ကျင်းပသင့်သည်။ ယင်းကွန်းကျော်၏ အမည်တို့ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် ပြို့ချမ်းရေး ကွန်းကျော် အမည်ပေးသင့်သည် ဆိုသည့်ပြဿနာ ဖြစ်၏။ ဒုတိယ ပြဿနာမှာ အာရုံ အသစ်ကာ လက်တင်အမေနိက တိုက်ကြီးသုတိက် ကွန်းပင်

နေရာရို့ဘုရားရှင်တို့ကို

တစ်ရပ်ကို ကမ္မာဌြမ်းချမ်းရေးကောင်စီက ြှိုးမှုကျင်းပသင့်သည်ဆိုသော
ပြဿနာ ဖြစ်သည်။ ယင်းအဆိုပြုချက် နှစ်ခုစလုံးကို ကမ္မာဌြမ်းချမ်းရေး
ကောင်စီ သဘာပတိအွဲ၏က တင်သွင်းလေသည်။

ညနေ ၃ နာရီ ၄၅ မီနဲ့တွင် အစည်းအဝေးကို ခေတ္တရပ်နားလိုက်
ဤပါသည်။ အစည်းအဝေး ပြန်စသောအခါတွင် မာလီ ကိုယ်စားလှယ်က
လာမည့် ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကွန်းမာရ်သည် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကွန်းမာရ်
တစ်ခုတည်း မဖြစ်သလိုပါ။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်လင်ရေး
ကွန်းမာရ်ကြီး ဖြစ်သင့်ပါသည်ဟု ပြင်ဆင်ချက် တင်သွင်းလိုက်လေသည်။
ရုပန် ကိုယ်စားလှယ် ပါမောက္ခ တိရှင်နိုက်လည်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကွန်းမာရ်ကြီး၏
အနှစ်သာရသည် ြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားလွှတ်လင်ရေး အထွေထွေရှင်းလုံး၊
လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး တို့အပေါ်တွင် အမြှုပြုသင့်သည်ဟု ပြောဆိုသွား
လေသည်။ အယ်လ်ဂိုဏ်ယားကလည်း မာလီ ကိုယ်စားလှယ်၏ အဆိုပြုချက်ကို
ထောက်ခံဆွဲနေးသွားလေ၏။ ဘယ်လ်ဂိုဏ်နှင့် ဘူလဂေးရုံယားတို့ကား
သဘာပတိအွဲ၏ အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွဲနေးသွားလေသည်။

နောက် စကားပြောမည့်သူ့ဘာ တရှတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ကိုယ်စား
လှယ် အွဲ့ခေါင်းဆောင် မစွေတာ လျောင်ချင်ခြုံ ပြစ်လေသည်။ စွေတာ
လျောင်ချင်ချို့မှာ တရှတ်ပြည် ကမ္မာဌြမ်းချမ်းရေးကော်မတီ ဒုတိယေဂျာဒြောတို့
လည်း ဖြစ်ပေါ်။ အသက် ၅၀ ကျော်လောက်နှုန်း ဆံပင်တွေ ဖွေးဖွေဖြောန်
ပါပြီ။ သို့သော်လည်း ကိုယ်ကာယြှုံးခြင်း၍ ကျော်မှာသနနှင့်သော ရုပ်လကွဏာ
နှင့် ဖြစ်ပေသည်။ သူ့မျက်နှာသည် ချို့ပြုးလျက် ရှို့ပေသည်။ မစွေတာ လျောင်
သည် အားလုံး တတ်သော်လည်း အားလုံး မပြောဘဲ တရှတ်လို့ ပြောလေ
သည်။ အားလုံး စကားလုံးများကို တိကျေအောင် ရွှေးချယ်နေသော
အခါတွေ နောက်မှ အားလုံး ထောက်ပေးလေသည်။

မစွေတာ လျောင်ချင်ချို့က အာရား အာဖရိကတို့ကိုများတွင် နယ်ချွဲ့
စနစ်ကို ဆန့်ကျင်တာ ကမ္မာဌြမ်းချမ်းရေးအတွက် တို့ကိုခိုက်နေသော အမျိုးသား
လွှတ်ပြောက်ရေး လွှဲပ်ရွားမှုများအကြောင်းကို ပြောပြသွားကာ ယင်းအမျိုးသား
လွှတ်ပြောက်ရေး လွှဲပ်ရွားမှုများကို တရှတ်ပြည်သူများက ထောက်ခံကြောင်း
ပြောပြသွားလေသည်။ ထိုမျှမကပါ အရင်းရှင်နိုင်းများဖြစ်သော ပြီတိန်း

အနောက်ဂျာမနီ၊ ဥရောပ၊ အမေရိကနှင့် ဉာစကြေးလျ ပြည်သူများက နိုင်ငံ ခြား စစ်ဆေးနိုင်သူများ ခုထားခြေး ဆန္ဒကျင့်သည့် တိုက်ပွဲများကိုလည်း ထောက်ခံ ကြောင်းဖြင့် ပြောဆိုသွားပါသည်။

“မိတ်ဆွေများ ခင်ပျား သို့တိုင်အောင် ကျွဲ့ပြေားချမ်းရေးဟာ ခုတိုင် ပြေားခေါက်ခြေး ခဲ့နေရပါတယ်။ စစ်သာစ်တစ်ခုရဲ့ အန္တရာယ်ဟာ ယခုတိုင် ကျွန်တော်တို့ ဂုဏ်ပေါ်မှာ ပဲနေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပြေားချမ်းရေးတို့ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သတိရှိ မှုကို ပိုမြဲး တို့မြှင့်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။ ပြေားချမ်းရေးရဲ့ အဆိုးရှားခုး ရန်သူ ဖြစ်သော အမေရိကန် နယ်ချွဲစနစ်ကို ဆက်လက်ဖွင့်ချဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်”

မစွေတာ လျော်ငွေချင်ချိသည် မိတ်အားထက်သနိစွာ ပြောလျက်ရှိသည်။ မှန်ပါသည်။ အမေရိကန်နယ်ချွဲသမားသည် လာအိုတွင် ဂျီနိုတာဘူပ် ကို ချိုးဖောက်လျက်ရှိကာ လာအို လွှတ်လပ်ရေး၊ ကြားနေရေးနှင့် ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးကို ဖျက်ဆီးလျက်ရှိပါသည်။ တောင်ပီယက်နမ်တွင် လက်နက် ဖြင့် စွဲက်ဖက်လျက် ပြည်သူများကို နှိမ်ကွောလျက် ရှိပါသည်။ တောင်ကိုရိုးယား တွင် ဖက်ဆစ်အာကာရှင်စနစ်ကို ထူထောင်လျက် ရှိပါသည်။ ဂျပန်တွင် ဖက်ဆစ် ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်နှင့် ဖြေားစားလျက် ရှိပါသည်။ အသုလ်ရိုးရိုးယား၊ ကွန်ရိုး၊ အင်းဝိုလာ၊ ကင်မရှိုး၊ အရှေ့အာဖရိက၊ အလယ်ပိုင်းအာဖရိကနှင့် တောင်အာဖရိကတို့တွင်လည်း နယ်ချွဲသမားသည် အမျိုးသားလွှတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲများကို ဖို့မြိုင်ချေမှုန်းလျက် ရှိပါသည်။ ကျူးဘား၊ ဘရာဇ်၊ အာဂျင်တိုင်း၊ ပုဂ္ဂနိုင်းလူး၊ အီကွေဒေါ်၊ ဒို့မို့နိုင်က စသည့် တောင်အာဖရိက တိုင်းပြည်များ တွင်လည်း ယန်ကိန်ယွဲစနစ်သည် ပြည်သူများကို ကျွန်ပြုထားရန် ဖြေားပမ်းလျက် ရှိပါသေးသည်။ ထိုကြောင့် နယ်ချွဲသမားဘား ဆက်တိုက်ဖွင့်ချရန် တာဝန်မှာ မပြီးဆုံးသေးပါ။

“အမေရိကန်ပြည်တောင်စုဟာ အကြီးဆုံးသော စစ်ဝါဒသမား၊ နယ်ချွဲသမား နိုင်ငံကြိုးပြစ်တယ်ဆိုတာ အဖြစ်အဖျက်တွေက ပြသခဲ့ပြီး ပြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်အဆိုးရကို ကြိုးမားသော စစ်ရေး စက်မှုလက်မှုဝါဒက အုပ်ချုပ်ထားတယ်ဆိုတာကို အိုက်ဆင်ဟောပါ အဆိုးရတို့ယ်တိုင်က ဝန်ခံပြီး ပြစ်ပါတယ်၊ တစ်လောက သမ္မတ ကမန်ခါက အစ်လက်ရှား သတင်းစာ အယ်ဒီတာ

ချုပ် အာဏးဘေးကို ပြောကြားလိုက်ပုံတွေဟာ အမေရိကန်ရဲ့ နယ်ချွဲကျူးကျော်မှု နဲ့ ကဗ္ဗာ့သိမ်းပိုက်ရေး ရည်မှုန်းချက်များကို ပိုမြဲး ပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ဖော် ပြောပါ တယ်။ အစ်လက်ရှား အလိုခိုတာချုပ် အာဏးဘေးနဲ့ တွေ့တုန်းက ကနေဒီဟာ အရောကြိုးတဲ့ နှင့်တကာ ပြဿနာများနဲ့ ပတ်သက်လာတိုး သူ့ရဲ့ ဖောက်ပြန် တဲ့ နယ်ချွဲပါသ ပုဂ္ဂတည်မှုကို တစ်လက်မှု မလေ့ရှာ ခေါင်းမာစွာ ဆက်လက် ရပ်တည်သွားမယ့် သဘောကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ ကနေဒီက ရှာမန် ပြဿနာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရာမန် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးကို သူ့ စည်းကမ်းချက် တွေ့ကတိုင်း လုပ်ရန် တိုက်တွန်းသွားပါတယ်။ အနောက်ဘာလင်ကို အနောက် ပိုင်း အာဏာပိုင်များက ဆက်လက် သိမ်းပိုက်ထားမယ်လို့လည်း ပြောဆိုပါတယ်။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရောနှင့် ကျူးကလီးယား လက်နက်စစ်သပ်မှု ပိုက်ပင်ရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေ မလုပ်ပါ ‘ထိရောက်သော စစ်ဆေးမှု’ ပြုလုပ်ရမယ် လို့လည်း သူ့အလိုက္ခ ပြောသွားပါတယ်။ ကျူးဘားအား ကျူးကျော်စွဲက်ဖော်ပါသကို ဆက်လက်ကျဉ်းသွေးနေပါတယ်။ လာဒ္ဓိကို အမေရိကန်အကာ အတွယ်ခံနယ် အဖြစ် ထားပို့လည်း ကြိုးစားလျက် ရှိပါတယ်။ အမေရိကန်ဟာ ဒီလိုလားချက် တွေကိုရမှု ဒီခန္ဓာတွေ ပြည့်ဝယ်သာ ဆိုပါယ်ယက်အမေရိကန် ဆက်ဆံမှု တို့တက် ကောင်းမွန်ရေးနှစ်ကို စတင်စဉ်းစားပယ် ဆိုတဲ့ သဘောကို ရှင်းရှင်းကြီး ထုတ်ဖော်ပြဿနာပါတယ်”

ကျွန်ုင်၏ ဘုသည် နားထောင်ရင်း မစွေတာ လျောင်ချင်ချီတို့ ငေးကြည့် နေဖို့လေ၏။ မစွေတာ လျောင်ချင်ချီသည် ဘောင်းဘီအိတ် နှစ်ဖက်ထဲသို့ လက် နှိုက်၍ ရပ်ရင်း သူ့ရေးရွှေတွင် ခရားရောသွားသလို အင်္ဂလာရပ်လို့ ပြန်ပြောနေသော စကားပြန်မလေးကို ပြီး၍ ကြည့်နေလေသည်။ စကားပြန်မလေးက ဆင်တူ နှုန်းများ စကားလုံးကို သုံးပို့သည်တွင် သူလိုချင်းသော စကားလုံး အတိအကျကို ဝင်၍ ပြောပေးလိုက်သည်ကို ပြင်ရပေ၏။ မစွေတာ လျောင်ချင်ချီကား များစွာ စွေ့စပ်သောသူပေတည်း။

“ဒါတွင်မကပါဘူး။ ‘အနှစ် ၂၀ ပြိုမ်းချမ်းရေး’ လို့ ကနေဒီက အော် ပြီး အနှစ် ၂၀ ပြိုမ်းချမ်းရောရအောင်အတွက် စည်းကမ်းချက် နှစ်ရပ်ကို လိုက်နာ ရမယ်လို့လည်း ချေပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီစည်းကမ်းချက်တွေရဲ့ အနှစ်သာရက ဘာလဲ။ ပြိုမ်းချမ်းရေးလိုချင်ရင် တော်လှန်ရေး တစ်ခုမှ မလုပ်ကြနဲ့။ ဘယ်တော်

လုန်ရေးကိုမှုလည်း မထောက်ခြင်နဲ့ဆိတဲ့ သဘောပါပဲ။ သဘောကတော့ ကနေခီဟာ ကမ္မာလူးရေ့၊ သုပ္ပါန်ပုဂ္ဂိုလ် အရင်းရှင် ကမ္မာက ပြည်သူများကို နယ်ချွေစနစ် ကိုလိုနိုင်စေအောက်မှာ ထာဝတ် ကျွမ်းပြထားမယ်။ အရှေ့ ဥရောပ ရဲ့ ဆိုရှုယ်လစ်နိုင်းများ၊ လူနေမှုစနစ်ကို ပြောင်းပစ်မယ်။ အာရုံပြည်သူများ၊ ချိတ်ကုမှုလမ်း ပြောင်းကိုလည်း ပြောင်းပစ်မယ်ဆိုတဲ့ သဘောပဲ။ ဒီလို ဆိုခြင်း အားဖြင့် ကနေခီဟာ ဆိုပိုယ်ယူနိုင်ကို အရင်တုန်းကလို အရင်းရှင် ဂိုင်းခံမှု တွေလုပ်ပြီး ဆိုရှုယ်လစ်နိုင်းကြိုကို ချေမှုန်းပစ်ချင်တဲ့ သဘောပဲ”

“ကနေခီရဲ့ အလိုက်လိုက်ပြီး ဒီစဉ်းကမ်းချက်နှစ်ခုကို လိုက်လျော့ တာနဲ့တိုင်းနက် ကမ္မာခြေအနဲ့ တိုင်းပြည်တွေ အားလုံးမှာ အမျှင်ထုတ္ထိး ဖုံးလွှမ်းပြီး ကမ္မာပြိုင်းချမ်းရေးဟာလည်း လေထားမှာ ပျောက်သွားတော့မယ်ဆို တာဟာ ထင်ရှားလုပ်တယ်။ ဒီလိုဆိုရင် တရာ့လူတွေ ပြောကြသလို ‘ထာဝတ် ပြိုင်းချမ်းစွာ အတူယျဉ်တဲ့နောက်ရေး’ မဖြစ်တော့ဘဲ အမေရိကန်နယ်စုံစနစ်ရဲ့ ထာဝတ် လွှမ်းပို့မှုပဲ ရှိတော့မှာပဲ။ ဒါကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် အမေရိကန်နယ်ချွဲ့ စနစ်ဟာ ပြိုင်းချမ်းရေးကို ချမ်းမြှုပ်နှံကြတဲ့ ကမ္မာပြည်သူများ၊ အရက်စင်ဆုံး အကောက်ကျိုး ရန်သူဆိုတာ သိမြှင့်နိုင်ပါတယ်။ ကနေခီ အထိုးရဟာ အိုက် ဆင်ဟာဝါ အထိုးရထက် ပို့ပြီး မကောင်းဘဲ ပို့ပြီးသာ ဆိုးနိုင်တယ်ဆိုတာ သိမြှင့်ပါတယ်။ သူလို့ပြိုင်းချမ်းရေး၊ အဆိုးစွားဆုံးသော’ရန်သူကို ကြည့်ပြည့်တဲ့ နေရာမှာ ပြိုင်းချမ်းရေး တပ်သားများ ရှိုးသားတဲ့ ပြည်သူများဟာ မျက်မှုန်းစိုး တပ်ပြီး မကြည့်သင့်ပါဘူး”

မစွတာ လျော်ချုပ်ချို့၏ စကားများမှာ တိကျလှပေ၏။ မစွတာ လျော် သည် တရုတ်တော်လုန်ရေးတွင် ဆက်တိုက်ပါဝင်လာခဲ့သော တော်လုန်ရေး တပ်သားဟောင်းကြီး ပြစ်သလို ပြိုင်းချမ်းရေး၏ တပ်သားကြီးလည်း ပြစ်ပါ သည်။ တရုတ်ပြည်သူ့နိုင်ငံရေးရေး အတိုင်ပင်ခဲ့ ကော်မတီဝင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ်၊ တရုတ်ပြည် ကမ္မာပြိုင်းချမ်းရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ၊ တရုတ်ပြည် အာရုံ အာဖရိက ခွွာစည်းညီညာတ်ရေး ကော်မတီ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ စသည်ပြု ဆောင် ရွက်လျက် ရှိသည်။ တရုတ်ကွန်မြှေနှစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ လူကြီးတစ်ဦး လည်း ပြစ်ပေ၏။

“ကျွန်တော်တို့ ဆိုရှုယ်လစ်နိုင်းများဟာ ပြိုင်းချမ်းစွာ့ အတူယျဉ်တဲ့

နေထိုင်ရေးမှာ ၅ ချက်ပေါ်မှာ အခြေဖြေားပြီး လူနေမှုစနစ်ချင်းမတူတဲ့ နိုင်ငံအချင်းချင်း ပြိုးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးကို ကြီးစားခဲ့ကြပါ တယ်။ ကနေဒါကလည်းပဲ ပြိုးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးကို ပြောပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ကနေဒါ လိုချင်တဲ့ ပြိုးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေရေးဟာ အမေရိကန် နယ်ချေစနစ်ကို ကဗျာရေးမြှုပ်နည်းဆောင်အဖြစ် ကြီးများရပ်တည် မယ့် နယ်ချေစနစ်၊ ကိုလိုနိစနစ် ထာဝစဉ် ကြီးစားရေး ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်နယ်ချေသမားတွေက ပြိုးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေရေးကို လက်ခံလာအောင် ကျွန်ုတ်တို့တစ်တွေက လူထူတွေကို စဉ်းရှုပြီး ပြတ်သားတဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ နယ်ချေဘန်ကျင်ရေး ရေရှည်တိုက်ပွဲကို တိုက် အောင် လှ့ဆောင့်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ နယ်ချေသမားတွေနဲ့ သဘောတူညီချက ရှိနိုင်တယ်လို့ ထင်တဲ့လူတွေ ပြည်သူတွေ ပေါ်ဘဲနဲ့ တိုက်ပွဲတွေ မတိုက်ဘဲနဲ့ ပြိုးချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးလုပ်နိုင်တယ်လို့ ထင်တဲ့ လူတွေဟာ အမှုန်ကတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကျေနပ်မှုဖြင့် ယစ်မူးနေသူများသာ ဖြစ်နေ ကြပါတယ်။ ဒီအယူအဆဟာ ပြည်သူများရဲ့ တိုက်ခိုက်ရေးစီတော်ဓာတ်ကို ပျက်ပြုဖော်ပြီး ကဗျာပြိုးချမ်းရော့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ဖျက်ဆီးစေပါလိမ့်မယ်”

မစွတာ လျောင်ချင်ချိက စကားပြော ကောင်းသလောက်၊ စကားပြန် မကလေးကလည်း စကားပြန် ကောင်းလှပါသည်။ မစွတာ လျောင်ချင်ချိက စကားသွက်သလောက်၊ စကားပြန်မကလေးကလည်း စကားသွက်လှပါသည်။ အထစ်အငောင့်ဟူ၍ တစ်ချက်မျှ မရှိပါ။

“အဖိနိုင်ခံ ပြည်သူများက တစ်ဖက်၊ နယ်ချေစနစ်၊ ကိုလိုနိစနစ် အသစ်အဟောင်းတို့က တစ်ဖက် တိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲဟာ သေရေးရှင်ရေး တိုက်ပွဲ ပြစ်တယ် ဆိတ္တာကြောင်းကို ဒီဇာရာမှာ ကျွန်ုတ်အလေးအနက် ထားပြီး ပြောလိပါတယ်။ အဖိနိုင်ခံပြည်သူများနဲ့ နယ်ချေစနစ်၊ ကိုလိုနိစနစ်ဟာ လုံးဝ ဖျက်ဆီး ချေမှန်းခြင်း မခံရသေးသမျှ အဖိနိုင်ခံ ပြည်သူများရဲ့ အမျိုးသား လွှတ်မြောက်ရေးတိုက်ပွဲဟာ တစ်မိနစ်မျှ ရပ်နား လိမ့်မယ် မဟုတ်ပါဘူး”

နယ်ချေဆန်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲမှာ နည်းပရီယာယ်နှစ်သွယ် နိုဘင်းတယ်
လို ကျွန်တော်တို ယူဆပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တိုဟာ စောပ်
ဆွေးဆွေးရေး နည်းပရီယာယ်ကို မင်းပယ်သင့်တူးဖို့ အချက်ပြို့၊ အုပြား
တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တိုဟာ လူထဲတွေကို စဉ်းရုံးပြုး၊ နယ်ချေးနှစ်က
တစ်ချက်ချင် ကိုယ်က တစ်ချက်ပြန်ချတဲ့ ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ တိုက်ပွဲတွေကို ဆင်နဲ့
ရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ့။ စောပ်ဆွေးဆွေးပွဲတွေကို အားကိုပြုး လူထဲတိုက်ပွဲ
တွေကို အထင်သေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် စွဲနဲ့လွှာတ်ခြင်းများကို လုပ်ခဲ့ခြင် အဲဒါလို
လုပ်ခြင်းများဟာ နယ်ချေးသမား ရှေ့မောက်မှာ ကိုယ့်ဂိုယ်ကိုယ် ဝက္ခာက်အပ်တာ
နဲ့ တုပါပါမယ်”

ခေါ်မထဲတွင် လက်ခုပ်သံတွေ ဆူည့်သွားလေ၏။ မစွဲတာ လျှောင်ချိ
သည် ဆက်ရဲ့ ပြောနေပြုနေသည်။

“နိုင်ငံတကာ အငြင်းပွားမှုများကို ပြေားချိုးစွာ စောင်ပြရှင်းရမယ့
လို ဆိုခြင်းဖြင့် အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများကို နိုင်ငံကြီးအချို့
အချင်းချင်း စောင်ဆွေစွာ ဖြေရှင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အေပါ်ပါယ်ကို မရောက်
ပါဘူး။ အရေးကြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာ ပြဿနာများကို ကမ္ဘာပြည်သူများနဲ့တက္က
ကိုသာ၍ ထော်သည်။ အင်အားများသည် နည်းသည်မဟု နိုင်ကြီးပေါ် အားလုံး

ဘတ္တလက်တွဲပြီး ငဖြရှင်းရပါလိမ့်မယ်။ ကမ္မာဌီးကို အင်အားကြီးတဲ့ အမေရိကန် တစ်ဦးတည်းက အုပ်စီးရမယ်ဆိုတာဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဘလားတူပဲ နိုင်ငံပြဿနာများကို နိုင်ငံကြြေး နှစ်ဦး သို့မဟုတ် ပါးနိုင်ငံက ဖြော်ရေးရမယ် ဆိုတာဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ နိုင်ငံပေါ်လေးတွေရဲ့ ထင်မြုပ်ချက် ကို လေးစားခြင်းမပြုဘဲ ဖြော်ရေးဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ မဖြစ်နိုင်ရှုမက သဘာဝလည်း မကျပါဘူး။ ကြီးသည် ဖြစ်စေ၊ ငယ်သည် ဖြစ်စေ၊ အင်အား များသည် ဖြစ်စေ၊ နည်းသည် ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတိုင်းဟာ လွတ်လပ်ပြီး တူညီတဲ့ အခွင့်အရေး ရှိပါတယ်။ ကမ္မာရဲ့ ကံကြော်ကို နိုင်ငံကြြေးအချို့က ထိန်းချုပ် ချယ်လှယ်နိုင်တယ် ဆိုတဲ့ ခေတ်ဟာ မရှိတော့ပါဘူး။ ထာဝရ ပျောက်ကွယ် ဆိတ်သုတေသနားရပါပြီ

မစွာတာ လျောင်ချင်ချိုက အမေရိကန်နယ်ချွဲစနစ်သည် ကုလသမဂ္ဂ အား လက်တိုင်တုတ်လုပ်ကာ အာဖရိကတိုက်တွင် ကိုလိုနိစနစ်ကို ရှိက်သွင်း နေကြောင်းပြု ပြောကြားသွားပါသည်။

“အတွေ့တွေ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဟာ ကျွန်တော်တို့ မိတ်ဆွေ များအဖို့ အရေးကြီးတဲ့ ပြဿနာတစ်ခိုင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္မာအားလုံးရဲ့ တူညီ သော ဆန္ဒလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပြိုမ်းချင်ရေးကို ပြတ်နိုးကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေဟာ အတွေ့တွေ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးအတွက် ပြောပမ်းနေကြသော်လည်း ယခုထက်တိုင် ခရီးမရောက်လှသေးပါဘူး။ ဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ အင်ခြား အကြောင်းရှင်းကတော့ နယ်ချွဲသမားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အပ်စီးမှုကို လက်နက် အားကိုးမှုပြင့်သာ ထာရှိနိုင်လိုပါပဲ။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဟာ ကမ္မာစစ် ဂြိုးတစ်ခုအတွက် ပြင်ဆင်နေခိုန့်မှာ ဒေသစွာရစ်ပွဲကလေးများနဲ့ ကန်သတ် စစ်ပွဲများကို ပြင်ဆင်လျက်ရှိတယ်ဆိုတာ လူတို့တဲ့သိကြပါတယ်။ အမေရိကန် ဟာ ဖျက်ဆီးလွှာသော်တဲ့ လူပုံရှားမှုတွေကိုလုပ်ပြီး ဖောက်ပြန်သော ပြည်တွင်း စစ်များတွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်လိုတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်းကိုလည်း လူတိုင်းသိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန် နယ်ချွဲသမားများဟာ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး အောင်မြှင့်မှုအတွက် ရှိသားတဲ့ ဆန္ဒမရှိကြဘဲ ခေါင်းမာစွာ ဆန္ဒကျင်နေကြပါ တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အတွေ့တွေ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရောကို ကျွန်တော်တို့ လုပ်ချင်ရင် နယ်ချွဲ ကျူးကော်ရေး အင်အားစုများကို တက်ကြပြတ်သားစွာ တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်”

နောက်ပို့စီး

မန္တတာ လျောင်ချင်ချိုက တိုက်ပွဲ၏ ဖွံ့စည်းပံ့တို့လည်း အောက်ပါ
အတိုင်း ပြောဆိုသွားလေ၏။

“အငောက်နှင့်နှင့် ကျူးကျော်ရေးပေါ်လစီကို ဆန့်ကျင်ရန်၏ ကမ္မာ
ြမ်းချမ်းရေးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ကျွန်းတော်တို့ဟာ ကမ္မာပြည့်သူ
များအားလုံးကို တပ်ပေါင်းစဉ်ဖြေားရန်အဖြစ် ဖွံ့စည်းနေရပါတယ်။ ဒီတပ်
ပေါင်းစဉ်ဖြေားဟာ ကျယ်ပြန့်လာပါတယ်။ ဒီတပ်ပေါင်းစဉ်မှာ ကမ္မာလူဦးရေရှု
၆၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားများ၊ ဓနရှင်ပေါက်စများ၊
အရုံးသား စနစ်ရှင်ပေါက်စများနှင့် အခြား ြမ်းချမ်းရေး လိုလားသော အင်အား
စုံများ ပါဝင်ကြပါတယ်။ အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားများနှင့် အဖိန္ဒိယံလုမ္ပါး
များဟာ ကမ္မာြမ်းချမ်းရေး လုပ်ရှားမှုရဲ့ အခြေခံ အင်အားစုတွေပေါ်မှာ
မြို့ခိုခြင်း မပြုရင် ပြည်သူတွေရဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေကို ကိုယ်စားပြုဖို့ မရင့်
ဘူးဆိုရင်၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း အထက်လွှာက ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ
စည်းဆိုသိမ်းသွေးခြင်းနဲ့ ရောင့်ရဲ့တောင်းတိုင်နေမယ်ဆိုရင်၊ နယ်ချွဲသမားတွေရဲ့
စိတ်ဆန္တပေါ်မှာသာ မြို့ခိုနေမယ်ဆိုရင် လုပ်ရှားမှုဟာ ကျယ်ပြန့်တဲ့ ပြည်သူလူတဲ့
တွေနဲ့ ကင်းကွာြီး အားနည်းချိန်သွားကာ တန်းဆိုသလို မဲသွားပါပြုမိမယ်။
ဒါကြောင့်မို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အထက်လွှာက ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို
သိမ်းသွေးရင်း တိုင်ပြုင်နေမှာ ပြည်သူလူတဲ့များကို လုံးဝ အခြေပြုမလား၊
သို့မဟုတ် လူ့အဖွဲ့ အစည်း အထက်လွှာက ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လုံးဝ
အခြေပြုပြီး ကျယ်ပြန့်တဲ့ ပြည်သူလူတဲ့တွေရဲ့ ကဏ္ဍကို လျော့တွက်မလား
ဆိုတဲ့ ပြဿနာ ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီလမ်းနှစ်လမ်းအနက် ဘယ်လမ်းကို
လိုက်မလဲဆိုတာကို ကမ္မာြမ်းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှုဟာ ရွှေးချယ်ရပါပြုမိမယ်။
ကျွန်းတော်တို့ ြမ်းချမ်းရေး လုပ်ရှားမှု ပြည်သူလူတဲ့နဲ့ ကင်းကွာတာကို
နယ်ချွဲသမားကသာလွှင် ဝင်းသာပါလိမ့်မယ်”

“ဆိုရှုယ်လစ် တိုင်ပြည်များဟာ အနိုင်နိုင်မှာ ရှိကြတဲ့ ပြည်သူများရဲ့
ြမ်းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှုတွေကို အမြဲတစေ လိုလားပြီး ထောက်ခံအားပေးခြား
ပါတယ်။ ဆိုရှုယ်လစ် တိုင်ပြည်များရဲ့ ြမ်းချမ်းသော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒဟာ
ြမ်းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှု ကြီးတွေးတိုးတက်ရေးကို အကျိုးပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်

၌းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှုဟာ လူထလူပ်ရှားမှု ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူများ၏ လူပ်ရှား မှုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ၌းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှုဟာ တစ်စုံတစ်ခုသော တိုင်းပြည် တစ်ပြည့်၏ သာမဏေဆိုင်ရာ လူပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုတိုင်းကို ဖဝါးမြှေတပ် လိုက်စိုး မသင့်ပါဘူး။ ဒါဟာ နောက်ထပ် ရှင်းလင်းချက်မလိုတဲ့ အင်မတန်ရှင်းတဲ့ အမှန်တရား ဖြစ်ပါတယ်။

“ကျွန်ုတ်တို့၏ ၌းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှုဟာ သီးခြားကင်းလွှတ်နေတဲ့ လူပ်ရှားမှု မဟုတ်ပါဘူး။ ၌းချမ်းရေးလုပ်ရှားမှုဟာ အမျိုးသား လွှတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှု ဆိုရှုပ်လစ်ဦးနှင့်တကွ နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမား လူပ်ရှားမှုများ နှင့်ပါ နီးကင်္ခာ ဆက်စပ်လျက် ရှုပါတယ်။ ဒီအင်အားစုလေးခုရဲ့ စုပေါင်း ကြီးပမ်းမှုကို အခြေခြားမှုသာ ကျွန်ုတ်တို့ဟာ ကမ္ဘာစစ်တစ်ခုကို တားဆိုနိုင် ပါလိမ့်မယ်”

“အဖိန့်ပို့ ပြည်သူများရဲ့ အမျိုးသား လွှတ်မြောက်ရေး အင်အားစု များဟာ နယ်ခဲ့စနစ်ရဲ့ အခြေခြားမှုကို ကိုင်းနဲ့ရှာမှု သော်လည်းကောင်း၊ ကိုလိုနိစနစ်ဦး ဖြေဖျက်ပါရှာမှုသော် လည်းကောင်း၊ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ အခန်းက ပါဝင်နေပါတယ်။ အမျိုးသား လွှတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှုများ အောင်ပွဲဟာ ကြီးမှုးလာသည်နှင့်အဗျာ နယ်ခဲ့အင်အားစုများဟာ အားနည်း လာလေလေ ဖြစ်ပါတယ်။ နယ်ခဲ့ခိုင်းတော် သူ့ရဲ့စစ်နဲ့ ကျူးကျော်ရေးပေါ်လစီ များကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာမှု အခက်တွေ့လုပ်ဆောင်ရာမှု လေလေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို အားနည်းတာ အခက်တွေ့တာနဲ့အမျှလည်း ကျွန်ုတ်မြို့မျိုးရေး အာမခံချက်ဟာ ပို့ပြီး သေချာပါတယ်။ ဒါကို ကြည့်ခြုံးဖြင့် ကမ္ဘာ့ပြိုးချမ်းရေးကို ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာ တင်းမှုမှုများ လျော့ပါးရေးကိစ္စများတွင် အမျိုးသားလွှတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှုဟာ ဘယ်လောက် အရောပါ အရာရောက် တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။ အမျိုးသား လွှတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှုဟာ ပြိုးချမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်တယ်လို့ ယဉ်ဆောင်း၊ သို့မဟုတ် နယ်ခဲ့သမားက ၌းချမ်းရေးပေးအောင် အမျိုးသားလွှတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှုတွေ့လို့ ထောက်ခဲ့သော သလိုကို မမေ့မြှုပြုခြင်း၊ သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှုများကို တက်ကြွား ထောက်ခဲ့ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း စသည်တို့ဟာ များစွာ မှားယွင်းပြီး အင်မတန်လည်း အန္တရာယ်ကြီးလှပါတယ်။ ၌းချမ်းရေးကို

လိုလားသော ပြည်သူတိုင်းဟာ အမျိုးသား လွတ်ပြောက်ရေးအတွက် ရပ်တည် ပြီး ယင်းကို ထောက်ခံတယ် ဆိုတဲ့ အချက်ဟာ သံသယဖြစ်စရာ မလိုပါဘူး”

မစွဲတာ လျောင်ချင်ချိုက ကဗျာ့ပြိုမ်းချင်းရေး၊ အမျိုးသား လွတ်လပ် ရေးနှင့် နယ်ချွဲသနကျင်ရေးတို့အတွက် တိုက်ကြီးသုံးတိုက်မှ နယ်ချွဲသနကျင် ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကွန်စရင်ကြီးတစ်ရပ် ခေါ်ဆိုရန် ဆုံးဖြတ်သည့် အာရုံ အာဖရိက သွေးစည်းညီညွတ်ရေး၊ ဂါဏ်ကွန်စရင်ကို ထောက်ခံကြောင်း ပြော ဆိုကာ . . .

“နယ်ချွဲစနစ်ကို သင်ပုန်းချေကာ ပြည်သူများကို စွဲပုပ်ဖြင့် ပက်သော စကားများ၊ အလုပ်များသည် လည်းကောင်း၊ တိုက်ပွဲ၏ လွှာဂိပ်းရုံးကို နယ်ချွဲသမား အား ချိန်ထားရေမှ ရွှေသွားအောင် (သီးမဟုတ်) ကျွန်တော်တို့အား တိုက်ခိုက် နိုင်ရန်အတွက် နယ်ချွဲသမားအား အခွင့်သာစေသော အပြုအမှု ပြောဆိုချက် အားလုံးတို့သည် လည်းကောင်း ဤအရာအားလုံးတို့သည် ကျွန်တော်တို့၏ ပြိုညွတ်ရောကို အန္တရယ်ပြုစပ်ပြီး၊ ရန်သုံးတို့ကိုသာ ဝေးသာစေပါလိမ့်မည်။ ဤလိုပြောဆို ပြုမှုချက်များကို ပြုမ်းချမ်းရေး၊ မြတ်နှုံးသူများက သဘောတူ လက်ခံလိမ့်မည် မဟုတ်ဘူး ယုံကြည်ပါသည်” ဟု ပြောဆိုသွားလေသည်။

မစွဲတာ လျောင်ချင်ချိုသည် လက်ခုံပံ့တွေ့ကြားတွင် စင်မြှင့်ပေါ် မှ ဆင်းလာလေသည်။ ရှည်လျားသော ပိုနှင့်ခွဲ့နှင့် ပြောရသောလည်း မောပန်း နှင့်နယ်ဟန် မရှုပါ။ သူမှတ်နာသည် ပြီးအိုပ်င နေပါသေးသည်။ ပြောချင်တာ တွေ့ကို ပြောလိုက်ရသာဖြင့် ရင်ထဲတွင် ပေါ်ပါသွားဟန်လည်း ရှုပါသည်။

သည့်နောက်တွင် အိတ်လီ အာဖရိက၊ ကင်ညာ၊ ပြင်သစ်၊ အရှေ့၊ ဂျာမနီ၊ လော၊ ပြောတိန်၊ အိရိတ် စသည့်တိုင်းပြည်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ စကားပြောကြပါသည်။

အချိန်လည်း အတော်နောင်းပါပြီ။ ညု ၂ နာရီခွဲနောပြီ။ ထိုကြောင့် ကော်မရှင်များစွဲကာ အစည်းအဝေးတို့ နောက်နောသို့ ရွှေခိုင်းလိုက်လေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ကော်မရှင်အစည်းအဝေး ထိုင်မောည် ဖြစ်လေသည်။ ကော်မရှင်များမှာ ဂျာမန်ပြသနာ ကော်မရှင်၊ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကော်မရှင်၊ အမျိုးသား လွှာတ်လပ်ရေး ကော်မရှင်နှင့် ပြိုမ်းချမ်းရေးလှပ်ရှုံးမှုများ ကော်မရှင် ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှာ သုံးယောက်များသာ

ရှိရာ ဂျာမန်ပြဿနာ ကော်မရှင်ကို ချွန်လှပ်၍ ကျွန်ကော်မရှင်များတွင် တစ်ယောက်စီ ခွဲတက်ရန် ဆုံးပြတ်လိုက်လေသည်။ ဦးအောင်လှက လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေးကော်မရှင်၊ ဒုဂိုလ်တာရာက ပြိုးချမ်းရေးလှပ်ရွားမှုများ ကော်မရှင်၊ ကျွန်တော်က အမျိုးသား လွှတ်လပ်ရေး ကော်မရှင်။

အပြင်ဘက်သို့ ထွက်လိုက်သည့်နှင့် အအေးဓာတ်က ဆီးကြိုးလိုက် ပြန်သည်။ ထွက်သက်လေ ထူးလိုက်တိုင်း အိုးတွေ့တတောင်းတောင်း ထလာ သည်။ နှင့်တွေ့ကလည်း တဖွဲ့ဖွဲ့ ကျေနေသည်။ ဉာဏ်အတွက် လိုတယ်မယ်လမ်း ဘက်သို့ မကူးခင် အစည်းအဝေး ခန်းမဆောင်ရွက်တွင် ခင်းထားသော ဉာဏ်းကို လျောက်ကြည့်ပါသည်။ ခန်းမဆောင် ရှေ့ကွက်လပ်စ္ာ သိပ်မကျယ်လှပါ။ ပေ ၁၂၀ ခန့်ကျယ်သော လေးတောင့်စပ်စပ် ကွက်လပ်ကလေး ပြစ်ပါသည်။ ဉာဏ် ၅ နာရီလောက်မှ စင်းသော လေဟာပြင်ရွေးကလေးပေတည်း။

အချိန်တော်သေးသဖြင့် လေဟာပြင်ရွေးကလေးထဲသို့ လျောက်ကြည့်ကြလေသည်။ အဝတ်အစား စည်သွတ်စားစရာတို့ကို ကံစမ်းခဲ့ဖောက်သော ဆိုတန်းများက တစ်တန်းသတ်သတ် ရှိသည်။ ရော့အင်ရိုးတေးသုံးမှာ မြှုလိုးနေလေသည်။ တစ်ဘက်တွင်ကား လက်မှုပစ္စည်းကလေးများ ရောင်းသည့်ဆိုင်းပန်းဆိုင် စသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ လေဟာပြင်ရွေးကလို ဆိုင်ကလေးတွေ ပြည့်နှုန်းနေလေသည်။ ရွေးကွက်လပ်လေးထဲတွေ့ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေပါသည်။ နာတာလူးပွဲတော်နီးလာ၍ နာတာလူးသစ်ပင်များ ရောင်းသည့်ဆိုင်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဆိုဒင်လူများတို့၏ ဘဝကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း လေ့လာနိုင်သော နေရာကလေး ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လေဟာပြင်ရွေးကလေးကို တစ်ပတ်လျောက်ကြည့်ပြီး လိုတယ်မယ်လမ်းဘင်္ဂီးကြောက်သေးသို့ လူးကြောက်သေးသို့ တို့တယ် ပြောအောက် ခန်းထုပ် ကျွန်တော်တို့ ထမင်းစားခန်းနှင့် ကပ်လျက်တွင် ဉာဏ်လပ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကား ဉာဏ်လပ်နိုင်လျက်တွေ့ကို ကျွန်တော်တို့ကြည့်ချင်သောလည်း မကြည့်နိုင်ပါ။ ကြည့်လည်း မကြည့်အားပါ။ ကပွဲခန်းမသို့ ဝင်ကြေးမှာ ကြေးလှသည့်ပြင် 'တစ်' ပေးရတာတွေ့ကလည်း များလှပါသည်။

ထိုးကြောင့် ဉာဏ်စားပြီး ဥမင်ရထားဖြင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ တည်းဆုံး ရာ နှင်းတော်ဟိုတယ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြလေသည်။ ဥမင်ရထားသည် မြှိုက် ဖြတ်

အကူးတွင် မြေအောက်မှ ထွက်လာကာ တံတားပေါ်သို့ ရောက်လာလေသည်။ အဆောက်အအုံများတွင် ထွန်းညိုထားသော မီးရောင်စုံများသည် ရေတွင် အလှုပြည့်နေသလို ထင်ရပေသည်။ အနိုင်နိုင်ငံမှ ကုန်ပစ္စည်းများကို မီးရောင် စုံဖြင့် အလှုအပ ထွန်းညိုပြော်ပြာထားလေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ တည်းစိုရာ ဟိုတယ်၏ ရပ်ကွက်ဖြစ်သော စိန်ဒါရစ် ပလန် ရပ်ကွက်သို့ ရောက်သောအခါ ၁၀ နာရီကျော်နေပြီ။ အေးလွန်း၍ လမ်းမတွင် လူတွေ ရှင်းနေပါပြီ။ မှန်ရီသော လမ်းမေတ်မီးတိုင်အောက်တွင်မှ လူငယ်တစ်ဦးနှင့် မိန်းမပျို့တစ်ဦးတို့သည် တစ်ယောက်ခါးကို တစ်ယောက် တင်းကျေပစ္စာ ဖက်ကာ အမောင်စိပ်သုံးနေသော လမ်းကြားကလေးအတိုင်း တံတားးခုးကလေးဆီသို့ ပျောက်သွားနေကြပေသည်။

“မောင်မိုက်မိုက် ရွှောက်ကြိုက်တဲ့အခါဝယ် . . . လေကွွတ်ချော်တော် မှုလှတယ် . . . မိုးလန်တဲ့သား တိမိများ ပျောက်စေသားလို့ ဆူတောင်းရန် လ . . . သတိထား တော်တော်လည် . . . । မောင်ရယ် . . . နှစ်ယောက်ထဲဆိုရင် မောင်ရယ် . . . ”

ကျွန်ုတ်က လေဘာတိ မမြေရင်၏ ‘နှစ်ယောက်ထဲ နေချင်တယ်’ သိချင်း ကို စိတ်ထက ရွှေ့ပိုမိုပါသည်။ ချုပ်သူ့နှစ်ဦးက အမောင်တိုက်ကို လိုက်ရှာကြစဉ် လမင်းကြီးက ဝင်းကနဲ သာလိုက်သဖြင့် လေကွွတ်ချော်ရ ကောင်းလားဟု လမင်းကြီးကို ရန်ထောင်လိုက်သော သိချင်း ဖြစ်ပါသည်။

စတော့ဟုမြို့၌ တံတားးကလေးပေါ်မှ ချုပ်သူ့နှစ်ဦးအဖို့ကား သည်လို့ ဝင် ရန်ထောင်စရာ မလိုတော့ပါ။ ကောင်းက်ငြီးက ဖြမ်းမြှင့်း၍ နေပါသည်။ ကြယ်ပွင့်တွေကိုလည်း မြှုပွဲတွေက ဆိုင်းထားပါသည်။ ထိုပြင် လမင်းကြီးကလည်း လေကွွတ်မချော်နိုင်ရှာတော့ပါ။

(၅)

ခါတိုင်းလိုပင် ‘နှစ်းတော်ဟိုတယ်’ အထပ် ၈ ထပ်ရှိ ခန်းမမှာ နံနက် စာ စားပြီး စတော့ဟုမြို့၌ တောင်ဘက်ဖျားတွင်ရှိသော အစဉ်းအဝေးခန်းမသို့ ထွက်လာခဲ့ကြပေသည်။ ယင့်ကော်မရှင် အစဉ်းအဝေးများ ကျင်းပရာတွင်

နေရီရီစာအုပ်တိုက်

ତୀରିଣ କର୍ମତଃ:ଲୁହଗ ଆଖିଃଵା:ଲୁହଦ୍ରଭାଗରେ: ଲୁହନ୍ରା:ମୁହନ୍ତି
କଟ୍ଟାପ୍ରିଣ୍ଡଃଏହିରେ: ଲୁହନ୍ରା:ମୁଣ୍ଡା ଆଠିର୍ତ୍ତାବିଧିଃ ପ୍ରତିକ୍ରିଯାଣପ୍ରିଣ୍ଡ ଫ୍ରାଜ୍ଞିଵ୍ୟାଃଶିଳୀ
ପେଟାର୍ଥି କର୍ମତଃ:ଲୁହଗ ଶରୀ ଆଖିଃରାନ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଦୀଲାପ୍ରିଣ୍ଡିଷମ୍ବାଣୀ ଆଖିଃଵା:
ଲୁହଦ୍ରଭାଗରେ: ଲୁହନ୍ରା:ମୁଖା:କି କ୍ଷୁଣ୍ଟଗୁର୍ବଲୁଙ୍କ କ୍ଷୁଣ୍ଟକ୍ରିଯାଃ ପେଟାର୍ଥି ଆଠିର୍ତ୍ତ
ଆପିତିମୁଖା:ଗ ଅନ୍ତର୍ଦୀଲା ତୋରଲୁହନ୍ରାରେ:ଅନ୍ତର୍ଦୀଲା:ଦିମୁଖା:କ୍ଷୁଣ୍ଟ ପେଟାର୍ଥି ଆଖିଃରା
ଚେଇନ୍:ମାତ୍ରା କିଂବଦ୍ଧିରେ: କ୍ଷୁଣ୍ଟକ୍ରିଯାଃପ୍ରିଣ୍ଡ ଫ୍ରାଜ୍ଞିଵ୍ୟା:ଵାନ୍ତିଃ

ကိုလဲသီယာ ကိုယ်စားလှုက အမျိုးသားလွတ်ပြောက်ရောနှင့် ဖြစ်း
ချမ်းရေး ဒွန်တဲ့လျက် ရှိနေပါသည်။ အမျိုးသား လွတ်ပြောက်ရေး တိုက်ပွဲသည်
ကိုလိုနိစနစ် ဖုက်သိမ်ခြေးကို ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်၍ ကိုလိုနိစနစ် ကျဆုံးပြုး
သည် ပြီးခမ်းရေးကို အကျိုးပြုပါသည်။ လက်တင်အမေရိက ပြည်သူများ၏
ပြုးချမ်းရေးတိုက်ပွဲသည် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲနှင့် ရွှေခြား၍ မရနိုင်ပါ
ဟု ပြောသိသွားလေသည်။

နေပါဒီတာအုပ်ထိုက်

နောက်ပြောသူကား အမေရိကန် ကိုယ်စားလှယ် မစွဲတာ အိုက်လက် ဖြစ်လေသည်။ မစွဲတာ အိုက်လက်သည် ကယ်လိုပိုးနီးယားနယ်မှဖြစ်၍ အလုပ် သမားတ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ သူက အမေရိကန် အလုပ်သမား သမဂ္ဂ လျှပ်ရှားမှုကုန် ပြီးမှုချင် ပြီးမှုချင် ရေးတိုက်ပွဲတို့ ဆက်စွမ်းနေပုံကို အကျယ်တဝါး ပြောပြ ဘွားပါသည်။ အမေရိကန်ကုန် ၁၈ သိန်းမျှသော နိုင်ရှုံးများသည် အသေးအရောင် ခွဲခြားမှုကို ဆန်ကျင်၍ ဒီမိုကရရေး အခွင့်အရေးများအတွက် တိုက်ပွဲဝင်လျက် ရှိကြောင်းဖြင့် အကျယ်တဝါး ပြောပြသွား၏။

နောက်ပြောသူမှာ ပြတိသွေးစိယာနာမှ မစွဲက် ဂျက်နက်ဂျာဝါန် ဖြစ်လေ ၏။ မစွဲက် ဂျာဝါန်မှာ ပြတိသွေးစိယာနာ ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာဂျာဝါန်၏နေး ဖြစ်လေသည်။ ဂိယာနာတွင် အာဏာရနေသော ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီက အထွေထွေအတွင်းရေးမှုပါသည်။ နှာတံပေါ်ပေါ် မျက်လုံး ကောင်းကောင်းနှင့် အမေရိကန်သူတစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။

ပြတိသွေးစိယာနာမှာ ထောင်အာမေရိကတိုက် ပြောက်များက နံယံလေး တစ်နယ် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးအာဆင့်မှာ ကျွန်တော်တို့ကိုင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တို့ မကျဆုံးမိ အဆင့်လောက်တွင် ရှိလေသည်။ ဂိယာနာတွင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ဥပဒေပြု လွှတ်တော်ကို ဖွဲ့စည်းကာ ဂိယာနာ လွှတ်လပ်ရေး အတွက် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အပြောင်းလဲပေးကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ မစွဲက် ဂျာဝါန်၏ ခင်ပွန်း၊ ဒေါက်တာ ဂျာဝါန် ဒေါ်းဆောင်သော ကက်ဘိနက်ကိုလည်း ဘုရင်ခံက ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ဝက်၁၄၈တန် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အပြောင်းလဲပေးကို ရေးဆွဲပြီး၍ ၆ လလောက် အကြောတွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေသည် လက်ဝံဆုံးသည်ဟိုကာ ပြတိသွေးစစ်ဘက်က အမြှေးအမြှားကို ဖျက်သိမ်းလိုက် ပြီး စစ်အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်လိုက်လေသည်။ ဒေါက်တာ ဂျာဝါန်၏ အုပ်ချုပ်လိုက်ပေးကို ဖြေတွက်လိုက်ပြီး သူတို့နီးမောင်နှင့်ကို ထောင်ထဲ သို့ စိုလိုက်သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်ကျေမှု ပြန်လွှတ်လာခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ခုနှစ် ဘုရင်ခံ ခန့်တစ်ပိုင်း ရွှေးကောက်ပွဲတစ်ပိုင်းဖြင့် တက်လာသော အစိုးရတွင် ဒေါက်တာ ဂျာဝါန်သည် ကက်ဘိနက်ထဲတွင် ပါလာပြန်သည်။ ထို့နှစ် အထွေထွေ ရွှေးကောက်ပွဲပြီး လုပ်သောအခါတွင် ဒေါက်တာ ဂျာဝါန်၏ ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီသည် မဲအများဆုံးရကာ ပါလီမန်တွင် အမတ်အများစု ရခဲ့ပြီး သူလည်း

ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာလေသည်။ မြတိသွေးကိုယာနာကား လွတ်လပ်ရေး မရသေးဘဲ မြတိသွေး လက်အောက်မှာတွင်ပင် နေပေ၏။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရေးအတွက် လန်ဒန်အစိုးရနှင့် ရေးစပ်နေသည်မှာ ယခုတိုင် မဖြေပြတ်သေးပေ။

ဝန်ကြီးချုပ်ကတော် မစွော် ရှာဂန်က အဖိုးသား လွတ်လပ်ရေးအတွက် အရေးကြီးပုံ မြတိသွေးကိုယာနာပြည်သူများက လွတ်လပ်ရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင် နေကြပ်ဟို ပြောကြားသွားကာ လာမည့်ကွန်ရက်ကြီးတွင် အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး ပြသနာကိုပါ ထည့်သွေးဆွဲနေ့နှင့် တင်ပြသွားလေ၏။

မစွော် ရှာဂန် စကားပြောပြီးရောက် စကားပြောမည့် ကိုယ်စားလှယ် တွေ ကျွန်း၍ နေသေးသော်လည်း အချိန်မရှိတော့ပါ။ ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း ၁၅ ယောက်လောက် ကျွန်းပါသေးသည်။ ကျွန်းတော်ကား ကျွန်းတော် တင်ပြမည့် အချက်အလက်များကို ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချိန်မရတော့ သဖြင့် သည်အခွင့်ကို လက်လွှတ်လိုက်ရလေသည်။

သဘာဝတိ အင်ဒိုင်တာဘက်က နက်ဖြန်တွင် အာရာ၊ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိက တိုက်ကြီးသံးတိုက်မှ ကဗျာပြောချမ်းရေး ကိုယ်စားလှယ်များ ၏ အစည်းအဝေးကို ဤခုနှင့်အဆောင်မှုပေးပို့ပြီး ကျွန်းပမည့်ဖြော်ကြော်း ကြော်ကာ ကော်မရှင် အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်လေသည်။

တစ်နေကုန် အစည်းအဝေးထိုင်ရာဖြင့် ခါးတွေ တောင့်နေပါသည်။ အစည်းအဝေး ထိုင်နေတုန်းကတော့ စိတ်ဝင်စားနေသဖြင့် ခါးပေါ်ဥပုံးတွေ သတိမထားမိသော်လည်း ပြီးသွားတော့ တစ်ကိုယ်လုံး တောင့်တင်းနေပါသည်။ တြေားကော်မရှင် အစည်းအဝေးများ ပြီးပြီလား၊ မပြီးသေးဘူးလားကို မသိရသေးပါ။

ကျွန်းတော်သည် ခန်းမဆောင်ရွက်ရာ ကွက်လပ်ပေါ်က လေဟာပြင် ရေးကလေးထဲသို့ အပေါ်ဥပုံးတွေ အပေါ်ပြု လျှောက်ကြည့်နေမိလေသည်။ ဆေးပိုင်သောက်ချင်သဖြင့် ကျွန်းတော်တို့တို့တွင် စီးကရာဇ်ဘူးကို ရှာကြည့်မိသည်။ လေယာဉ်ပျော်တို့က ဝယ်ခဲ့သော ငါးသုံးလုံးစီးကရာဇ်မှာ ကုန်သွားပါပြီ၊ ထို့ကြောင့် ဇီကရာဇ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်ကိုယ်ရှု ဇီကရာဇ်မေးပါသည်။ အမေရိကန် အော်ဖိုင်ဇီကရာဇ် ဆွဲပိုင်စီးကရာဇ် စသဖြင့် အဖိုးစုံပေ၏။ သို့ရာတွင်

စီးကရက်မှာ ဈေးပြီးလူလေသည်။ ၂၀ ဝင် နိုင်ငံခြား စီးကရက်တစ်ဘူးကို မြန်မာင့် ဂုဏ်ပြုလောက်ပေးရသည်။ ထို့ကြောင့် ဆိုဒ်စီးကရက်ကို မေး ကြည့်ပြန်သည်။ ၂၀ ဝင် ဆိုဒ်စီးကရက်မှာ ရကျ်ပြု ကျော် ပေးရလေသည်။ သို့ရှာတွင် ဈေးအချို့ဆုံး ဆိုဒ်စီးကရက်ကိုပင် ဝယ်ရပါတော့သည်။ ကျွန်ုတော်တို့ ဆိုက ငွေ တစ်ကျွ်ပေးရသော လန်းခနိုင်ဖလိုပိလိုတောင် သောက်၍ မကောင်းပါ။ ဆိုဒ် ဘိယာတစ်ပုလုင်းသည် ၁ကျွ် ၆၅ ပြားသာ ကျသော်လည်း စီးကရက်တစ်ဘူးမှာ ရကျ်ပြု ကျော်ကျော်ကျကာ ကျွန်ုတော်တို့ဆီနှင့် ပြေားပြန်ဖြစ်နေပေသည်။

လေဘာပြင်ဈေးတွင် ဟိုလျှောက် သည်လျှောက်လုပ်ပြီးမှ ညာ စားရန် ယယ်မလင်ဟိုတယ်ဘက်သို့ ကူးလာခဲ့သည်။ ဆရာတိုးအောင်လှန်း ဒဂုံးတာရာတို့ ကော်မရှင်များမှာ စောစောပြီး၍ ထမင်းစားသောက်ပြီးနောက် နားနေဆိုင်ထဲတွင် ထိုင်၍ ဆေးလိပ်သောက်နေကြသည်။

ကျွန်ုတော် ထမင်းစားပြီးသည်ထံ စောင့်နေကြပြီးမှ ဥမ္မင်းရယားပြီး 'နှန်းတော်ဟိုတယ်' သို့ ပြန်ခဲ့ကြလေ၏။

(၆)

နှုန်းက ၉ နာရီ ၄၂ မီန်းတွင် တိုက်ပြီးသုံးတိုက်မှ ပြီမ်းချမ်းရေး ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အစဉ်းအဝေးကို စတင်ကျင့်ပေလေသည်။ ကွန်ဖရင့်၏ သဘာဝတိများအဖြစ် ပိုယ်နမ်၊ ချိုလီ လီဘန်နှင့် မာလီတို့ကို ရွေးကောက်လိုက်ကြသည်။ ယင်းအစဉ်းအဝေးမှာ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ကျင့်ပေမည့် တိုက်ပြီးသုံးတိုက် ကွန်ဖရင့်တွင် မည်သည့်ပြဿနာများကို ခွေးနေးမည်။ မည်သို့မည် ပုံ ကျင့်ပေမည့် စသည်တို့ကို စဉ်စားသည့် ပကာမ အစဉ်းအဝေး ဖြစ်လေ၏။

ယာနေ့နှင့် အစဉ်းအဝေးတွင် ဥရောပနှင့် မြောက်အမေရိကမှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ရန် မလိုတော့ပေါ့။ အာရုံ လက်တင်အမေရိကနှင့် အာဖရိကတိုက်ပြီးသုံးတိုက်မှ ကိုယ်စားလှယ်များသာ တက်ကြလေသည်။

ကျူးသား ကိုယ်စားလှယ်က တိုက်ပြီးသုံးတိုက် ကွန်ဖရင့်ကို ကျူးသားပြည်၊ ဟာဟာနာဖြူတော်တွင် ကျင့်ပေရန် ဖိတ်ခေါ်လိုက်လေသည်။ တရုတ် ကိုယ်စားလှယ်က တိုက်ပြီးသုံးတိုက် ကွန်ဖရင့်တွင် . . .

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

- (၁) အမျိုးသား လွှေ့ပြောက်ရေးလှုပ်ရားမှူး ပြသေနာ
 (၂) နယ်ချွဲဆန္ဒကျင်ရေး ပြသေနာနှင့်
 (၃) လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေး ပြသေနာတို့ကို ဆွေးနွေးသင့်သည့်ဟု
 အကြောင်းသွားသည်။

တိုက်ကြီးသုံးတိုက် ကွန်ဖရင့်၏ လုပ်ငန်းများကို ကဲဖွားဖြမ်းချမ်း
 ရေးကောင်စီကု ဝင်ရောက်ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှပြုသု တိုက်ကြီးသုံးတိုက်မှ ကိုယ်စား
 လှယ်များကသာ ဆုံးပြတ်နှင့်သည့်ဟု တင်ပြသွားသည်။

ထိုနောက် အိန္ဒိယ ကိုယ်စားလှယ် ထလေ၏။ အိန္ဒိယ ကိုယ်စားလှယ်
 မှာ မစွေတာ ရှိမက်ချွန်ချုပ်ရာ ဖြစ်လေသည်။ သူ့က နယ်ချွဲဆန္ဒကျင်ရေးတိုက်ပွဲနှင့်
 အမိက လက်နက်မှာ အရင်းရှင် နယ်ချွဲနှင့်များတွင်ရှိ ပြည်သူများ၏ ထင်မြင်
 ချက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အရင်းရှင် တိုင်ပြည်များမှ ပြည်သူများသည် လက်နက်
 ဖျက်သိမ်းရေးကို တောင်းခွဲနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူများ၏ ဆန္ဒကို
 ထင်ဟပ်ရန် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးပြသေနာတစ်ခုတည်းကိုသာ ကွန်ဖရင့်တွင်
 ဆွေးနွေးသင့်ကြောင်းပြင် တင်ပြသွားလေသည်။

အာရုံးတိုးနားကမူ အမျိုးသားလွှတ်လပ်ရေပြသေနာကိုပါ ဖူးတွေစဉ်းစား
 ရမည်ဟု ဆိုလေသည်။ နောက်စကားပြောမည့်သူမှာ တရှုတ်ပြည်မှ မစွေတာ
 လျှော့နှင့်အီ ဖြစ်လေသည်။ မစွေတာ လျှော့နှင့်အီမှာ တရှုတ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၊
 ဒုတိယခေါင်းဆောင်၊ တရှုတ်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂပေါင်းစုံ ဥက္ကဋ္ဌ
 နှင့် တရှုတ်ပြည် ကဲဖွားဖြမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂါရက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လေသည်။

မစွေတာ လျှော့နှင့်အီကို လွှန်ခဲ့သော စ ရှိန်လောက်က မြန်မာနိုင်ငံတို့
 ရောက် လာစဉ် ကွန်တော် တွေ့ဖူးပါသည်။ အသက် ၅၀ ကျော်လောက် ရှိပါ
 ပြီ။ ပြီးဆွဲသော မျက်နှာကို မြင်လိုက်တော့မှ ဟိုတုန်းက ရုပ်ကို သွား၍ ဖော်ပါ
 လေတော့သည်။

“မိတ်ဆွေများခင်ဗျား၊ ကိုယ်စားလှယ်စုံညီ အစည်းအဝေးများနှင့်
 ကော်မရှင်အစည်းအဝေးများတွင် မိတ်ဆွေများရဲ့ တင်ပြချက်တွေကို ကွန်တော်
 တို့အထူးတလော့ အာရုံးတို့ကြီး နားတောင်ခဲ့ပါတယ်။ မိတ်ဆွေများရဲ့ တင်ပြ
 ချက်တွေကို ကြည့်ခြင်းပြင် ကဲဖွားဖြမ်းချမ်းရေးလှုပ်ရားမှူး၊ ပေါ်လစီးနှင့် ဦးတည်
 ချက်ပေါ်မှာ အကြောင်းပြုပြီး သဘောထားကွဲလွှဲနေကြတာကို တွေ့ရပါတယ်။

တန်ပြုချက်တွေထဲမှ အချို့ဖိတ်ဆွေများက လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာဟာ ပြိုမ်းချမ်းရေးအတွက် တစ်ခုစာတည်းသော နည်းလမ်း၊ ကဗျားပြိုမ်းချမ်းရေး လူပ်စ္စားမှု အတွက် အကြောင်းလုပ်ငန်း ယူခေါတ်ပြသနာများ ဖြေရှင်းရေးအတွက် သောချက် လို ယူဆကြပါတယ်။ အဲဒီမိတ်ဆွေများရဲ့ အယူအဆက အတွေတွေနဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးသာ လုပ်နိုင်လိုက်ရင် ကဗျားပြိုမ်းချမ်းရေး ဖျက်သိမ်းရေး ကြောင့် ပိုလျောတဲ့ ငွေတွေ့နဲ့ မတိုးတက်သေးတဲ့ နိုင်ငံတွေကို အောက်ပဲလို မယ်။ လွတ်လပ်ပြီးခါဝ နိုင်ငံတွေဟာလည်း အဲဒီအခါမှာ ကောင်းမွန်တဲ့ စီးပွားရေးကို တည်ဆောက်နိုင်လယ်လို ဆီကြပါတယ်။ တစ်နည်းအားပြင့် ဆီရင် အတွေတွေနဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို အောင်ရှုံးပြုပြင် ကဗျားရဲ့ အရေးကြီးတဲ့ ပြဿနာအားလုံးဟာ ပြုလည် ဘားလိမ့်မယ်လို ဆီကြပါတယ်”

“ကုန္တ္တပြည်သူများရဲ့ ကုတ္တန္တနဲ့ ပတ်သက်လို တာဝန်ရှိတဲ့ သဘောထားတစ်ရပ်ကို စွဲကိုင်ရပ်တည်လျက်ရှိရဲ့ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်စားပါယ်အဖွဲ့ဟာ ဒီလိုမှားလည်းမှား၊ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အယူအဆနဲ့ ပြင်ပြင်းတန်ထန် သဘောကွဲလွှဲတယ်ဆိတဲ့အကြောင်းကို မပြောဘဲနေလို မဖြစ်တော်ကိုဘူး”

ဟာ အဲခို တိုင်းပြည်က ပြည်သူများရဲ့ အာရေးကြီးဆုံး လုပ်ငန်းကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်၊ တောင်ကိုရိယားမှသည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းအထိ အယ်လို့ ရိယား မှသည် တောင်အာဖိုကအထိ၊ ကျူးဘားမှသည် အာရွင်တိုးနားအထိ ကျွဲ့အနဲ့အပြားမှာ အရှိုးသား လွှတ်ပြောက်ရေးတိုက်ပွဲနဲ့ ကိုလိုနိဝင်စာရိ နယ်ချွဲ စနစ် ဆန္ဒကျင်ရေးတိုက်ပွဲ မီးလျှေးများဟာ အဟန်ပြင်းစွာ တောက်လောင်နေကြ တာကို ကျွန်းတော်တို့ မှက်စိုင့် တပ်အပ်ပြောတွေ့နှင့်ပါတယ်။ ဒါလို တိုက်ပွဲ မီးလျှေးတွေ့ တောက်လောင်နေတာဟာ သမိုင်းရဲ့ လုံးကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်မှု ပါပဲ။ ကြိုက်သည် ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည် ဖြစ်စေ၊ လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ ဒီ လမ်းကြောင်းကို ပြောင်လို့ မရပါဘူး။ အရှိုးသား လွှတ်ပြောက်ရေး လှုပ်ရှုံးများ တရားတဲ့ တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ကောင်း ရှို့ကြတဲ့သူတိုင်းက ဒီတိုက်ပွဲကို ထောက်ခံအားပေးပြီး ခရီးသို့ကြို ပြုသင့်ပါတယ်”

ကျွန်းတော်သည် မီးကရှုံးကို မီးဖြောကာ မစွာတာ လျှောက်ဖို့ကို စကား များကို မှတ်စုတဲ့တွင် ရေးမှတ်ထားလိုက်သည်။ မစွာတာ လျှောက်ဖို့က ဥပမာများ ဖြင့် ဆက်လက်၍ တင်ပြောနေပေ။

“လာဒို့ဘဲပဲ ပြစ်စေ၊ အယ်လို့ရိယား အင်ဂိုလာ သီ့မဟုတ် ကင်မရှုန်း မှုပဲ ပြစ်စေ၊ ဘယ်နိုင်မှာ ပြစ်ပြစ် အဖို့နိုင်ခဲ့ ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ကြည့်ရင် သူတို့ရဲ့ အရေးအခြားဆုံး ပြသေနာဟာ တဗြားမဟုတ်ပါဘူး။ ရှို့ပြီးသား မဖြစ်စ လောက် လက်နက်ကလေးတွေကို ဖုံးသိမ်းပစ်ရေး မဟုတ်ဘဲ နယ်ချွဲစနစ်၊ ဂုံးလို့စနစ်ရဲ့ ချုပ်လှယ်သွေ့စုတ်မှုကို ခုခံကာကွယ်ဖို့အတွက် သူတို့နဲ့လက်နက် ကိုင် အင်အားစုများကို ပို့မို့တောင်တောင်းအောင် တည်ဆောက်ရေး ပြသေနာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အယ်လို့ရိယားကို ပြင်သစ်နဲ့ အတူထိုင်ပြီး အတွေ့တွေ့နဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖုံးသိမ်းရေးအတွက် တောင်းဆုံးတို့တောင်းဆုံး အတွေ့တွေ့နဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖုံးသိမ်းရေးအတွက် ခွေးနွေးပါလို့ တောင်းဆုံး တာဟာ၊ သဘာဝကျေပါမလား။ လုံးဝ သဘာဝမကျပါဘူး။ လွှတ်လပ်ခါစ နှင့်ငံတွေဟာ ရှို့ပြီးသား လက်နက်ကလေး တွေကို လျော့မပစ်သင့်ပါဘူး။ မလျော့သင့်တဲ့အပြင် သူတို့ လွှတ်လပ်ရေးကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းဖို့အတွက် လက်နက်ကိုင် အင်အားစုကို ပို့ပြီး တောင်းတောင်း အောင် လုပ်ပေးရပါလိမ့်းမယ်။ ကျူးဘားကို အမေရိကန်နဲ့ အတူတူထိုင်ပြီး အတွေ့တွေ့နဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖုံးသိမ်းရေးအတွက် ခွေးနွေးပါလို့ တောင်းဆုံး တာဟာ၊ သဘာဝကျေနှင့်ပါမလား။ လက်နက်ဖုံးသိမ်းရေးတိုက်ပွဲဟာ

နိုင်များအားလုံးနဲ့ လူမျိုးအားလုံးရဲ့ အမိကလုပ်ငန်း ဖြစ်သင့်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆဟာ အဖိနိုင်ခံပြည်သူများရဲ့ တကယ် အခြေအနေနဲ့ မကိုက်ညီပါဘူး။ ဒါလို အယူအဆကို အဖိနိုင်ခံ ပြည်သူတွေကြားထဲ အတင်းရှိကဲသွင်းခြင်းဟာ အဖိနိုင်ခံ ပြည်သူများရဲ့ လွတ်မြောက်ရေ့တိုက်ပဲရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို ပျက်ပြား ပေါ်လိမ့်မယ်”

“အတွေ့တွေနဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးတို့ ဆောင်ရွက်ပြီးရင် နယ်ချွေသမားတွေမှာ လက်နက်တွေ မရှိတော့ဘူး။ သူတို့မှာ လက်နက်တွေ မရှိတာနဲ့ အဖိနိုင်ခံနိုင်တွေဟာ လွတ်မြောက်လာကြလိမ့်မယ်လို တချိုက ပြောကြပါတယ်။ ဒါဟာ စိတ်ကူးယဉ်ဗြို့ သက်သေက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဖိနိုင်ခံ နိုင်ငံ များဟာ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်တို့က်ပဲတွေကြောင့် လွတ်မြောက်ရေး ရလာကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးတို့က်ပဲကြောင့် လွတ်လပ်ရေး ရလာကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီအချက်ကို အတွေ့အကြုံကသာ သက်သေပြော့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါလို အစဉ်အလာ ရှိလျက်နဲ့ တချိုက အဖိနိုင်ခံ ပြည်သူတွေအား လွတ်မြောက်ရေးတို့က်ပဲကို စွန်ပြီး လက်နက်ဖျက်သိမ်းခြင်းပြီး လွတ်မြောက်ရေး ကာလက်ဂိုဏ်ပဲတော့ ကျွန်တော်တို့ နားမလည်နိုင်ပါဘူး။ တကယ်တော့ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး အောင်မြင်ရေးဟာ အချိန်အများကြီး တောင့်ရမယ့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ် ပြည်သူတွေက တော်လှန်ရေးတွေကို မလုပ်နိုင်အောင် အမေစိကန် နယ်ချွေစနစ်ဟာ နျောကလီးယားလက်နက်တွေကို ဖြေပြီး အဖိနိုင်ခံပြည်သူတွေ၊ နိုင်ငံတွေကို ဖြေမြဲမြောက်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ အဖိနိုင်ခံပြည်သူများဟာ နျောကလီးယားစစ်ပွဲကြီးကို ပြတ်ပြတ်သားသား ဆန္ဒကျင်ရပါလိမ့်မယ်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ အမေစိကန်ရဲ့ အနုပြု ပြီးမြောက်မှု တောက်မြောက်ထဲကို မကျအောင် ပိုပြီး သတိရှိရပါလိမ့်မယ်။ ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်ကြီး ပြီးကတည်းက အဖိနိုင်ခံပြည်သူများဟာ လွတ်မြောက်ရေးတို့က်ပဲတွေကို တရစပ် ဆင့်စွဲ အောင်ပွဲခံလာခြင်းပြု သူတို့ဟာ အမေစိကန် နယ်ချွေစနစ်ရဲ့ အနုပြု ပြီးမြောက်ရေးဝါဘ်ကို အရေးမစိုက်ဘူး ဆိုတာ သက်သေပြော့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ နျောကလီးယား လက်နက်ဆန္ဒကျင်ရေး ပြဿနာတွေကို ဆွေးနွေးတိုင်း ဒီအချက်ကို ထုတ်ဖော် ညွှန်ပြီ့ လိပ်လိမ့်မယ်”

မန္တဘာ လျှောက်ခို ပြောသည့် အနဲ့မြှု မြိုင်းခြောက်မှတ်မှု(Atomic Blackmail) ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထစ်ခနီးရှိလှုပွဲ အနဲ့မြှုံးဂိုဏ်ကာ စစ်ကြီး ဖြစ်လိုက်ရမလားဟ လှန်လုံးပေးပြီး ဗောဓာတ်ကိုသွေ့ဝါယူကို ဖို့ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

နေပါဒီရိတ္ထဘုပ်တိက်

“ပိတ်ဆွဲများ ခင်ဗျား . . . တဗြားပြဿနာတစ်ခုနဲ့ ပတ်သက်လို့
လည်း ကျွန်တော် အနုလ်းငယ် ပြောချင်ပါသေးတယ်။ အတွေ့တွေ့နဲ့ လုံးဝ
လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဟာ ကဗျားပြိုးချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းမှုအတွက် အရေးကြီး
တယ်ဆိတ်တာကို ကျွန်တော်တို့ အမြဲတော်းရေး ဒါမြဲတော်းရေး ဒါကြောင့်ဖို့ တရာ်
ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရေးဟာ အတွေ့တွေ့နဲ့ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး အဆို
များကို ထောက်ခဲ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြိုးချမ်းရေး ထိန်း
သိမ်းမှု ပြဿနာကို ဆွဲးနေးရင် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာတစ်ခုတည်း
ကိုသုံး ဆွဲးနေးလို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာကို မပြတ်
မသား နည်းလမ်းတွေ့နဲ့ ဆွဲးနေးလို့ရှိရင် ဒို့ပြီးတောင် ဆီးလာပါလိမ့်းမယ်။
ပြိုးချမ်းရေးလူဗျားမှုရဲ့ အရေးကြီးဆုံး လုပ်ငန်းတစ်ခုကတော့ ဘယ်သူ့ဟာ
ပြိုးချမ်းရေးရဲ့ ရန်သူလည်းဆိတ်တာကို ပြည်သူတွေ့ထဲ ရီးသားပြတ်သားစွာ
တင်ပြို့ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားပြင်ဆိုရင် အမေရိကန် နယ်ခဲ့စနစ်ဟာ
ပြိုးချမ်းရေးရဲ့ အကြမ်းကြော်ဆုံးသော ရန်သူပဲဆိတ်တာကို ပြည်သူတွေ့ထဲ အမြဲ
တစေ မသွေ့မပဲ တင်ပြုနေရပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်သူတွေ့ဟာ ပြိုးချမ်းရေးရဲ့ ရန်သူ
လည်းဆိတ်တာကို ပြည်သူတွေ့က ထင်ထင်လင်းလင်း သိမြှင်လာတဲ့အခါကြမှသာ
လျှင် ပြည်သူတွေ့ဟာ ပို့ပြီး သတိရှိလာကြပြီး ရန်သူကို ပို့ပြီး ပြတ်ပြတ်သားသား
တိုက်နိုင်ပါလိမ့်မယ် . . . ”

“အတွေ့တွေ့နဲ့ လုံးဝ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဟာ ကဗျားပြိုးချမ်းရေး
ထိန်းသိမ်းမှုအတွက် တစ်ခုတည်းသော လုပ်ငန်းပြစ်တယ်လို့ ဒီအစဉ်းအဝေး
ကြီးကို တက်ရောက်လာကြတဲ့ မိတ်ဆွဲအချို့က ယူဆကြပါတယ်။ အမှန်ကတော့
ဒီလို့ယူဆသူများဟာ ကဗျားပြိုးချမ်းရေး လူဗျားမှုရဲ့ အခြေခံလုပ်ငန်းကြီးကို
လျှော့တွက်သူရင်လည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သို့မဟုတ်ရင်လည်း ပြည်သူများအား
ဒီလို့အရေးကြီးတဲ့ နယ်ခဲ့ခန့်ကျင်ရေး အခြေခံလုပ်ငန်းကြီးကို ညွှန်ပြရန်
တမ်းသက်သက် ပျက်ကွက်သူတွေ့ရင်လည်း ဖြစ်ရပါလိမ့်မယ်။ ဥပမာပြရရင်
ကနေဒီဟာ အစွဲကိုရှား သတ်းစာ အယ်ဒီတာ အဇူးသေးနဲ့ တွေ့တုနဲ့က
ကင်မတန် အမြှော်အမြင်ရှိတဲ့ စကားများကို ပြောဆိုခဲ့တယ်လို့ အချို့မိတ်ဆွဲ
တွေ့က ပြောသွားကြပါတယ်။ အမှန်ကတော့ ဒီလို့ပြောခြင်းဟာ ကနေဒီရဲ့ စုစု
စကားတွေကို မင်းသားခေါင်းလိုက်စွဲပေးတာနဲ့ ဘာမှ မခြားပါဘူး။ ဒီစကား

လုံးတွေဟာ ပြိုမ်းချမ်းရေးရဲ့ ရန်သူကို တိုက်ဖျက်ရော်အတွက် ပြည်သူတွေကို မှုန်ကန်စွာ ပညာပေးတဲ့ နေရာမှာ ဘယ်အကျိုးထူးကိုမှ မပေးခိုင်ပါဘူး။ ဒီမိတ် ဆွဲများဟာ စစ်အန္တရာယ်ကို ပြောကြားတဲ့ နေရာမှာ အနောက်ဂျာမန်က ပြိုမ်းချမ်းရေးရဲ့ ပြိုမ်းခြောက်တယ်လို့သာ တဖွဲ့ပြောသွားကြပြီး၊ အမေရိကန် နယ်ဆူသမားရဲ့ စစ်လော့ပြိုမ်းခြောက်မှုတွေကိုတော့ ဘာမှ မပြောဘဲ ချိန်လုပ်ပစ် ခဲ့ကြပါတယ်။ မှန်ပါတယ်၊ အနောက်ဂျာမန် စစ်ဝါဒဟာ ယခုအခါန်မှာ ကဗျာ့။ ပြိုမ်းချမ်းရေးရဲ့ ပြိုမ်းခြောက်နေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့လည်း သဘောတူပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အနောက်ဂျာမန် စစ်ဝါဒကို အားပေး ထောက်ခံနေတဲ့ သူ့ဟာ အမေရိကန် နယ်ဆူသမား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဘိရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြိုမ်းချမ်းရေးရဲ့၊ အကြမ်းကြော်ဆုံး၊ ရန်သူပြိုစဲ့ အမေရိကန် နယ်ဆူစနစ်ဘဏေကြောင်းကို တစ်ခွန်းပုံ မပြောဘဲ ဘာကြောင့် ဒီလောက် နှုတ်ပိတ်ရောင့် လုပ်နေကြမယ်”

ကျွန်တော်သည် မစွာတာ လျှော်ဆို၏ စကားများကို နားထောင်ရုံး တွေးနေပိုလေ၏။ ကဗျာ့နယ်ဆူစနစ်၏ တပ်ပိုးပြိုသော အမေရိကန် နယ်ဆူ၊ စနစ်သည် အနောက်ဂျာမန် စစ်ဝါဒကို ပြန်အသက်သွင်းနေသည့် အချက်မှာ ကဗျာ့သိ အချက်တစ်ပို ဖြစ်သည်။

အနောက်ဂျာမန် စစ်ဝါဒသည် အဖျားပြုစွဲ၍ အမေရိကန်နယ်ဆူ၊ စနစ်သည် အရင်း ဖြစ်သည်။ အရင်းကို ဖြော်လွင် အဖျား ထင်းဖြစ်ရမည်တည်း။

“လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ပြဿနာကို ပြောရင် ဒီမိတ်ဆွဲများဟာ အမေရိကန် လက်နက်တပ်ဆင်မှုနှင့် စစ်ပြိုင်ဆင်မှုများကို သိပ်ပော်ကြပါဘူး။ တစ်ခါတလေမှာ လုံးဝတောင် မပြောကြဘဲ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို သိပ် ထော်ယျော်တဲ့ စကားလုံးတွေနဲ့ဆုံး တောင်းဆိုနေကြပါတယ်။ သူတို့ ဒီလို့ ပြောဆိုနေခြင်ပြု ပြိုမ်းချမ်းရေးရန်သူများနဲ့ ပြိုမ်းချမ်းပြုတိုးသူများ နှစ်ပက် စလုံးဟာ လက်နက်တပ်ဆင်ရေးနဲ့ စစ်ပြိုင်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အထင်အမြှုံးကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါတယ်။ နှစ်ပက်စလုံးဟာ ကဗျာ့စင်ပြုး။ အတွက် ပြိုင်ဆင်နေကြပါတယ်ဆိုတဲ့ အထင်အမြှုံးကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါ တယ်။ ဒီလို့ အထင်အမြှုံးကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းဖြင့် စစ်ဝါဒကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို့ အယူအဆမျိုးဟာ စစ်ဆိုကျင်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ပြည်သူတွေကို လျှော့ဆော်တဲ့ နေရာမှာ ဘာအကျိုးမှ မဖြစ်ထွန်းစေနိုင်ပါဘူး။

“ଆମେଣକୁ ଫ୍ରେଶ୍ ଫଲହା ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ଯୁଗ୍ମ ବିଭିନ୍ନ ରେଖାଙ୍କ ଦେଇବାରୁ
ହଞ୍ଚିଗୁଣ୍ୟ ପରିବିତାଯି॥ ତିର୍ଯ୍ୟକ ମଗବିଲ୍ଲାହୁଁ । ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ତିଥିସି ଏମ୍ବାବାଃ କ୍ଷୁଦ୍ର
ପ୍ରିଂଚଳମୁଖାଃ ଗୀତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ ଶ୍ଵାସାଃ ଘାସିଃ ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ବିତାଯି॥ କିମ୍ବାର୍ଥ ଦେଇବାରୁ
ଗ୍ରୂହିତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ ପ୍ରିଂଚଳମୁଖାଃ ଗୀତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ ଶ୍ଵାସାଃ ଘାସିଃ ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ବିତାଯି॥ ତିର୍ଯ୍ୟକ
ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ଯୁଗ୍ମ ବିଭିନ୍ନ ରେଖାଙ୍କ ଆମାର୍ଦ୍ଦିତ ପ୍ରିଂଚଳମୁଖାଃ ଗୀତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ
ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ଯୁଗ୍ମ ବିଭିନ୍ନ ରେଖାଙ୍କ ଆମାର୍ଦ୍ଦିତ ପ୍ରିଂଚଳମୁଖାଃ ଗୀତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ ଶ୍ଵାସାଃ ଘାସିଃ ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ବିତାଯି॥
ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ଯୁଗ୍ମ ବିଭିନ୍ନ ରେଖାଙ୍କ ଆମାର୍ଦ୍ଦିତ ପ୍ରିଂଚଳମୁଖାଃ ଗୀତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ ଶ୍ଵାସାଃ ଘାସିଃ ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ବିତାଯି॥
ଫ୍ରେଶ୍ ଫଲହାରେ ଆମାର୍ଦ୍ଦିତ ପ୍ରିଂଚଳମୁଖାଃ ଗୀତାନ୍ତିନ୍ଦ୍ରିୟାଃ ଶ୍ଵାସାଃ ଘାସିଃ ଲାଗ୍ନଫର୍ମ୍ ବିତାଯି॥

“လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး လုပ်ရမယ်လို့ အောင်နေရှုနဲ့ မြို့ပါဘူး။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးကို ထိပ်ဆွဲက ဟန်တားနေတဲ့ အမေရိကန် နယ်ချွဲစနစ်ကို ဖော်ထုတ် ရှုတ်ချုပ်ပါလိမယ်။ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးတာချုပ် ချုပ်ကြိုးရဲ့ လို့ ပြောနေရှုနဲ့လည်း မပြီးပါဘူး။ ဒြိမ်းချမ်းရေးကို အကျိုးပြုတဲ့ အရေးကြီးတဲ့ သဘောတူညီချက်တွေကို မရသေးဘူးဆိုတာလည်း ပြည်သူတွေကို ဖွင့်ပြောရ ပါလိမယ်။ ဒါပဲ ကျွန်တော်ဟာ ပြည့်သူတွေကို စည်းရိုးနိုင်ပါလိမယ်”

“ကျွန်တော်တို့ဟာ ကဲဖ္တာပြိုးချမ်းရေး လှပ်စားမှုပြီးကို အမြတ်တဲ့
ထောက်ခံပါတယ်။ ဒီလှပ်စားမှုပြိုးကို ကျယ်ပြုနိုင်မာအောင် လုပ်ရမယ့်လိုလည်း
အမြတ်တဲ့ ခံလှပါတယ်။ ပြည်သူတော်ကို စည်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက် ပြိုးချမ်းရေး
တောင်းဆုံးချက်များ၊ လုပ်ငန်းများတို့ ဒေသအလိုက်၊ တိုင်းပြည်အလိုက်၊ လူမျိုးရှိ
နိုင်ကြားမှုအလိုက် အခြေအနေနဲ့ ဟပ်မိအောင် အမျိုးမျိုး ချမှတ်ပုဂ္ဂိုလ်မယ်။
လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေးဟာ နေရာဒေသတိုင်းမှာ ပြိုးချမ်းရေးတိုက်ပွဲရဲ့ တော်ခုံ
တည်းသော လုပ်ငန်း ဖြစ်တယ်လို့ အတင်းအကျပ် ရှိက်သွင်းတာမျိုးကတော့
များစွာ သဘာဝနဲ့ ဆန့်ကျင်လှပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ခြင်းဖြင့် ကျွန်တော်တို့
မြို့ချမ်းရေး လုပ်စားမှုပြိုးဟာ ကျယ်ပြန်လာလိမ်မယ် မဟုတ်ပါဘူး”

မစွဲတာ ဒိုင်ယက်လိုအေးသူးရဲ့ အဆိုပြချက်ကို ကျန်တော်တို့ သဘောတူပါတယ"

မွတ်တာ လျှန်ဇီသည် စင်မြိုင်ပါ့မဲ မေးလေလေသည်။ ခေါ်မထဲ့၍
လက်ခုံသံတွေ ဆူည့်သွားလေသည်။ ကျွန်တော်ကား လက်ခုပ်ကို အားရပါး
ရ တီးလိုက်ပိပါသည်။ ကမ္ဘာဌြမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဒေသအလိုက် အခြေ
အနေနှင့် ဟပ်မိဘာဝ ချုပ်တဲ့ရမည်ဆုံးလည်ကို ကျွန်တော် သဘောတူပါသည်။
ဥရောပနိုင်များ လက်နှက်ဖျက်သိမ်းရေး လုပ်ငန်းသည် ပြိုးချမ်းရေးကြော်မိတ်
များ၏ ရှုတန်းလုပ်ငန်း ဖြစ်စိုင်သော်လည်း အာရာ အာဖရိကနှင့် လက်တင်
အမေရိကန်းလုပ်ငန်းများတွင် ယင်းလုပ်ငန်းသည် ကမ္ဘာဌြမ်းချမ်းရေး လူပို့ရားမှု၏
ရှုတန်းလုပ်ငန်း ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ အာရာ အာဖရိကနှင့် လက်တင်
အမေရိကတိုက်၍ ပြိုးချမ်းရေးလုပ်ရားမှုများ၏ လုပ်ငန်းသည် ကိုလိုနိစစ်စား
ဖျက်သိမ်းရေး၊ နယ်ချုပ်နှင့်ကျဉ်ရေးနှင့် အမျိုးသား လွှတ်လပ်ရေး ရရှိရေးပုံ
ဖြစ်ပါသည်။ ကိုလိုနိနယ်ချုပ်သမားတွေ လက်နှက်ကိုင် ကျူးကျေးမှုတွေကို
လုပ်နေသမှု ကာလပ်လုံး ကျွန်တော်တို့ဆီတွင် ဒေသနှစ်ပွဲတွေ တော်ခြား
တော်ခြာ်ကာ ပြိုးချမ်းရေးနှင့် ဝေးနေပါလိမ့်သို့မည်။

ଫେଲନ୍ତ ଫାରିଯିଙ୍ଗ୍ ଫେଲପ୍ରି ॥ କାଠନ୍ତିଆଣେଗି ବରଫାଲିଗନ୍ତିଲା
ଯାଏନ୍ ॥ ତାଳମଫର୍ଗିଲ୍ଦୁ : ଜାହନ୍ତିଆଣେ : ତିଳିଙ୍ଗ୍ରେବାପ୍ରିଟିକ୍ ଗିଯିତଃଲୁଯିଟ୍ରୋ
ଟର୍ନିଟର୍ନିପଞ୍ଚିଫେଲାପିଯାନ୍ ॥ ତିଳିଙ୍ଗ୍ରେବାନ୍ ଲୁଫେରିଂଦିନ୍ : ଜାହନ୍ତିଆଣେଗି ମଗୁଣ୍ଡିନ୍ :
ପତ୍ରକୁଳ ଫୋର୍କର୍ଟନ୍ତିଫେଲାପିଯାନ୍ ॥

ကျွန်တော်မင်း ဒဂုံးတာရာကား အစဉ်းအဝေး အားသဖြင့် လျှောက်
လည်ကြလေသည်။ ဘယ်ကိုရှုပ်လို ရည်ရွယ်ချက် မန္တိပါ။ ဥမ္မဝရထားစီးပြီး
မြို့လယ်ကို လျှောက်ကြည်ကြပါသည်။ Window Shopping ဟု ခေါ်သည့်
အစိတ်အပိုင်တွေကို လျှောက်ကြည်ခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ဘယ်က ဘယ်ကို
ရောက်မန်းတော့ မသိပေါ်။ ခြောက်လျှောက်ကြခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

နေရာမြတ်စာအပ်တိုက်

ကျွန်တော်၏ ဒဂုံးတာရာသည် မြစ်တစ်ခုပါက တဲ့တားထိပ်မှာ
ရှင်လိုက်ကြလေသည်။ လေတိုက်သဖြင့် တဲ့တားပေါ်မှာ ပို၍ အေးနေလေ
သည်။ တစ်ဖက်တွင် ဆီးခင်ဘူရင်၏ နှစ်းတော်ကြီးကို နှင့်ပွဲပွဲတွေကြားမှာ
မိုးတားပါ။ မြင်ရလေသည်။ ကျွန်တော်ထို့ တဲ့တားသေးတွင်မှာ မိုးပုံဟိုတယ်ကြီး
တစ်ခု ရှိပါသည်။ မြှေကြေသာ အနောက်တိုင်း ဂိုတာသံများသည် မိုးပုံဟိုတယ်မှာ
ပျုလွှေ့၍ လာပါသည်။

တဲတားအောက်က မြစ်မှာ တစ်ပိုင်းတစ်စသာ ရေခဲသေးသည်။ ရေခဲပြင်သည် မြစ်လယ်တွင် ကျောက်သလင်းတုံးပြီးလို များနေလေသည်။ ဒဂုံးတာရာက တဲတားဘေးတွင်ထိုင်ရှိ မြစ်၏အလှကို ကြည့်ချင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကြောကြော မထိုင်နိုင်ပါ။ သည်လောက်အေးသည့်အထဲတွင် လေတူဟူးဟူး တိုက်နေပါသည်။ ထိုကြောင့် မြစ်ဘေးမှ ထလာကြကာ ဆက်လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။

တော်တော် လျှောက်မိတော့မှ လာလမ်းအတိုင်း ဟိုတယ် မယ်လမ်း
အထိ ပြန်လျှောက်လာကာ ထမင်းစာကြပါသည်။ ထမင်းစားပြီးနောက် နှင့်
တော်ဟိုတယ်သို့ ဥမ်းရထားပြင်ပင် ပြန်လာဖြေကြသည်။ ဆီဒိုဒ်မှ ဥမ်းရထား
လက်မှတ်များ ဘယ်ခနိုက်ဖို့ ဖြစ်ဖြစ် ပြား ဂုဏ်ပေးရလေသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း
ဆုံးလျှင် အသွားရော အပြန်အတွက်ပါ ပေးရလေသည်။ တစ်နှစ်အတွက်လျှင်
တော့ လက်မှတ်အသိစ်စောင် ထိုးခံရလေသည်။

နှစ်တော် ဟိုတယ်အခန်းထဲ၌ ရောက်သည့်နှင့် အကြံဖွေ ဝတ်စွာ ကို ချေပြုလိုက်ပြီ၊ ကိုယ့်အဝတ်အတော်များလုပ်လျှင် ဝတ်လိုက်မိသည်၊ ကျွန်တော်

တို့ အဝတ်အစားများကား များစွာ ချောင်ချိ၍ သက်သက်သာသာ ရှိလှပေ၏။

(2)

ଯାନ୍ତେମୁ ଗୁଣ୍ଠଳର୍ଦ୍ଧ ଫୋକର୍ ହେଲା ପ୍ରିସ୍ଟଲ୍ ହଲ୍ || ୧୦ ଫାର୍ମି ଆଠିଲ୍
ତାଏଁ : ଉନ୍ନତିର୍ଦ୍ଵାରା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରିସ୍ଟଲ୍ ହେଲା ଗୁଣ୍ଠଳର୍ଦ୍ଧ ଏବଂ ଗୁଣ୍ଠଳର୍ଦ୍ଧ ହେଲା
ତାର ରଧାଃପ୍ରିସ୍ଟ ବ୍ୟାଃକ୍ରିଲେବ୍ଲ୍ ହଲ୍ || ସ୍ଵାପିନ୍ ରୋକର୍ କଟଲ୍ ଗ ଉପରିରଧାଃ
ହିଃ କେବା ଉନ୍ନତିର୍ଦ୍ଵାରା ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରିସ୍ଟଲ୍ ହେଲା ତାର ରଧାଃହିଃ କ୍ରିନ୍ ପେତଲ୍ ||

ဥမ်းရထားမှာ ပြဇောက်ကသွားသဖြင့် စတော့လှမ်း၏ ရွှေခင်းကို
ကောင်းကောင်းမဖြင့်ရပါ။ စတ်ရထားကား မြို့၏ ရွှေခင်းကောင်းကောင်း မြင်ရ
လေသည်။ တစ်မြို့လဲ လိုလို ရွေးဆိုင်ဖြင့် ပြည့်နေလေသည်။ သားမိမ်း၊ ငါးမိမ်း၊
ရောင်းသော ဆိုင်ကလည်း မှန်တဲ့ ကြီးတွေ အဝင်းသားနှင့် ခန့်သားလှသည်။
ဝက်ပေါက်ကြီးများကို မှန်တဲ့ ခါးတွင် ချိတ်ဆဲ၍ အလုပ်ထားသည်။ မှန်ရောင်း
သော ဆိုင်တွေကလည်း မှန်တဲ့ ကြီးတွေ အပြိုင်းသားနှင့် ရှိသည်။ ဆိုင်တွေ
အားလုံးမှာ လူတွေ ပြည့်ကျပ်နေသည်။ နာတာလူးပွဲတော်အတွက် ဝယ်ကြု
ခြိုးကြာ ပြင်ကျဆင်ကျနှင့် အလုပ်များနေကြပါသည်။

ကွန်တော်ထိ ဟိတယ်မှ မိနစ် ၂၀ လောက် တာတရထားအီးလိုက်လျင် ကွန်စိတ်နှင့် သို့ ရောက်လေသည်။ ကွန်စိတ်နှာ ကုန်ပဒေသာတိုက်ကြီးတွေ ချည်းရှိရေား ရပ်ကွက် ဖြစ်လေသည်။ ပန်းကုန်ဆိုင်၊ ကင်မရာဆိုင်၊ စာရေးကိုရှိ ယာဆိုင်၊ အဘယ်င်းအမြင်း ရောင်းသောဆိုင် သေဖြင့် စုလုပါပေသည်။ ကုန် ပဒေသာတိုက်ကြီးတွေကို အေးအေးဆေးဆေး ဝင်ကြည့်ချင်ကြသော်လည်း အချိန်မရပါ။ ထို့ကြောင့် တွေ့နိုင်တန် တစ်စိုက်၌ (Window Shopping) လုပ်ကြပြီး၊ စတုရိပ်လွှာ ဥမ်းဘူတာရုံကိုရှု၍ မယ်လမ်းလိုတယ်သို့ ထွက်လာ ခဲ့ကြသည်။ မယ်လမ်းလိုတယ်တွင် အတွင်းရေးမှူး၊ အဖွဲ့တာဝန်ခံကိုရှာကာ ကဗ္ဗ္ဗ္ဗိမ်းချမ်းရေးကောင်စီမံ ကျေးပေသာ ယဉ်ကျေးမှု နှစ်ပေတ်လည်များတွင် ဝန်ကြီး ပဒေသရာ၏၏ အနှစ် ၂၀၀ ပြည့်ကိုပါ ထည့်သွေးရန် ဆွေးနွေး ကြပါသည်။ ကောင်စီသာ့ပတိအဖွဲ့၊ အစည်းအဝေးတွင် ထည့်သွေးစဉ်းစား ပါမည်ဟ အတွင်းရေးမှူး၊ အဖွဲ့တာဝန်ခံက ပြောပြလိုက်လေသည်။

၁၀ နာရီထိုးသဖြင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်တွင်ရှိသည့် အစည်းအဝေး ခန်းမ

ကျွန်တော်တဲ့ ကော်မပူဇ္ဈ အစည်းအဝေး၏ အစီအစဉ်များမှာ အဆိုမှုကြမ်းများကို သွေးနေးရန် ဖြစ်လေသည်။

ကော်မရှင် သဘာပတီ မစွတာ အင်တိုင်းတားဘက်က အဆိုမှုကြမ်း
ကို ဖတ်ပြန်သည်။ ဤအဆိုမှုကြမ်းမှာ “အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပြမ်းချမ်း
ရေး” အဆို မှုကြမ်းဖြစ်၍ ကျွန်ုတ်တို့ ကော်မရှင်တွင် တင်သွင်းဆွေးနွေးချက်
များကို စုပေါင်း ဌာပနာကာ မှုကြမ်းတစ်ခုအဖြစ် တင်သွင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ
သည်။ အခြား ကော်မရှင်များကလည်း သက်ဆိုင်ရာ မှုကြမ်းများကို တင်သွင်း
ဆွေးနွေးကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထုတ်မှုများကို ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လူပေသည်။ ဤသို့ လိုအပ်ကြောင်းကို အဖြစ် အပျက်များက ထုတ်ဖော်ပါသော်ပြီး ဖြစ်ပေသည်။

“အမေရိကန် နယ်ချွဲစနစ်က ပြီးဆုံးအင်န္တခဲ့သော ကျူးဘားနှင့် ကျူး
ကျော်မှုနှင့် လာဒို့ဂွင် အမေရိကန်၏ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်မှုများသည် ကဗျာ
ဒြီးအား စစ်ဆေးခဲ့သော်လည်း မြင်ကြတဲ့မှုပင် ပြည်သူများ
၏ စည်းလုံးမှုနှင့် ပြီးချမှုးရေး ထိန်းသိမ်းရန် သနီးကြော်ချုံမှုတို့ကြော့ ကျူးကျော်
သူများသည် အရေးအနှံးမြှင့်ခဲ့ပေသည်”

ပြည့်သူများ၏ အမြတ်ဆုံး လွတ်လပ်ရေး တောင်းဆိုများကြောင့် လည်းကောင်း၊ အခြားတိုင်းပြည်များမှ ပြုခဲ့ခြမ်းရေး အင်အားစုများ၏ ထောက်ခဲ့မှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကိုလိုနိစနစ် ဖျက်သိမ်းရေးအဆိုကို ကုလသမဂ္ဂအတွက် ညီလာခဲ့ပြီး၊ က မဖြစ်မဖော် တည်တည့်တည် ချမှတ်ခဲ့ရပေသည်။ သို့ရာတွင် နယ်ချောင်းများသည် ဤအောင်ခြောက်ချိန်အတွက် ဘယ်အငါမှာ ထိတ်ပေါ်လက်ပါလုပ်ဆောင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ မလုပ်ဆောင်ရွက်မှုများက သူတို့သည် သူတို့၏ တိုက်နိုက်အုပ်စိမှု သို့မဟုတ် အခွင့်အရေး အဲးမှုနှင့် သွေးစိတ်အော်လှယ်မှုကို တမင်မြေရန်အတွက် ပို၍ ပြင်းထန်သော ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးပျိုးနှင့်ပင် လုပ်ဆောင်ရွက်လာကြပေသေးသည်။ အယ်လ်ရှိဒီဇိုယ်ဟာတွဲ ပြင်သစ်အစိုးရသည်။ အယ်လ်ရှိဒီဇိုယ်၏ ပြည့်သူများ၏ အမျိုးသားအခွင့်အရေး ရရှိရေးတိုက်ပွဲကို သွေးချောင်းစီး အောင် နိုင်တွပ်လျက် ရှိသည်။ ဤဖိနိုင်မှုကို ပြည်သူများက လက်နက်ဖြင့် ခဲ့ တိုက်နိုက်လျက် ရှိကြသည်မှာ ၂ နှစ်ရှိခြောက် ပြင်လေသည်။ ပြင်သစ်အစိုးရသည် စောင်ဆွေနေ့နေ့ရေးရှိကို တဖွဲ့ဖွဲ့ အောင်နေသံလည်း ယခုတိုင် ဤစွဲစိုက်ပွဲကို မရပ်သေးပေ။ တောင်ပီယက်နမ်တွင် ငိုဒင်ဒီယမ် အာကာရှင်စနစ်ကို အားဖြည့်ရန်အတွက် အမေရိကန်သည် စစ်တမ်းကို ပို့ခြုံဖြည့်ရန် ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။ တောင်ကိုယ်သားတွင် အမေရိကန်သည် ရရှိစက် ကြေားကြေားသော ဖတ်ဒင်အောင်အား အုပ်စိမှု အားပေးကူညီနေကြသည်။ သတေသနများ ဆင့်ရှာ ပရိယာယ် ဝေဝှုံများပြင် အမေရိကန်အစိုးရသည် ကျူးဘားနှင့်အား ပြန်လည် တိုက်ခိုက်ရန် ပြင်ဆင်လျက် ရှိသည်။ နေတိုးစစ် အုပ်စိမှု ရပ်သေးရှုပ် ပြစ်သော ပေါ်တူဂါအစိုးရသည် သတ်ပြတ်မှုများ၊ အစိကရှက်းများပြင့် အင်းလာတွင် သူ၏ ချုပ်မြို့ဘဲဆဲ ကိုလိုနိအုပ်ချုပ်ရေးနှစ်ကို သက်ဆိုသည်။

ရှည်အောင် ကြီးပမ်းလျက် ရှိသည်။ နယ်ခဲ့သမားများသည် သူတို့ ကိုယ်တို့ သူတို့ အမျိုးသားကိုယ်ပိုင် ပြောန်းခွင့်နှင့် မကျွောက်ရေးဝါဒကို စွဲကိုင်သူ သူတော်ကောင်းကြီးများအဖြစ် ကြေညာလျက် ရှိသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် စစ်တပ်အကောင်သိမ်းများ၊ ကျွောက်ပို့များကို လမ်းခေါ်သော ချုပ်များကို နည်းသစ်များ ရှာဖွေကာ အမြတ်စေ ဖန်တီးနေကြသည်။ အချို့ တိုင်းပြည်များ တွင် နယ်ခဲ့သမားသည် ထိုတိုင်းပြည်များရှိ ရုပ်သေးခေါင်းဆောင်များကို အမည်း အကောင့်ပြောင်းလေးပြီး ပြည်သူများ၏ လွှတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို တက်ခြင်းခွဲလျက် ရှိသည်။ ဂွန်ရိပြည်တွင် နယ်ခဲ့သမားများသည် ကုလသမဂ္ဂ ၏ အလုပ် အသုံးပြုကာ တိုင်းပြည်ကို အစိတ်စိတ်အများများ ကွဲအောင် လုပ် နေကြသည်။ ဂွန်ရိပြည်သူများ၏ သဘာဝပစ္စည်းများနှင့် နယ်မြေများကို အကြိတ်အနယ် လုပ္ပါနေကြသည်။ ပြည်သူများ၏ ကိုယ်ပိုင်အားထုတ်မှုများဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပြိုမြေးချမ်းရေး အင်အားစုများ၏ အားထုတ်မှုဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရဲရန့်၍ အဆောက်ပြတ်သော တိုက်ပွဲဖြင့်သာ လည်းကောင်း ပြည်သူများသည် သူတို့၏ စစ်မှုနှင့်သော လွှတ်လပ်ရေးကို နယ်ခဲ့သမားထံမှ ရယူနိုင်မည် ပြစ်ပေ သည်။ ဤနည်းများပြင်သာ ရှိခိုင်ကြောင်းကိုလည်း အတွေ့အကြား နောက်ထပ် သက်သေးပြုခဲ့လေပြီ။

“ပြည်သူများ၏ ပြင်းထန်သော စိတ်ဓာတ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ခုခံမှုစွဲကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူများအား တိုက်ခိုက် စွဲမြှုပ်ချုပ်ချယ်ရန် ခက်ခဲ လာသည်အခါများတွင် နယ်ခဲ့သမားများ၊ အထူးသဖြင့် အမေရိကန် နယ်ခဲ့သမားများသည် ပိုမိုမှုနှင့် သိမ်းမွေ့သော ကိုလိုနီစနစ်သစ် ပိုစံများကို ရှာဖွေ လာကြ ပေသည်။ စီးပွားရေး လွှမ်းမြှုပ်မှုသာမကတော့ဘဲ လွှမ်းမြှုပ်နှင့် ယဉ်ကျော်မှု နယ်ပယ် များတွင်လည်း ကျွောက်မှုများကို ထပ်မံလုပ်ဆောင်လာလေတော့သည်။ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်၏ အခြေခံ ယဉ်ကျော်မှုနှင့် ဆန့်ကျင်သော ပြောပမှ အတွေး အခေါ်များနှင့် နေထိုင်မှုစနစ်များကို ရိုက်သွင်းလာခဲ့ကြပြန်သည်။ ယင်းတို့ကို အထောက်အပ်နှင့် ပညာရေး အကုအညီ စီမံကိန်းများတွင် တွေ့နိုင်ပေသည်။ သဘာဝပစ္စည်းများကို သွေးစတ် ချယ်လှယ်ရန်အတွက်လည်း နယ်ခဲ့အင်အားစု များသည် ပြည်သူများ၏ စိတ်ဓာတ်များကို အဆိပ်ခတ်ကြပြန်သည်။ ဤနည်းဖြင့် စီးပွားရေးတာကြပြန်ပေသည်။ ဤသို့ လုပ်ဆောင်မှုများကို လက်တင်

အမေရိကနှင့် လွှတ်လပ်ခါစ အာရုံ အာဖရိက နိုင်ငံများရှိ နယ်ခဲ့ အရင်းအန္တား မြှုပ်နှံမှ စီမံကိန်းများတွင် လည်းကောင်း၊ စက်မှု အထောက်အပုံများတွင် လည်ကောင်း တွေ့နိုင်ပေသည်။

“ကိုလိန့်ပြည်သူများ၏ အဓကတိကိုပွဲသည် အမျိုးသာ လွှတ်ပြောက် ရေးတိုက်ပွဲ ပြစ်ပေသည်။ မြို့နှေရသာ ပြည်သူများနှင့် လွှတ်လပ်သာ ပြည်သူ များသည် စစ်မှုနှင့်သာ လွှတ်လပ်ရေးကို တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိကြ ပေသည်။ ဤပြည်သူများအားလုံးသည် စစ်စန်းများနှင့် သိမ်းပိုက်ရေး၊ စစ်တပ် များ ဖျက်သိမ်းရေး၊ စစ်စာချုပ်များ ဖျက်ရေးနှင့် နျောကလီးယားများဖြင့် ကမ္ဘာ ဖျက်ရေး စီမံကိန်းတိုကို စွန်လွှတ်ရေးအတွက် အတူလက်တဲ့ ချိတ်ကိုရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်”

“အလားတူပင် ပြိမ်းချမ်းရေး ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် နျောကလီးယား စစ်မဖြစ် ရေးသည် ကိုလိန့်တိုင်းပြည်များနှင့် လွှတ်လပ်ခါစ တိုင်းပြည်များအတွက်လည်း အရေးကြီးသာ ပြဿနာများ ပြစ်ပေသည်။ ဤပြဿနာများသည် အခြား ပြည်သူများအတွက် အရေးကြီးသာကို အမျိုးသာ လွှတ်ပြောက်ရေးတိုက်ပွဲ ဆင်နှုန်း နေသာ ပြည်သူများနှင့် အနာဂတ်ကို တည်ဆောက်စပြုနေသာ ပြည်သူများ အတွက်လည်း အရေးကြီးသာ ပြဿနာများ ပြစ်ပေသည်”

“အမျိုးသာ လွှတ်လပ်ရေးနှင့် ပြိမ်းချမ်းရေးတိုက်ပွဲတွင် ထိရောက် သာ အားပေးကုညီမှုကို အမျိုးသာ အချုပ်အခြား အာဏာနှင့် လွှတ်လပ်ရေး အတွက် တိုက်ခိုက်နေကြသော တိုင်းပြည်များထံမှသာ ရရှိသည် မဟုတ်ပေ။ ပြိမ်းချမ်းရေး ပြတ်နိုးသာ အင်အားစုများထံမှသာ ရရှိသည် မဟုတ်ပေ။ နယ်ခဲ့တိုင်းပြည်များအပါအဝင် တိုင်းပြည်အားလုံးရှိ ပြိမ်းချမ်းရေးကို လိုလားသူ များထံမှလည်း ရရှိပေသည်။ ဤအင်အားစုများ ပေါင်းစည်းရေးသည် လွှတ်လပ်ရေး အောင်ပွဲခံသည်ကို ပြင်လိုသူတိုင်း၊ ပြိမ်းချမ်းရေး အစွမ်းရှည် သည်ကို မြင်လိုသူတိုင်း၏ လိုလားအပ်သာ လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေသည်”

မစွေတာ အင်တိုင်းတားဘက်က Drafting Committee အဆို ရေးဆွဲရေးကော်မတီက တင်ပြဿနာဆိုကို ဖတ်ပြုလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ တစ်တွေ ဂိုင်း၍ ပြင်ဆင်ပြီးနောက် အဆိုကို အတည်ပြုလိုက်လေသည်။ မပြီးသေးပါ။ အခြားအဆိုများ ကျော်ပါသေးသည်။ ယင်းတို့မှာ . . .

- ၁။ အယ်လ်ရှိုးရိုးယား
 ၂။ အင်ဂိုလာ၊
 ၃။ ကွန်ဗိုး၊
 ၄။ ကျူးဘား၊
 ၅။ ဂိုးအား၊
 ၆။ အနောက်စီဖိယန်း၊
 ၇။ တောင်ပို့ယက်နှမ်၊
 ၈။ လာအိုး၊
 ၉။ တောင်ကို့မိုးယား၊
 ၁၀။ နိတိုးစစ်စာချုပ်၊
 ၁၁။ တောင်အာရေးက အသားအရောင်ခွဲခြားမှု ပြသုနာ
 ၁၂။ ကင်မရွှေ့နှင့်၊
 ၁၃။ ရို့ဒီးရှုးနှင့် ညာဆာလင်း၊
 ၁၄။ က်ညာ၊
 ၁၅။ အမေရိကန် လွှတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှု၊
 ၁၆။ ဒိုမိုနိကန် ပြသုနာ
 ၁၇။ အီကွေးဒေါက္ခုင် ပို့ဗျား၊
 ၁၈။ ပြုတို့ရို့၊
 ၁၉။ ပြို့ချမ်းရေး တပ်သားများအား ညွှေးဝန်းမှု စသည်အဆိုများ ပြစ်ပါသည်။
 ကျွန်ုတော်တို့ ကော်မရှင်မှာ အဆိုအများဆုံးပြစ်၏။ အဆိုမှုကြမ်းကြီး
 တစ်ခုနှင့် နောက်ဆက်တွေ အဆိုပြုချက်ပေါင်း ၁၉ ခု ပေါင်း ၂၀ ရှိရှိလည်း ဤအဆို
 များကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု စကားလုံးကေ၍ လိုက်၍ သွေးနေ့ကြပြသည်မှာ တော်တော်
 နှင့် မပြီးနိုင်ပါ။ အစည်းအဝေးပြီး၍ ခန်းမဆောင်အပြင်ဘက် ထွက်လာခဲ့ကြ
 ပါ။ ခါတိုင်း အစည်းအဝေးပြီးလျှင် ခန်းမဆောင်ရွက် လေဟာပြင် စွေးကလေး
 ထဲကို ကျွန်ုတော်တို့ လျောက်မြှု ပြစ်သည်။ ယနေ့တော့ ကိုယ်လည်း ပင်ပန်း
 စိတ်လည်း နှမ်းနယ်ကာ မလျောက်ချင်ကြတော့ပါ။ လေဟာပြင် စွေးလဲက
 ဆိုင်တွေမှာ ပိတ်၍ပင် နေကြပါပြီ။
- ထို့ကြောင့် ဘယ်လို့မှ မသွားတော့၊ ပို့ဘယ်မယ်လမင်ဘက်သို့ ကူးကာ
 ဉာဏားပြီး ဥမ်းရထားဖြင့် ပြန်လာခဲ့ကြသည်။

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

(6)

ကော်မရှင်အစဉ်းအဝေးကို နှစ်က ၁၁ နာရီတွင် ကျင်းပလည်ဖြစ်၏။ အချို့ကော်မရှင်များမှာ ပြီးဆုံးသွားကြပြီဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ ကော်မရှင်မှာ ဆက်ရန် ရို့ပါသေးသယ်။

ထိုကြောင့်လည်း ဟိုငေးသည်ငေး လုပ်ရန်ဖြူးဖြုံး ၁၁ နာရီထိုးခနီးထော်
ကြောင့် အစဉ်းအဝေးကျွဲ့ပရန် ခနီးမဆောင်သို့ ဥပမာဏရထားဦးကာ လာခဲ့ကြ
သည်။ ဒဂိုလ်တာရာက သူ့ကော်မရှင်အစဉ်းအဝေးသို့ တက်ရန် ထွက်ခွာသွား
ပြီ။ ကျွန်ုတ်ကလည်း ကျွန်ုတ်တော်းကော်မရှင်အစဉ်းအဝေးသို့ တက်ရန် ထွက်
လာခဲ့သည်။

နံနက် ၁၁ နာရီထိုးသည်နှင့် ကျွန်တော်တို့ ကော်မရှင်အစည်းအဝေး ကို ဆက်၍ ကျင်းပ၏၊ ကျွန်တော်တို့ ကော်မရှင်မှာ ပြသေနာများသလောက် စကားများကြ၏။ စကားများသလောက် လုပ်ရားအသက်ဝင်၏။

အခြားကော်မရှင်များမှာ ပြတ်သွားကြပြီ။ ကျွန်တော်ထို့ ကော်မရှင်တစ်ခုသာ ကျွန်လေသည်။

နေရာရိတ္ထအပ်တိုက်

ပြန်ဖိုင်း ကော်မရှင်တွင် အယ်လ်ဘေးနီးယား ကိုယ်စားလှယ် ထ၍ ဝကားပြောလေသည်။ သူက ဆိုပါယ်ယူနိုင် ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များ၏ ပြိုမြောင်းချမ်းရေးလှယ်ရှားမှုများတို့ တောက်ခံကြောင်း၊ ကမ္မားပြည်သူများ၊ အရင်းရှင်း စနစ်၊ နယ်ချွဲ့စနစ်ဟို ဖျက်သိမ်ပြိုင်းမပြော ပြိုမြောင်းချမ်းရေးနှင့် လက်နက်ဖျက်သိမ်း ရေးကို အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်းပြင် ဆွေးနွေးသွား လေသည်။

ထိုနောက် ခရစ်ယာန် ပြိုမြောင်းချမ်းရေးအဖွဲ့၊ ကိုယ်စားလှယ်ကလည်း ဆွေးနွေးသွား၏။ ခရစ်ယာန် ပြိုမြောင်းချမ်းရေးအဖွဲ့မှာ ကမ္မားပြည်းချမ်းရေး ကောင်စီ အစည်းအဝေးသို့ ပထမဆုံးတက်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ကိုမြှုပ်ယား ကိုယ်စားလှယ်က အဖျိုးသား လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပြိုမြောင်းရေး ကွန်ဂရက် ဖြစ် သင့်သည် ဟု တင်သွင်း၏။

သည်လိုနေတုံး ကမ္မားအလုပ်သမား သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်က သဝဏ်လွှာ ရောက်ရှိပါယာသဖြင့် ကော်မရှင် သဘာပတိက ဖတ်ပြုလေသည်။ အလုပ်သမား သမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် သဝဏ်လွှာတွင် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး၊ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးနှင့် ပြိုမြောင်းချမ်းရေး ပြဿနာသည် ဒွန်တွဲနေကြောင်းပြင် ဖော်ပြသွား၏။ ထိုနောက် အာဖရိက ပြည်သူများ၏ ကွန်ဖရန်ကြီးမှ ပေးလိုက်ရသော သဝဏ်လွှာကိုလည်း ဖတ်ကြားပြသလေသည်။

ပြုတိသုကိုယာနာ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သူ ဝန်ကြီးချုပ် ရွာဂါန်၏အနီး မစွက် ရွာဂါန်က ကွန်ဖရန်အတွင်း ကွဲပြားနေသော အယူအဆများကို စစည်း သင့်ကြောင်းပြင် အကြံ့ပေးသွားသည်။ သို့နှင့် ၂ နာရီ ၄၅ မီန်စိုးသွားကာ ညာစားအိုန် ရောက်လာသဖြင့် အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ခိုင်းလိုက်ရလေသည်။

ခါတိုင်းဆိုလှုံး အစည်းအဝေးမှာ သည်အဖို့စွဲတွင် ပြီးမြှုပြစ်၏။ ယခုတော့ ပြီး၍ မရတော့ပါ။ ယနေ့မှာ ကွန်ဖရန် သတ်မှတ်ထားသောရက် ကုန်နေပြုဖြစ်၍ အပြီးကျင်းပရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်စုညီး အစည်းအဝေးထိုင်ကာ ကော်မရှင် အစီအရင်ခံတေားများတို့ ကြေးနာရပါ့လို့ပည့်။ ကော်မရှင်စာတမ်းများအားလုံးကို ကိုယ်စားလှယ်စုညီး အစည်းအဝေးက အတည်ပြုရုံးမည်။ ၁၉၆၂ နှစ် ကွန်ဂရက်ကြီးကျင်းပရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရေးမည်။ ၁၉၆၂ နှစ် ကွန်ဂရက်ကြီးကျင်းပရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက် ချရေးမည်။ သည်ဟာအားလုံးကို ယနေ့ညာ အပြတ်လုပ်ရမည် ဖြစ်လေသည်။

တိုတယ်မယ်လမင် အောက်ထပ်တွင် ညာတစားဖြူး ခေါ် အပန်းဖြူး ကာ ည ၉ နာရီ ၅၅ မိနစ်တွင် ကိုယ်တားလှယ်စုံညီ အစဉ်းအဝေး ကျင်းပ လေသည်။

အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးကော်မရှင်၏ ဆွဲးနွေးချက်များ၊ လုပ်ငန်းများကို ကော်မရှင် သဘာပတိ အင်တွေ့င်တာဟံသာက်(လီဘန်း)က ကိုယ်တားလှယ် အစဉ်းအဝေးသို့ အစီရင်ခံသည်။ ရှာမန်ပြသနာ ကော်မရှင် အစီရင်ခံစာကို ကော်မရှင် သဘာပတိ မာမိဘလွန်း(ဘဲလိုကျိုယ်)က တင်ပြသည်။ လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေး ကော်မရှင်လုပ်ငန်းများကို သဘာပတိက တင်ပြသည်။ ပြုမ်းချမ်းရေး လူပုဂ္ဂားမှုများ ကော်မရှင်လုပ်ငန်းကို သဘာပတိ မစွာတာ အင်ဒီကော့(ကနေဒါ) က တင်ပြသွား၏။

တို့နောက်တွင် ပါမောက္ခ ဘာနဲက မိန့်ခွန်း ပြောကြားလေသည်။ သူ့မိန့်ခွန်းတွင် ပါမောက္ခ ဘာနဲက ကဗ္ဗာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး လူပုဂ္ဂားမှုများအကြောင်းကို ပြောကြားသွား၏။

“ကဗ္ဗာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး အင်အားစုများဟာ တိုးပွားလျက်နေပါတယ်။ ကဗ္ဗာ့ဆိုရှယ်လင်တိုင်းပြည်များ၊ အရင်းရှင်တိုင်းပြည်များမှ အလုပ်သမား လူတန်းတားများ၊ ပညာတတ်များအပြင် အခြားပြိုမ်းချမ်းရေးကို လိုလားသော အင်အားစု များနှင့် ကိုလိုနိုင်ယောင်းများမှ ပြည်သူ့လူထုများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒီအင်အားစု များကို စုစုပေါင်းပြီး ပြိုမ်းချမ်းရေး အင်အားစုများ အားလုံးတို့ရဲ့ ညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက်ဖို့ အခြားပြိုမ်းချမ်းရေး အင်အားစုများနှင့် ဆက်စပ်ပေါ်ဖို့ အရေးကြီးလုပ်ပါတယ်။ ကဗ္ဗာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး အင်အားစုများကို ပို့မိုကျယ်ပြန်လာအောင် စည်းရုံးရပါလိမ့်မယ်။ ပြိုမ်းချမ်းရေးအတွက်သာမက နျောကလီးယား လက်နက် ဖျက်သိမ်းရေး၊ ရှာမန် ပြသနာ ဖြေရှင်းရေးနှင့် ကိုလိုနိုင် လွတ်မြောက်ရေးတို့ အတွက်ပါ လုပ်ဆောင်သွားဖို့ လိုပါတယ်။ ကျွန်းတော်တို့ရဲ့ အလုပ်က တူညီချက် တွေကို တိုးချွဲသွားပြီး မတူညီချက်တွေကို ကျွန်းသွားအောင် ကန့်သတ်ဖို့ ပြစ်ပါ တယ်။ ခုအချိန်ဟာ ကဗ္ဗာ့ပြိုမ်းချမ်းရေး ကောင်စီကြီးက ကြိုးမျှကျွန်းပါပြီး ပြိုမ်းချမ်းရေး ကွဲနိုင်ရက်ကြီးတစ်ခု ကျင်းပစ္စာ အချိန်ရောက်နေပါပြီ။ ဒီကွဲနိုင်ရက်ကြီးမှာ အရင်းရှင်များနဲ့ အာရာ အာဖရိက၊ လက်တင်အမေရိကတိုက်များက အင်အားစု သစ်များ ပါဝင်ဖို့ အရေးကြီးလုပ်ပါတယ်။ ကျွန်းတော်တို့ရဲ့ အစိုက် ရည်ရွယ်ချက်

ပြစ်တဲ့ လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ရည်ရွယ်ချက်ပြီး အောင်မြင်ရေးဘဏ္ဍာက် ကျယ်ပြန့်တဲ့ ဂိုလ်ထားလှယ်အဖွဲ့များကို စော့တိနိုင်ပါလိမ့်ယိုလို မျှော်လပူတယ်”

ပါမောက္ခ ဘာနဲ့ မိန့်ခွဲနဲ့ ပြီးဆုံးနောက် ၁၉၆၂ ကွန်းရက် ကျင်ပ ရေးရိုး စဉ်းစားကြော်လေသည်။ သို့ရာတွင် မပြီးပြတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မဲ့ခွဲ၍ ဆုံးပြတ်လေသည်။ ကန္တာပြီးချမ်းရေးကောင်စီ၏ ၁၃ နှစ် ကာလသက်တမ်း တွင် ပထမဆုံးအကြိမ် မဲ့ခွဲရှုခြင်းပေါ်သည်။

ကျွန်းတော်ကား ခုလို မဲ့ခွဲရာလုပ် မလိုလားပါ။ အားလုံးကလည်း လိုလားကြမည် မဟုတ်ဟု ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘာမျှ မတတ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ် ကွန်းရက်သည် လက်နက်ဖျက်သိမ်းရေး ကွန်းရက် ဖြစ်သင့်သည်ဆိုသော သဘာပတ်အဖွဲ့၏ အဆိုကို မဲ့ခွဲသောအခါ အခိုဘက်မှ ၁၉၃၄ မဲ့ ၁၉၆၂ အနိုင်ရသူးလေသည်။ တိုင်ပြည့်အလိုက် မဲ့ပေးခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တဲ့လှယ်ပြီးရော်လိုက် မဲ့ပေးခြင်း ဖြစ်ပေါ်။ ကျွန်းတော်နှင့် ဒရိန်တာရာကား အဆိုကို ကုန်ကွက်၍ မဲ့ပေးကြော်လေသည်။ ကြားနေမဲ့ တစ်ဦးရှု၏။ ယင်းမှာ ဂျုပ်နှင့် လိုပေးတက္ကာလိုလ် နိုင်ငံတာကာ ဥပဒေ ပါမောက္ခ ယာရှုအီ ဖြစ်လေ သည်။ နိုင်ငံတာကာ ပြီးချမ်းရေးဆရာ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းလည်း ဖြစ်၏။ ဂျုပ်နှင့် အနုပြုနှင့် ဟိုက်ပါရိုက်ငွေ့ ဆန်ကျင့်ရေးကောင်စီ၏ သဘာပတ်လည်း ပြုပေါ်။

ကျွန်းတော်တို့ ရှုံးသော်လည်း ကျွန်းတော်ကား စိတ်မယ်ပါ။ ပါမောက္ခဘာနဲ့ပြောသလို မတူညီချက်တွေကို ကျဉ်းစီးပြီး တူညီချက်တွေကို တို့ချွဲသူးရမည်။ ကျွန်းတော်တို့ ရှုံးသော်လည်း ကျွန်းတော်စိတ် သည် လန်းဆန်းနေပါသည်။

သည်လိုဖြင့် စတေသုံး ကွန်းရက်ပြီးကို ည်၂ နာရီတွင် အဆုံးသတ် လိုက်လေသည်။ ကွန်းရက်ပြီးမှာ ကျွန်းတော်တို့ အတွေ့အကြုံတွေကို ဖုန်းလိမ့်နိုင် ခဲ့ကြသည်။ ထင်မြင်ချက်တွေကို လဲလှယ်လိုင်ခဲ့ကြသည်။ တိုင်ပြည့် အသီးသီး ကိုယ်တဲ့လှယ်များ တင်ပြသော တင်ပြချက်များတို့ ကြားနာရီလိုင်ခဲ့သည်။ ဓာတ်လျှင်တိုက်ပွဲတွေ ဆွေ့နွေ့ပြင်းခံမှုတွေကို ဖြတ်သန်းကာ ပြီးချမ်းရေး အင်အာရု များကို ပိုမိုစုစည်းလာနိုင်ခဲ့သည်။ ပြီးချမ်းရေး အင်အားစုများ၏ ညီညာတ်ရေးကို တိုက်ပွဲများဖြင့်သာ တည်ဆောက် နိုင်သည်ဆိုသော စကားကို ထုတ်ဖော် ပြသလိုက်သော ကွန်းဖရန်ပြီးပေါ်တည်း။ . . .

နောက်တိုင်းတွင်

ကျွန်းတော်တို့ သူးယောက်သား ဟိုတယ်မယ်လမင် အောက်က
ဘူတာရုံထဲသို့ ဆင်းလာခဲ့ကြော်လေသည်။ ဥမင်ဘူတာထဲတွင် အသွားအလာ
ရှင်းနေပါပြီ။ ဆိုဒင် လူမျိုးတစ်သိုက်နှင့် ကျွန်းတော်တို့ တစ်သိုက်အပြင်
ကျွန်းတော်တို့ ကိုယ်စားလှယ်တစ်သိုက်သာ နှိုတော့မည်။ သူတို့ကား အာဖရိက
တိုက်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြော်လေသည်။ သူတို့က ကွန်ဖရင့်နှင့်
ပတ်သက်၍ ကျွန်းတော်တို့ ထင်မြင်ချက်များကို မေးကြသည်။ သူတို့သဘော
ထားကိုယ်ည်း ဖွင့်ပြောကြော်လေသည်။

ဥမင်ရထားမှာ ညျိုးပိုင်းကလောက် အသွားအလာ မစိတ်တော့ဘဲ
ခပ်ကျကျ ဖြစ်လာလေသည်။ သို့ရာတွင် တစ်ညလုံးလိုဂို့ ပြေးနေကြပါသည်။
ထို့ကြောင့် သွားရေးလေရေးအတွက်ကား သိပ်စိတ်မပူဇေားပါ။ ဆိုဒင် ပျို့ပြီ။
ထို့မှာ ညျှော်ကြီးသန်းခေါင်တွင်လည်း တစ်ယောက်တည်း သွားလာနေကြပါ
သည်။ ကျွန်းတော်တို့၏ မျက်စိတ်တွက်ကား အထူးအဆန်းလို့ ဖြစ်နေလေသည်။

ခဏာကြာတော့မှ ဥမင်ရထားရောက်လာသဖြင့် ဥမင်ရထားဖြင့်
နန်းတော် ဟိုတယ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြော်လေသည်။

(၉)

ကွန်ဖရင့် ပြီးသွားပြီးဖြစ်၍ သည်နေ့မနက် သုတေသနီးသုတေသနီး
စရာ မလိုတော့ပေါ့။ ထို့ကြောင့် အေးအေး ဆေးဆေးနေပြီး ၉ နာရီ လောက်မှ
ဟိုတယ်မှ ထွက်လာကြသည်။

ကျွန်းတော်တို့ကား စတော့ဟု့ဗို့ လည်၍ ကြည့်ချင်ကြပါသေး
သည်။ ခြေလျှင်လျှောက်နေရသော်လည်း ဘယ်ကိုမျှ ဟုတ်တိပတ်တိ
မရောက်သေးပါ။ အနည်းဆုံး မြို့တစ်ပတ်လောက် ပတ်၍တော့ ကြည့်ချင်ကြ
ပါသေးသည်။ ထို့ပြင် ကျွန်းတော်တို့ သွားရေးလေရေးအတွက်လည်း လုပ်ရပါ
သီးမည်။ ကျွန်းတော်တို့ ဆီဒင်းကမှာ ယနေ့ ကုန်ဆုံးနေပြီဖြစ်၍ ပြန်လျှင်ပြန်
မပြန်လျှင် မိအာ ထပ်၍ တောင်းရည်းမည် ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်တွေ အများပြုရှိ
သည် ဟု ထင်ရသော်လည်း၊ လုပ်စရာတွေနှင့် ယဉ်ကြည့်လိုက်သောအခါ
အချိန်သိပ်မရှိပါ။

နေရိရိစာအုပ်တိုက်

ထို့ကြောင့် ပြီးလယ်ကောင်ရှိ ကွန်စဂတန်ဘက်သို့ ထွက်လာကာ လုပ်စရာတွေကို မြန်မြန်လုပ်ရသည်။ မယ်လမင်ဟိုတယ်ရှိ အတွင်းရေးများ အဖွဲ့အစိုက် သို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ အတွင်းရေးများအဖွဲ့ဝင်များမှာ အလုပ်များ နေကြဟန် ရှိနေလေသည်။ အချို့ကိုယ်စားလှယ်များမှာ အစည်းအဝေးကြီး ပြီးသည့်နောက်ပင် ပြန်သွားကြပြီး၊ တရာ့မှာ ယနေ့နံနက်တော့တော့ ပြန်သွားကြ လေသည်။ ဆီဒင် ပြိုမ်းချမ်းရေး ကော်မတီဝင်များမှာလည်း ပြန်သွားကို လေဆိပ်သို့ လိုပ်ပွဲခြင်း၊ ပို့ကျင်ရေးမှာ ဆက်တော်းပေးခြင်းဖြင့် အလုပ်များနေကြ လေသည်။

အတွင်းရေးများအဖွဲ့ ရုံးခုံးသို့ မရောက်မီ မယ်လမင် ဟိုတယ် အောက်ထပ်တွင် မစွတာ ချိတားနှင့် သွားတွေ့လေသည်။ မစွတာ ချိတားမှာ အိမ်ယယ်မှ ဖြစ်၍ အတွင်းရေးများမှာ အဖွဲ့ရုံး တာဝန်ခံတစ်ဦးလည်း ဖြစ်၏။ သူက ပြန်စိုး ကိစ္စအတွက် ဘယ်လို ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်းဖြင့် အကြံပေးလေ သည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ဆိုပို့ယက်ယူနိုင်သူ တရာ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံမှ ဖြစ်၍ ပြန်ရမည်ဖြစ်ရာ ဆိုပို့ယက်ပို့ယောက်နှင့် တရာ်ပို့ယယူဖို့ လိုနေသည်။ သည်နေ့ မပြန်ဖြစ်လျှင် ဆွဲဒင်ပို့ဆာကိုလည်း ထင်၍ ယူရီးမည် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ကား ဆွဲဒင်ပို့ယောက် နောက်ထပ်၍ ယူမနေချင်တော့ပါ။ ပို့က်ဆံ အကုန်ခံပြီး ဆွဲဒင်တွင်လည်း ဆက်၍ မနေလိုတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ လေယာဉ်ပုံဖြင့် မော်စကိုသို့ထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ကာ တရာ်ပို့ယောက် သွား၍ ယူကြရသည်။

တရာ်ပို့ယ ယူပြီးသည့်အခါန်မှာ နေ့လယ်တစ်ချက်ကျော်ပေပြီ။ လေယာဉ်ပုံက နှစ်ချက်မှာ ထွက်မည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆိုပို့ယက်ပို့ယက် ယူခါန်မရတော့ဘဲ နှင့်တော်တို့တယ်သို့ ကတိုင်ကရှိကြ ပြန်လာခဲ့ကာ လေဆိပ် သို့ တူးလိုပါ၍ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

နေ့လယ် ၂ နာရီရှိသံသံလည်း ဆွဲဒင်တွင် နေဝင်၍ သွားပါပြီ။ မီတွေ တထိန်ထိန်ဖြင့် ညလို ဖြစ်နေပါသည်။ လမ်းဘေး ပလက်ယောင်းတွင် နာတာ လူးသစ်ပင်များကို ခုတ်လှ့ကာ ရောင်းချေနေကြပါသည်။ နှင့်းဖွေးဖွေးထဲတွင် ကုတ်အကျိုး ဖို့ရှိရေးယားကြီးတွေဝင်၍ နာတာလူး သစ်ပင်ကြီးတွေကို ထမ်းကာ အိမ်သို့ ပြန်ကြသွားကို မြင်ရလေသည်။

ကျွန်တော်ကား စွဲရာသီတွင် ဆိုဝင်ရောက်ရပူဇ္ဈာ ဘယ်လောက်လှ
ပလဲဟုသာ စိတ်ကူးနေမိသည်။ လမ်းဘား တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ထင်ရှုတော်
အပ်ကလေးများ၊ သစ်လုံးတဲ့ကလေးများကို ပြင်ရလေသည်။ သိဖြင့် မိနစ် ၂၀
လောက် ဟော်မိတော့မှ ဘရွှှန်မှာလေဆိုသို့ ရောက်လေသည်။

လေဆိပ်တွင် ဆိုဝင် ပြမ်းချမ်းရေးကော်မတီ အတွင်းရေးများ မစွဲတာ
စပင်ဆန်ကို တွေ့ရလေသည်။ မစွဲတာ စပင်ဆန်သည် ပြန်မည့် ကိုယ်စားလှယ်
များအတွက် လိုအပ်သည့် ပြင်ဆင်ပူတွေ့ကို လေဆိပ်မှ နိုင်ခဲ့၍ လုပ်ပေးနေ
လေသည်။ လေဆိပ်ထဲသို့ ဝင်လိုက်သောအခါ မော်စကို သွားမည့် ပြမ်းချမ်းရေး
ကိုယ်စားလှယ်တော် ပံ့များများကို တွေ့ရလေသည်။ ပိယက်နံခါ ဉာစကြေး
လျှော့နှင့်ရှိုးရေးများ၊ ဂျပန် စသည်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ် တော်တော်များများကို
တွေ့ရလေသည်။ ပြတိသွေး ဂိယာနာမှ ဝန်ကြီးချုပ်ကတော် မစွဲက် ရွှာစန်ကို
လည်း တွေ့ရပေ၏။

လေယာဉ်ပွဲ မထွက်သေးသဖြင့် ဘရွှှန်မှာ လေဆိပ်ကို လျှောက်
ကြည့်ကြသည်။ အကောက်မဲ့ရောင်းသော အရရှိမျိုးစုံ၊ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်
ထားရန် တံဆိပ်အမျိုးမျိုးပါသော မီးခြော့သွားများ၊ ရေဇွေးများ၊ ချောကလက်များ
စသည့် ပစ္စည်းအတိအကောလေးများကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော်ကား ပြတိသွေး ဂိယာနာနှင့်ကြီးချုပ်ကတော် မစွဲက် ရွှာစန်
နှင့် စကားလုပ်ခုံကျော်နေသည်။ မစွဲက် ရွှာစန်က သူတို့၏ အမျိုးသား
လွှာတ်လပ်ရေးကိုကိုပွဲများအင်ကြောင်းကို ပြောပြလေသည်။ ရွှေတိုင်္ဂာရားနာမည်
ကြီးလွှန်းသဖြင့် ဖူးလိုကြောင်းကိုလည်း ပြောပြလေသည်။

သည်လိုပြင့် ဘရွှှန်မှာ လေဆိပ်ထဲတွင် စကားပြောလိုက် လျှောက်
ကြည့်လိုက်ပြင့် အခါးနှင့်ပြီးနေကြရသေးသည်။ လေဆိပ်ထဲများကား လန်ဒန် ပါမျိုး
ကိုပင်ဟောင် စသည်တို့ကို ထွက်မည့်သူတွေမှာ ပြည့်နှက်နေသည်။ ၃ နာရီ
ထိုးတော့မှ လေယာဉ်ပေါ်သို့ တို့နဲ့ကြေလေသည်။

လေယာဉ်ပွဲမှာ အက်စ်အောအက်စ် လေယာဉ်ပွဲပြစ်၍ မော်စကိုသို့
တိုက်ရိုက်ပုံမည့် လေယာဉ် ပြစ်လေသည်။ နှင့်တွေ့တဖွဲ့ကြားထဲက လျှောက်
လာခဲ့ကြပြီး လေယာဉ်ပေါ်သို့ တက်လိုက်ကြသည်။

ခက္ကကြာတော့ လေယာဉ်ပွဲကြီးသည် မြည်ဟီးလာကာ ပြေးလမ်း

တစ်လျှောက်ပြီးနေပြီး အပေါ်ဘို့ ပုံတက်လာခဲ့လေသည်။ စတော့ဟမ်းဖြူကို လေယာဉ်ပေါ်မှုကြည့်ရသည့်မှာ ပိုလို လှန်သည်။ ဉာဏ် ၃ နာရီဆိုသော်လည်း မြောင်နေပြီးဖြစ်၍ အောက်တွင် ဒီးတွေ တထိန်ထိန်ဝေနေသည်။ ကျွန်တော် သည် ဖြူ၊ တော်စတော့ဟမ်းကို လေယာဉ်ပေါ်မှ ငြဲကြည့်၍ လိုက်လာမိလေ သည်။ ဒီးရောင်တွေ တဖြည့်ဖြည့် ပျောက်ကွယ်သွားကြတော့မှ ကျွန်တော် သည် မှက်နှာကို ပြတင်းပေါက်မှ လှည့်လိုက်ပြီး ထိုင်ခုကို ပစ်စိုး၍ သက်ပြင်းချ လိုက်မိလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ပြတ်သန်ခဲ့ရသည့် တိုင်ပြည်များအားလုံးသည် အရင်ရှင် တိုင်ပြည်များ ဖြစ်၏။ ရှေ့တွင်တွေ့မည့် တိုင်ပြည်များကား ဆိုရှယ် လစ်တိုင်း ပြည်များ ဖြစ်ပေသည်။ သတင်းစာများကမူ အရင်းရှင်တိုင်းပြည်များကို အနောက်ကဗျာ ဟုခေါ်၍ ဆိုရှယ်လစ်တိုင်းပြည်များကိုမူ အရွှေ့ကဗျာဟု ခေါ်ကြပါသည်။

ကျွန်တော်ကား တရှတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ဥက္ကဋ္ဌဗြို့ ဖော်စိတုန်း၏ စကားများကို သွား၍ အာမှတ်ရလေသည်။ မောက အရင်းရှင်ကဗျာကို ‘အနောက်လေ’ ဟုခေါ်၍ ဆိုရှယ်လစ်ကဗျာကို ‘အရွှေ့လေ’ ဟု တင်းစာခေါ် လေသည်။ ထိုမျှမောက ‘အရွှေ့လေသည် အနောက်လေကို ဖို့ တိုက်နေပြီ’ ဟုလည်း ပြောခဲ့ပါသည်။

မှန်ပါသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သည် ၁၉၁၇ ခုနှစ်၊ အောက်တို့ဘာ တော်လှေနေး ပြီးစတုန်းကလို ဆိုပိုက်ယူနိုယ် တစ်ဦးတည်း မဟုတ်တော့ပါ။ အရွှေ့ရောပရှိရာမန်၊ ချက်ကိုစလိုပေးကိုယား၊ ရှုံးနှီးယား၊ ဘူးလှုပေးနှီးယား၊ ပိုလန်း၊ ဟန်ဂေါရီ၊ အယ်လ်ဘေးနီးယား စသည့် အရွှေ့ရောပ နိုင်ငံများတွင် လည်းကောင်း၊ တရှတ်၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ ကိုနီးယား၊ ပိုယ်နမ် စသည့် အာရှုနိုင်ငံ များတွင် သော်လည်းကောင်း၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ထုထည်ဗြို့ဖြင့် ရပ်တည်လျက် ရှိပါပြီ။ နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမားလူတန်းဗား၊ အပိုဒိုရိုး၊ ကိုလိုနီးပြည်သူများနှင့် ပြိုမ်းချမ်းရေးပြတ်နီးသော ကဗျားပြည်သူများ၏ မဟာရုတ်တိုင်းကြီးအဖြစ် ရပ်တည်လျက် ရှိပါပြီ။ မဟာရုတ်တိုင်းသည် ဘယ်သူဖျက်၍မှ မပျက်တော့ပါ။ ဘယ်သူဖြောက်မှ မပြုတော့ပါ။ သည်မျှမောကသည် မဟာရုတ်တိုင်းကြီးသည် အမျိုးသား လွတ်ဖြောကရေးမှ အောင်ပွဲများ အောင်မြင်လာသည်နှင့်

မရတာအောလ်မင်းက ကျွန်တော်ကို နာဇ်ဟစ်ကမပ်နှင့် မိတ်ဆက် ပေးလေသည်။ နာဇ်ဟစ်ဘက်ကု ထင်ရှုံးသော တူရကို ဖို့ချုပ်တွေ့ဆရာတွေ ဖြစ်၏။ တူရကိုအထိုးရက သူ့အား နှစ်ပေါင်းများစွာ အကျဉ်းချထားပြီး ပြည့်နိုင်၏။

နာလင်ဟတ်ကမဂၢမှု အသက် ၁၀ လောက်ရှိပြီ။ သိရှာတွဲ ကျေးမာသနစွမ်းဟန် လက္ခဏာရှိပေ၏။ လွန်စွာ ဥပစ်ရပ်ကောင်းသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သူမှုအကြောင်း ခံပေးသော ရုံမှုမက ချိပ်ပြီးသော အမှုအရာလည်း ဖိုပါသည်။

နာဇ်ဟောကမက်၏ ကဗျာများကို အမေရိကန်မှ ထုတ်ဝေသော တို့တက်သည့် မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ဖြစ်သည် ‘မိန္ဒာစထရင်’ (ပင်မရောင်) အမည်ရှိ မဂ္ဂဇင်းထဲတွင် မကြောခဏ ဖတ်ရလေသည်။ အကျဉ်းထောင်တွင်မှာ စင်ဆီဘေး သော ကဗျာများကို ကျွန်ုတ် အကြိုက်ဆုံး ဖြစ်လေသည်။ သူ့ကဗျာများကို တာရာ၊ စာပေသစ်၊ လင်းယဉ် စသည်တို့တွင် ဘာသာပြန်ဆို၍ ဖော်ပြခဲ့ဖူးလေသည်။

နာလင်ဟန်ကမ်းမှာ အဂ်လိပ်စကား မတတ်ပါ။ ရူရှုံးနှင့် ပြင်သစ်ဘာသာဂို့သာ တတ်ကျမ်းလေသည်။ မစွတာအောင်မင်းက ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ကြားထဲတွင် စကားပြန် လုပ်လေသည်။ မစွတာအောင်မင်းကားဘာသာ ဂုဏ်သီးနှံလောက်ကို ရေရှုရလည်းလည် တတ်ကျမ်းသူဖြစ်၍ အတွင်းရေးများ များ အဖွဲ့အစုတ် များစာ အသုံးဝင်သတ်မှတ်ပေးပေးပါ။

နာဇ်ဟာစ်ကမ်က လေ့စကာ သောက်ရင်း စာကြောင်းပေကြောင်း
ဆွဲနေ့ကြရအောင် မော်စကိုရောက်လျှင် သူ့သိ လာလည်ပါဟု ဖိတ်ကြားလေ
သည်။ ကုန်တော်ကလည်း လာပါမည်ဟ ကတိပြုလိုက်ပါသည်။

ଲେଖାର୍ଥପୁସ୍ତକରେ ଉପରେ ଲେଖାର୍ଥପୁସ୍ତକରେ ଉପରେ ଲେଖାର୍ଥପୁସ୍ତକରେ

လိုက်လာခဲ့ကြသည်။ ဉာဏ် ၈ နာရီထိုးသည်နှင့် မောင်ကို နှုန်းပို့လေဆိပ်တွင် ကျွန်ုတ်တို့ လေယာဉ်ပဲ့ဖြူး ဆုံးလိုက်လေသည်။ လေယာဉ်၏မှ ဆင် လိုက်သည်နှင့် အေးမြှုပူသော မောင်ကို ဆောင်းတွင်က ကျွန်ုတ်တို့ ဆုံးဖြူး လိုက်ပါသည်။ စတော့ဟုမ်းတွင် အေးလှပြီဟု ထင်သောသည်း မောင်ကိုနှင့် စာသော များစွာ သက်သာလှပါသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ ဆုံးပို့ယက် ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီ တာဝန်ခံများ က လာတြေ့ဆုံးပြီး လေဆိပ်ခန်းမထဲသို့ ခေါ်လာကာ ဆေးလက်မှတ်၊ ပြည်ဝင် လက်မှတ်၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် စစ်ဆေးခြင်းစသည် လုပ်ရှိုးလုပ်စဉ်များကို လုပ်နေကြ၍ စောင့်နေကြရသေးသည်။ နှုန်းပို့လေဆိပ် အဆောက်အအုံကို လည်း အကေခာင်နေခိမိသည်။

လေဆိပ် အဆောက်အအုံထဲမှာ ကော်ဇူးတွေ ခင်းထားပြီး ဆုံးဖြူးတွေ ခုထားလေသည်။ ရှုရှုးအပျိုးသားဟန်ပါသော အထိမ်းအမှတ် ပစ္စည်းတွေကိုလည်း ပြခန်းထဲမှာ ထည့်ထားလေသည်။ လေဆိပ်ထဲမှာ လူရှုရှုး နေပါပြီ။ ဆိုဒင် စံတော်ချို့ ၈ နာရီသာ နိုဝင်သောသည်း မောင်ကို စံတော်ချို့ ၁၀ နာရီ လောက် ရှိုပါပြီ။

ကျွန်ုတ်တို့ကား မောင်ကိုသို့ ထွက်လာခဲ့သောသည်း ပို့အ ပါမလာ ပေ။ ရန်ကုန်တုန်းကလည်း ယူခါန်မရခဲ့ပါ။ စတော့ဟုမ်းတုန်းကလည်း အခါန် မရခဲ့ပါ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆုံးပို့ယက်ယူနှုန်းယူသည် ပြိုးချမ်းရေး တပ်သားများကို ပြင်းပယ်စရာ အကြောင်းမရှိပါ။ မဆိုစလောက်သော အခက်အခဲကလေးများ သာ ရှိုလိမ်းမည်ဟု ကြိုတင်တွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ ပါလ မပါကြောင်း တာဝန်ခံက လာပြောလေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ကလည်း ပို့အကြောင်းရင်းကို ရှင်းပြရသည်။

“ဒါဖြစ် ကျွန်ုတ် ကြည့်လုပ်မယ်များ ဒါပေမယ့် ဒီနေ့သော့ ခင်ဗျား တို့ ပြည်ပခေါ်သွားများ တို့တယ်မှာ ခက်တည်းကြီး”

တာဝန်ခံက ကျွန်ုတ်တို့ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်တွေကို ယူကာ မောင်ကို နှင့် လေဆိပ်ကြားရှိ ပြည်ပခေါ်သွားများ ဟိုတယ်ကို လိုက်ပို့ပြီး နံနက်စောဘေး သူ မရောက်မီတွင် စားရေးသောက်ရေး ကိစ္စများအတွက်လည်း စီစဉ်ပေးကာ ထွက်သွားလေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့သည် ဟိုတယ်အပေါ်ထပ်သို့ တက်လာခဲ့ကြသည်။ ဟိုတယ်မှာ အလတ်တန်းတားဟိုတယ် ဖြစ်လေသည်။ သို့တိုင်အောင် ခမ်းနားလှ ပါသည်။ ကျွန်ုတ်ကား လေဆိပ်မှ ဟိုတယ်သို့အလာ မော်တော်ကားပေါ်တုံး က တွေ့ခဲ့ရသော အအေးစာတိကို တွေးမိကာ မော်စကိုမှာ ကြောကြာမှ နေနိုင်ပါ မလားဟု တွေးနေမိပါသည်။

သို့ဖြင့် အီပိုရာပေါ်သို့ ပစ်လွှဲလိုက်မိပါသည်။ ကြော် မော်စကိုပါ တကား။

(၁၀)

နံနက် အိပ်ရာမှုထြီး ပြတ်းပေါက်မှာရပ်၍ အပြင်ဘက်သို့ ကြည့်လိုက်သည်။ ကျွန်ုတ်တို့ ဟိုတယ်ရှေ့ကလမ်းမှာ မော်စကိုမြှို့မှ လေဆိပ်သို့ သွားသည် လင်းမကြီး ဖြစ်လေသည်။ ပြည်လင်းသာသာလောက်ကျယ်သည့် လင်းကျယ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ချီးစာကြီးများ တင်လာသည့် ထရှုံကားကြီး များ၊ စက်ကိရိယာပစ္စည်းတွေကို သယ်လာသည့် ထရှုံကားကြီးများ၊ ထရော်လီ များ ဥဇဟို သွားလာနေကြသည်။

လမ်းဘေးမှာ နှင်းတွေ ဖွေးနေလေသည်။ မော်စကိုတွင် နှင်းဖွေးပုံမှာ စတော့ဟုမြှင့် မတူပါ။ စတော့ဟုမြှင့်တွင် နှင်းဖွေးပုံမှာ လွှာချင်း ဖြစ်ပါသည်။ မော်စကိုကျတော့ တစ်ထွေဗွာ နှစ်ထွေဗွာ မကတော့ပေါ့။ တချို့နေရာတွေမှာ တစ်ပေ ခန့် ထဲနေလေသည်။ လမ်းတွေပေါ်မှ နှင်းခဲ့ရင်းသော ကားကြီးတွေ မောင်းလာ ကြပြီး နှင်းတွေကို ရှေ့က ဂေါ်ပြားကြီးဖြင့် ကော်လိုက်ကာ လင်းဘေးမှာ ပုံထားလိုက်ကြသည်။ လမ်းဘေးက နှင်းခဲ့ပုံကြီးတွေမှာ ခါးလောက်အထိ ရှိပေသည်။

အောက်ထပ်ဆင်း၍ နံနက်တာတာပြီး ကျွန်ုတ်တို့ ပြည်ဝင်လက်မှတ်များကို ယူလာမည့် ဆိုပိုယ်ကြပြီးချမ်းရေး ကော်မတီတာဝန်ခံ မစွေတာ ဒါဒီဒေါ် ကို မျှော်ကြပြန်သည်။ ကျွန်ုတ်ကား မော်စကိုမြှို့ထဲသို့ ရောက်ချင်လှပါပြီ။ ကျွန်ုတ်သာ မဟုတ်ပါ။ ဆရာတီးအောင်လှနှင့် ဒရိန်တာရာထို့လည်း တမျှော်မျှော်နှင့် ရှိကြပါသည်။ နေ့လယ် နာရီပြန် နှစ်ချက်ထိုးသော်လည်း မစွေတာ ဒါဒီဒေါ်ပါးမလာသေးပါ။

“ကဲဗျာ... စောင့်နေကြုံး။ ကျွန်ုတ် ထွေက်ကြည့်လိုက်သိုးပါ။”
အဂုံနှင့်တာရာက အခန်းတံခါးကို ဖွင့်၍ အပြင်သို့ ထွေက်လိုက်သည်။

နေ့လယ်တာရာ

အပြင်က မစွဲတာဒါဒီဒေါ်ပြီကလည်း အခန်းထလ္ာ အဝင်လိုက်နှင့် ဆုံးနေသည်။

“က ကိစ္စကတော့ ပြီးသွားပြီ။ စင်နောက်ကို ရုံးမပိတ်ခင်မှာ ဒီကိစ္စတွေကို အပြီးလုပ်နေရတယ်။ ဆောရီဗျာ... ၎ွှန်တော် နောက်ကျသွားတယ်”

မစွဲတာ ဒါဒီဒေါ်က ခေါင်းပေါ်က ရှုက်ပကာဟု ခေါ်သော ရှုရှား သိုးမွှေးဦးထုတိကြီးကို ချွဲတိုင်းကြီး ဝင်၍ ထိုင်လိုက်သည်။

“နိုင်ငံကူးလက်မှတ် စာအုပ်တွေတော့ ကျွှန်တော် ထားပစ်ခဲ့တယ်။ ခင်ဗျာတို့ မျှော်နေမှာပဲဆိုပြီ ကားအမြန်မောင်းလာတာ မိုင်ပိုမောင်းလို့ ပုလိုင် တောင် အဖော်ခဲရသေးတယ်။ က အားလုံး အဆင်သန့်ဖြစ်ရင် သွားကြို့”

ကျွှန်တော်တို့အားလုံး ကုတ်အကျိုးတွေဝတ်ကာ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ ကျွှန်တော်တို့ ပစ္စည်းတွေကို ဟိုတယ်ပေါ်တာက ဆွဲချုလာ ကာ ကားပေါ်သို့ တင်ပေးလေသည်။ မစွဲတာ ဒါဒီဒေါ်မှာ မော်တော်ကား အမြန်မောင်းမှုဖြင့် ပုလိုပ်က ဒဏ်တပ်သပြင့် ဟိုတယ် အောက်ထပ်သို့သွား၍ ဒဏ်ငွေ ဆောင်နေလေသည်။ မစွဲတာ ဒါဒီဒေါ်က လာတော့မှ မော်စကိုမြှုံးထလ္ာ ထွက်လာလေသည်။

မှန်တဲ့ခါးတွေ အလုပ်တိထားသော်လည်း ဖော်တော်ကားထဲမှာ အေး နေပါသည်။ ခြေထောက်တွေက ပိုအေးပါသည်။ မစွဲတာ ဒါဒီဒေါ်ကမှ မော်စကိုမြှုံး တည်ဆောက်ပုဂ္ဂိုလ် ပြောပြုပါသည်။ မြှုံးပြုပိုင်စက်ရှုများ၊ ဆောက်လုပ် ဆဲ အဆောက်အအုံများကို တွေ့ရပါသည်။

သို့နှင့် မိန့် ၂၀ လောက် မောင်းတော့မှ မြှုံးထလ္ာ ရောက်လာလေ သည်။ မြှုံးထလ္ာရောက်သည်နှင့် တစ်စတ်စံ လူနေအိမ်ခြေတွေ ထပ်၍ လာ လေသည်။ ဖွေးနွေးပြီးနေသော နှင့်းခဲတွေပေါ်မှာ လူတွေ မည်းနေကြသည်။ ဘတ်ကား မှတ်တိုင်တွေမှာလည်း လူတွေ အုံနေကြသည်။ ကုတ်အကျိုးဖားဖား ကြီးတွေကြော်ငွေ့ မည်းမည်းကိုသာ မြင်ရသည်။ နှင့်တွေက အဖြူ။ လူတွေက အမည်း အရောင်ကွဲ နှစ်ခုကို တွဲထားလိုက်သော ရှားပေတည်း။

တိုက်တာပုံစံတွေမှာ ခေတ်ဆန်တာတွေလည်း ရှုံး၏။ ခေတ်မဆန်တာ တွေလည်း ရှုံးပေသည်။ ခေတ်ဆန်ဆန် အဆောက်အအုံတွေမှာ တော်လှန်ရေး အဖြူနှင့် ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်အဖြူးတွင် ဆောက်သော အဆောက်အအုံတွေ ပြစ်၍ ခေတ်မဆန်သော အဆောက်အအုံများမှာ တော်လှန်ရေးမတိုင်ခင်က အဆောက်

အအုံတွေ ဖြစ်ပေ၏။ အရှေ့တိုင်းပုံစံနှင့် အနောက်တိုင်းပုံစံ ရောယ္ယ်နေလေ သည်။

မြို့ထဲတွင် လမ်းမကြီးတွေကလည်း ကျယ်ပြန်လှသည်။ ရန်ကုန် ပို့လျှော်ရှေ့က ပြည်လမ်းထက် နှစ်ဆွဲလောက် ကျယ်မည်ထင်ရပါ သည်။ အရင်တုန်းကတော့ သည်လောက် မကျယ်ပါ။ လွန်ခဲ့သည့် စ နှစ်ခုနှင့်က အဆောက်အအုံကြီးတွေကို အောက်ခြေမှ ကိုင်ဆွဲလိုက်ပြီး လမ်းကြီးတွေကို ချေပစ်လိုက်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ကူးသည် ဟိုတယ်ဘူးပါပ်စ် ရှေ့တွင် ရပ်လိုက်သည်။ လွန်ခဲ့သည့် အနှစ် ၂၀၀ လောက်က တည်ခဲ့သော အဆောက်အအုံ ဖြစ်လေ သည်။

ကျွန်ုတ်သည် မှန်တဲ့ခါးကြီး နှစ်ထပ်ကို တွန်းဝင်ခဲ့သည်။ အထဲမှာ အပူဇွဲပေးထားရှု ငွေးနေပါသည်။ ဟိုတယ်ကြို့မှာ ကြိုးကျယ်ခေါ်နားလှပေ၏။ စတော့ဟုမ်း နှစ်းတော်ဟိုတယ်က ခေတ်ဆန်းသလောက် ဘူးပါပ်စ်ဟိုတယ် က ခမ်းနားလှပေ၏။

“ခင်ဗျား သတိထားကြည့်။ ရှုရှုးတွေက သိပ်ခမ်းခမ်းနားနား ကြိုက် တယ်။ မီးပဒေသာ ပန်းဆိုင်ကြီးတွေ ဘာတွေ၊ ကော်ဇားကြီးတွေ၊ ကျောက်ဖြူး တိုင်ကြီးတွေနဲ့ သိပ်ခမ်းနားတာပဲ”

ဒရိန်တာရာက ဓာတ်လျေကားထဲတွင် ကျွန်ုတ်ကို လှမ်းပြောလေ သည်။ ဆရာတိုးအောင်လှနှင့် ဒရိန်တာရာမှာ မော်စကိုဘို့ ရောက်ဖူးသူများ ဖြစ်၍ ကျွန်ုတ် တစ်ယောက်သာလျှင် လူမိမ်း ပြုစနေသည်။

ကျွန်ုတ်ကူး ဒရိန်တာရာ ပြောသလို သတိထား ကြည့်လိုက်စိုးပါသည်။ သည်ပြင်နေရာမပြောနှင့် ဓာတ်လျေကားမှာတောင် စတော့ဟုမ်းနှင့် အသွင်အပြင် မတူတော့ပါ။ စတော့ဟုမ်း နှစ်းတော်ဟိုတယ်က ဓာတ်လျေကားတွေက ခေတ်ဆန်း ဘူးပါပ်စ်ဟိုတယ်က ခမ်းနားပါသည်။ ဓာတ်လျေကားကပင် နှစ်ယောက် အိပ်ခုတင် တစ်ခုပဲစာလောက် ကျယ်နေပေသည်။

ကျွန်ုတ်သွေ့နှင့် ဒရိန်တာရာမှာ ပထမထပ်တွင် နှစ်ယောက်ခန်း တစ်ခန်း ကို ယူလိုက်လေသည်။ နှစ်ယောက်ခန်းမှာ ရေခါးခန်းနှစ်ခန်း၊ ဧည့်ခန်းနှစ်ခန်း ရှိလေသည်။ ကြေမ်းခင်းကော်ဇား၊ ဆိုဟာ၊ မီးတိုင် စသည်တို့ကလည်း ခမ်းနားလှ

သည်။ ထို့ပြင် ကျွန်တော်တို့ အနေးထဲတွင် ရော်ယူ ရှုပြင်သံကြားစက်လည်း ရှိ
သည်။ စန္ဒရားနှင့်တစ်လုံးလည်း နှိမ်လသည်။ အနှစ်တာရာနှင့်ကား အကျော်နေပေသည်။

“က ရော်မျိုးပြီး အနားယဉ်ကြပါဘူး။ ပြီးတော့ နေ့လယ်စာ စားဖို့
အောက်ထပ်ကို ဆိုးခဲ့ပါ”

မစွာတာ ဒါဒီဒေါ်က ကျွန်တော်တို့ကို နှိတ်ဆက်ပြီး ထွက်သွားလေ
သည်။ ကျွန်တော် ရော်မျိုးနေတုန်း ဒရိန်တာရာမှာ စန္ဒရားနှင့် ကျွန်ရစ်ခဲ့လေ
သည်။ နှစ်ယောက်စလုံး ရော်မျိုးပြီးတော့မှ ဆရားဦးအောင်လှုအနေးသို့ တယ်ဟီ
ဖုန်း ဆက်ပြီး အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့သည်။

အောက်ထပ်က ဓမ္မာန်းထဲတွင် စာအုပ်ဆိုင် သတင်းစာဆိုင် ရင်ထိုး
တံဆိပ်ပို့စကတ်၊ ခိုင်ယာရီ စသည် ပစ္စည်းကလေးများ ရောင်းသည့်ဆိုင်များ
နှိမ်လသည်။ အခွင့်သောပင် မစွာတာ ဒါဒီဒေါ်နှင့် တွေ့ရှု သူက ထမင်းစားခန်း
ထဲသို့ ခေါ်သွားကာ ကျွန်တော်တို့ကို စကားပြန်နှင့် ပိတ်ဆက်ပေးသည်။ စကားပြန်
မှာ အသက် ၂၅ နှစ်လောက်ရှိ၍ မစွာတာမှာက်ဟု ခေါ်လေသည်။

“ဒီနေ့နေ့ မြို့ရှိ လျော်ကြည့်ကြတာပေါ့။ မနက်ဖြန်မနက်ကျမှ
အစီအစဉ် ထပ်ပြီး ဆွဲကြမယ်”

ကျွန်တော်တို့က ပြောလိုက်သဖြင့် သူတို့လည်း သဘောတူကြသည်။
နေ့လယ်စာ စားပြီးနောက် ခေတ္တအနားယဉ်လိုက်ကြသည်။ ဆိုပို့ယက် ပြိုမ်းချမ်း
ငော် ကော်မတီက ကျွန်တော်တို့အား ကားတစ်စီးနှင့် စကားပြန်တစ်ယောက်
ပေးထား လေသည်။

ညနေ ၅ နာရီထိုးသည်နှင့် တို့တယ်မှ ထွက်လာကာ မြို့ထဲသို့ လျော်ကြ
ကြည့်ကြလသည်။ ကရိတ်မလုပ်နှင့်တော် ဘော်လဆိုင်းအတ်ရုံး မေ့စကားဘာဘား
ဖို့တယ် ဂေါ်ကိုလမ်းမကြီး ပွတ်ရှုက်ပန်းမြို့ တော်လှန်ရော်ပြတိက် စသည်ဖြင့်
မြို့လယ်ကောင် အနှစ်အပြား လျော်ကြည့်ကြသည်။ သို့ရာတွင် မော်တော်ကား
မှန်ကို နှင့် ငွေ့တွေ့ ရှိက်ထားသဖြင့် ကောင်းကောင်း မဖြင့်ခဲ့ရပါ။ ခင်ဝါးဝါးသာ
ဖြင့်ခဲ့ရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ကားသည် လီနှင်တောင်ကုန်းပေါ်သို့ တက်လာခဲ့ပေ
သည်။ လီနှင်တောင်ကုန်းအောင်မှာ နာမည်ကျော် မော်စကိုတက္ကာသို့လုံး၏
နယ်ဖြေပေတည်း။ မော်စကိုတက္ကာသို့လုံး၏ အဆောက်အအုံကြီးမှာ မီးတွေ့ ထွေးညို

ထားသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် လိုန်တောင်ကုန်းပေါ်က ကားလမ်းတွင် ကားတို့ရိုက်ကာ အောက်သို့ ဆင်းလိုက်ကြသည်။ မော်စကို အအေးဒက်ကား ရှုံးစက် လျှပ်ပေါ်။ သည်လောက် အကျိုးအထူးကြီးတွေ ဝတ်ထားသည့်ကြားကပင် နို့ကိုခိုက်တုန်းအောင် အေးလျှသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် နှင်းခဲတွေပေါ်ဖြတ်ပြီး တောင်ကုန်းထိပ် ရွှေခင်းသာ စခန်းဆီသို့ လျော်လာခဲ့ကြသည်။ နှင်းခဲများသည် ကျွန်တော်တို့ ဖိန်းအောက် တွင် တရာ့ချို့ မြည်နေလေသည်။ ပေါ်ဂျီ၏ မွေးမေးမ ဝဏ္ဏလို့ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း တော်လှန်ရေးသမား ပါဒယ်ပလာအော့ဖို့ တို့တစ်သို့ကို လျှို့ဝှက် အစည်းအဝေးမှုအပြန် နှင်းခဲတွေထဲ လျော်လာခဲ့ကြပုံ၊ ဖိန်းများအောက် တွင် နှင်းခဲတွေ တရာ့ချို့ မြည်နေကြပုံတို့ကို အမှတ်ရပါသာကာ မြင်ယောင် ကြားယောင်လာမိလေသည်။

တောင်ကုန်းထိပ်က ကျောက်ဖြူသား ဝရန်တာ့ချို့ရပ်ပြီး မျှော်ကြည့်လိုက်ကြသည်။ မီးရောင်တွေ ထိန်းထိန်လျှော် တာမ်းတနား တည်းခြားသာ မော်စကိုမြှုပြီးကြီးကို မြင်ရလောက်။ တံတားတွေ ဖြတ်ထားသည့် မော်စကိုမြှုပြစ်ကြီးကိုလည်း မြင်ရလေသည်။ မော်စကိုမြှုပြီးကား အဘာရင် အဖျိုးအနွယ် မင်းသား တစ်ပါး တည်ခဲ့သော ဖြူပြုစဉ်၏ ဖြူသာက် အနှစ် စေဝ လောက် နှုပ်ပြီ။

ကျွန်တော်တို့မှာ ကြည့်ကောင်းကောင်းနှင့် ကြည့်ချင်သော်လည်း နှင်းထဲတွင် ကြာကြာရပ်မနေနိုင်ပါ။ တစ်ကိုယ်လုံး ခိုက်ခိုက်တုန်းလာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းဘေးတွင် ရပ်ထားသော မော်တော်ကားထဲသို့ မြန်မြန် ပြေးဝင်ခဲ့ကြသည်။ မော်စကိုတက္ကာရို့လိုက် အပြန်တွင် ကွန်စမိုလ်စကားယား ရပ်ကွက်ကို ဖြတ်လာခဲ့ကြ လေသည်။ ၅ ထပ်၊ ၆ ထပ် တို့ကြီးတွေ ဖြစ်ပါသည်။ မော်စကိုတွင် အီးအီမြှုပြသနာမှာ ကြီးလေးလှသော ပြသနာကြီးဖြစ်ပါသည်။ စက်ဗုလုပ်ငန်းတွေ တိုးချွဲလာသည့်နှင့်အမျှ မြှေနေလူလို့ရေးများပြားလာပါသည်။ ယခုအခါတွင် မော်စကို လျှို့ရေးများ ၈ သန်း ကျော်ပြီဟု ဆိုပါသည်။ ၈ သန်း ကျော်မှုသော လူတွေအားလုံးတို့ အအေးဒက် ကာကွယ်နိုင်သော ပစ္စည်းကိရိယာတွေ အစုံအလင် တပ်ဆင်ထားသည့် တို့က်ကြီးတွေ ဆောက်ပေးရသည်မှာ လွယ်ကူသော ကိစ္စမဟုတ်ပါ။

“ကျွန်တော် ၅၄ ခနှစ်မှာ တစ်ခေါက်လာတုန်းက ဒီရပ်ကွက်မရှိသေးဘူး”

အဂ္ဂန်တာရာက စကားပြန်ကို လျမ်းပြောလိုက်သည်။

“ဟူတ်ပါတယ် . . . ဒီရပ်ကွက်ကို ကွန်ဆိုမိုင်တွေက ဦးစီးပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်ကျေမှ အောက်တာပါ”

ကွန်ဆိုမိုင်မှာ လူငယ် ကွန်ပြု၍နှစ်အဖွဲ့ ဖြစ်လေသည်။

“တိုက်တန်လျားတိုင်းမှာ ကုန်ပဒေသာဆိုင် ရှိတယ်။ ဆံပင်ညှဉ်ဆိုင် ရှိတယ်။ ရှင်ရှင်ခန်းမဆောင်၊ ကပ္ပါဒ်ခန်းမဆောင်၊ ကလေးထိန်းဌာနနဲ့ စာသင် ကျောင်းတွေ ရှိတယ်”

တိုက်တန်းလျားတစ်ခုသည် ပြည့်စုံသော ကဗျာလောက ကလေး တစ်ခုပေါ်တည်း။ ကွန်တော်တို့ ဆီကလို ရှုန်ကောင်းမှ ကလေးတွေ၊ ဘုရားလမ်းက နိုင်ဆိုကျောင်းကို တက်ရှိနိုင်ရန်အတွက် ကားလှားရန် မလိုတော့ပါ။ ကလေးတွေကို လွယ်ဆိတ်ဂိုလ်စိန့် ကားသူရဲတွေကြား ဖြတ်လျောက်ခိုင်ပြီး ကျောင်းလွတ်ရန် မလိုတော့ပါ။ အောက်ထပ်သို့ ဓာတ်လောကားဖြင့် ဆင်းလိုက်ရှုန့် ကျောင်းကို ရောက်လေသည်။ ရွေးဝယ်လိုလျှင်လည်း အပေါ်ထပ်က အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလိုက်ရှုသာ ရှိသည်။ ပြု့ထဲသို့ သွားစရာမလိုတော့ပါ။ ပြု့ထဲက နှိမ်းသူးကို စမ်းချောင်း တရာ့ထံဆိုင်တွင် တစ်မတ်ငါးမှား တင်ရောင်းတာမျိုးလည်း မရှိတော့ပါ။ ဘယ်နေရာသွားဝယ်ယူ သည့်စွေးနှုန်းသာ ဖြစ်လေသည်။

“အိမ်လောက ဘယ်လောက်ပေးရသလဲ”

“အိမ်ထောင်းစီးလခရဲ့ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်း ပေးရပါတယ်”

ကွန်တော်ကား များစွာ အုံအားသင့်ရှု သွားလေသည်။ ကွန်တော် တို့ ဆီမှာ လအ ၂၂၆ ကျပ် ရသော တရာ့တစ်ယောက်သည် အနည်းဆုံး ၃၀ မှ ၅၀ အထိ ပေးရသော အခန်းကျွဲးကလေးကို ငှားနေရ၏။ လအ ၃၅၀ ရသော အရာရှိ တစ်ယောက်သည် အနည်းဆုံး ၇၅ ကျပ်မှ ၁၀၀ ကြား ပေးရသော အိမ်ကို ငှားနေရ၏။ ကွန်တော်တို့ဆိုက အမှုတစ်ဦးနှင့် အလုပ်သမားများ၏ လအ သုံးပုံ တစ်ပုံ (သို့မဟုတ်) တစ်ဝက်သည် အိမ်လေခန့်ပင် ကိစ္စချောလေသည်။

ကွန်တော်တို့သည် ကွန်ဆိုမိုင်လိုစကားယား ရပ်ကွက်ကနေပြီး လေဟာပြင် ရေကူးကန်သာက်သို့ မောင်းလာခဲ့ကြသည်။ လေဟာပြင် ရေကူးကန် မှာ အမိုးအကာဘတွေ မရှိပါ။ ကွက်လပ်ကြီးထဲတွင် ရေကူးကန်ကြီး တူးထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ရေကူးကန်ထဲမှာ အငွေ့တွေ တထောင်းတထောင်း ထနေလေ

သည်။ သူညောက် ၁၀ ဒီဂရိလောက် ရောက်နေသည့်အထဲတွင် ရေကူးနေကြသူများကို တွေ့ရလေ၏။

“ဒီရေကူးကန်ထဲမှာ အပူးပြီဂါရိ ၃၀ လောက်ရှိစဲ့ ရေနောက်တွေ လွတ်ထားတယ်။ အပြင်မှာ ဘယ်လောက်အေးအေး အထဲမှာတော့ နောက်တာပဲ”

ଠିକା: ପ୍ରକ୍ଷଣ ଶ୍ରୀ: ପ୍ରିସିଲ୍ୟ | ରେଗ୍ଯୁଳନ୍ ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷତାନ୍ତିରେ କଲେଃ ତୋ ଲୁହ୍ରେ
ତୋ ମିନ୍ଦି: ମତେ ରେଗ୍ୟୁଲ୍ ଫେନ୍ଟର୍ ଲେଖିଲ୍ୟ |

ଗୁଣ୍ଡଟେରିବାଲ୍ ବୁଦ୍ଧିକ୍ରି କ୍ଷିତିଶଙ୍କଳିଗ୍ରହିପି: ତର୍ଫରିତ୍ତି ଲୁଚ୍: କ୍ଷିତିଶଙ୍କଳିଗ୍ରହାଲ୍। ଗିତଧିନିଃମୁ ଆମେଶିଗନ୍ ଗୁର୍ହଣିତେ:ବନ୍ଦୀ ଭ୍ରାସଲେବାଲ୍। ଗୁଣ୍ଡଟେରିଗାଃ ଆମେଶିଗନ୍ ଗୁର୍ହଣିତେ:ବନ୍ଦୀ ଜୀପିଯଗନ୍ ଯୁକ୍ତିଯତ୍ଥିରୁ କ୍ଷିତିଶଙ୍କଳିଗ୍ରହାଲ୍। ମନ୍ଦରୁ କନ୍ଦରେନିଃମୁ ଅଭ୍ୟାସିଲାଦ୍ଵାପି॥

“ပုံး၊ ကိုတာရာ ချက်စွတ်းနေပါလားဘု”

ကျွန်တော်က ဒုန်တာရာကို လှမ်းမေးလိုက်ပါသည်။ ကိုတာရာသည်
ကျွန်တော်တို့ အေးနားတွင် တွဲကနေကြသော စုတွဲတွေကို ၃၁၇၆နေရာမှ
ကျွန်တော်ဘက်သို့ လျှော်ကြ... .

နေရာရိတ္ထအပ်တိက်

လက်ခုပ်သံများကို ကြားရလေသည်။ ကပြုသံများက နောက်ထပ်တို့၊ ရန် တောင်းဆီသော်လက်ခုပ်သံများ ဖြစ်ပါသည်။ ဒီတစ်ခါတွင် ‘ချွယ်ရှုပို့ကို တိုးလေသည်’၊ ‘ချွယ်ရှုပို့’ မှာ ကျွန်ုတ်တို့ဆီတွင် များစွာ ခေတ်စားသော သီခိုင်းပေတူသူး။

“ဘယ်နှင့်လည်း ခေါ်ပျားတို့အိမ္မာ ချယ်ရိပ်ငိုက် တီးသလား။ ကျွန်တော် တို့အိမ္မာလည်း ဒီသိချင်းခေါ်စားတာပဲ။ အမေရိကန် သိချင်းပဲပျံ”

ကျွန်တော်က ကျွန်တော်သေးမ စကားပြန်ကို လှမ်းပြောလိုက်ပါသည်။

“ଆମେଣିରାଙ୍କି ଫୁଲଗ୍ରୁ ଜୁଗାଜୁତାପି॥ ଆମୁଖକ (ସ୍ଵୀଳିଷନ୍) ଏହି ମୂଳ
କ ହୀଲୁଣେଣିଯା: ଗୋଟିଲାଗିଲିଅଣି: ପ୍ରତିପାଦିତାଯି॥ ଜୁଫିଟାରେଣିଦିଲିଅଛିଥା ଆଧିକ୍ଷି
ତିଳି: ଅପ୍ରଚିତ୍ପ୍ରଚିତ୍ତର ଗୋଟିଲାଗିଲିଅଣି:ଦେବୀରୁ ତିଳିଲେଖିବିତାଯି॥ ଉପରୁ ଶରୀରର
ଦିଲି ମନ୍ଦିରରୁ ଦିଲିଗି ହିରଣ୍ୟ ଲାଗିତାଣି ଆମେଣିରାଙ୍କି ଗୋଟିଲାଗି
ତାଃଗିରାଟେ ପ୍ରତିପାଦିତାଯି”

ଜ୍ୟୋତିର୍ବଳ ପାଦମୁଖ ଅନ୍ତର୍ଗତ କାହାର ଦେଖିଲେ ଯାଏନ୍ତି । ରାତ୍ରିରେ
ଦୂରରେ ଆଶିର୍ବାଦ ପାଦମୁଖ ଅନ୍ତର୍ଗତ କାହାର ଦେଖିଲେ ଯାଏନ୍ତି । କାହାର
ଦେଖିଲେ ଯାଏନ୍ତି । କାହାର ଦେଖିଲେ ଯାଏନ୍ତି । କାହାର ଦେଖିଲେ ଯାଏନ୍ତି ।

ကျွန်တော်ထို ဉာဏ်စားနေတုံး ပါမောက္ခ ယာဖူဒါက လှမ်း၍
စတော့ဟုံး ကွန်ဖြင့်တုံးက သူ စကားပြောရန် အဆိုပြုထောက်ခံသည်။
အတွက် ကျွန်တော်ထိုတို့ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း လှမ်းပြောပါသည်။ စတော့ဟုံး
ကွန်ဖြင့် နောက်ဆုံးနဲ့ မဲခဲ့ဖိုးဘုန်းက မဲခဲ့ရန် ပါမောက္ခ ယာဖူဒါက စကား
ပြောခွင့် တောင်းပါသည်။ ပါမောက္ခ ယာဖူဒါစာ စကားပြောရန် သင့်မသင့် မဲခဲ့ကြ
သောအခါ ကျွန်တော်ထိုက ပထမဆုံး ထောက်ခံလိုက်ကြပါသည်။ ထိုကြောင့်
ပါမောက္ခ ယာဖူဒါက ကျေးဇူးဆိုပြုး ဖြစ်လေသည်။

ညာစားပြီး ပိတ်ဆွေတွေကို နှုတ်ဆက်ကာ အပေါ်ထပ်သို့ တက်လာခဲ့ကြသည်။ ၁၀ နာရီသာ ရှိသေးသဖြင့် ရုပ်မြင်သံကြားစက်ကို ဖွင့်ကာ ကြည့်ကြသည်။ ၁၁ နာရီထိုးတော့မှ မောမောဖြင့် ဒိုင်ရာသို့ ဝင်ခဲ့ကြပါသည်။

(၁၁)

နံနက် ၈ နာရီထိုးသည်နှင့် အဝတ်အစားလဲကာ အောက်ထပ် ထမင်းစားခန်းထဲသို့ ဆင်းလာခဲ့လေသည်။ စကားပြန် မစွတာ မူးက်က ကျွန်းတော်တို့ကို ဆီးကြိုကာ ယနေ့နံနက်တွင် ဆိုပိုက်ယူနိုင် နိုင်ငံတကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချုပ်ကြည်ရေးအဖွဲ့ချုပ်က ဖိတ်ကြားထားသည်ဟု ပြောပြုလေသည်။

နံနက်စာ စားဖြေနောက် ကျွန်းတော်တို့ သုံးယောက်အပြင် မစွတာ မူးက်ပါ ပေါင်းလေးယောက်၊ ချုပ်ကြည်ရေးဝေဟန်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ကျယ်စန်းလှသော ဂေါ်ကိုလမ်းမကြီးတစ်လျှောက် မောင်းလာပြီး အဆောက်အအုံကြီးတစ်ခုရှေ့တွင် ရပ်လိုက်လေသည်။ ကျွန်းတော်တို့သည် မှန်တဲ့ခါးတွေကို တွေ့ဗုံးဖွင့်ဝင်ကာ ကုတ်အကျိုးချွောက်သော နေရာသို့သွားပြီး ဝတ်လာသည့် ကုတ်အကျိုးကြီးကို ခွဲတွေ့ကြပြန်သည်။

လျေကားဝတ် မဒမိကိုစိနားက ကျွန်းတော်တို့ကို ဆီးကြို့ကြတ်ဆက်လေသည်။ မဒမိကိုစီးနားမှာ အရပ်ပျော်ပျော်၊ ခပ်ပါးပါးဖြင့် ရှုပ်ရည်သွဥ့ပြန်သူ ဖြစ်၏။ ဆံပင်တွေ ကွက်ကြားပြုစ ပြောနေလေပြီး အသက် ၅၀ ပတ်ဝန်းကျင် လောက်ရှိသော အဖွဲ့ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ မဒမိကိုစိနားသည် ဆိုပိုက်ယူနိုင် အင်္ဂါးရား- ဆိုပိုက်ချုပ်ကြည်ရေးအသင်း၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှု၊ ဖြစ်ပြီး အအရှေ့တောင်အာရှိနိုင်မှားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆက်သွယ်ရေးဌာန၏ တာဝန်ခံ ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်းတော်တို့ကို ညည်ခန်းထဲသို့စိတ်ဝေါ်ကာ မဒမိကိုစိနားက နိုင်ငံတကာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချုပ်ကြည်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် များကို ရှုံးပြောလေသည်။

နိုင်ငံတကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချုပ်ကြည်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ အထိုးရချင်းဆက်သွယ်မှုသာမက ပြည်သူမှား အချင်းချင်း၊ လူထူးအဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှုတို့ပါ တိုးတက်ကျယ်ပြန်

စေရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ပြင် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ပြင်ပေါ်၏ ယဉ်အခြားနှင့် ဆိုပို့ယက်သမ္မတိုင်းများမှ အဖွဲ့ပေါင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေး အဖွဲ့ပေါင်း ၁၄ ဗို့ ပါဝင်လျက်ရှိပြီး နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များမှ ယင်းအဖွဲ့မျိုးပေါင်း ၃၇ ဗို့ နှိုင်လည်း ဆက်သွယ်ထားလေသည်။ ဆိုပို့ယက်ယူနှိုး တစ်ခုလုံးတွင် သည်လိုက်နဲ့ အဖွဲ့ခေါင်ဆောင်ပေါင်း များစွာကိုလည်း တည်ထောင်ခဲ့ပြီ ပြင်ပေါ်။ အသင်းဝင်ပုံစံများမှာ နှစ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။ တစ်မျိုးက တစ်ဦးခါင်း အသင်းဝင်များ ပြစ်၍ တစ်နှစ်က အလုပ်ကို အသင်းဝင်များပြစ်ပါသည်။ တစ်ဦးခါင်း အသင်းဝင်များထဲတွင် တင်ရှားသော သိပ္ပါပညာရှင်ကြီးများ၊ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာရှင်ကြီးများ၊ အစိုးရနှင့် ပြည်သူခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်ကြပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကွန်စတင်တိုင်စီးပွားရေး ဒါရိုဘာအရာရှင်ဗျားလိုလို ထင်ရှားသော တရာ့ဆရာတို့ များ၊ တူးလိုက်နှင့် ဆစ်ဆင်လို သိပ္ပါပညာရှင်ကြီးများ၊ သီလေရာက်နှင့် ဗလာဇီနေ့မျိုး တို့လို စက်မှုပစ္စည်းတိတွေကူသူများ၊ ရှိစတာဂိုဒ်တို့လို ထင်ရှားသော ဂိုဏာဆို များ၊ ဂျိရာဆိုမေ့မှုပ်တို့လို ရုပ်ပြန်ဒါရိုက်တာကြီးများ၊ ဂျိဟန်ဆန်တို့လို ထင်ရှားသော ပန်းချို့ဆရာတို့ များနှင့်တကွ လွှာတ်တော်အမတ်များအပြင် ပညာရေး ဝန်ကြီး ယိုလူတင်တို့လို အစိုးရခေါင်းဆောင်များလည်း ပါဝင်ကြပါသည်။ အစုစုကို အသင်းဝင်များတွင် စက်ချုပ်များမှ ဒ လုပ်သမားများ၊ စုပေါင်းလမ်းသာ များမှ လယ်သမားများ စသည်တို့ ပါကြပေးသည်။ နိုင်ငံတကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေးအဖွဲ့ချုပ်သည် နိုင်ငံပေါင်း ၁၁၂ နိုင်ငံနှင့် သိပ္ပါပညာ ယဉ်ကျေးမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ငင်းပါးစွာ ဆက်ဆံ ကူးလူးလျက် ရှိပါသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် လက်တင်အမေရိကတိုင်းပြည်နှင့် ချစ်ကြည်ရေး ယဉ်ကျေးမှုအသင်း ကို ၁၉၅၅ ခုနှစ်က စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံနှင့်လည်း အသီးသီး ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေး အဆက်အသွယ်များကို ထူးထောင်ခဲ့သည်။ ဆိုပို့ယက် အာဖရိက ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေး အသင်းကြီးတစ်ခု ရှိပြီ သူ့အောက်တွင် အာဖရိက နိုင်ငံပေါင်း ၃၀ မှ ယဉ်ကျေးမှုအသင်းများနှင့် လည်း အသီးသီး ဆက်သွယ်ထားလေသည်။

ဆိုပို့ယက်ယူနှိုး တိုင်းတွင် နိုင်ငံတကာ ချစ်ကြည်ရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အသင်းကြီးနှင့် လက်အောက်ခံအသင်းခွဲများအောက်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေ ကြသူပေါင်း တစ်သောင်းကျော် ရှိလေသည်။ သည်အထဲတွင် အသင်းဝင်များ မပါသေးပါ။

နိုင်ငံတကာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေးအသင်းပြီး၏ လုပ်ငန်းများ မှာ အခြားတိုင်းပြည်များ၏ နေထိုင်မှုစနစ်သမိုင်း၊ ပါးဘွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တို့ကို ဆိုပါယက်ပြည်သူများက မှန်ကန်စွာ နားလည်စေရန် နိုင်ငံခြားဘာသာ ရပ်များကို သင်ကြားရန်၊ နိုင်ငံခြား စာရေးဆရာများ၏ စာပေများကို ဆိုပါယက် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထုတ်စေရန် နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းဝင် နေထုံးနေ့မြတ် များကို ဆိုပါယက်ယူနိုင်စွာ အခါအားလုံးကျေးမှု ကျင်းပသွားရန် နိုင်ငံခြား ရုပ်ရှင်များ၊ စာတ်ပုံပြီးများ၊ ကျင်းပပြုသပေးရန် စသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပါ သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မကြာမိက ဖွင့်လှစ်ခဲ့သော လူမွန်ဘာ တက္ကသိုလ်သည် နိုင်ငံတကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေးအသင်း ဆိုပါယက်ယူနိုင်၊ အာရာ အာဖရိက သွေးစည်းရေးကော်မတီနှင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ အဖွဲ့ချုပ်တိုက ဤဗျားတည်တော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

နိုင်ငံတကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအသင်းသည် ယဉ်ကျေးမှု နှစ်ပတ်လည်များ သမိုင်းဝင်နေများကိုလည်း ကျင်းပလေသည်။ ဥပမာ ပဲရို ကွန်မြေးတုန်းက ဘတ်စတီး အကျဉ်းထောင်ဤဗြို့ သိမ်းပိုက်လိုက်သည့် အထိမ်း အမှတ်ရေး ဆူဒ် လွှတ်လပ်ရေးရေး ဂရိုနှင့် ကနေဒါတို့၏ လွှတ်လပ်ရေးရေး ပါန္တုယာ ဖော်လန်တိုင်းပြည်များ၏ လွှတ်လပ်ရေးရေး စသည် သမိုင်းဝင်နေများကို ကျင်းပသည်။ အာနက်စဲဟင်းဝေး၊ တင်နိုင် စသည့် စာရေးဆရာဤဗြို့များ၏ စာပေများကို ဆွေးနွေးဟောပြောသော ယဉ်ကျေးမှုညွှန်တွေ့ကော်များလည်း ကျင်းပခဲ့သည်။ သည်လိုဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များနှင့် ချစ်ကြည်ရေးတိုးတက် မှုကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိခဲ့လေသည်။

မာမ်ကိုစီးနားက အော်လိုင်လို ခပ်လေးလေး ပြောနေသည်။ စည်ခန်း တစ်ခုလုံးမှာ မှန်တဲ့အေးတွေ အပြည့်တပ်ထား၍ လင်းနေသည်။ ကျွန်တော်သည် မာမ်ကိုစီးနား၏ စကားများကို နားထောင်ရင်း အပြင်ဘက်သို့ ငေးကြည့်နေမိ လေ၏။ အိမ်ခေါင်းမွေးတွေပေါ်မှာ နှင့်တွေ ဖူးဖူးနေလေသည်။ ဘယ်နေရာ ကြည့်ကြည့် နှင့်တွေ ဖူးဖူးကိုသာ ပြင်ရေးလေသည်။

“ဒီချစ်ကြည်ရေးကော်ကို ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ ဖွင့်ပါတယ”

မာမ်ကိုစီးနားနာက ကျွန်တော်ဘက်သို့ လှမ်း၍ ပြောလိုက်၏။ ကျွန်တော်သည် ခန့်ညားလေသော အဆောက်အအုံဤဗြို့နှင့် အဆင်အပြင် ဘမ္မား

အမဲတိဂုံး သတိထားလိုက်ပါသည်။ နိုင်တကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေး အသင့်ရှုမှာ ချစ်ကြည်ရေးကေဟာတွင် ထားလေသည်။ ထို့အပေါ်။ ဌာန ၁၅ ခု ကိုလည်း သည်အဆောက်အအုံမှာပင် ထားလေသည်။ ယင်းဌာနများမှာ . . .

၁။ ခိုသုကာဌာန၊

၂။ အနုသုခမှုဌာန၊

၃။ သဘင်္ဂဌာန၊

၄။ ရုပ်ရှင်ဌာန၊

၅။ ဂီတ္ထုဌာန၊

၆။ ဆေးဌာန၊

၇။ ပညာရေးဌာန၊

၈။ သိပ္ပပညာနှင့် စက်မှုဌာန၊

၉။ လူမှုရေးသိပ္ပုဌာန၊

၁၀။ အရွှေတိုင်းလေ့လာရေးဌာန၊

၁၁။ စိုက်ပျိုးရေး ဌာန၊

၁၂။ သဘာဝသိပ္ပုဌာန၊

၁၃။ ဥပဒေဌာန၊

၁၄။ စာပေနှင့် ကလေးအနှင့် ပညာဌာန၊

၁၅။ ဓာတ်ပုံဌာန စသည်တို့ ဖြစ်လေ၏။

ဌာနတိုင်းတို့ကို ကျမ်းကျင်သူ ပါရှုံးကြီးများက ဦးစီးခေါင်းဆောင် လေသည်။ ဥပမာ-ဥပဒေဌာနဆိုလှင် ဌာနရှင် သဘာပတ်မှာ ဥပဒေတက္ကသိုလ် မှ ပါမောက္ခ ရိုးရိုင် ဖြစ်၏။ စာပေဌာနဆိုလှင် ပြောတ်ရေးဆရာနှင့် ကဗျာအရာ ကြီးဌာနဆိုလှင် ဖြစ်၍ သဘာဝသိပ္ပုဌာနဆိုလှင် သိပ္ပုံပညာ သုခမိန်အဖွဲ့ ဝင် သုခမိန်ကြီး အိုပရင် စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။ ယင်းဌာနများက တိုင်းပြည် အသီးသီးမှ ကျမ်းကျင်သူများနှင့် အတွေ့အကြုံ အသိပညာ ဖလှယ်ခြင်း၊ အပြန် အလှန် လည်ပတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေ၏။

မဒမ်ကိုစီးနားက နိုင်တကာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ချစ်ကြည်ရေးအသင်းကြီး အကြောင်းတို့ လည်းကောင်း၊ ချစ်ကြည်ရေးကေဟာ အကြောင်းကို လည်း ကောင်း ပြောပြပြီးနောက်၊ ချစ်ကြည်ရေးကေဟာကို လျှောက်၍ ကြည့်ကြလေ သည်။ ပန်းချို့ပြုခန်းထဲတွင် အနိုင်နိုင်ပုံ လူမျိုးတို့၏ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု ပန်းချို့

ကားများကို ပြထားလေသည်။ အစဉ်းအဝေးအန်းမနှင့်တွေ့ရှုပြခန်းတို့ကို
လည်း လျှောက်၍ ဖြည့်ကြသည်။

ခုစွမ်းကြည်ရေးပေါ်ဘက်ကိုကြည့်ပြီး အောက်ထပ် ဇည်ခန်းထဲသို့ ဆင်း
လာခဲ့ကြသည်။

“လာမယ့် အန်နဝါရီလ၊ ဒု ရက်နေ့၊ ညနေမှာ ၁၄ ကြိမ်မြောက်
ပြန်မာနိုင်ငံ လွှာ်လပ်ရေးအကြိုင်း ကျင်းပပါမယ်။ အဲဒီအစဉ်းအဝေးမှာ
ဆီပို့ယက်-ပြန်မာ ခုစွမ်းကြည်ရေးအသင်းကိုလည်း ဖွင့်လှစ်ပါမယ်။ တက်ဖြစ်
အောင်တက်ပါလို့ ဖိတ်ကြားပါတယ်”

မဒမ်ကိုစီးနားက ပြာလေသည်။ ကျွန်တော်တို့အား နိုင်ငံတကာ
ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ခုစွမ်းကြည်ရေးအသင်း၏ ဇည်သည်အဖြစ်လည်း ဆီပို့ယက်
ယူနိုးယံ့တွင် တစ်ပတ်ခန့် နေစေလို့ကြောင်း ပြာပြုပါသည်။ ကျွန်တော်ဝိုက
ယင်းကိုစွဲကို ဆီပို့ယက် ပြီးချမ်းရေးကော်မတီနှင့် စီစဉ်ရန် အကြောင်းပြန်
လိုက်ပါသည်။

သို့ဖြင့် ခုစွမ်းကြည်ရေးပေါ်ဘက်တွင် တစ်မနက် ဂုံး၏ သွားလေသည်။
နေ့လည် တစ်နာရီထိုးပြီဖြစ်၍ ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြကာ နေ့လည်စာတာပြီး
အနားယူလိုက်ကြသည်။ ညနေ ၆ နာရီထိုးလျှင် ဆပ်ကပ်သို့ သွားမည်ဟု
စကားပြန် လာပြာသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လည်း သူ့အဲဒီအစဉ်ကို လက်ခံလိုက်
ကြပါသည်။

ညနေ ၆ နာရီထိုးတော့ ဟိုတယ်အောက်ထပ်တွင် ကျွန်တော်တို့အား
စကားပြန်တစ်ယောက်က ကြိုနေပါတယ်။ နံနက်ပိုင်းက စကားပြန် မူက်
မဟုတ်တော့ပါ။ မစွေတာ အယ်လက္ခာဒေသရှုံးပါ ဟု ခေါ်ပါသည်။ ကျွန်တော်
တို့က အဲလက္ခာနှင့် ခေါ်ကြပါသည်။

ဟိုတယ်အောက်ထပ်တွင် အပြင်ထွက်မည့် ကိုယ်စားလှယ်များ
ရောက်နေကြလေသည်။ ဆီပို့ယက် ပြီးချမ်းရေးကော်မတီက ဇည်သည်များကို
ညုံးပိုင်း ပေါ်ပွဲခွင့်ပွဲများသို့ လိုက်ပို့ရန် စီစဉ်ထားလေသည်။ ပြုလတ်သွားမည့်
သူ၊ ဘဲလေးသွားမည့်သူ၊ ရှုပ်သေးသွားမည့်သူ စသည်ဖြင့် ခွဲထားလေသည်။
ဆပ်ကပ်သွားမည့် အစွေတွင်ကား ကျွန်တော်တို့သုံးယောက်နှင့် နိုက်ဂီးနိုယား
မှ မစွေတာကားတစ်တို့ ဖြစ်ပေ၏။

မစွေတာ ကားတစ်မှာ တစ်ခါက နိုက်ဂီးနိုယား၏ ပြတီသွာကုမ္ပဏီကြီး

နှစ်နိုတ်အုပ်တို့

တစ်အတွင်း အလုပ်လုပ်ခဲ့သူ ဖြစ်၏။ ကျောင်းသားလူပုဂ္ဂိုလ်မှုများတွင် ထင်ရှားခဲ့သူတိုးလည်း ဖြစ်ပေသည်။ အင်လိုင်စကားကို သွေက်လက်စွာ ပြောနိုင်သူ ပေတည်း။

ကျွန်ုတ်တို့ လေးယောက်နှင့် မစွာတာ အဲလက္ခဏာ ဆပ်ကပ်ရှုံးထို့ ထွက်လာခဲ့ကြပေသည်။

ဆပ်ကပ်ရှုံးမှာ ယာယိရွှေက်ထည်တဲ့ မဟုတ်ပဲ အမြတ်းရှုံးဖြစ်လေသည်။ ပရီသတ်တွေ ပြည့်ကျင်နေလေသည်။ အလယ်ကောင်က စက်ဝိုင်းသဏ္ဌာန် ကွက်လပ်ဤးကိုလည်း မီးမောင်းဤးတွေ ထိုးထားလေသည်။ ထိုင်ခုံတွေက အနိုင်အမြင့် စိထားသည့် နောက်တန်းတွေကမြင့်ပြီး ရှုံးတန်းတွေမှာ နိုင်ဆင်သွားလေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ကား ရှုံးတန်းမှာ နေရာရလေသည်။ ဆိုပါယက် ပြို့ချမ်းရေးကော်မိတီ တာဝန်ခံများသည် ဇည်သည်တွေအတွက် နေရာ ကောင်းရအောင် စောဓာတ်စီးစီး ဤတင်လက်မှတ် ဝယ်ထားကြပါသည်။ ညာ ၂ နာရီထိုးသည်နှင့် ဆပ်ကပ်ကို စဉ် ပြပေသည်။ အမျိုးသားနှစ်ယောက်နှင့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က ကောင်းကင်ဘား ကစား၍ ပြသည်။ ကောင်းကင် ဘားမှာ များစွာ အသည်းယားစရာ ကောင်းလုပါသည်။ တစ်ယောက်ကိုတစ် ယောက် အသက်ပေးထားရသော အလုပ်မျိုးပေတည်း။

ထိုပြင် ဤးတန်းလျှောက်ခြင်း၊ ကွက်လပ်ဤး ပတ်ပတ်လည်တို့လှည့်၍ ဒုန်းစိုင်းနေသော မြင်းတွေပေါ်မှာ မတတ်တ်ရပ်စီးပြခြင်း၊ ဝက်ဝံတွေကို စက်ဘီးစီးစိုင်းပြခြင်း စသည်တို့ကိုလည်း မြင်ရပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၅ နှစ် လောက်က ရုန်ကုန်သို့ ရှုရားဆပ်ကပ် ကပြတ္တန်းက ကျွန်ုတ် ကြည့်ဖူပါ သည်။ သို့ရာတွင် သည်လောက် အမျိုးမစုပါ။ မောင်ကိုမှာတော့ ပြကွ်းပြကွ်က စုလုပါသည်။

ဆပ်ကပ် လူပျက်တွေကလည်း ပါးစပ်မစေရအောင်ပင် ရယ်နေရပါ သည်။ အချို့စကားလုံးများမှ ဆိုပါယက်ယူနိုင်ယံတွင် ချို့ယွင်းချက်များကို ပြောင် လောင်သွားသည်ဟု စကားပြန်က ပြောပြပေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ကား အသေး စိတ် နားမလည်ပါ။

ည ၁၀ နာရီတွင် ဆပ်ကပ်ဤး၍ ဟိုတယ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြပေသည်။

နေရီရိစာအုပ်တိုက်

ပိုတယ်သို့ရောကတော့ ထမင်းစားခန်းမဆောင်ထဲဝင်၍ ညာ ဘားကြောသည်။ ခန်းမထွေင် ကွဲလည်း ရှိခေါ်လေသည်။ ကွဲကား ညာလိုင်းလိုလို စည်ကားနေ ပါသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ စကားပြန် အဲလက္ခဏုမှာ အကောက်သနာပါသူ ဖြစ်ရာ ထမင်းစားပွဲတွင် မရှိဘဲ ကွဲထဲထဲမှာ ရောက်နေလေသည်။

(၁၂)

ယနေ့နံနက် ဘစီအစဉ်မှာ ဆိုပါယက်စီးပွားရေး အောင်မြင်မှုများ ပြောသိ သွားကြည့်ရန် ဖြစ်လေသည်။ ပြောကွာ အမြတ်မြပွဲ ဖြစ်လေ၏။ ၁၉၅၅ ခု နှစ်ကစ်၍ ပြောကို ဖွင့်လေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ သုံးယောက်အပြင် အမေရိကန် ကိုယ်စားလှယ် လင် မယားနှစ်ယောက်၊ ချိုလီ ကိုယ်စားလှယ် လင်မယားနှစ်ယောက်နှင့် ပိရှိမှ ပါမောက္ခ အဘားကြေးလည်း ပါပါသည်။ မောင်စကို မြောက်ဘက်ဖူးတွင် ရှိပါသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ ဟိုတယ်မှ နာရီဝါက်လောက် မောင်းရလေ၏။

စီးပွားရေးအောင်မြင်မှုပြောကား ကွက်လပ်ကြီးထဲမှာ ဆောက်ထား လေ၏။ ပြောဆိုသောလည်း ပြောနှင့်မတဲ့ ပြတိကိုကြီးတွေနှင့်သာ တူပါသည်။ ကွက်လပ်ထဲတွင် ပြောခန်းမပေါင်း ၁၅ ခု ရှိလေသည်။ ကျောက်ပြောသားများဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားလေသည်။ ခန်းမပေါင်း ၁၅ ခုမှ ဆိုပါယက်ယူနိုင်ရှိ ဆိုပါယက် သမွတ်နိုင်ငံပေါင်း ၁၅ ခု ခုမှ အမျိုးသား ထွက်ကုန်များကို ပြထားလေသည်။ ပြောခန်းမဆောင်မှုများကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာတိုင်းပြည်၏ အမျိုးသား စီသုကာ ဟန်အတိုင်း ဆောက်လုပ်ထားလေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့ကားသည် ဆိုပါယက်ယူနိုင်ယဲ သိပုံပြောခန်းမဆောင်ရှု၊ ရှာ ရပ်လိုက်လေသည်။ ပြခန်းရှုတွင် ဆိုပါယက်တပ်နိုတ် စစ်သားများ၊ စက်ရှုအလုပ်သမားများ၊ စပေါင်းလယ်ယာများမှ လယ်သမားများကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။ သူတို့လည်း ပြောကို လာရောက်ကြည့်ရှုကြခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

နှင်းခဲ့တွေ ဖုံးနေသော ကျောက်ပြောလောကားထစ်တွေပါ့ဘဲ မချော် အောင် သတိထား၍ တက်လာခဲ့ကြသည်။ အပြင်ဘက်မှာ သိပ်အေးပါသည်။ သူညီအောက် ၁၃ ဒီဂရီရကို ရောက်နေပါပြီ။ အထဲသို့ ဝင်လိုက်တော့မှာ နွေးသွား ပါသည်။

နေရာရိစာအုပ်တို့

ပြောခန်းမသို့ ဝင်လျင်ဝင်လိုက်ခြင်း 'ပကာမခန်းမဆောင်' ကို တွေ့ရ¹ လေသည်။ ပကာမခန်းမဆောင်ထဲမှာ ကောက်ဖြူသားဖြင့် လုပ်ထားသော လိန် ရှင်ထဲကြီး ရှိသည်။ ဆိပ်ယက်လှန်စိတ် သိပ်ပညာအောင်မြင်မှုများကို စာရင်းလေားများဖြင့် ဖော်ပြထားသော ကားချုပ်ကြီးများကို လည်းကောင်း၊ ဓာတ်ပုံကြီးများတို့ လည်းကောင်း ချိတ်ဆဲထားလေသည်။

ଜୁଫିଟାର୍ବନ୍ଦ ପକ୍ଷାମର୍ଦ୍ଦିତାରେ ଲୋକରେ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ।
ଫୋର୍ ଯଦିପଲ୍ଲୀ ଆର୍ଦ୍ରମୂଳିକାରେ ପ୍ରିଯତାରେ ଏହିମର୍ଦ୍ଦିତାରେ
ଠିକ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପରିଚାରିତ କରିଛି ।

သိပ္ပါပညာ အောင်မြင်မှုများကို ပြထားသည့်မှာလည်း စုလုပါသည်။ လေဟာပြင် လမ်းကြောင်းထဲသို့ ပင်မဆုံး ပစ်လွှတ်နဲ့သော ပစ္စတန်နှင့် ပုစ်မှား စပ္စတန်နှင့်အတူ လိုက်ပါသွားသော ခွေးမကလေး လိုက်ကာ၏ပုံ၊ လေဟာပြင်လမ်းကြောင်းထဲတွင် လိုက်ပါစဉ် လိုက်ကာ၏ သွားလို့နှင့်၊ နှုတ်ခွဲနှင့်နှင့် တက္က အစာကြော်လက်စေသော အဂီဒါအစိတ်အပိုင်းများ အလုပ်လုပ်ပုံ စသည် တိုကို သရုပ်ဆောင်ရှု ပြသထားပါသည်။ လဖိမာန်သို့ ပစ်လွှတ်လိုက်သော ခုံးပျော် ပုစ်နှင့် စက်ကိရိယာအစိတ်အပိုင်းများကိုလည်း ပြသထားပါသည်။ ဂါဂိရင်နှင့် တီးတော့ပုံတို့ အာကာသလမ်းကြောင်းထဲသို့ လှည့်ပတ်စီးနှင့်နဲ့သော ခုံးပျော်များ၏ ယနှစ်ယားအစိတ်အပိုင်းများ၊ အခြားများ၊ ထိပ်ဖူးများကို လည်းကောင်း လေဟာပြင်လမ်းကြောင်းထဲတွင် ဂါဂိရင်နှင့် တီးတော့ပုံတို့ မှုပါတဲ့ဘာသောက်ကြသော (Food Capsule) အဟာရအေးတော့များကို လည်းကောင်း ပိုင်ယာလက်စက်များကို လည်းကောင်း လေထီး၊ အသက်ကယ်လေ့ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း ပြသထားပါသည်။

သိပ္ပံ့ပညာခန်းမာဆောင်တွင် ပြုပဲတာဝန်ခံ အမျိုးသမီးက ကျွန်တော်တို့ အား ရှင်းလင်းပြောပြုပါသည်။ တာဝန်ခံ အမျိုးသမီးမှာ အက်လိပ်စကား လုပ

သွက်လက်စွာ ပြောပြနိုင်သူပေတည်း။

ပြ့ဗ္ဗာဝန်ခဲ့ အမျိုးသမီးကို နှိမ်ဆက်ပြီးနောက် ဥဇာက်ကစွာတန် ခန်းမဆောင်သို့ မော်တော်ကားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြပြန်သည်။ ပြ့ဗ္ဗာခန်းမဆောင် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုမှာ တော်တော်ဝေးပါသည်။ ဝေးတာကို ခံနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အေးတာကို ခံနိုင်ပါ။ နှင့်ခဲ့တွေထဲမှာ ယက်ကန်ယက်ကန် လျောက်ရင်း သူညောက် ၁၃ ဒီဂရီရကိုရောက်နေသော အအေးကြီးထဲမှာ ကြောကြာမန် နှင့်ပါ။ ထို့ကြောင့် မော်တော်ကားဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြပြုံး ဖြစ်ပါသည်။

ဥဇာက်ကစွာတန် ခန်းမဆောင်မှာလည်း ဥဇာက် အမျိုးသားဟန် ဖြင့် အခိုင်အခိုင် ဆောက်ထားသော ခန်းမဆောင်တွင် ဥဇာက်ကစွာတန် ဆိုပါယက် သမ္မတနိုင်ငံ၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ပုံများကို စိမ်ကိန်းနှစ် အလိုက် ယေားများဖြင့် ပြသထားလေသည်။

နံရွှေ့တွင် လျှပ်စစ်မီးပွင့်များဖြင့် ရှင်လုံးဖော်ထားသော ဥဇာက် သမ္မတနိုင်ငံ၏ မြေပြေားရှိ၏။ ပရောဂျက်များကို ကြော်ပွင့်အနီများဖြင့် ပြထား လေသည်။ ဥဇာက် သမ္မတနိုင်ငံမှာ ဝါအကြီးအကျယ် ထွက်သောနိုင်ငံ ပြစ် သည်။ ဝါအမျိုးအစားများ၊ ယဉ်းစ်ကြီးများ၊ ပိုင်းငင်စက်ကြီးများ၊ ရက်ထည် အမျိုးမျိုး၊ လက်ဖက်ပြောက်၊ စပ်စ်သီး၊ စိုင်အရက် စသည့် စက်နှုန်း လယ်ယာ ထွက်ကုန် ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးကိုလည်း ပြသထားလေသည်။ စုပေါင်းလယ်ယာ တစ်ခု၏ ပုံတူကလေးတစ်ခုလို့လည်း မှန်သေတွာ အပြားကြီးထဲတွင် ပုံသဏ္ဌာန် လုပ်၍ ပြထားလေသည်။

ပြ့ဗ္ဗာခန်းမဆောင် နှစ်ခုကြည်ဗြို့ပြုံးသည်နှင့် နာရီပြန်တစ်ချက် ထို့နေပါ ပြီ။ သို့တိုင်အောင် ပြ့ဗ္ဗာခန်းမဆောင် နှစ်ခုကို အသေးစိတ် ကြည့်ရသည်မဟုတ် ပါ။ အကြေားလျောက်ကြည့်သွားခြင်းသာ ပြစ်ပါသည်။ အသေးစိတ်လေးလာ ချက်၍ ခန်းမဆောင်တစ်ခုကို တစ်ရက်နှစ်ရက်တော့ လေ့လာရလို့မည် ထင် ပါသည်။ နေ့လည် နာရီပြန် တစ်ချက်ထို့နေပြီဖြစ်၍ ကုန်သည် ပြ့ဗ္ဗာခန်းမ ဆောင် ၁၃ ခုကို ကြည့်ချုပ် မရတော့ပါ။

ဥဇာက် ပြ့ဗ္ဗာခန်းမဆောင်မှ ထွက်လာပြီး ပြ့ဗ္ဗာတွင်းကြီးထဲမှ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ပြ့ဗ္ဗာတွင်းမှ ထွက်လာပြီး လမ်းမကြီးပေါ်သို့ မရောက်ဖို့ ဂျွန်တော် တို့ ကားသည် လက်ဘာက်တေးရှိ လမ်းချီးတစ်ခုသို့ ချီးလိုက်လေသည်။

“ကျွန်ုမတို့ ဒဲ စီနီရားမား သွားကြည့်ကြပါမယ်”

စကားပြန် အမျိုးသမီးက နောက်သို့ လူညွှန် ဆိုသည်။

လင်းအဆုံးတွင် ကျွန်ုချုပ်ရှည်ရှည်ဟြားတွေ ဒေါင်လိုက်ထောင်၍ ပေါ်ကာထားသော ခုံခုံးပိုင်းပိုင်း အဆောက်အအုံကို ပြင်ရနေလသည်။ ယင်းမှာ စီနီးရားမားပြသော ချုပ်စေလင်။ ကျွန်ုတော်တို့သည် ကားပေါ်မှုဆင်းကာ မှန် တဲ့ခါးတွေကို တွေ့နိုး ဝင်လိုက်သည်။ ပြီးမှ အတွင်းဝကြိုန်အတိုင်း လျောက်ကာ ဝင်ပေါက်အတိုင်း ရုပ်ရှင်ရှုတဲ့သို့ ဝင်ခဲ့ကြသည်။

ရုပ်ရှင်ရှုတဲ့မှာ ထိုင်ခုံမန္တပါး ကြည့်သူအားလုံး အလယ်ကောင်မှာ သွားစုပြီး မတ်တတ်ရပ်ကြည့်ရပါသည် ရုပ်ရှင်ရှုမှာ အရိုင်းပြစ်ပါသည်။ ရုပ်ရှင် ပိတ်ကားကလည်း အရိုင်းပြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုတော်တို့ ဒေါင်းအထက်ကစျော် ပတ်ပတ်လည်မှုရော့၊ ဒေါင်းပေါ်မှု ရော ရုပ်ရှင်ပိတ်ကားတိုးတွေ ကျက်ထား ပါသည်။ ကျွန်ုတော်တို့ ဝင်ကြည့်ကြသော ရုပ်ရှင်မှာ ကတ်လမ်းရုပ်ရှင်မဟုတ်ပါ။ အေးရောင်စုံ သတင်းကား ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုပိုက်ပြည့်သူများ နွေရာသီ တွင် အနားယူကြုံမှားကို ရှိကိုကူးထားပါသည်။ တကယ်ပြင်ကွဲးသို့ ရောက်နေရသလို ခံစားရပါသည်။ အေးပတ်ပတ်လည် ကမ်းခြေတွင် ရော့ကြသူများ ကို မြင်ရပါသည်။ အပေါ်မေ့ကြည့်လိုက်တော့ တောက်ပြည့်လင်နေသော နွေရာသီ ကောင်းကင်းကို ပြင်ရပါသည်။ သတော်ခုတ်လာသည်ကို ပြုလျင် တကယ့် သတော်ပေါ်ကနေပြီး ရပ်ကြည့်ရသလို ရှုံးတွင် ရေပန်းတွေ ဖွေးခနဲ့ဖွေးခနဲ့ ထသွားပုံကို လည်းကောင်း သတော်ပုံပိုင်းနှင့် ဂယက်တွေ ထားရှုံးတွင် ရွှေ့ကြည့်ရသည်။ ကမ်းစပ်တွင် သစ်ပင်တွေ တို့က်တာ အိမ်ခြေတွေ တရိပ်ရိပ်ကျွန်ုရစ်ခဲ့ကြပုံကို လည်းကောင်း အတိုင်းသား ပြင်ရပါသည်။ နောက်သို့ မျှော်ကြည့်လိုက်လျင်လည်း တော့တော့ သတော် ပြုတ်ခုတ်ခဲ့သည်။ တော်ကို ပြုတ်ခုတ်ခဲ့သည်။ သတော်ပေါ်မှု ကြည့်ရသလို ခံစားရပါသည်။ သည်လို စီနီးရားမားကို ဘယ်တိုင်းပြည်တွေမှာ နှီးသည်ဟုတော် ကျွန်ုတော် မသိပါ။ ကျွန်ုတော်အနှစ်မှု သည်တစ်ပြိုမှု ပြင်းပါသောသည်။

စီနီးရားမားရုံတွင် နာရီဝက်လောက်ကြည့်ပြီး တွက်လာခဲ့ကြတာ ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြလေသည်။ ဟိုတယ်တွင် နွေလယ်စာစားပြီး ခေတ္

အနားယူကြပါသည်။ ညနေ ၃ နာရီတွင် ဥမ်းရထားဘူတာရုံများကို လျှောက် ဖြည့်ကြလေသည်။ လန်းခန်းနှင့် စတော့ဟုမြို့ ဥမ်းရထားကို (Tube)ဟု ခေါ်ပါ သည်။ အမေရိကတွင် (Subway)ဟု ခေါ်ပါသည်။ ငောက်ဂိုဏ်(Metro) ဟု ခေါ်လေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ သုံးပောက်ကို စကား ပြန် အလွန်က ဘော်လဆိပ်းလတ်ရုံနှင့် မျက်စောင်းထိုး ပွတ်ရှုကင်ပန်းမြှုပူရေးက ဥမ်းဘူတာ ရုံကို အရင်ဆုံး ခေါ်သွားလေသည်။

မောင်စကို ဥမ်းဘူတာရုံများမှ စတော့ဟုမြို့ ဥမ်းဘူတာရုံများနှင့် အပြတ်အသတ် ကွာလှုပေါ်။ အမေးအနားမှာ သော်လည်းကောင်း၊ အပြင် အဆင်မှာ သော်လည်းကောင်း၊ အကျယ်အဝန်းမှာ သော်လည်းကောင်း လုံဝ ယူဉ်၍ မရပါ။ မြေအောက်သို့ ဆင်းလိုက်သည်နှင့် ကျောက်ဖြေသား အခင်းနှင့် ကျောက်ဖြေတိုင်းတွေကလည်း ငင်းနေပါသည်။ ရထားလမ်း နှစ်လမ်း အလည်တွင် ဘူတာရုံခရီးသည်နားရန် ခန်းမြှေးများမှာလည်း ခန်းညားလှပါသည်။ မြေအောက်ရောက်နေသည်နှင့် မတူဘဲ နှစ်တော်းကြီး တစ်ခုထဲမှာ ရောက်နေသည်နှင့် တူလေသည်။ ကလေးထောက်ကြီးသားသော မိခင်ပျိုက လက်ဝါးပြင် တွန်းထားဟန် ကြေးရှင်းကြီးတစ်ခုကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ယင်းကြေးရှင်းမှာ မိခင်များ၏ စစ်တားဆီးရေး စိတ်ဓာတ်ကို သရုပ်ဖော်ထား ပိုင်း ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်းတော်တို့သည် နောက်ဘူတာတစ်ခုထို့ ဥမ်းရထားစီးရှုံး လာခဲ့ကြသည်။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အဆင်အပြင် မတူကြပါ။ ဆိုပါသော သမ္မတနိုင်ငံ အတွင်းရှိ လူမြို့များအားလုံး၏ အမြှုံးသား မိသုကာဟန်အလိုက် ဆောက်ထား ကြပါသည်။ ဥမ်းဘူတာထဲမှာ မိုးပဒေသာ ပန်းဆိုင်းကြီးတွေ ထွန်းညီထားပါသည်။ တိုင်းကြီးတွေမှာ ကျောက်ဖြေလိုက်းကြီးတွေ မဟုတ်တော့ဘဲ နှစ်းဖတ် ကျောက် လေးတော်တိုင်းကြီးတွေ ဖြစ်ပါသည်။ နားနေခန်းထိပ်တွင် တူနှင့် ယူဉ်ကို ရှုံးရှုံးရှုံးကို တွေ့ရပါသည်။

သည်ဘူတာမှ နောက်တစ်ဘူတာကိုတော့ ရထားမီးတော့ဘဲ ပြောက် ဥမ်းလမ်းအတိုင်း လျှောက်လာခဲ့ကြပါသည်။ စတော့ဟုမြို့ ဥမ်းဘူတာမှ ပလက်ဖော်အံ့သွေ့ ပြောလျှင်လျှောက်စရာလမ်း မရှိတော့ပါ။ ရထားလမ်း

သာ ကျွန်ပါတော့သည်။ မော်စုံ ဥမင်ဘူတာမှားမှာ တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ပြတ်လမ်း
မှ ခြေလျင်လျောက်၍လည်း ရလေသည်။ ဓာတ်လျောကားကြီးမှားဖြင့် အထက်
တက်လိုက် အောက်ဆင်းလိုက်လုပ်ပြီး ခြေလျင်နည်းနည်း လျောက်လိုက်လျင်
နောက်တစ်ဘူတာကို ရောက်သွားပြန်ပါသည်။ သည်ဘူတာမှာ ယဉ်ကရီးနှီး
အမျိုးသား ပိဿာကာဟန်အတိုင်း ဆောက်လုပ်ထားသည်ဟု ဆိုပါသည်။ လေးငါး
ဘူတာလောက် လျောက်ကြပြီးမှ ကျွန်တော်တို့သည် နို့က စီးလာခဲ့သော
ဘူတာကို ဥမင်ရထားဖြင့် ပြန်လည်ခဲ့ကြပြီး အပေါ်သို့ တက်လာခဲ့ကြလေ
သည်။ အပြင်ဘာက်တွင် ကြော်ဗြာမနေ့နိုင်ဘဲ ပလက်ဖောင်းသေးတွင် ရုပ်ထား
သည့် မော်တော်ကားထဲသို့ ခံပါသုတေသန ဝင်ထိုင်လိုက်ရသည်။

လိုတယ်ရောက်၍ ခေတ္တနားပြီး ၆ နာရီခွဲသည်နှင့် ကုတ်အကျိုးတွေ
သယ်ပိုးကာ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းခဲ့ကြပြန်သည်။ ကျွန်တော်ကား ကုတ်အကျိုး
ကြီးတွေ ဝတ်ရ ချွောက်ရ သယ်ပိုးရသည်ကို စိတ်ပျက်လုပါပြီး တစ်နေရာသို့ သွား
မည်ဆိုလျှင် ကုတ်အကျိုးကြီးတွေကို ဝတ်ပြန်သည်။ ရောက်၍ အခန်းထဲဝင်
မည် ဆိုလျှင် ချွောက်ပြန်သည်။ ပြန်ခဲ့နီးတွင် တစ်ခါ ဝတ်ပြန်သည်။ သို့ရာတွင်
မဝတ်၍လည်း မရပါ။ သည်လောက် ဝတ်ဝါးဘေးတောင်မှ အေးချင်ပါသေးသည်။

၆ နာရီခွဲတွင် ကျော်တံ့တားရှင်ဘွက် (Stone Bridge) အနီး၌
ကွွန်ဆပ်(Conceret) ခန်းမသို့ သွားကြပါသည်။ ၈၁တ်ရုံမှာ တော်တော်
ခမ်းနားပါသည်။ ၈၁တ်ရုံထဲဝင်လိုက်သည်နှင့် ကုတ်အကျိုးကြီးတွေကို တစ်နေရာ
မှာ သွားချွောက်၍ နံပါတ်ပြားကလေးယူပြီး ၉၁တ်ရုံထဲ ဝင်ခဲ့ကြပါသည်။ တချို့
အမျိုးသမီးများမှာ အပေါ်ကထပ်၍ ဝတ်လာသည့် နှင့်ကာဖိနပ်ကြီးတွေကိုပါ
အပ်ထားကြပါသည်။ အပေါ်က ကုတ်အကျိုးတွေကို ချွောက်လိုက်တော့မှ အမျိုးသမီး
များ၏ ဆင်ယင်ထဲဖွံ့ဖြိုးစုံလိုက် အကဲခတ်၍ ပါတော့သည်။ ကုတ်အကျိုး ဝတ်ထား
တုန်းကတော့ ကုတ်အကျိုးမည်းမည်းကိုသာ မြင်ရ၍ သိပ်မခြားလှပါ။ အကျိုး
ကြီးတွေကို ချွောက်၍ အတ်ရုံထဲဝင်ကြတော့မှ သစ်သစ်လွှင်လွှင် တော်တော်
ပဲ ဝတ်လာထားသည်ကို ပြင်လပါသည်။

“အရင်တစ်ခါ ကျွန်တော် လာတုန်းက ရရှားအမျိုးသမီးတွေဟာ
အဝင်အာစား ဒီလောက် မဝင်ကြဘူး။ ဝတ်ရင်လည်း အရောင်မျိုင်းမို့င်းတွေ
ချဉ်းပဲ ဝတ်တတ်ကြတယ်။ ခုတော့ အရောင်လွှင်လွှင်ကလေးတွေ ဂါဝန်လှလှ

ကလေးတွေကို တော်တော် ဝတ်ကြတယ်”

အသွေးအရောင် ပါရရှု ကိုတာရာက မှတ်ချက်ချလေသည်။

“ဒါ ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်ရဲ့ အောင်မြင်မှုကို ပြတဲ့ လက္ခဏာ ပေါ့ပြု”

ကျွန်တော်က လုမ်းခပြာလိုက်ပါသည်။ ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယံသည် ဂုဏ် ပိမိကိန်းအရ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့် ကဏ္ဍရှေ့ခြောက် ဆိုရှယ်လစ် လူနေမှုအဆင့်အတန်းသည် အမေရိကန် လူနေမှုစနစ် ထက် များမကြာဖို့ သာလွန်သွားရမည်ဟု ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေ၏။

“ဟူတ်တယ်... ဆိုရှယ်လစ် လူနေမှုစနစ်ကြီးဟာ သိပ်နိုင်နေပြီ”

ကိုတာရာက ဆိုလေသည်။ မှန်ပါသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကြီးကို ဘယ်နယ်ချွဲသမားက ဖျက်ဖျက် ပျက်တော့မည် မဟုတ်ပါ။ ဖျက်စိုးအခြေအနေ တွေ ဖုန်တီးခွွဲရအောင်လည်း ကွဲပွဲပြည့်သူများကလည်း ခွင့်ပြုကြတော့မည် မဟုတ်ပါ။ ခေတ်နောက်ကျလွှာသော ပဒေသရာန် ရှုရားပြည်ကြီးကို နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်အတွင်း ထိုင်တန်း စက်မှုလက်မှု နိုင်ငံကြီးတစ်နိုင်းအဖြစ် ရောက်လာ အောင် လုပ်ရေးမှာ မလွယ်ကူပါ။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်မှာအပ် အခြားမည်သည့် စနစ်ကမှ သည်လို အခြေရောက်အောင် လုပ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။

၉၈ရုံအတွင်းအပြင်မှာ ခမ်းနားလှပါသည်။ ခုတွေကို ကတ္တိပါအနီး ပြောတွေ အုပ်ထားပါသည်။ ဘေးပတ်ပတ်လည် အထက်တွင် ပွဲကြည့်ဆောင် ၅ ထပ် လောက် ရှိပါမည်။ သည်အထပ်များမှာ ဝင်ကြေးနည်းနည်းသာ ပေးရ လေသည်။ ပွဲကြည့်ဆောင် ဝရန်တာများကို ရွှေရောင်တွေပိန်းနေအောင် သုတေသားလေသည်။

မီးပဒေသာတွေကလည်း တထိန်ထိန် ဝေနေပါသည်။ မီးတွေအားလုံး နှုတ်လိုက်ပြီးနောက် ကောင်ခေါ်ကို စတင်ပြုလေသည်။ ကောင်ဆပ်မှာ အစီအစဉ် တိုကော်လေးတွေ အများပြုပါ၏။ ချိုက်ကော့စတိုင်း တေးဂါတာ တစ်ယောက်ချင်း အဆို၊ ဘဲလေး စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။

စတင်ပြုသည်နှင့် ၉၈ရုံတို့အားလုံးကို ပိတ်လိုက်လေသည်။ အဝင် အထွက် လုံးဝ မရှိရရတော့ပါ။ နှစ်မီန်လောက် နောက်ကျလွှာင်လည်း ရုံအောင့် များက တံခါးဖွင့်မပေးကြတော့ပေါ်။ အားလပ်ချိန် ရုံပေါ်ကိုတွေ ဖွင့်လိုက်တော့မှ

ଦିନ ଝଣ୍ଡା ପ୍ରିଲେ ତୋ ? ସବ୍ବ ॥ ଅର୍ଥ ଶ୍ରୀ ମୁହାଲଦ୍ଦିନ : ଆ ସ୍ଵାଃ ଆଲା ମଣ୍ଣି ରଣ୍ଟେ ? ପି ॥
ତ୍ରୈ କ୍ରୂରାଙ୍କ ଅର୍ଥ ଗପ୍ରିଦେଖାଣ୍ଟି : ରୂପ ଛି ତିର୍ଯ୍ୟକ ମରିପାରିବୁ ଏହାରେ ଯଦିକିର
ଦିନ ଲିଙ୍କ ଫୁରିଲିଙ୍କ ଲଦିପରିଦିନ : ଘୁମାନ୍ତି ମରିପାରିବୁ ଏହାରେ ଯଦିକିର
ଦିନ ଉଚ୍ଛ୍ଵାସିନ୍ଦରିଳେ ସବ୍ବ ॥

(۲۲)

ယနေ့နံက်ဘတ္တာပြီ ကရင်မလင်သို့ တွေ့လာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ မောင်တော်ကဗျာသည် ရင်ပြင်နိုက် ဖြတ်၍ မောင်းလာခဲ့သည်။ ရင်ပြင်နိုက်အဆုံးတွင် လိုန်င်းကို မူမှန်စိုက်လုပ်းကောင်း၊ ကွန်မြှော်စိုက်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၏ သရွေ့ပြော်လွှာများကို လည်းကောင်း တွေ့ရလေ၏။ အပြင်ဘက်မှ လျှော့ကြည့်လိုက်လျှင် ဝန်ကြီးများ ကောင်စိရိရဲ့ထိုင်သည့် အဆောက်အအုံ ပါဝါကြီးကိုလည်း မြင်ရပါသည်။ ကွန်တော်က ကရင်မလင်ထဲတွင် ကွန်မြှော်စိုက်ပါတီ ၂၂ ကြိမ်းမြှောက် ကွန့်ကရိုက်ရောက် ကျင်းပရာ ခန်းမဆောင်ကြီးကို သွားကြည့်လိုပါသည်။ သို့ရာတွင် သည်တုန်းက ပညာရေးနှင့် သမိုင်းပါရဂုဏ်များ၏ ကွန်ဖရင့်တစ်ခု ကျေးမာရေး၏ ကြည်ခွင့်မရေးပါ။

ଗାଣ୍ଡମଲଦ୍ଵୀଷ୍ଟିତେଇବେଳୁଣ ହେରିବେନାକାଃ ଗ୍ରୀ ବ୍ରଦ୍ଧିତ୍ତପ୍ରି କାଃ ପୌତ୍ର
ମୁହଂଃ କ୍ରିଲେଲବ୍ୟନ୍ତି । କାଃ ପୌତ୍ରମୁହଂ ଲିଙ୍ଗରବ୍ୟନ୍ତିକ୍ରିତି ଆଜେବେଳୁଣ ମାତ୍ରମୁହା ମାତ୍ରମର୍ଦ୍ଦି
କ୍ରିତିକେବେଳୁଣ ପ୍ରିତିକେଯନ୍ତିଲୁପିବ୍ୟନ୍ତି । ହେରିଦିନେହେବନ୍ତିବ୍ୟନ୍ତି ଏହିପ୍ରିତିକୁ
ଫେଲିବ୍ୟନ୍ତି ମନ୍ତ୍ରକର ସ୍ଵର୍ଗବେଳୁଣ ଏହି କିରିଷିମ୍ବୁବା କ୍ଷେତ୍ରବ୍ୟନ୍ତିଲୁପି
ଯକେନ୍ତି ସ୍ଵର୍ଗବେଳୁଣ ଆଜେକାର ଏ କିରିବି ରେବାକର ଫେଲିବ୍ୟନ୍ତି । କ୍ରିଦ୍ଵ୍ୟନ୍ତିତେବୁଗଲାଲ୍ୟନ୍ତି
ତତ୍ପ୍ରତ୍ଯେ କ୍ରିତିବେଳୁଣ ଏହିବ୍ୟନ୍ତି । ଗୁଣ୍ଠିତର୍ଯ୍ୟ ଆଶୀର୍ବଦିତେବୁଗଲାଲ୍ୟନ୍ତି

လွှမ်းစရာကို မတွေ့ဘန်း မျက်လုံးထက် မျက်ရည်တွေ စီးကျလာသည်။ နှာခေါင်းတွေ ထုံကျပ်နဲ့ရလာကာ နှာရည်တွေ တရာ့ခဲ့ကျလာလေသည်။

ပါတိုင်းတော့ သည်လောက်တေားမှန်း မထိပါ။ ကားပေါ်ကဆင်းပြီး အဆောက် အအုံထဲ ဝင်လိုက်သည့် အချိန်ကလေးသာ နှိမ်ပါသည်။ အတက်နှင့် အဆင်းတွင် သာ အအေးဓာတ်ကို ခံလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတော့ ကရင်မလင်နှင်း တွင်းက ဂွက်လပ်ကြီးထဲကို ဖြုတ်ပြီး ၃ ယာလုံးလောက် လျှောက်နေခြင်း ဖြစ်၍ ပိုလို အေးပါသည်။ သည်အကြောင်းသည် မောင်စကိုတွင် ပထမအကြိမ် ခြေလျှင် လျှောက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းတော်ကား မောင်စကို ဆောင်းကို တစ်ချက် တည်း လန်၍ ခွားလေသည်။

ကျွန်းတော်တို့ သုံးယောက်စလုံး မျက်နှာကလေးတွေ နှိုင်ရကာ မျက်ရည်တွေ တရာ့ခွဲ့နဲ့ နာရည်တွေ တရာ့ခွဲ့ ဖြစ်နေလေသည်။

ကျွန်းတော်တို့သည် (Assumption Hall) ခေါ် ဘိသိက်ခံသည် ခန်းမဆောင်ကြီးဆီသို့ လျှောက်လာခဲ့ကြသည်။ ဘိသိက်ခံသည့် ခန်းမဆောင် အနီးမှာ နာမည်ကျော် ခေါင်းလောင်းကြီး ရှိလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ဆီက မင်ကွန်းခေါင်းလောင်းလောက်တော့ မဖြုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် မင်ကွန်းခေါင်းလောင်း ပြီးလျင် ကဗ္ဗာတွင် အကြောင်းဆုံး ခေါင်းလောင်း ဖြစ်လေသည်။ ခေါင်းလောင်းကြီးကို ခဏာကြည့်ကြပြီးမှ ဘိသိက်ဆောင်ထဲသို့ ဝင်ခဲ့သည်။ အထဲရောက်တော့မှ အာပူဇွဲကြောင့် နေ့သွားလေသည်။ ခန်းမဆောင်ထဲတွင် အိုင်ကွန်းရုပ်ထမားကို တွေ့ရသည်။ အဘုရင်များ၏ အလောင်းများကိုလည်း ကြေးသေတ္တာကြီးများ ဖြင့် ဖြင့်ထားသည်။ ယင်းခန်းမဆောင်မှာ မင်းခိုးမင်းနားဖြင့် ဘိသိက်သွေး သော အဆောင် မဟုတ်ပါ။ ဘာသာရေးအရ ဘိသိက်သွေးသော အဆောင် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်းထဲမှာ မီးမြှိုင်မိုင် ထွန်းထားပါသည်။ နံရံတွင် ရေ့ခြစ်ထားသော အိုင်ကွန်းရုပ်ကြီးများနှင့် အလောင်းထည့်သော ကြေးသေတ္တာကြီးများကြောင့် စွဲနားခန်းဝဲ့ရွှေ့တွေက ရှုံးဟောင်း ရဲ့ပိုက်ကြီးတွေ့က ကျောက်ရှုတွေထဲ ရောက် နေသလို ထင်ရေးလေသည်။

“ဟောဒါက ပိတာဘုရင်ကြီးရဲ့ အလောင်းသေတ္တာ”

စကားပြန် အဲလက်စက ဆိုလေသည်။

ပိတာဘုရင်ကြီးမှာ ရုရှားအဘုရင် နှင်းဆက်တွင် ထင်ရှားသော ဘုရင်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်လေသည်။ သက်ကိုးဆုံးပေါ် ပဒေသရာဇ် စနစ်အောက်တွင်

နေရာရိစာအုပ်တို့ကို

ဆင်းရဲကျပ်တည်လှသော ပြည်သူများအတွက် ပြုပြင်ရေးတွေကို လုပ်ခဲ့သူ တစ်ဦး ဖြစ်လေသည်။ လယ်သမားတွေအတွက် ကျော်းတွေ တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ခေတ်စီ စစ်တပ် တွေကို တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည်။ အနုပညာကို အားပေးပြုစုံခဲ့သည်။ မင်းတုန်း မင်းကြီးလို ပြုပြင်ရေးသမား ဘုရင်တစ်ပါး ပြုစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ပိတာ ဘုရင်ကြီး၏ ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း ရှာရှားလယ်သမားများ ရှာရှား ပြည်သူများ၏ မြေယာနှင့် ပေါင်မှန် ပြသာနာကို မပြုရှုံးနိုင်ခဲ့ပါ။

အလိုရမှုက်ကြီးသူ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သူ အပျော်အပါးအားကြီးသူ ဟု သိ သမိုင်းတွင် နာမည်ကြီးသော ကက်သရင်း ဘုရင်မကြီးအလောင်းကို လည်း သည်ခန်းမဆောင်ထဲမှာပင် မြှုပ်နှံခဲ့လေသည်။ ဘဇ္ဇာ ခု အောက်တိုဘာ တော်လုန်ရေးအပြီးတွင် ထွက်ပြုးရောင်း အသတ်ခံရသည့် နိဂုံလတ် အဘုရင်၏ အလောင်းမှုလွှဲ၍ ကျွန်ုံအဘုရင်များ၏ အလောင်းများအားလုံးကို သည်ခန်းမ ထဲမှာပင် မြှုပ်နှံထားလေသည်။

သည်ခန်းမဆောင်ကထွက်ပြီး (Armoury Chamber) ဟု ခေါ် သော လက်နက်တိုက်ကို သွားကြည့်ကြလေသည်။ လက်နက်တိုက်မှာ အတော် ကျယ်ပါသည်။ ယခုတော့ ပြတိကိုကြီး လုပ်ထားလေသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်ကမှ ဖွင့်တိုက်ခြင်း ဖြစ်လေ၏။ လက်နက်တိုက်အောက်ထပ် အပေါက်ဝက် ဆန်ခါ ကြီးများထဲတွင် ဘဲခြေထောက်တွေလို အဝတ်ဖိနပ် ပြားပြားကြီးတွေ တောင်လို ပုံထားလေသည်။ ကျွန်ုံတော်တို့ ဖိနပ်တွေပေါ်မှာ သည်ဖိနပ်တွေကို ကောက်၍ စွဲပိုလေသည်။ အပေါ်ထပ်ပြတိက်ထဲတွင် ပေရေခြင်း မရှိအောင် ပြလုပ်ထား သည့် အစီအမံပေတည်း။

မဟောဂနိုရောင်ဝင်၍ အရောင်တဖိတ်ဖိတ် ထွက်နေသော လျေကား ကြီးတစ်လျောက်တွင် ကော်လောနီကြီးတွေ ခင်းထားလေသည်။ ပြတိက်မှုဗာ ကျွန်ုံတော်တို့ကို ဆီးကြီးကာ လက်နက်တိုက်ထဲသို့ ခေါ်သွားသည်။ အပေါ် ထပ် ပထမအခန်းမှာ လက်နက်တွေကို မှန်ဘီရိုကြီးများနှင့် ပြထားလေသည်။ အဘုရင်များ သုံးစွဲသော သေနတ်အမျိုးမျိုး၊ ဓမ္မားအမျိုးမျိုး၊ လှုအမျိုးမျိုး၊ သံချုပ် အကြိုအမျိုးမျိုး၊ တို့ကို မှန်ဘီရိုကြီးတွေနှင့် ပြထားလေသည်။ သံချုပ်အကြိုများ နှင့် ဓမ္မားမှာ ၁၃ ရာစုံနှင့် ၁၄ ရာစုံနှင့်များက အသုံးအဆောင်များ ဖြစ်လ

သည်၊ လက်နက်တိုက်၏ နောက်တစ်ခန်းမှာ အဘုရင်များ၏ အသုံးအဆောင်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းထိုကား သမ္မာကျမ်းတဲ့များနှင့် ပန်းကန်ခွက်ယောက်များ ဝတ်ရှုများ ဖြစ်လေသည်။ အဘုရင် အခက်ဆက်က ကိုင်ခဲ့ကြသော သမ္မာကျမ်းတဲ့များ၊ လက်သောင်ပလ္ဗာရသော ကျမ်းဘာအုပ်များကို တွေ့ရပေး၏၊ ကျမ်းတဲ့အုပ်ဆီသော်လည်း မည်ကာမလွှာ မဟုတ်ပါ။ စာအုပ်အဖူးတွေမှာ နှုန်းလက်မလောက်ထူးသော ရွှေပြားကြီးတွေ ခပ်ထားပြီး ရွှေပြားကြီးတွေပေါ်မှာ စိန်လုံးကြီးတွေ အလုံးလိုက်စိတားပါသည်။ စိန်စီ သမ္မာကျမ်းတဲ့ ပလ္ဗာမြားစီ သမ္မာကျမ်းတဲ့ နိုလာစီ သမ္မာကျမ်းတဲ့ ပုံပစ်စီ သမ္မာကျမ်းတဲ့ ကျောက်မျက်ရွှေတွေ တွေ့၍ စိတားသော သမ္မာကျမ်းတဲ့ ထိုပြင် ကျွန်တော် အမျိုးအမည် မသိသော ကျောက်မျက်ရွောနာတွေ စီထားသည့် သမ္မာကျမ်းတဲ့တွေကို တွေ့ရလေသည်။ ကျွန်တော်ကား အရောင်တစိတ်ဖိတ်တော်နေသော ကျောက်မျက်ရွှေများကို ကြည့်၍သာ နေရသော်လည်း ကျောက်မျက်ရွှေတွေလို့ မမှတ်ထင်ပါ။ အဘုရင် ခေတ်က ပြည်သူများ၏ မျက်ရည်ပေါ်တွေ ဟုသာ ထင်မိပါသည်။

သမ္မာကျမ်းတဲ့တွေထားသည့် အခန်းကိုလွန်လျှင် ပန်းကန်ခွက်ယောက် တွေ ထားသည့် အခန်းသို့ ရောက်ပြုစွဲသည်။ ကြောပန်းကန်စုံ၊ ရွှေပန်းကန်စုံ ပယင်းပန်းကန်စုံ စသည်များကို ပုံစံအမျိုးမျိုး၊ လက်ရာအမျိုးမျိုးတို့ပြင့် တွေ့ရလေသည်။

“ဟောဒါ ကက်သရင်း ဘုရင်မကြီးခဲ့ ပစ္စည်းတွေပဲ”

ပြတိက်များက ဘီရိုက်စုံထဲတွင် တလာက်လက် တော်နေသည်။ ရွှေခွက်များကို ပြုသလေသည်။ နည်းသည် ရွှေခွက်တွေ မဟုတ်ပါ။ သည်ရွှေခွက်များကို ကက်သရင်းဘုရင်မ၏ တိတ်တိတ်ပုန်းရည်းတဲ့ အောက်လေ့ ဆီသူက လောင်းကတော်ပစ်၍ ရှုံးသော ပစ္စည်းများဟု ဆိုလေသည်။ ကက်သရင်းဘုရင်မကား တိတ်တိတ်ပုန်းအချို့ခုံန်း ဖွင့်သည့်ကိုစွာများတွင် နာမည်ပြီးသူ ဖြစ်လေပါ။ ရုပ်ချောချော နှင့်တွင်းသားကိုတွေ့လွှင် တော်ကောက်၍ ပြုဖျော်စိုင်းတတ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ သို့ရာတွင် တော်ကောက်ပြင်းခဲ့ရသော နှစ်းတွင်းသားကိုလုပ်ပျိုကား မသက်သာလွပါ။ ကက်သရင်း၏ အလိုအနွှကို ပြည့်ပြီး နံနက်မိုးသောက်သည်နှင့် ပါးစပ်ပိတ်လိုက်သည်သော်ဖြင့် အသတ်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ညတွင် နတ်ပြည်များစီး နံနက်လင်းသည်နှင့် သေတွင်းသို့ ဆင်းရသူပေတည်း။

နောက်တစ်ခန်းမှာ အဘုရင်က ခန့်သော သာသနာပိုင်ကြီးများ၏ ဝတ်ရုံကြီးတွေမှာလည်း ရွှေအနားပတ်ကြီးတွေနှင့် ဖြစ်ပါသည်။ စိန်တွေ၊ ကော်မျက်ရတနာတွေကိုလည်း စီခြေထားလိုက်ပါသေးသည်။ သည်အခန်းမှာ အဘုရင်နှင့် သာသနာပိုင်တွေ ပေါင်းပြီး ပြည်သူတွေကို နှစ်စက်သတ်ဖြတ် ကြုံပိုက် ပြောပြနေသလို ထင်ရလေသည်။ သာသနာပိုင်ကြီးများသည် အဘုရင်အတွက် လူတွေကို ဘာသာရေးနှင့် မိုင်းတိုက်ပြီး အဘုရင်တွေကလည်း သာသနာပိုင်ကြီးတွေကို လယ်မြေတွေ မြှေ့ရာတွေ အပိုင်းဟေးပေးပြီး ခီးမြှောက်ထားကြုံပိုက် ပြုကျွန်း အရောင်းအဝယ်လုပ်ကြုံပုံတွေ ကို ထင်မြင်လာစေသည်။

ရှရားအဘုရင်သည် အကြီးဆုံးသော ပဒေသရာဇ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ အဘုရင်၏ ခွွဲတော်ပြောက်သော်းများတော်ပေါင်တို့သည် မြေခက ၁၉ သန်းလောက်ကို ပိုင်ကြသူများ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၈ ရာစွဲ ကုန်ခါနီတွင်မူ ရှရား ပဒေသရာဇ်များသည် ရှရားပြည် လယ်မြေကေပေါင်း ၂၇၄ သန်းအနက် ကေပေါင်း ၁၉၃ သန်းကို ပိုင်ဆိုင်နေကြလေသည်။ ထိုကြောင့် ၁၉ ရာစွဲနှစ်အစတွင် လယ်သမားပုန်ကန်မှုကြီးများ အများအပြွေး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ လယ်သမားပုန်ကန်မှုများကြောင့် ရှရားအလုပ်သည် ၁၆၀၁ ခုနှစ်တွင် မြေကျွန်းစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ရပါသည်။ အဘုရင်၏ဘုန်းများသို့ ချုံးချင်းကောင်း ချုံးမည် ဖြစ်သော်လည်း ပြည်သူ၏ ဘုန်းတန်ခိုးက ကြိုးလာသောအခါတွင် သူ့ဘုန်းသည် မိုးလို မချုံးချင် တော့ပါ။

နောက်တစ်ခန်းကား မြင်းစီး ချုပ်ဝတ်တန်ဆာများထားသည့် အခန်းဖြစ်၏။ သည်အခန်းထဲမှာလည်း အဘုရင် မင်းညီမင်းသား အဆက်ဆက်၏ မြင်းစီး ချုပ်ဝတ်တန်ဆာများ၊ ကုန်ခီးများ၊ ပန်းပွားများ၊ နှင်တံ့များကို ပြထားလေသည်။ အားလုံးလိုလို ရွှေတွေ စိန်တွေ၊ ကော်မျက်ရတနာတွေ စိခြုံထားကြပေသည်။ ကျွန်းတော်ကား ဘာမျှ အုံ့ကြတော့ပါ။ ဘုရင်ပုဆိုး ပို့ချဉ်ပဲဆိုသလို အဘုရင်များ၏ အသုံးအဆောင်များသည် ရွှေတွေ စိန်တွေ၊ ကော်မျက်ရတနာတွေ စိခြုံထားသည်။

“ဒါကတော့ ရွှေလည်း မဟုတ်ဘူး၊ စိန်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ ကော်မျက်ရတနာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာနဲ့ လုပ်ထားတာလဲ”

နောက်တော်တိုက်

ကျွန်တော်က မှန်ဘိရိပြီးထဲက ခပ်စိမ်းဆမ်း သဏ္ဌာန်ရှိ မြင်းကုန်းနှီး တစ်ခုကို ထောက်ပြေ၍ မေးလိုက်သည်။ ပြတိက်မှုံးက ပြီးကာ . . .

“ဟူတ်တယ်။ သူက စိန်တွေ၊ ရွှေတွေနဲ့ လုပ်ထားတာ မဟုတ်ဘူး။ ကြော်တူဇ္ဈေး အမွေးတွေနဲ့ လုပ်ထားတဲ့ ကုန်းနှီး”

ကုန်းနှီးမှာ ကြော်တူဇ္ဈေး အကောင် ၅၀၀ မှ အမွေးများဖြင့် လုပ်ထား လေသည်။ အာာရှင်များသည် ဒိမ်ခံသည့်နေရာတွင် လူတွေ့၏ အသေးအသား တွေ့ကို အရင်တည်လုပ်ပက ငါ်ကလေးများ၏ အမွေးများကိုပင် မချေနိပါ။

သည်အခန်းပြီးလျှင် သရဖူတွေတယ်ရာအခန်းသို့ ဝင်ကြည့်ကြပြန် သည်။ သရဖူတွေမှာလည်း ရွှေသရဖူတွေ ဖြစ်၍၊ စိန်တွေ၊ ပတ္တုမြားတွေ စိတား ပါသည်။ အာာရှင်အဆက်ဆက် ဆောင်းခဲ့ကြသော သရဖူများ၊ လက်ဆောင် ပဏ္ဍာရသော သရဖူများ စသဖြင့် စုလောင်လှပေ၏။ သည်လောက်များပြားလှ သော စိန်တွေ၊ ရွှေတွေကိုချည်း မြင်နေရန်များလတ်သော် ဒြီးငွေး၍၍ပင် လာ လေသည်။ အာာရှင်၏ ဂုံပမ်း၊ ဂုံချင်းစနစ်ကို ပိုလို စွဲရှာလာလေသည်။

ထိုနောက် တစ်ခန်းကို လာခဲ့ပြန်သည်။ နောက်တစ်ခန်းမှာ ရာဇ်လျှင် တွေထားသည့်အခန်း ဖြစ်၏။ ရာဇ်လျှင်တွေမှာက ပို၍ ဆုံးပါသေးသည်။ ရွှေပြားကြီးတွေပမ်းပြီး စိန်တွေ စိတားပါသည်။ ဘုရင်မှင်း အဆက်ဆက်တို့သည် ပြည်သူတို့၏ ခွေးဖြင့် သွေးနှင့်လုပ်ခဲ့သော ရာဇ်လျှင်ကို ဖ်ခုထိုင်ခဲ့ကြသည် တကား . . .”

နောက်တစ်ခန်းမှာ ဘီရိုလှည်းများထားရာ ဖြစ်သည်။ ဘီရိုလှည်း ကြီးတွေ အစိုး ရုဝေ ရှိ ရှိလိမ့်လည် ထင်ပါသည်။

“ဟောဒါက အိုင်ပင်ဘုရင်ကြီးရဲ့ ဘီရိုလှည်း၊ ဟောဒါက အလက် ခန်းရဲ့ ဘုရင်ကြီး စီးတဲ့လှည်း”

ပြတိက်မှုံးက လက်ထဲက ကြိမ်တုတ်ကလေးဖြင့် ဉာဏ်၍ ပြနေသည်။ ၁၅ ရာစုနှစ်တိုးက ပြီတိန်မှ လက်ဆောင်ပေးသော ဘီရိုလှည်း၊ ပိုလန်က လက်ဆောင်ပေးသော ဘီရိုလှည်း၊ ၁၇၃၉ ခုနှစ်တွင် အန်းဘုရင်မကြီးအား လက်ဆောင်ပေးသော ဘီရိုလှည်း၊ ၁၈ ရာစုနှစ်တွင် ပြီတိန်က လက်ဆောင်ပေး သော ဘီရိုလှည်း၊ ၁၇၄၁ ခုနှစ်တွင် ဂုတ်ယ ကက်သရင်း ဘုရင်မကြီးကို ဉာဏ်ပြေးနိယားမှ ပဏ္ဍာဆက်သသော ဘီရိုလှည်း စသဖြင့် စုလောင်လှပါသည်။

နေရိရိဘုရားဘုရား

ကက်သရင်းဘုရင်မြို့၏ လူညီးမှာ မြင်း ၂၄ ကောင် ကရသော ဘီရိုလှည်း
ကြီး ဖြစ်လေသည်။ ဘီရိုလှည်းအားလုံးတွင် ရွှေတွေ ပိန်းနေပါသည်။

ဘီရိုလှည်းတွေ အာခန်းကိုလွန်ပြီး ဘုရင်တွေ မင်းညီမင်းသား အဝတ်
အစားထားသည့် ခြေခြားသို့ ရောက်ကြသည်။ အဘုရင်အဆက်ဆက်က ဝတ်
ဆင့်ခဲ့ကြသော အဝတ်အစားများ၊ ဘုရင်မှား၏ ကိုယ်ပိုင်အဝတ်အထည်များကို
တွေ့ရလေသည်။ ပုံအမျိုးမျိုး၊ အသားအမျိုးမျိုး၊ အသွေးအမျိုးမျိုး ရှိပေသည်။
အရပ် ၆ ပေကော်မြင့်သော ပိတ္တဘုရင်ကြီး၏ အဝတ်အစားများကိုလည်း
တွေ့ရသည်။ ပိတ္တဘုရင်၏ သမီးတော် အယ်လီလာက် ဘုရင်မှား၏ အဝတ်
အစားများကလည်း များလှပါသည်။ အယ်လီလာက် ဘုရင်မြို့၏ ဝတ်ရုံတော်
များမှာ အဝတ်အစား အစုံပေါင်း ၁၃၀၀၀ ကျွန်ရှစ်ခုသည်ဟု ပြဋိကိမ္မာက
ပြောပြေလေသည်။

သို့ဖြင့် တစ်မနက်လုံး ကရင်မလင်နှင့်တော်ထဲမှာ အချိန်ကုန်ကြလေ
သည်။ နာရီပြန်တစ်ချက်ထိုးသဖြင့် ကရင်မလင်နှင့်တော် ကျောဘက်မှုဝိမှု
ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်တော်တိုကားသည် အနောက်ဘက်မှုခဲ့တွင် အဆင်သင့်
စောင့်နေသည်ကို တွေ့ရလေ၏။

ကူးပြွဲ ဟိုတယ်သို့ပြန်လာခဲ့ကြဖြီး နေလေည်တာစားကာ တရောတမေ့
အိပ်ကြသည်။ ဒဂိုဏ်တာရာကား စစ်ရားတို့ခေါက်ချိ နေလေသည်။ ကျွန်တော်
ကား နှင့်တော်ထဲတွင် တစ်မနက်လုံး တစ်လျှောက်လျောက် လုပ်ခဲ့ရသဖြင့်
ခြေထောက်တွေ တောင့်နေသည်။ အအေးအစံကလည်း ပြုးထန်လှသည်။
ထို့ကြောင့် မောမောအေးအေးဖြင့် ပစ်လဲလိုက်ရာ ချက်ခြင်း အိပ်ပျော်သွားလေ
သည်။

ကိုတာရာက ကျွန်တော်ကို လာနိုးသောအခါတွင် နာရီပြန် နှစ်ခုက်
ခဲ့ပါတော့မည်။ ထို့ကြောင့် အိပ်ရာက လူးလဲထကာ အဝတ်အစားလဲပြီး
အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ မစွာတာအလက္ခဏုကို အဆင်သင့် တွေ့ရ
လေသည်။ ဆရာတီအောင်လှုကို ဖုန်းဆက်ခေါ်ပြီး ရောက်လာသည်နှင့် တော်
လှန်ရောပြတိက်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

တော်လှန်ရေးပြတိက်မှာ ဂေါ်ကိုလမ်းမကြီးပေါ်တွင် ရှိပေသည်။
၁၉၁၇ ခု၊ အောက်တိုဘာလ တော်လှန်ရေးကြီး မတိုင်ပိုက မင်းသားတစ်ဦး

ပိုင်သော အဆောက်အအုံ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ဝင်ပေါက်ဝတ္ထ်ကားပေါ်မှုဆင်းကာ အထဲသို့ လျှောက်လာကြသည်။ ပြတိက်ထဲမှာ လာကြည့်သူ တွေ ပြည့်နှက်နေပါသည်။ စုပေါင်းလယ်ယာက လယ်သမားတွေကို လည်း ကောင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကို လည်းကောင်း၊ လည်းစီး နိုင်ကလေး တွေနှင့် မျိုးညွှန်လှုင်ယူများကို လည်းကောင်း အစုစုလိုက် အစုစုလိုက် တွေရလေသည်။ ဆရာမများ၊ ဆရာများက ခေါင်းဆောင်လာကြလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဆုံးဖိုက်ယူနိုင်ယူရောက်သည်မှာ မကြာသေးပါ။ သည် အတောအတွင်းမှာ ကျွန်တော် အလွယ်တကူ လေ့လာအကဲခတ်နိုင်သော အချက်နှစ်ချက် ရှိပါသည်။ ယင်းမှာ လူနေနှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားခြင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားခြင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။ သွားလေရရာ ဖြတိက်များတွင် အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားများနှင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များ အစုစုလိုက် လာရောက်လေ့လာကြသည်ကို တွေရသည်။ ပြတိက်များ တွင် နေစဉ်နှင့်အမျှ လူတွေ သည်လောက်ပြည့်နှက်နေခြင်းမှာ ပြည်သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အတန်းကို ပြုသလိုက်ခြင်း ပေတည်း။

စကားပြန်က ကျွန်တော်တို့ကို ပြတိက်လမ်းညွှန်သူနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေသည်။ ပြတိက်လမ်းညွှန်သူမှာ အသက် ၂၅ နှစ်လောက်သာ ရှိသေးသည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ လက်ထဲတွင် ကြိမ်တုတ်ကလေးကို ကိုင်ထား လေသည်။

လမ်းညွှန်သူက ကျွန်တော်တို့ကို အပေါ်ထပ်သို့ ခေါ်သွားလေသည်။ တော်လှုန်ရေးပြတိက်ဆိုသော်လည်း တော်လှုန်ရေးအကြောင်းကိုသာ ပြထားသည် မဟုတ်ပါ။ တော်လှုန်ရေးပြီးသည့်နောက် ပြည်တွင်းစစ်ကာလ၊ နိုင်ငံတကာ ဖောက်ပြန်ရေး၊ အင်အားစုက စိုင်းတို့က်သည့်ကာလ၊ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် ကာလ တိုကိုပါ ထည့်သွင်းထားပါသည်။

“ဘယ်ကာလပိုင်းကို ကြည့်ချင်ပါသလဲ”

လမ်းညွှန်သူက စကားပြန် မှတစ်ဆင့် ရှုရှားလို မေးလိုက်ပါသည်။

“ဘေးဝေး ခုက စြေး ဘေးဝေး ခုက အောက်တို့ဘာ တော်လှုန်ရေးအပြီးထိ ကြည့်ချင်ပါတယ”

ကျွန်တော်က လှမ်းပြောလိုက်သည်။ သည့်ပြင် အခန်းတွေကို ဖြာဖြာ

မကြည့်တော့ဘဲ ၁၉၀၂ ခုနှစ်သီသို့ နောက်ပြန်ဆုတ်လာခဲ့ကြသည်။

၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင် ရှုရှုး အရင်းရှင်စနစ်သည် ထိပ်ဆုံးတော်မွှေဖြစ် သော နယ်ချွဲစနစ်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းစ ပြောလာခိန် ဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင် ရှုရှုး၊ ပြောင်း ပအေသာရှင်စနစ်၏ အကြောင်းအကျွန်းများလည်း ရှိနေသေးသည်။ ၁၉၀၀ မှ ၁၉၀၂ ခုနှစ် စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးကြောင့် ရှုရှုး ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းဗား သည် ပို့မို့၍ ဆင်းရေကျပ်တည်းလာခဲ့လေသည်။ အလုပ်သမားများအတွက် အစား အစာနင့် အိုးအိုးပြဿနာသည် ကြီးဗားလာသည်။ အလုပ်လက်မဲ့တွေ့ များပြား လာသည်။ ထိုနှစ်များတွင် အလုပ်လက်မဲ့ပေါင်း ၂၀၀,၀၀၀ တိုးလာခဲ့သည်။ အလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခေသ်သည် လျော့နည်းလာကာ အလုပ်ခိန် တိုးလာသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် အလုပ်ရုံးပေးအား အလုပ်ရှိခို့သည် ၁၁ နာရီခဲ့ ပြစ်သော်လည်း ၁၂ နာရီနှင့် ၁၄ နာရီအထိ အလုပ်လုပ်ကြရသည်။

လယ်သမား၏ အခြားအနေသည်လည်း ပို၍ ဆုံးလာလေသည်။ ၁၉၀၂ ခုနှစ်တွင် လယ်သမား အိုးမဲ့တော်ပေါင်း ၁၀,၅၀၀,၀၀၀ တိုးသည် ဖြေရှင် ပအေသာရှင်အတွက်ကြောင့် အိုးမဲ့အိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရသည်။ ပြောက သန်ပေါင်း ၂၀ အနက် ၁၉၀ သည် ဖြေရှင်ပအေသာရှင်ကြီးပေါင်း ၃၀,၀၀၀ တိုး လက်ထဲသို့ ငရာက်သွားကြသည်။ ဖြေရှင်ပအေသာရှင်စနစ်အပြင် ကုလလတ်တို့၏ ပို့နှစ်မှုက လည်း ရှိနေသေးသည်။ သည်လို အခြားအနေ ဆုံးနေတွေ့န်း ၁၉၀၄ ခုနှစ်တွင် ရှုရှုး-ဂျပန်စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်လာလေသည်။ ရှုရှုးနယ်ချွဲစနစ် ဂျပန်နယ်ချွဲစနစ် တို့၏ ပို့လုပ့္ဇာပေးတည်း။

ရှုရှုးနယ်ချွဲစနစ်သည် စစ်ပွဲအတွက် အဆင်သင့် မဖြစ်သေးခင်မှာ အငိုက်မိသွားကာ ပို့အာသာကို လက်ထွဲတိုက်ရလေသည်။ လီနိုင်နှင့် ဘော်လိုရှိပိများသည် နယ်ချွဲစနစ်၏ လက္ခဏာများကို ပထမဆုံးအကြော် ဖော်ထုတ်ကာ နယ်ချွဲစနစ်ကို ဆန့်ကျင်ရန် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ ရှုရှုး-ဂျပန် စစ်ပွဲတွင် ရှုရှုးက နှုံးခြင်းသည် ရှုရှုးပြည်သူများ၏ အရှုံးမဟုတ် အဘာရင်၏ အရှုံးသာ ဖြစ်၏။ အဘာရင်၏ ငါးမင်းငါးချင်းစနစ်ကို ကျဆုံးခြင်းသည် ပြည်သူ့တော်လှန် ရေးကို ကြီးထွားလာစေနိုင်သည်ဟု လိန်က ယူဆသည်။ သည်လုပ်းစဉ်ဖြင့် လီနိုင်၏ ပါဝါသည် ရှုရှုးပြည်သူများကို စဉ်းစုံပညာပေးလေသည်။

“ရှုရှုး-ဂျပန်စစ်ပွဲဟာ ပြည်သူများကို စဉ်းစုံပညာပေးလေသည်

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

ဒီးပြင်းလိုးပေးလိုက်တာပဲ။ ကုလားအုပ်ရဲ့ ခါးကို ချီးချုပိုက်တဲ့နောက်ဆုံး ကောက်နှီးပင်လေးတစ်ပင် ဆိုပါတော့။”

လမ်းညွှန်သူက ပြောပြုလေသည်။

ရွှေ့ရှား-ဂျော်စစ်ပွဲကြောင့် ပြည်သူ့လူတု၏ တော်လှန်ရေး အုံကြော့
လေသည်။ ထိုကြောင့် အဘုရင်သည် ဖိန္ပ်မှု အမျိုးမျိုးကို သုံးလာလေသည်။
၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် ပြုတိလေ့အလုပ်ရုံး သိမ်းကြောင်း ပေါ်ပေါက်လာကာ အမြား
အလုပ်ခုံပါတ်များလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ အဘုရင်၏ ဟောမ္နန်းတော်
ရှုံးသို့သွားကာ အသနားခံလွှာ တင်သွင်းရန် အလုပ်သမားများအား လှုံးဆော်
လေသည်။ ဘော်လုပ်ရှုပစ်ပါတီသည် မင်ရှုပစ်တွေ့နှင့် ကွဲနေသဖြင့် ငေပွဲန်း၏
လှုံးဆော်ချက်တွေကို မတားနိုင်ခဲ့ပေ။

“ဒါပေမယ့် စိန်ပိတာစဘာတ် ဘော်လုပ်ရှုပစ်ပါတီက ငေပွဲန်းရဲ့ ဆော်ညွှေ့
ချက်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ကြော်သာတမ်းတစ်စောင် ထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ဘောဒါ
ကတော့ စိန်ပိတာစဘာတ် ကော်မီတီရဲ့ ကြော်ချက်ပဲ”

လမ်းညွှန်သူက မှန်သေတ္တာထဲက စာရွက်များကို ထောက်ပြုသည်။
စာရွက်တွေမှာ ဝါကျင့်နေကြပါပြီ။

“လွှာတပ်မှုကို သွေးနှင့် ထိုယ်ယူ ရသည်။ လက်ထဲတွင် လက်နက်ရှိ
မှ ရသည်။ ပြင်းထန်သော တိုက်ပွဲပြင်သာ ရသည်။ အဘုရင်ထဲမှ ဘာကိုမျှ
တောင်းခံခြင်း မပြုကြကုန်လင့်၊ ငါတို့၏ ကမ္မာရန် ဖြစ်သော ရန်သူရွှေမှောက်
တွင် ဝင်တွားအသနားခံခြင်း မပြုကြကုန်လင့်။ အဘုရင်အား ရာဇ်လွှဲငပ်မှု
မောင်းထုတ်ကြကုန်ဘူး။ အလုပ်သမား လူတန်းတား လွှာတော်မြောက်ရေးသည်
အလုပ်သမား လူတန်းတား၏ တိုက်ပွဲသာ ဖြစ်ရမည်။ သင်တို့၏ လွှာတော်မှုကို
အဘုရင်က သောလည်းကောင်း၊ ဘုန်းကြီးများက သောလည်းကောင်း၊ ပေးလိမ့်
ပည့်ဟု မဖွော်လင့်ကြပါနေ့။ စစ်ကို ဆန်ကျင်ကြော့။ ငါမင်း ငါချင်းစနစ်ကို
ဖြော်ချကြော့။ ပြည်သူတို့၏ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကြော့ အဓိန်ရှည်ပါစေ
တော်လှန်ရေးကြော့ အခွဲနှုန်းပါစေ”

စိန်ပိတာစဘာတ် ကော်မတီက သို့ကလို သတိပေးလိုက်လေသည်။
အဘုရင်သည် အကြမ်းဖက်၍ နှုမ်နင်းလိမ့်မည်ဟုလည်း နိမ်တ်ဖတ်လိုက်
သည်။ သို့ရာတွင် ငေပွဲန်း၏ လှုံးဆော်ချက်ကို တားမရတော့ပါ။ ထိုကြောင့်

နေရာရှိစာအုပ်တို့

အသနားခံလွှာထဲတွင် နိုင်ငံဇူးတောင်ဆိုချက်တွေ ပါအောင်သာ ဖြုံးစားကြေား
တော့သည်။

သိဖြင့် အနိန်ဝါရီလာ ၉ ရက်၊ တန်္ဂိုံးနှင့် နံနက်တွင် အလုပ်သမား
၁၄,၀၀၀ ကျော်လို့သည် ၇၇၂၄၈၈၏ ဟောမန္တန်းတော်ကို စိုင်းကာ စီတန်း
လျဉ်းလည် ကြေားလေသည်။ အဘုရင်က သေနတ်နှင့် ပစ်သတ်သဖြင့် လူပေါင်း
၁,၀၀၀ကျော် သေဆုံး၍ ၅,၀၀၀ ကျော် ဒက်ရာရလေသည်။ ယင်းကို
သို့မြင်းတွင် သွေးခေါ်းနှင့် နေသော တန်္ဂိုံးနှင့်နှေ့ဟု ခေါ်လေသည်။

စကားပြန်က ထိုစဉ်က သုံးခဲ့သော အလုပ်သမားအလုပ်များ ပိုဝင်တာ
များကို ကျွန်ုတ်တို့အား ပြုသလေသည်။ အလုပ်များ ဘာတံဆိပ်မှ မရှိ။ အနိ
ရောင်အလုပ် ဖြစ်သည်။ ဒက်ရာရသော အလုပ်သမားများ၏ သွေးစွာန်းသော
အဝတ်အားများကို ပြုသတားလေသည်။

သိဖြင့် ရှုရှုးတစ်ပြည်လုံးတွင် ၈၁၀၄၌ ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲတွေ
အနဲ့အပြား ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ မြို့များတွင် အလုပ်သမားများ၏
သတ်မှတ်သိမှုများနှင့် နိုင်ငံဇူးတော်သပိတ်မှား ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ သည်မှတ်ဆင့်
တော်လှန် ရေးမှန်တိုင်းကြီး တိုက်ခတ်စ ပြုလာလေသည်။

သည်အခိုန်တွင် ရှုရှုးသိရှုယ်လစ် ဒီမိုကရက်တစ် လေဘာပါဝါ၏
တတိယ ကွန်းဝရက်ကြီးကို ခေါ်လိုက်သည်။ ကွန်းဝရက်ကြီးက တော်လှန်ရော၏
ပထမအဆင့်သည် စနရှင် ဒီမိုကရေးတို့ တော်လှန်ရေးဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်။
တော်လှန်ရော၏ ပန်းတိုင်းမှာ သက်ရှိးဆုံးစနစ် ပြုတ်ချေရေး ပြုကျွေးစနစ်
ပယ်ယ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေးတို့ သမ္မတနိုင်ငံ ထူးတောင်ရေးတို့ ဖြစ်သည်။ သေန်း
ပျူဟာ အခင်းအကျင်းများ ပစ္စ်းမဲ့လူတုန်းစားက ခေါင်းဆောင်၊ လယ်သမား
လူတုန်းစားကို မဟာမိတ်ဖွဲ့၊ စနရှင်လူတုန်းစားကို စိုင်းပယ်သည့် အခင်း
အကျင်း ဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရော၏ ဒုတိယအဆင့်မှာ ပစ္စ်းမဲ့လူတုန်းစားက
ခေါင်းဆောင်၍ စနရှင်ဒီမိုကရေးတို့တော်လှန်ရေးကို ဆိုရှုယ်လစ် တော်လှန်ရေး
အဖြစ် ကူးပြောင်းရန် ပြုလေပေါ်။

“ရှုရှုး စနရှင် ဒီမိုကရေးတို့ တော်လှန်ရေးဟာ အခြား ဥရောပဓနရှင်
ဒီမိုကရေးတို့ တော်လှန်ရေးတွေနဲ့ မတူဘဲ မူကွဲတယ်လို့ လိုနင်က ပြောခဲ့ပါတယ်။
ဥရောပဓနရှင် ဒီမိုကရေးတို့ တော်လှန်ရေးတွေမှာတုန်းက ခေါင်းဆောင်လူတုန်း

“သားဟာ စနရှင် လူတန်းတားဖြစ်ပြီး ရှုရားခန်ရှင် ဒီမိုကရေစီ တော်လှန်ရေးမှာ တော့ ခေါင်းဆောင် လူတန်းတားဟာ ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းတား ဖြစ်နေတယ်။ ဒါဟာ ရွှေး စနရှင် ဒီမိုကရေစီ တော်လှန်ရေးရဲ့ ထူးမြားချက်ပါပဲ”

လမ်းနှင့်သူ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်လီလို ပိုင်ပိုင်နှင့်နိုင် ပြောနေသည်။ ကွန်ဂရက်တွင် ဘယ်လိုလုပ်ငန်းစဉ်တွေချုပြု၊ ဘယ်လို သဘောက္ခာ ကြေပေါ်ရေးကိုလည်း နှုန်းပေါက်ပေါက် ပြောနိုင်လေသည်။ သူတို့ဆီမှာ ဆိုပိုက်ယက် ယူနိုင် ကွန်မြှုပ်နယ်ပါတီ သုမ္ပားသည် စာအုပ်စင်တွေထားသော စာအုပ် မဟုတ်တော့တဲ့ ကျောင်းသုံး လက်ခွဲကျော်စာတစ်တော် ဖြစ်နေပြီ။ ကျောင်းတွေက သင်အံလေ့ကျက်ခဲ့ရပြီ။ အလုပ်လုပ်တော့လည်း တော်လှန်ရေး သမိုင်းပြတိက်ထဲမှာ လုပ်သော သုတေသနမသည် မကျမှုစာကျော်ဘဲ နေပါတော့မည်လော်။

“ဟောဒါက ပိတ်င်ကင် သဘော်သားတေရာ့ အလုပ်”

လမ်းညွှန်သူက ဘိရိယဲက ဟောင်းနှစ်းနှပြုဖြစ်သော အလုန်ကြီး
တစ်ခါကို ညွှန်ပြုလေသည်။

တော်လျှန်နေ့သမားတိုင်း တော်လျှန်ရေး စွန့်စားခန်းသာလျှင် ဝါယာ၏ အသက် ဖြစ်လေသည်။

၁၉၀၅ ခုနှစ် ရုရှား-ဂျပန်စစ်ပွဲတွင် ရုရှားစစ်တပ်တွေ တန္ထားတွဲနဲ့နေသည်။ ရုရှားပြည်မှာလည်း လယ်သမား ပုန်ကန်မှုံးတွေ၊ အလုပ်သမား သပိတ် ကြွေးတွေ၊ နိုင်ငံဒေသပိတ်ကြွေးတွေ ပေါ်ပေါက်နေသည်။ သည်အခါတွင် စစ်သား တွေ၊ သတ်သားတွေကလည်း အဘုရင်ကို မကျေမန်ပဲ ဖြစ်လာကြသည်။ ကက်စပ်ယန်ပင်လယ်ထဲတွင် ခုတ်နေနေသာ ပိုတင်ကင် သတေသာကပွဲတိန်သည် အဘုရင်၏ အလုပ်ကို ဖြတ်ချေလိုက်ပြီး တော်လျှန်ရေးအလုပ် လွှဲတင်ကင်ကာ အိုးက်ဆာဆိပ်ကမ်းသို့ ဝင်လာလေသည်။ သည်အချိန်တွင် အိုးက်ဆာရှိ သော်လှိုပစ်များမှာ အားလုံး တောင်ထဲ ရောက်နေကြဖြေဖြစ်၍ ပိုတင်ကင် ပုန်ကန်မှုံးတွေ ပြေားလေသည်။ ပြေားလေသည်။ အပြင်တွင် ကျွန်းရိစိသာ မင်္ဂလာပိုစ်တွေကလည်း ပိုတင်ကင်သတေသာ ပုန်ကန်မှုံးတွေ အလုပ်သမား ပုန်ကန်မှုံးတွေပြင့် အားပြည့်ပေးရန် မကြီးစားသာ တမင်ရှောင်နေလေသည်။ သိဖြင့် မှန်ကန်သာ ခေါင်းဆောင်မှု မရှိသောကြောင့် ပိုတင်ကင် ပုန်ကန်မှုံးသည် ကျွန်းခဲ့ရပေ၏။

“ဒါပေမယ့် ပိုတင်ကင်သတေသာ ပုန်ကန်မှုံးဟာ ရုရှားတော်လျှန်ရေး သမိုင်းတွင် အင်မတန် အာရေးကြီးတဲ့ အဖြစ်အပျက်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်”

လမ်းညွှန်သူက မှန်သေတ္တာထဲမှုံးထည့်ထားသော ပိုတင်ကင်သတေသာ၏ ပုံစံကလေးကို ပြရင်း ပြောနေ၏။ ကျွန်းတော်ကား ပိုတင်ကင်သတေသာ ပုန်ကန်မှုံး၏ အရေးကြီးပုံမှုံးကို တစိမိစိမိ တွေးနေဖို့လေသည်။ သည်အကြိမ် သည် အဘုရင်၏ လက်နက်ကိုင်တပ်တွေထဲက ပထမဆုံးအကြိမ် ပုန်ကန်ထဲကြော်း ပြစ်၏။ အလုပ်သမားလူတန်စား၏ တိုက်ပွဲတွင် လက်နက်ကိုင်တပ်မှုံးနှင့် ရေတပ်မှုံးပါ ပါဝင်ဖို့အောင်ကြောင်းကို သင်ခန်းစာပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ တော်လျှန်ရေး တပ်မတော်ကြီးတစ်ခု ဖွဲ့စည်းသင့်သည်ဆိုသော အသိတာရေးကို လမ်းဖွင့်ပေးလိုက်ခြင်းလည်း မည်ပေသည်။

ကျွန်းတော်တို့သည် ပိုတင်ကင် ပုန်ကန်ထဲကြော်း ခေါင်းဆောင်မှုံး၏ ဓာတ်ပုံမှုံး၊ အသုံးအဆောင်မှုံးကို လျောက်ကြည့်ကြလေသည်။ လမ်းညွှန်သူက ကျွန်းတော်တို့ကို နံရံတစ်ခုဆီသို့ ခေါ်သွားသဖြင့် ကျွန်းတော်တို့လည်း သူ့

နောက်က လိုက်လာခဲ့ကြသည်။ နောက်ပြီး နံရံတွင် ဖုံထားသည့် ကန္ဒလန္တကာ အစိမ်းကြီးကို ဆွဲဖွင့်လိုက်ပြီး ပီးခလုပ်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။

နံရံကြီးကို ထွန်း၍ ဘောင်ဒွေထားပြီး ဘောင်အပြည့် မှန်ကြီးတစ်ချပ် တပ်ထားလေသည်။ မှန်နောက်မှ တိုက်တာအစိမ်းပြေတွေ ပီးတောက်မီးလျှေတွေကြောင့် နိုင် နေသည်။ တိုက်ကြီးတိုက်ကြား ယမ်းကြိုလမ်းကြားတွင် အလုပ်သမားတွေက လက်နက်တွေ စွဲကိုယ်တိုက်စိုက်နေကြသည်။ တာ၌၊ အလုပ်သမားများမှာ ရင် ဟင်းလင်းပွင့်ကာ လဲကျနေလေသည်။

“၁၉၀၂ ခုနှစ် မော်စကို ပုန်ကန်ထကြွေ့မှုကို သရုပ်ဖော်ထားတာလေ”

လမ်းညွှန်သူက မော်စကို ပုန်ကန်မှုအကြောင်းကို ပြောပြနေပါသည်။ သရုပ်ဖော်ထားပုံမှာ တကယ့် မြင်ကွင်းကိုကြည့်နေသလို ခံစားရလေသည်။ ပန်ချိကားလည်း မဟုတ်ပါ။ ပန်ပုံလည်း မဟုတ်ပါ။ စာတ်ပုံလည်း မဟုတ်ပါ။ တကယ့် အရာဝဏ္ဏတွေလည်း မဟုတ်ပါ။ ပန်ချိ ပန်ပုံ စာတ်ပုံ တကယ့် အရာဝဏ္ဏတွေအားလုံး စုပေါင်းထားပါသည်။ နောက်ခံ ကောင်းက်ကြီးက ပန်ချိကား ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွေက ပုံတူကလေး ဖြစ်ပါသည်။ လူရှုပ်တွေက ပန်ပုံ ဖြစ်ပါသည်။ ပီးလောင်တာက တကယ့် ပီးနှီးဖြစ်ပါသည်။ သည်ဟာတွေ အားလုံးကို အနီးအင်း မြင်ကွင်းပြုပြန်အောင် နေရာချုထားပြီး သဘာဝကျကျ အလင်းအမောင် ပေးထားလေသည်။ ပြုလတ်တစ်ခုကို ကြည့်နေရသလိုလို တကယ့် မြင်ကွင်းကို ကြည့်ရသလိုလို ထင်ရပေါ်။

၁၉၀၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့မှာ မော်စကို ဘော်လှို့ပစ် များနှင့် မော်စကို ဆိပ်ယက်တိုကာ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးလုပ်ရုံအတွက် အထွေထွေ နိုင်ငံရေးသိတ်ကြီးတစ်ပို့ ဆင်နှဲရန် ကြော်လိုက်လေသည်။ နှစ်ရက်အတွင်းမှာ အလုပ်သမား ၁၇၀,၀၀၀ သိတ်မောက်လိုက်ကြပြီး စိတန်း လည်းလည်းပွဲတွေ၊ အစည်းအဝေးပွဲကြီးတွေ ကျင်းပြုသည်။ ကော့ဆက် မြင်းတပ်တွေကို အလုပ်သမားတွေကြား ပိုလိုက် ကြွဲလိုက် ပိုလိုက် ဖြင့် ဒီဇင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့မှာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲပြီး ဖြစ်လာကာ ၉ ရက် ကြားမျှ လမ်းတွေပေါ်မှာ တိုက်ခိုက်နေကြလေသည်။

ကျွန်ုတ်သည် မော်စကို ပုန်ကန်ထကြွေ့မှု ရုပ်သေကားကို ကြည့်ရင်း

နေရာရိစာအုပ်တို့

မက္ကဇ်ဂေါ်ကို (Fragments From My Diary) ဆီသာ စာအုပ်ကို သွား၍ အမှတ်ရနေသည်။ ဂေါ်ကိုသည် လင်းမတိက်ပွဲတွေကြားထဲမှာ ပိတ်မိန့်ပြီး တိုက်ပွဲတွေ မြင်လာခဲ့ပြီး မှတ်တမ်းကို ကောက်ရေးခဲ့သည်။

“ကျွန်တော်သည် လမ်းမတိက်ပွဲတွေကြားထဲမှ ယခု ပြန်ရောက်ခဲ့ ပြင်း ဖြစ်၏။ နိုက်လေးစက် ဘူတာရုံ စမိုလင်းရေးအနီးတစ်ပိုက်တို့တွေ တိုက်ပွဲ တွေ အပြင်းအထန် ဖြစ်ပွားနေကြ၏။ ပုလိပ်များနှင့် စစ်တပ်များသည် တဖြတ် ဖြုတ်ကျော်ကာ လက်နက်တွေ အုံနေကြ၏။ အလုပ်သမားများသည် တစ်လမ်း ပြီးတစ်လမ်း၊ တစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ အောင်နိုင်ကြ၏။ သို့ ကောင်းစွာကား . . . ”

“သို့ ကောင်းစွာကား” ဂေါ်ကို ဥဒါန်းကျူးရင့်သလို ကျွန်တော် လည်း ဥဒါန်းကျူးရင့်လိုက်ချင်ပါသည်။ ကျွန်တော်သာမက အဖို့ခို့ပို့ခဲ့ ပြည်သူ တို့၏ အောင်ပွဲကို ပြင်သူတိုင်း ကြက်သီးပြန်ပြန်းထောင် ဥဒါန်းကျူးရင့်ကြ လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

မော်စကိုတွေက ဘော်လိုပြစ်တွေက အောင်ပွဲတွေ တစ်ပွဲပြီးတစ်ပွဲ ခံနေ သော်လည်း စိန်ပိတာစာစာတ်ရှိ ဆီပိုက်အဖွဲ့များကို ခေါင်းဆောင်နေသာ မင်ရှိပစ်တွေက သစ္စာဖောက်နေကြသည်။ တော်လှုန်ရေးအလုပ်ကို သေတ္တာ ထဲမှာ ခေါက်ထည့်ထားပြီး လက်ပိုက်ကြည့်နေကြလေသည်။ သို့ပြင့် မော်စကို ပုံနှုန်းမှုသည် တပ်ပိုးကျွေကာ အရေးခို့မှုသွားလေသည်။ ဘော်လိုပြစ်များနှင့် မင်ရှိပစ်များသည် မော်စကို ပုံနှုန်းမှု အကဲဖြတ်ရာတွင် ကွဲနေကြသည်။

မင်ရှိပစ် ဂိုဏ်းခေါင်းဆောင် ပလက်ကနေ့ဗိုက် လက်နက်ကိုင် တိုက်ပွဲကို ရှုချေလိုက်ပြီး လိုန်င်က အစန်းတို့ ပို့ ပို့ ကြီးမားသာ လက်နက် ကိုင်တိုက်ပွဲပြင့် ဖြုတ်ချုပစ်မှရမည်ဟု ထုတ်ဖော်လိုက်သည်။ လိုန်င်က မော်စကို ပုံနှုန်းမှု စစ်တစ်းထဲတိုကာ သင်ခန်းစာတွေယူပြီး နောက်ထပ် တိုက်ပွဲများ အတွက် ပြင်ရှုန် လှုံးဆော်လိုက်လေသည်။ မော်စကို ပုံနှုန်ထကြွေ့မှုကာလ၏ တစ်လတစ်လ ရရှိသည့် နိုင်ငံရေးအတွက် အကြံများသည် ‘ပြီမ်းချင်းသာ’ အ အုံစိုးမှု ကာလ တစ်နှစ်တစ်နှစ် ရသည့် အတွက် အကြံများနှင့် ညီသည်’ ဟု လိုန်င်က ရေးသားခဲ့လေသည်။ ထိုမှုမကပါ။ မော်စကို ပုံနှုန်ထကြွေ့မှုသည် ၁၉၁၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီ စနရှင် တော်လှုန်ရေးနှင့် ၁၉၁၇ ခု အောက်တို့ဘာ ပစ္စည်းမဲ့ တော်လှုန်ရေးကြီးများအတွက် (Full Dress Rehearsal)

အဝတ်အစား အပြည့်အစုံဖြင့် ဘတ်တိုက်ခြင်း ဖြစ်သည့်ဟူလည်း လိန်က ဆိုလိုက် လေသည်။

“၁၉၀၅ ခု တော်လှန်ရေး နိမ့်သွားတဲ့နောက်မှာ အတိုက်အခံပါတီ တော်လှန်ရေးတို့ အမည်ခံထားတဲ့ ပါတီကြောက် ကြောက်ပျောက် ပျောက်သွားကြပြီး တော်လှန်ရေးကို သစ္စာဖောက်သွားကြပါတယ်။ ဘောက်ပြန်ရေးသမားတွေကို ဒုးထောက် အရှုံးပေးသွားကြပါတယ်။ တော်လှန်ရေးကို စွန့်ခွာသွားကြပါတယ်။ ဖော်လှန်ရှိစစ် တစ်ပါတီစိတ်သာလျှင် တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းအတိုင်း မထိမ်းမပိုင် ချိတ်ကိုခဲ့ပါတယ်။ အလုပ်သမား လူတန်းစား ပါတီ သစ္စာဖောက်မှား ပို့လှုံးထောက်မှားရဲ့ အပြင်းအထန် တိုက်ခိုက်မှုကို ခဲ့ခဲ့ရပါတယ်။ ထောဂျစ်ကိုဒါ သမားတွေနဲ့ အခြားအခေါင်သမား အုပ်စုတွေ ကလည်း မတရားသင်း ကြေညာခြင်းခံထားရတဲ့ မူးကိစ်ဝါဒပါတီတို့ အလုပ်သမား လူတန်းစားတွေရဲ့ ရွှေမှာ သီက္ခာချိန့်ကို ကြိုးစားကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လိန် ခေါင်းဆောင်တဲ့ ဖော်လှန်ရှိစစ်ပါတီဟာ အနုပိုင်လောမရှုပါဒါ အဘဝမှာနဲ့ တော်လှန်ရေးသဘောတရား၊ တော်လှန်ရေးမှူး၊ တော်လှန်ရေး အစဉ်အလာ တွေကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခဲ့ပြီး တော်လှန်ရေးအောင်လုံကို ဆက်ပြီး လွှဲနှုန်းပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့သည် နံရံက ပြုက်တွေ့ ပြခင်းတွေကို လျှောက်ကြည့်လာကြသည်။ နံရံပေါ်တွေ့ စတိုလိပင်စုပုံကို ချိတ်ထားလေသည်။ စတိုလိပင်မှာ အကျော်ဇူးနှင့်ရေးဝင်ဝင် ဖြစ်ပါ။ တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် အလုပ်သမားလူတန်းစား လှုပ်ရှားမှုများကို ရက်စက်စွာ နှိမ်နှင်းရာတွင် နာမည်ကြီးသူ ပေတည်း။

“ဒါက ဖော်လှန်ရှိစစ်ပါတီနဲ့ ကြွေးကြော်သဖြစ်တဲ့ ပရာပဒါသတင်းဘဲ ပဲ့ ပထမဆုံးထုတ်တဲ့ ကော်ပိသစ် ဖြစ်ပါတယ်”

စကားပြန်က မှန်သေတ္တာတဲ့မှာ ထည့်ထားသည့် ပရာပဒါသတင်းဘဲ ကို ထောက်၍ ပြသည်။ ပရာပဒါသတင်းစာသည် ၁၉၁၂ ခု မေလာ ၅ ရက်နေ့

တွင် ပထမဆုံးအကြောင်း ဖိန္ဒိတာစာစာတိဖြူမှာ ထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။ ပရာပဒါ သတင်းစာကား ရှုရှုးတော်လှန်ရေးအတွက် ကြီးစွာသော အထောက်အကူ တစ်ခု ဖြစ်ပေ၏။ လိုန်င်သည် တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ပရာပဒါသတင်းစာ တွင် ဆောင်းပါးပေါ်း ၂၂၀ ကျော်လောက် ရေးခဲ့သည်။ လိုန်င်းဆောင်းပါး များသည် ပါတီ၏ လုပ်ငန်းနှင့် ပေါ်လစီတွင်လည်း လမ်းညွှန်များ ဖြစ်လာပေ ၏။ ပရာပဒါသတင်းစာကြောင့် ပါတီနှင့် ပြည့်သူများသည် နေ့စဉ် အဆက် အသွယ် ရလာ၏။ စက်ရှုရှိ အလုပ်သမား သတင်းထောက်များက စက်ရှုတွင်း အခြေအနေများကို ပရာပဒါတွင် ရေးသားဖော်ပြကြသည်။ သို့ဖြင့် ပရာပဒါ သည် အလုပ်သမားသတင်းစာ ဖြစ်လာလေသည်။ ပရာပဒါသည် အခြေ သမားများကို လည်းကောင်း အလုပ်သမား လူတန်းစားလုပ်ရှာမှုထဲ ရောက်နေ သော နေရာင် သူလျှိများကို လည်းကောင်း ဖော်ထုတ်ထိုက်ခိုက်ကာ အလုပ်သမား လူတန်းစားအား တော်လှန်ရေး မူကိစ်ဝါဒကို သင်ကြားပေးလေသည်။ သည် လိုပြင့် ပရာပဒါသည် ကိုယ်ကျိုးမင့်သော တော်လှန်ရေးတပ်သားများကို မွေး ထုတ်ပေးခဲ့ပေ၏။

ဤအချိန်အတွင်းမှာ ပထမကဗ္ဗာစစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ပွားလာလေသည်။ နယ်ချုံ၊ ကဗ္ဗာစစ်ပွဲကြီးအတွင်းတွင် ဟောလိပ်စာပစ်များသည် အလုပ်သမား လူတန်းစားတို့ကဲ့တွေကို ဆက်တိုက် ဆင်ခဲ့လာကြပေလေသည်။ နယ်ချုံစစ်ပွဲကြီး ကြောင့် တော်လှန်ရေးသည် ရင့်မာလာလေသည်။ နယ်ချုံစနစ်၏ အခက်သည် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ အချက်ဖြစ်လာသည်။ မူကိစ်ထို လက်ထက်တွေန်း က ဆီရှုယ်လစ်တော်လှန်ရေးသည် ဝေးသေးသော်လည်း လိုန်င်း လက်ထက် တွင်မှ ဆီရှုယ်လစ်တော်လှန်ရေးသည် လက်ထက်ကိုမှာ ရောက်လာလေသည်။ ကမ္မာ့ နေရာင်စနစ်သည် အမြင့်ဆုံးသော အသွင်ဖြစ်သည် နယ်ချုံစနစ်အသွင် ဆို့ ကူးပြောင်းလာလေသည်။ နယ်ချုံစနစ်အဆင့်ဆို့ ကူးပြောင်းလာသူဖြင့် နေရာင်အချင်းချင်း ပဋိပက္ခများသည် ပို၍ နက်ရှိနိုင်းလာသည်။ ကုန်လုပ်ကိရိယာ များသည် လက်ထက်ဆုပ်စာရှိသော လက်ပါးကြီးအုပ် ဓနရှင်များ၏ လက်ဆို့ ရောက်ရှိလာလေသည်။ အရှင်းနှင့် အလုပ်၏ ပဋိပက္ခ ဓနရှင်နှင့် ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းစား၏ ပဋိပက္ခသည် ပို၍ ပြင်းထန်လာလေသည်။

ဓနရှင်နိုင်ငံအချင်းချင်း ပဋိပက္ခ၊ နယ်ချွဲနိုင်ငံနှင့် လက်အောက်ခံနိုင်ငံ၏ ပဋိပက္ခတိုက်လည်း ပိုလို ပြင်းထန်လာသဖြင့် နယ်ချွဲစနစ်သည် လူဘောင် အတွင်းမှာ ရှိနေသော ပဋိပက္ခတွေကို စုပေးလိုက်သည်။ သည်လို ဓနရှင်စနစ်၏ ပဋိပက္ခတွေ ပြင်းထန်လာခြင်းသည် နယ်ချွဲစနစ်၏ အသွင်သဏ္ဌာန် ဖြစ်သည်ဟု လီန်င်က ဖွင့်ဆိုကာ နယ်ချွဲစနစ်သည် သေပန်းပွင့်သော ဓနရှင် ဖြစ်သည် ဟု ဆိုလိုက်လေသည်။

သို့ကေတိ နယ်ချွဲစနစ်ကို ဆန်းစက်ကြပြုပြီးနောက် တော်လှန်ရေး သဘောတရားကို ထူထောင်လိုက်လေသည်။ ဆိုရှုပါလစ် တော်လှန်ရေးသည် အောက်ပါအချက်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံရမည်ဟု လီန်င်က အဆိုပြုလိုက်လေသည်။

(၁) နယ်ချွဲစနစ်သည် ဆိုရှုပါလစ် တော်လှန်ရေးအတွက် လိုအပ်သော ရှုပ်အခြေအနေကို ဖန်တီးပေးသည်။ သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေးသည် အလိုလို ဖြစ်မလာ။ နိုင်ငံခြားမှလည်း တင်သွင်း၍ မရ တော်လှန်ရေးသည် သဟိုဆိုင်ရာ လူဘောင်အတွင်းမှ တြေ့ပြည့်ပြည့် ရှင်ကျက် ရွှေမှုမည်၍ လာသည်။ ပြည့်သူများ၏ အထွေထွေနိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်းကြီး မရှိဘဲ တော်လှန်ရေး လုပ်၍ မရ။ ပထမကြောစာတို့သည် အကျပ်အတည်းကြီးကို ဖန်တီးပေးလိုက်သည်။

(၂) တော်လှန်ရေးအတွက် အခြောက် လက္ခဏာသုံးရပ်လိုသည်။ ပထမ အုပ်စိုးသော လူတန်စားသည် ဆက်လက်အုပ်စိုးခြင်း မပြုနိုင်သော အခြေအနေတွင် ရှိရမည်။ ဒုတိယ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကြောင့် လုပ်သားပြည့်သူ များသည် ဆင်းရှုံးကွေတွေ တွေ့ငွေရမည်။ တတိယ အုပ်စိုးသော လူတန်းစား၏ ပေါ်လစိုက် မကျေမန် ဖြစ်နေရမည်။

(၃) ကောက်စကို ပါဒသဟာများ ယဉ်ဆာသလို ဆိုရှုပါလစ် တော်လှန်ရေး လုပ်ရန် ပြည်သူလူထူ အများစုသည် ဖွွှေည်းခဲ့တွေ ဖြစ်ရန် မထိ။

(၄) အမျိုးသား လွှာတ်မြောက်ရေး လူပ်ရှားမှုများသည် ဆိုရှုပါလစ် တော်လှန်ရေး၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

(၅) ဆိုရှုပါလစ် တော်လှန်ရောသည် ရွှေတန်းအကျထုံးသော အရင်း ရှင်နိုင်ငံတွင်းမသာ ဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်။ ပဋိပက္ခတွေ ပြင်းထန်သော တိုင်းပြည် တော်လှန်ရေး အင်အားစုတွေ အဆင်သင့် ဖြစ်နေသော အရင်းရှင် တိုင်းပြည် တွင်လည်း ဖြစ်သည်။

(၆) အရှင်းရှင် တိုင်ပြည်များတွင် စီးပွားရေးတို့တက်နှု ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ပညီများ။ ထို့ကြောင့် ဆိုရှယ်လစ် တော်လျှန်ရေးသည် တိုင်ပြည်အားလုံးတွင် တစ်မြိုင်နက်တည်း အောင်ဖွဲ့ခံရေးသည် မဖြစ်နိုင်။ တိုင်ပြည်တစ်ပြည် ဆိုမဟုတ် အနည်းငယ်တွင်သာ ဖြစ်နိုင်သည်။

(၇) ဆိုရှယ်လစ် တော်လျှန်ရေးပြီးလျှင် ပစ္စည်းမဲ့ လူတန်းစားသည် အာကာရှုရှင်စာစ်မရှိပဲ လူတန်းစား မျက်သိမ်းရေးနှင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ ထူထောင် ရေးမဖြစ်နိုင်။ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသို့ ကုံးပြေားရေးသည် တိုင်ပြည်၏ စီးပွားရေး အခြေအနေ၊ လူတန်းစား ဆက်သွယ်မှုနှင့် သမိုင်းအစဉ်အလာများအရ တစ်ပြည် နှင့် တစ်ပြည် ပုံသဏ္ဌာန် တူညီခြင်း မနှိုင်နိုင်။

(၈) စနောက် တိုင်ပြည်တွေကြားထဲ ဆိုရှယ်လစ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ပေါ်လာသည့်အတွက် ချေမှန်းခံရမည့် အာန်ရာယ်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လက်နက် ကိုင် ကာကွယ်ရေး လုပ်ရမည်။

သိကလို လိန်က ဆိုရှယ်လစ် တော်လျှန်ရေး သဘောတရားကို ထူထောင် လိုက်လေသည်။ လိန် နိမိတ်ဖတ်သလိုပင် နယ်ချုပ်စစ်ဆေးသည် ရှုရှားပြည်တွင်း တော်လျှန်ရေး အခြေအနေများကို ဖန်တီးခဲ့လေသည်။

နယ်ချုပ်ပွဲကြောင့် ရှုရှားပြည်တွင် အမြောက်အမြား သေကုန်ကြ သည်။ တရှုံးနယ်တွေမှ ငတ်ကုန်ကြသည်။ အဘာရင်သည် စစ်ဆေးတစ်အတွက် ပြုတိသွေ့နှင့် ပြင်သစ်ထဲမှ ရွှေဘယ် သန်းပေါင်း ၈,၀၀၀ ကို ချေးလိုက်ရသည်။ သိဖြင့် ရှုရှားပြည်သည် ပြုတိသွေ့နှင့် ပြင်သစ်ကို မြှုပ်လာရကာ အမျိုးသား လွှတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးသည့် အာန်ရာယ် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ် တွင် လိန်က 'စစ်တမ်းအချို့' ဆိုသော ဆောင်းပါးကိုရေးကာ လာမည့် တော်လျှန်ရေးသည် အသွင်အားဖြင့် စနောက် ဒီဇိုင်းကရေး တော်လျှန်ရေး ဖြစ်သည်။ တော်လျှန်ရေး၏ လုပ်ငန်းမှာ အစာစ် ဖြတ်ချေရေးနှင့် ပြနှုဂ်စနစ် အကြောင်းအကျော်များကို သုတေသနရေး ဖြစ်သည်ဟု သရုပ်ခွဲလိုက်လေသည်။

၁၉၁၆ ခုနှစ်မှာ အလုပ်သမား သပိတ်ပေါင်း ၁,၅၀၀ ခန့် ပေါ်ပေါက် ခဲ့သည်။ သပိတ်များထဲတွင် အလုပ်သမား ၈,၀၀၀,၀၀၀ ပါဝင်သည်။ စစ်တပ် တွေက အာကာဖိဆန်လာကြသည်။ အချို့က စစ်မြေပြင်က ထွက်ပြီးလာကြ သည်။ လယ်သမားတွေက ပြောရှင်များ၏ ကောက်ပဲသီးနှံတွေကို သိမ်းယူလာ

ကြောသည်။ ထို့ကြောင့် ရူရှားကာဘုရင်သည် မအုပ်ချုပ်နှင့်တော့တဲ့ ဂျာတော်ကို ဖုန်းဖို့လိုက်ပြီး စစ်အကာကာရှင်တစ်ဦးကို ခန့်အပ်၍ အာကာလွှဲလိုက်လေ သည်။ နေ့နဝါရီလတွင် အလုပ်သမား ၅၅,၀၀၀ သိပ်တော်မှုံးကိုပြုလေသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၁၃ ရက်နေ့မှာ ပြုတိကော်အလုပ်ရှုံး အလုပ်သမား တွေ သပိတ်မော်က်လာကြဖြီး စိတ်နှင့်လည်ပွဲ လုပ်လေသည်။ တဗြားကိုရှုံး က အလုပ်သမားတွေကလည်း ရောနေ့၍ ပါလာကြသည်။ သို့ဖြင့် အလုပ် သမားများနှင့် ပုလိပ်များ အမိကရှက်း ဖြစ်ပွားလာလေသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဘော်လှို့ရှင်ပါတီ၏ ခေါ်းဆောင်မှုဖြင့် အလုပ်သမားများက ကိုယ်တိုင်လက်နက်ကိုင်၍ တိုက်လာကြလေသည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် စိန့်ပိတာစာတော်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးသလောက် ဖြစ်နေသည်။ ဘော်လှို့ရှင်များက သိမ်းပိုက်ပြီးသော နေရာများတွင် ဆီပို့ယက်များဖွဲ့ကာ ယာယိတော်လှုန်ရေး အစိုးရအုပ်ရန် ကြေးကြော်လိုက်လေသည်။ သို့ဖြင့် တစ်ပြည်လုံးတွင် လက်နက် ကိုင် တော်လှုန်ရေးကြီး ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ သည်လို ရှုတ်ရှုတ်သဲသဲ ကာလတွင် ဓမ္မရှင် အာကာရှင်စနစ်ကို ကိုယ်စားပြုသော ဒူးမား ယာယိအစိုးရ အဖွဲ့တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ဓမ္မရှင် ယာယိအစိုးရအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက် မှာ အာကာသိမ်းရန်မဟုတ်ဘဲ အဘုရင်နှင့် စေစပ်ရန် ဖြစ်သည်။ အဘုရင်အား နှင့်စွန့်ကြောင်း ကြော်လှုံးသားတော်ကို အာကာလွှဲပေးအောင် တောင်းဆို ရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မအောင်ပြိုင်ပါ။ ထိုကြောင့် စစ်ပြိုင်ပေါ်နေသော ဆီပို့ယက်များ၏ ယာယိတော်လှုန်ရေး ကော်မြိတ်များနှင့် စေစပ်ရန် ကော်မြိတ်တွင် မင်ရှို့ပစ်တွေ ကြီးစီးနေကြလေသည်။ ကော်မြိတ်က ဓမ္မရှင်အစိုးရကို ထောက်ခံလိုက်လေ သည်။ ဓမ္မရှင် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ကရင်စကိုလည်း အမှုံရအဖွဲ့တွင် ပါလာလေ တော့သည်။

သို့ဖြင့် ၁၉၁၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီ တော်လှုန်ရေးအဖြီးတွင် ရူရှားပြည်တွင် အာကာနှစ်ရပ် ပေါ်လာလေသည်။ ကရင်စကို ယာယိအစိုးရအာကာနှင့် ဆီပို့ယက် အာကာလှုံးပေးတည်း။

ဘော်လှို့ရှင်တွေက အစနစ်ကို ဦးတည်လိုက်စိုက်နေတုံးမှာ

မင်္ဂလာပစ်များသည် ပြည်သူ့အောင်ပွဲများကို အမိအရ အဆင့်ကောင် ယဉ်လိုက်ကြ ပြီး တော်လှန်ရေး လိုင်းစီးကာ အာကာကို အခြေငံရသွားကြ လေသည်။ ကရင်စက် စနရှင်အိုးရသည် လာဘုရင်ချုပ်ခဲ့သော စာချုပ်တွေဆက်၍ အသိအမှတ်ပြုကာ ကျွဲ့စားစီးပြီး ဆင်းတိုက်နေသည်။ သူ့ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကမ္မာစစ်ကို တိုက်ရင် ရရှုးပြည်တွင် စစ်ပြိုင်ပေါ်နေသော ဆိုပို့ယက်အာကာ ကို ချေမှန်းသွားရန် ဖြစ်လေသည်။

“ဟောကဗျာ လိန်င်ရဲ့ (ခြုံစစ်တမ်း) လက်ရေးမှု ဖြစ်ပါတယ်”

စကားပြန်က မှန်သေ့တွေထဲက လက်ရေးမှုများကို ညွှန်ပြသည်။ လက်ရေးများမှာ အသေးသေး အစိတ်စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်၏။ ဖုက်ရာ၊ ခြစ်ရာ၊ တွေ့ပြု၏နေလေသည်။

လိန်င်က (ခြုံစစ်တမ်း) တွင် တော်လှန်ရေး အဆင့်သစ်အတွက် ပါတီ၏ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ရုံးတည်မှုကို ညွှန်ပြထားလေသည်။ တော်လှန်ရေး တစ်ခုသည် ဘယ်လူတန်းစားကို ဦးတည်ထိုက်သလဲ၊ ဘယ်လူတန်းစားသည် အာကာကို သိမ်းပိုက်ထားသလဲ၊ သည်အချက်များမှာ တော်လှန်ရေး၏ လက္ခဏာကို ဆုံးပြတ်ရာတွင် အရေးကြီးသော အချက်များ ဖြစ်သည်ဟု ဖြေစစ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။ ဖော်စိတ်ဝင် တော်လှန်ရေးအပြီးတွင် ရွှေ့ပြည်မှာ အာကာစက်နှစ်ရပ် ပေါ်နေသည်။ စနရှင်အာကာနှင့် ဆိုပို့ယက်အာကာ ဖြစ်၏။ သည်အာကာနှစ်ရပ်သည် ကြာကြာစင်ပြိုင်မပေါ်နိုင်။ တစ်ခုတော် ဖြစ်ရမည်ဟု ဖော်ပြကာ ဆိုရှယ်လစ် တော်လှန်ရေးကို ကူးပြောင်း ရန် ညွှန်ပြထားလေသည်။

ဆိုရှယ်လစ်တော်လှန်ရေး၏ မောင်းနှင်ရေး အင်အားစုများမှာ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားနှင့် အဆင်းမဲ့ဆုံး လယ်သမားများ ဖြစ်သည်ဟုလည်း လိန်င်က ဖြေစစ်တမ်းမှာ ဖော်ပြထား၏။ အလယ်အလတ်တန်းစား လယ်သမားမှာ နှစ်ဘက်ခွဲ ဖြစ်သည်။ လုပ်သားတစ်ဦးအနေဖြင့် အလတ်တန်းစား လယ်သမားသည် ဆင်းမဲ့သော လယ်သမားဘက်သို့ ထိုး၏။ သို့ရာတွင် လယ်ပိုင်သူ အဖြစ်နှင့်မူးကုလတ်များဘက်သို့ ထိုးလေသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်အလတ်တန်းစား လယ်သမားသည် တွေ့ဝေယိုးယိုင်သည်ဟု လိန်င်က ထုတ်ဖော်သွားလေသည်။

ကျွန်ုတ်သည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကို လမ်းကြည့်လိုက်သည်။ ကျောင်းသူလေးတွေသည် တော်လှန်ရေးသမိုင်းကို စိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင် နေကြသည်။ စုပေါင်းလယ်ယာ လယ်သမားကြီးတွေကလည်း တအုံတည့် နားထောင်နေကြ၏။

“ဒါကတော့ အောက်တိုဘာ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကြီး ဆင့်စုံအတွက် ဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့ ပဟိုကော်မိတီရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပါတယ်”

အာရုံးသမီးက မှန်သော့ဘာတဲ့ ဘာရွှေကိုတွေကို ကြိုစ်တို့ဖြင့် ထောက် ပြပါသည်။ သည်ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ လိနင် ရေးဆွဲ၍ တင်ပြသော ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်ပေ၏။ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဒိန့်ဝိုင်းကှာမင်နိုင်တို့က ကန်တွေကိုကြုံသည်။ ကန်ကွက်ရုံမှုမကပါ။ သူတို့၌သောက်သည် ပါတီလဟို ကော်မိတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက် နှင့် သဘောကွဲလွှဲကြောင်းကို အပြင်သို့ ထုတ်၍ လည်း ကြေညာလိုက်လေသည်။ သို့ဖြင့် ကရင်စကိအစိုးရအား သတင်းပေးလိုက်လေသည်။

ကရင်စကိအစိုးရသည် စစ်မြေပြင်မှ စစ်တပ်တွေကို ပြန်ခေါ်လိုက် လေသည်။ စိန့်ပိတာစာတ် တစ်မြို့လုံးကိုလည်း မြင်းတပ်တွေ အပြည့်ချေား လေသည်။ ဗဟိုကော်မတီသည် တော်လှန်ရေးကို သတ်မှတ်ထားသည့် ရက်တက် တော်၍ စတင် လိုက်လေသည်။ မြို့အဝင်ဂိတ်များက ပိတ်ထားလျက် ရှိသည်။ တစ်ညာအတွင်းမှာ အစိုးရဌာနများကို သိမ်းလိုက်ပြီး ကရင်စကိအစိုးရ ယာယိုရဲ့ စိုက်ထားသည့် ဟောမျိန်နှင့်တော်ကို ဂိုင်းထားလိုက်ကြသည်။ ရေတပ်များကို စိန့်ပိတာစာတ် မြို့တောင့်တပ်များလည်း တော်လှန်ရေးဘက်သို့ ကူးပြောင်းလာကြ သည်။ စိန့်ပိတာစာတ် တစ်မြို့လုံး တော်လှန်ရေးလက်ထဲသို့ ရောက်ရေးပြီးစိုးသော်လည်း ဟောမျိန်နှင့်တော်ကို သိမ်း၍မရဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဟောမျိန်နှင့်တော်ကို ‘မှန်တိုင်းတိုက်ပွဲ’ ဆင်ရန် လိနင်က ညွှန်ပြားလိုက်လေသည်။

“ဟောမျိန်နှင့်တော်သိမ်းပွဲကို (မှန်တိုင်းတိုက်ပွဲ) လို ခေါ်ပါတယ်”

စကားပြန်က ကျွန်ုတ်တော်တို့ကို လှည့်ပြောကာ နဲ့ရုံတစ်ခုခံတို့ ခေါ်သွားပြီး ကန်လန်ကာ အစိမ်းကြီးကိုဖွင့်ကာ မီးဖွင့်လိုက်သည်။ စောစောကလို ရုပ်သေပြုထားသည်။

စိန်ပိတာစာဘတ်ရှိ ဟောမန္ဒန်းတော်ကို တော်လှန်ရေးတပ်တွေက ဂိုင်းထားသည်။ နီ္မာမြစ်ထဲတွင် ကျောက်ချထားသည့် အော်ရှိရာ စစ်သော်က ဟောမန္ဒန်းတော်ကို မီးမောင်းကြီးပြင့် လုမ်းထိုးထားသည်။ အလင်းအမှာင် ပေးထားပုံမှာ များစွာ သဘာဝကျယ်ပေပါ။

“အော်ရှိရာသတ္တာရဲ့ ပုံပေါ့”

လမ်းညွှန်အမျိုးသမီးက မှန်သေတ္တာထဲတွင် ထည့်ထားသည့် အော်ရှိရာ ဖုံးဖော်သတ္တာပုံစံကလေးကို ညွှန်ပြပါ။

အော်ရှိရာသတ္တာသည် အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးတွင် အရေးကြီးသောအခန်းက ပါဝင်ခဲ့ပါ။ ဟောမန္ဒန်းတော်ကို ဂိုင်းထားသော တပ်များ သည် နှင့် တော်ကို ဝင်သိမ်းရန် အချက်ပေးမည့် အချိန်ကို စောင့်နေကြသည်။ သည်လိုနေတုန်းမှာ အော်ရှိရာသတ္တာက အမြောက်တစ်ချက် ပစ်ဟောက်လိုက် လေသည်။ တော်လှန်ရေးကြီးကို မွေးဖွားပေးလိုက်သည့် အမြောက်သံ ပြစ်လေ သည်။ ရာဇ်ဝင်တွင်သည့် အမြောက်သံပေတည်း။

သည်အမြောက်သံပြင့် အချက်ပေးလိုက်သည့်နှင့် ဟောမန္ဒန်းတော်ကို မှန်ထိုင်းထိုက်သလို အသေးကာ အတင်းဝင်သိမ်းကြသည်။ သို့ဖြင့် အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးကြီး အောင်ပွဲခံကာ ပထမဆုံးသော ဆုံးရှုယ်လစ် နှင့်ကို တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေပါ။

လိန် ပြောခဲ့သလိုပ် ၁၉၀၂ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးသည် အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးကြီးအတွက် ‘အဝတ်အစား အပြည့်အစုံပြင့် အတ်တိုက်ခြင်း’ ဖြစ်ပါသည်။ ပထမကဗ္ဗာစစ်ကြီးသည် တော်လှန်ရေးအတွက် ဤအကောင်းသော ကောင်းမူနိုင် လည်းကောင်း၊ ဤအကောင်းသော ကောင်းမူနိုင် လည်းကောင်း ဤအကောင်းသော ကောင်းမူနိုင် ကပြနိုင်မည် ဟူဟုတ်ပါ။

တော်လှန်ရေး ပြတိုက်ထဲမှာ တစ်လျှောက်လျှောက် လုပ်နေကြသည် မှာ ဤအကောင်းသော တောင်တင်းလုပ်ကြပါသည်။ အောက်တိုဘာ တော်လှန်ရေးသည် နောက်တစ်နောက် အခန်းတွေကို ဤညည်ခိုင်မရတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ပြတိုက်မှာကို ကျေးဇူးလကားဆိုကာ ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။ ဥနေ၍ နာရီကော်ကျော်လောက် ရှိခြေဖြစ်သဖြင့် ထိုတယ်သူ့ ပြန်လာခဲ့ကြပါသည်။

ပိုတယ်တွင် ခဏာနားပြီး ၆ နာရီခဲ့တွင် ဘဲလေးသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဘဲလေးလတ်ရုံမှာ ပိုတယ်နှင့် တော်တော်ဝေးပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကားသည် ကွန်ဆိုမို့စကားယား လမ်းမကြီးတစ်လျှောက် မောင်းလာခဲ့သည်။ လမ်းမပေါ်မှာ လူတွေ ရှုပ်ရှုက်ခတ်နေသည်။ ထရော်ပါ့ပြီးတွေ လမ်းဆုံးမှာ ဖြတ်သွားတိုင်း အပေါ်က လျှပ်စစ်ကြိုးတွေမှာ မိုးတွေ ဝင်းခနဲပွင့် သွားသည်။

ပြုလတ်ရုံတွဲမှာ လူတွေတော်တော် ရောက်နေပါပြီ။ အတ်ရုံရောက်တော့ မစွဲတာ အောင်မဲ်မဲ်းပို့ နောင်နဲ့ ဂါနာဝန်ပြီးအုပ်ကတော် မစွဲကို ရှားလိုက်နေသွားတော်မဲ့ ပိုးရွှေ့မှု ပါမောက္ခ အဘွားကြိုးး၊ အမေရိကန် လင်မယားစသော ကျွန်တော် တို့လို ကိုယ်တော်လုပ်တွေကိုလည်း တွေ့ရပေသည်။

ကျွန်တော်ကား ဘဲလေးကို ပထမဆုံး ကြည့်ဖြူမြင်း ဖြစ်၏။ သို့မို့ ကြောင့် အတ်စင်အခင်းအကျင်း အလင်းရောင်ပေးပို့ စသည်တို့ကို သတိထား ကြည့်နေမိသည်။ ဘဲလေးမှာ မောင်ကို ဘဲလေးအဖွဲ့ မဟုတ်ပါ။ လိုနင်းကရက် ဘဲလေးအဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ အနားတွင် ယူနိုင်းအပြည့်ဝတ်၍ ကြည့်နေသော ရှင်နရယ်ကြိုးတွေကို သတိထားမိသည်။ အခါးရှင်နရယ်ကြိုးတွေမှာ ခေါင်းဖြူနေကြလေသည်။ အပျော်မကလေးတွေကိုလည်း အများအပြား တွေ့ရသည်။

ဘဲလေးမှာ အတ်လမ်းတို့ကလေးများ ဖြစ်သည်။ ပထမဆုံး ပြုလတ်မှာ ‘သတော်ဖျက်ခန်း’ ဆိုသော ပြုလတ် ဖြစ်သည်။ သတော်ပျက်သဖြင့် ပင်လယ်ကြိုးတွင် သစ်သားစကလေးတစ်ခုကို တွယ်လိုက်လာရသော လူတစ်ယောက်ကို မြင်ရလေသည်။ ပင်လယ်လှိုင်းကြိုးတွေ ထနေပုံ၊ ကောင်းကင်ကြိုးမို့ငါးနေပုံ အတော်ကြိုးတွင် မော်နေရာက ကမ်းနှင့် တဖြည့်ဖြည်း နီးလာပုံကို ပြရာမှာ သဘာဝကျေလှပါသည်။ မီးပေးပုံနှင့် အင်းအကျင်းပြုပွဲမှာ အုံပြုဖွုလှယ်ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်းလေးတစ်ကွန်းပေါ်မှာ ဘုရင့်သမီးနှင့် တွေ့၊ ချစ်ကြုံကြုံ နောက် ကွဲသွားကြသော အတ်လမ်း ဖြစ်၏။ တစ်တောင့်တစ်ညွှန် ပုံပြင်ထက် အတ်လမ်းတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။

အတ်လမ်းတစ်ခုကြိုး၍ အနားပေးလိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အပြင်သို့ ထွက်လာကြသည်။ အပြင်အပေါ်ထပ် ဧည့်အန်းဆောင်ကြိုး သတ်သတ်နှုံးလေသည်။ မီးပဒေသာတွေ ထွေန်းကာ ကြုံမ်းပြင်တွေမှာ ပြောင်လက်နေသည်။

သည်အပေါ်ထင်တွင် အပျိုမကလေးတွေ စုစွဲတွေ လူနှီးတွေ စီတန်းပြီ စိုင်းပြီး
ပတ်ပတ်လျှောက်နေကြသည်။ အညာင်ပြေအညာပြေ လျှောက်သောအခါဖြစ်၏။

ကျွန်ုတ်တို့သည် စိုင်းပြီးပတ်ပတ် လျှောက်နေကြသော အခါန်းထဲ
မှ ဝင်ရပ်လိုက်ပြီး လမ်းလျှောက်နေကြသည်။ လမ်းလျှောက်ရင်း ဆိုပါယက်
ပြည်သူများ၏ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှ အဆင့်အတန်းကို လေ့လာကြသည်။ သူတို့
ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့ပုံကို ကြည့်၍ လူနေ့မှုအဆင့်အတန်းကို အကဲခတ်နိုင်ပေ၏။

“လူနေ့မှုအဆင့်အတန်း သိပ်မြင့်နေပြီး အမေရိကန်ကို မကြောင်
ကျော်မှာပဲ . . . ”

ဒဂိုန်တာရာက မှတ်ချက်ချလေသည်။ သူသည် ဆိုပါယက်ယူနိုင်ယို့
ရောက်ဖူးသူမြှင့်၍ ယခင်နှင့် ယခုကြား တိုးတက်ပုံများကို နှိုင်းယူဉ်ပြနေလေ
သည်။

ကျွန်ုတ်ကား သည်တစ်ကြိုမ်သာ ရောက်ဖူးပါသေးသည်။ ဆိုပါ
ယက်ယူနိုင်ယို့ လူနေ့မှုအဆင့်အတန်းသည် ကျွန်ုတ်တို့ ထင်သည်ထက်ပင်
တိုးတက်နေလေသည်။ သည်တော့မှ အရင်းရှင် သတင်းစာဆရာများက
သက်သက် မလိုတဲ့မှ ရေးကြသည်ကို ပိုလို သိလာရလေသည်။ နာမည်ကျော်
အမေရိကန် သတင်းစာဆရာ ရွှေ့ကိုန်သာက (Inside Russia Today)
ဆိုသော စာအုပ်တွင် မလိုတဲ့မှ ရောထားပုံများကို အမှတ်ရလာလေသည်။
ရွှေ့ကိုန်သာက ရှုရှုးအဝတ်အစားများသည် ပုံပန်းမကျ အတာတ ဟု ဆိုခဲ့သည်။
သည်လောက်ရေးလျှင် တော်ပါသေးသည်။ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ပသာဒသည်
တူချင်မှ တူပါလိမ့်မည်။ ရွှေ့ကိုန်သာသည် သည်လို ထင်မြင်ချက်မျိုးကို
လွှဲတ်လပ်စွာ ရေးနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရွှေ့ကိုန်သာသည် သည်တွင် မရှင်ပါ။

သူက . . . “ရှုရှုးပြည်တစ်ပြည်လုံး ဖိန်ပိုကို ငေးငမ်းတက် မက်မော
ကြ၏၏။ မာရီလာင်မွန်နှီး ကိုယ်ထုံးလုံးခွဲတွေ ဖိန်စီးလျှောက်လာလျှင် မောဝကို
တစ်မြို့လုံး ဖိန်ပိုကို အရင် ဝရုစိုက်ကြပေလိမ့်မည်” ဟု ရေးလိုက်လေသည်။
သည်အရေးအသားမှာ အမနာပံ ရောခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။ ရွှေ့ကိုန်သာသည်
ဆိုပါယက်ယူနိုင်ယို့ကို ကြည့်မြင်ရာတွင် အရင်းရှင် မလိုမှန်းထားစိတ်ပြင် ကြည့်
သည်ဟု ကျွန်ုတ် ထင်ပါသည်။ သူသည် သည်စာအုပ်ကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်ကမှ
ရေးခြော်ပြီး ပြစ်၏။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်သည် ကွာခြားသည်ဆိုး ရွှေ့ကိုန်သာ ပြောသလို

ဘယ်နည်းနှင့်မှာ ဟုတ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပေ။

ကျွန်တော်သည် ရွှေနိုင်သာ၏ ရေးသားချက်နှင့် ကျွန်တော် မြင်နေရ သော မြင်ကွင်းကို နှိုင်းယဉ်ကြည့်စီသည်။ အက္ခာကြီး ကွာလှပါသည်။ သည်လို ဂိုင်းကြီးပတ်ပတ်လျောက်၍ တွေးတော်ရင်း ငွေးမောရင်း အချိန်စေသွားသော ကြောင့် ဘတ်ရုံထဲသို့ ဖြန်ဝင်းကြလေသည်။

ဒုတိယဘဲလေးမှာ ချိုက်ကော်စကို၏ ဘဲလေး ဖြစ်ပါသည်။ ချိုက် ကော်စကို ဘဲလေးပြီးလျှင် အားလပ်ချိန်ပေးပြန်သည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း အထက်ထပ်တို့တက်၍ ဂိုင်းကြီးပတ် လျောက်ကြပြန်ပါသည်။ ဘတ်ယဲလေး မှာ ရွှေမန် ဂိုဏ်တော်ကြီး စတရောင်၏ ပီယင်နာ ဆိုသော ဘဲလေး ဖြစ်ပါသည်။ မီးပေးပို့ နောက်ခဲ ငင်းကျင်းထားပုံမှား များစွာ သဘာဝကျလှပါသည်။

ဘဲလေးပြီးတော့ ဟိုတယ်ဆို့ ပြန်လာခဲ့ကာ အောက်ထပ် ထမင်းစား ခန်းထဲမှာ ညစာ စားကြလေသည်။ အောက်ထပ် ထမင်းစားခန်းမှာ ကွဲပွဲတွေ တဗြိမ့်ဖြစ်မြင်နှင့် ရှိပေ၏။

(၁၇)

နှစ်ကိုစားပြီးနောက် ဆိုပို့ယောက် ပြို့မြှမ်းချမ်းရေးကော်မတီ၌ တွေ့ဆုံးရန် ချိန်းထားသဖြင့် ဆိုပို့ယောက် ပြို့မြှမ်းချမ်းရေး ကော်မတီရုံးမှာ ကျွန်တော်တို့တည်းသည့် ဟိုတယ်ဘူးပါပ်မှ မော်တော်ကားပြု့ မိနစ် ၂၀ လောက် သွားရပေ၏။ မော်စကိုတွင် မော်တော်ကားများ ဟွှေ့နှုံးတိုးပေါ်တိုးထဲ မရှိသည်ကို ကျွန်တော် သတိထားဖို့ လေသည်။ ကားတွေ ဘယ်လောက် အဖြန်မောင်းမောင်း ဟွှေ့နှုံးတိုးကြပါ။ လမ်းတွေက ကျယ်သဖြင့် တိုက်ခိုက်မှု သိပ်မလို့ရိမ်ရသောကြောင့် မတို့ လေသလား ဟု တွေးပါသည်။

ဆိုပို့ယောက် ပြို့မြှမ်းချမ်းရေး ကော်မတီရုံးမှာ တော်တော်ကြီးလေသည်။ ကျွန်တော်တို့အား လျော့ခါးဝတွင် အလို့သို့ကောလေး မာရိုက အော် ထပ်သို့ တက်လာခဲ့လေသည်။ ရုံးခန်းတွေရှေ့က ဖြတ်လျောက်လာခဲ့ကြသည်။ ကိုယ့်အခန်းတွင် အလုပ်လုပ်နေကြသော ရုံးသားများကို တစ္ဆောင်းလွမ်းမြင်လိုက်ရသည်။

တော်တော်သွားပါတော့မှ ခနဲ့မကြံးတစ်ဦးထဲသို့ ရောက်လေသည်။
အထဲတွင် ဆိပ်ယက် ပြင်းချမ်းရေး ကော်မတီ သဘာပတီ အဖွဲ့ဝင်များ ရောက်
နေကြပေပြီ။ သဘာပတီ အဖွဲ့ဝင်တွေထဲမှာ ကျွန်တော် သိသူတွေလည်း ပါလေ
သည်။ ဥပမာ-ကပ္ပါဒရာကြီး တိခေါ်နေ့ကြိုက် ကျွန်တော် ကောင်းကောင်းကြီး
မှတ်ထိလေသည်။ တိခေါ်နေ့မှာ အသက် ၆၀ ကျော်၊ ကိုယ်ကာယ ကြုံကြုံ၊
ဆိုင်ရှင်နှင့် ဖြစ်၍ အစဉ်ပြီးချိသော မျက်နှာထား ရှိလေသည်။ မျက်ခုံးနွေး၊
ဆံပင်နွေးတို့မှာ ငွေရောင် တော်နေ ကြသည်။ ဆရာကြီး သင်ကိုယ်တော်ဆိုင်း
အား ကဗျာ့ပြိုးချမ်းရေး ဆုလာပေးစဉ် က သူကိုယ်တိုင် လာပေးခြင်း ဖြစ်၏။
နောက်တစ်ယောက်မှာ ဆရာကြီး မစွေတာ ကိုနိချက် ဖြစ်သည်။ သူ၏ 'နိပါး
မြှင့်ကေးနှုံး' ဆိုသော စာအုပ်ဂိုဏ်နှင့် ကျွန်တော် ဖတ်သွေ့သပြု၍ သူ့ကိုယ်ကောင်းကောင်း
သိခြင်း ဖြစ်သည်။ စတော့ဟုမ်း ကဗျာ့ပြိုးချမ်းရေး ကောက်စီစဉ် ဆိပ်ယက်
ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ကိုလည်း သူ ခေါင်းဆောင်၍ တက်လာခြင်း ဖြစ်ပေ။
နောက်တစ်ယောက် ကား စာရေးဆရာကြီး ဘောရိစိုလီးမြိုင်း ဖြစ်သည်။
ပိုလီလိုက်းကိုလည်း သူ၏ 'တကယ့် လူတစ်ယောက်၏ အတ်လုပ်' ဆိုသော
ဝါအုပ် ဖတ်ဖုံးရာက သိကျေးမျိုးနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အခြား သုံးလေးယောက်ကို
တော့ ကျွန်တော် ကောင်းကောင်း မသိပါ မည့်ခန်းထဲတွင် ချစ်ကြည်နေး
ရော့ဘာမှ မဖမဲ့ကိုနိနားကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။

ଜୀବିଯାଗ ତାଣେହରାହିଁ କୁନ୍ତିକୁରକ ଗୁଣ୍ଡଟେରିତିଭ୍ରାତାଃ ଖୁଲ୍ଲରଙ୍ଗ
ଠିକାଃ ପ୍ରୋଟ୍ରାପ୍ରିଃ ଗୁଣ୍ଡଟେରିତିଗ ଫ୍ରିମାଫିନ୍ଦ ଗଲ୍ଲାପ୍ରିଂଗ୍ରେନ୍ଡିଃ ଅଳିଃ ରେ ଲୁହିଣ୍ହାମ୍ବ
ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଃ ଆକ୍ରମେ ଏବିନ୍ଦିନ ଯଥ୍ରତ୍ତନ ର୍ଯୁବିଃ ବରିନ୍ଦି ରୈନ୍ଦିଶ୍ଵରିତାଃ ବହୁନ୍ତିଷ୍ଟ
ଗଲ୍ଲାପ୍ରିଂଗ୍ରେନ୍ଦିଃ ଅଳିଃ ରେ ଗୁଣ୍ଡଫରଣ୍ଟିତ୍ତଙ୍କ ତର୍ଦିବୁଦ୍ଧିଃ ଦେଖିବାନ୍ତି ଲୁହିନ୍ଦିଃ ଦିନମ୍ବାଗି
ତର୍ଦିପ୍ରୋଟ୍ରାଲେବାହ୍ୟି ॥ ଦେଖିବାନ୍ତି ଏବିନ୍ଦିନ ମାତ୍ରିନ୍ଦିଃ କାମ ଗୁଣ୍ଡଟେରିତିଭ୍ରାତାଃ
ଏବିନ୍ଦିପ୍ରୋଟ୍ରାଲେବାହ୍ୟି ଏବୁ ବହୁନ୍ତିଷ୍ଟାଃ ଏବିପ୍ରିତ ହାରିଲାଗ ଫେରିନ୍ଦିରଣ୍ଟ ପିତରିକ୍ରାଃ
ପିତରିନ୍ଦି ॥ ଜୀବିଯାଗ ଦିନିଃ ଅଳିଃ ରେ କେନ୍ଦରମତିଗିଲାନ୍ତି ଶିଶୁନ୍ଦିରଣ୍ଟ ପିତରିନ୍ଦି ॥

ကျွန်တော်တိုင့် ဆိုပါယက် ပြိုးချမ်းရေး ကော်မတီဝင်များ စား
မြှုပ် ပြောနေကြပြီး ဆိုပါယက် ပြိုးချမ်းရေး ကော်မတီက ကျွန်တော်တိုင့်
လက်ဆောင်များ ပေးလေသည်။ ကျွန်တော်တိုင်ဘာ ရှုတ်တရက် ထွက်လာရသူ
များဖြစ်သဖြင့် ဘာလက်ဆောင်မှု ပါမလာကြပါ။

ဆိုရီယက် ဖြိမ်းချမ်းရေး ကော်မတီရုံးတွင် သည်လိုပြု တစ်မနက် အချိန်ကုန်သွားသဖြင့် ဟိုတယ်သို့ ပြန်၍ နေ့လယ်စာ စားကာ အနားယူကြလေ သည်။ ကျွန်တော်သည် အောက်ထပ်တွင် တွေ့သော ပြတီသွား ကွန်ဖြူနှစ်ပတ် သတ်းစာ၊ ဒေလီဝါကားသတ်းစာတွေကို ဝယ်လာကာ အခန်းထဲမှာ ထိုင်ဖတ် နေလိုက်လေသည်။ ဒဂုံနာရာမှာ ပန်းဟောဝန်ကို စန္ဒရားဖြင့် တိုးနေလေ သည်။ မှန်တွေ အလုပ်တိထားသဖြင့် စန္ဒရားသံသည် ဟိန်းကာ ဆွတ်ပျုံဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။

ခေတ္တနားပြီး ၃ နာရီ ထိုးသဖြင့် ကုတ်အကျိုးတွေ ဝတ်ကာ အောက်ထပ် သို့ ဆင်းခဲ့ကြပြန်သည်။ စကားပြန် အဲလက္ခဏ်ကို အဆင်သင့် တွေ့ရ၏။

ညျေနှစ်းတွင် လီန် ပိဋကတ်တိုက်ကို သွားကြည့်ရန် အစီအစဉ် ရှိလေသည်။ လီန် ပိဋကတ်တိုက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ဟိုတယ်နှင့် သိပ်မဝေးလှပါ။ ဘော်လဆိုးအတ်ရုံကို လွှန်ပြီး ၅ မိန်လောက် ကောက်မောင်းလိုက်ရုံဖြင့် ရောက်သွားပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ကားသည် လီန် ပိဋကတ်တိုက်ရှေ့မှာ ထိုးရပ် လိုက် လေသည်။ ကျွန်တော်သည် မော်တော်ကားပေါ်မှုဆင်းကာ လီန် ပိဋကတ် တိုက်ကြီးကို ရုပ်ကြည့်နေမီလေသည်။ ပုံဆိုးတစ်ပတ်စာလောက်ရှိသော ကျောက်ပြုတိုင်လုံးတွေနှင့် ရှေးဟောင်း ပေါ်ဆန်ဆန် ဆောက်ထားသော အောက်အံ့ကြီး ဖြစ်လေသည်။ မျက်နှာစာအပြည့် လျောက်ထားထွေတွေ ခင်းထားလေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ကျောက်လျောက်ထားထ်များကို တစ်ထိုး ပြီး တစ်ထိုး တ်လာခဲ့ကာ ကျောက်ပြု ပေါင်းကူးကြီးအောက်က ဖြတ်၍ ဝင်လာခဲ့ကြပါသည်။

ပိဋကတ်တိုက်၏ ပရိုက်ထဲသို့ ရောက်သွားသည်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သည် အပြောင်းလဲကြီး ပြောင်းလဲသွားသည်ဟု တင်လိုက်ရသည်။ မော်တော် ကားသံ၊ ဓာတ်ရထားသံတွေကို မကြားရတော့ဘဲ တိတ်ဆိတ်နေလေသည်။ မြို့လယ်ပင် ပြစ်သော်လည်း ပိဋကတ်တိုက်ထဲမှာ ပြမ်းသက်နေသည်။ ပိဋကတ် တိုက်ရှေ့ရှိ ကွက်လပ်ထဲတွင် ခိုကလေးတွေက တစိစိ ညည်းလာကာ ဂျာစွေများ ကို ကောက်စားနေကြသည်။ တောင်ပံ့သံ တယ်တ်ဖုပ်ပေးရင်း၊ တစိစိ ညည်းရင်း အစာစားနေကြသော ခိုကလေးတွေကြားထက ကျွန်တော်တို့ ဖြတ်လျောက်

ဘွ္ဗားကြေသည်။ ကွက်လပ်ထဲ၌ နှင်းခဲများမှာ ကျွန်တော်တို့ စီန်ပေါ်အောက်တွင် တဘွ္ဗားကြီး မြည်နေကြသည်။ စာအုပ်ထူးတွေ ပိုက်ကာ တိတ်ဆိတ်စွာ လျောက်လာကြသူများတို့လည်း တွေ့ရသည်။

တဘွ္ဗားလိုလ် ပရိဝါယ်တစ်ခုအတွင်းမှာ ရောက်နေရသလိုလို ဘာရား ပရိဝါယ်အတွင်းမှာ ရောက်နေရသလိုလို ရိပ်ပြိုမ်းချမ်းမြှုမှုကို ခံစားရပေ၏။

ရိပ်ပြိုမ်းတို့ ဖြတ်လျောက်လာခဲ့ကြလေသည်။ ပိုင့်ကတ်တိုက်ထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြလေသည်။ ပိုင့်ကတ်တိုက်ထဲမှာ လူတွေ ပြည့်နေလေသည်။ စာဖတ်ရန် လာသူ၊ ကျွန်တော်တို့လို စာကြည့်တိုက်ကို လာကြည့်သူ စသဖြင့် စုလုပ်သည်။ (Cloak Room) ခေါ်သော ဝတ်ရှုထားခန်းတွင် ဝတ်ရှုပြီးတွေ ချိတ်ထားသည်မှာ ပြည့်နှုန်းနေလေသည်။

ကော်မြန်က ကျွန်တော်တို့ကို လမ်းညွှန်သူနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေ သည်။ လီနင် ပိုင့်ကတ်တိုက်မှာ အထပ်ပေါင်းများစွာ ရှိပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ သည် အောက်ထပ်သို့ လျောက်ကြည့်ကြသည်။ လမ်းညွှန်သူက ကျွန်တော်တို့ကို အစဉ်းအဝေး ကျင်းပရာ ခန်းမကြီးတစ်ခုထဲသို့ ခေါ်သွားလေသည်။

“ဒါက အစဉ်းအဝေးခန်းမကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှာ ခဏအပန်းဖြေကြတ်နှုန်းမှာ ကျွန်မက ပိုင့်ကတ်ရဲ့သမိုင်းကို ပြောပြုပါမယ်”

ခန်းမကြီးမှာ လူ ၂၀၀၀။ လောက်ဆန်း၍ သက္ကလပ် အစီမံးဖုံးထား သော ထိုင်ခုတွေ ငင်းထားလေသည်။ ထိုင်ခုများတွင် စာမေးရန် စားပွဲအရှင်များ လည်း တပ်ထားပေ၏။

ပိုင့်ကတ်တိုက်ကို ၁၈၆၂ ခုနှစ်မှာ စတင်တည်ထောင်ခဲ့လေသည်။ သည်တုန်းက ပိုင့်ကတ်တိုက်မှာ ထိုင်ခု ၂၀ မှုသာရှိပော့စာ စာဖတ်ခန်းတစ်ခုသာ ရှိသည်။ ပိုင့်ကတ်တိုက်ကလေး ဖြစ်သည်။ အဆောက်အအီးမှာ ၁၈ ရာစုနှစ်က ဆောက်ခဲ့သော အဆောက်အအီး ဖြစ်ပါ။ အဆောက်တို့ဘာ တော်လှန်ရေးပြီး၍ ၁၉၃၀ ခုနှစ် ရောက်သောအခါတွင် အဆောက်အအီးဟောင်းကိုင်၍ အဆောက် အအုံသစ်တွေကို တိုးခဲ့လိုက်လေသည်။ ဒုတိယကမ္မာစစ်ကြောင့် အပြီးသတ် အောင် မဆောက်ခဲ့နိုင်ဘဲ ၁၉၅၀ ခုနှစ်ကျေမှု လုံးဝ ပြီးစီးလေသည်။ ယခုအခါ တွင် စာဖတ်ခန်းပေါင်း ၂၀ ခန်း ရှိပါသည်။ စာကြည့်တိုက်၏ အကျယ်အဝန်း စတုရန်းမီတာ ၁၆,၀၀၀ ရှိသည်။ စာအုပ်များကို ချကာ စီထားလိုက်၍

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

မြင်ပေါင် ၂၂၀ ရှည်လျားသော စာအုပ်တန်ကြီး ဖြစ်သွားမည်ဟု ဆိုလေသည်။ နှစ်စဉ် တိုးလာသော စာအုပ်များ၏ အလျားမှာ ၁၁၀ ကိုလိုပိတာ ရှိလေသည်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စာအုပ်မျိုးစုတို့သည် ပိဋကတ်တိုက်ထဲသို့ ရောက်နေကြသည်။ တစ်နေ့ တစ်နေ့လျှင် ဆိုပိယက်ယူနိုင်ပုံနှင့် ပတ်သက်သော စာအုပ်ပေါင်း ၂၀၀ နှင့် နိုင်ငံခြားမှ စာအုပ်ပေါင်း ၅၀၀ တို့ ပိဋကတ်တိုက်သို့ ရောက်လာကြသည်။ ဘာသာရပ်အားလုံး ကို လေ့လာရာတွင် အကိုးအကားရနိုင်ရန် အကိုးအကား ကျမ်းစာအုပ်ပေါင်း ၁၀၀,၀၀၀ ရှိသည်ဟု ဆိုလေသည်။

“လာမယ့် နှုတ်လေ၊ ၁ ရက်နေ့မှာဆိုရင် ဒီပိဋကတ်တိုက်ကြီးရဲ့ အသက်ဟာ အနှစ် ၁၀၀ ပြည့်ပါတော့မယ်”

လမ်းညွှန်သူက လိုန် ပိဋကတ်တိုက်၏ သမိုင်းကို အတိုချုပ်ပြောပြီး ကျွန်တော်တို့ကို စာဖတ်ခန်းတစ်ခုသို့ ခေါ်သွားလေသည်။ စာဖတ်ခန်းမှာ မှန်တွေ အပြည့်တပ်ထားသည်။ အောက်တွေ ခန်းလုံးပြည့် ကော်ဇာစိမ်းကြီးများ ငင်းထားသည်။ တစ်ယောက်ကို တစ်ခုစီ ပေးထားပါသည်။ ခုံတစ်ခုတွင် ခို့အိမ်လို့ စာအုပ်ဘိုရိုကလေးတစ်လုံးစီ မီးတစ်ပွဲင့်စီ ပေးထားလေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် လျောက်းထိမှ စာဖတ်ခန်းထဲသို့ လူမ်းကြည့်လိုက်ကြသည်။ ပိမ်းကသလို စာကုန်းဖတ်နေကြသွားတို့ မြင်ရပေသည်။ စုစုပေါင်း ၁,၀၀၀ လောက်ရှိမည် ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် စာရွက်လှန်သုံး ချောင်းဆိုးသုံးမှုအပ ဘာသုံးမျှ မကြားရပါ။ လိုန် ပိဋကတ်တိုက်တွင် တစ်ခန်းလျှင် လူ ၁,၀၀၀ ခန့်သော စာဖတ်ခန်းပေါင်း ၂၀ ခန်း ရှိလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လျောက်းမှ ဆင်းလာကာ စာဖတ်ခန်းထဲကို လျောက်ကြည့်ကြသည်။ ကိုယ့်စာကိုသာ ကုန်း၍ ဖတ်နေကြသည်။ သူတို့အထဲတွင် ကျောင်းသာများ၊ အလုပ်သမားများ၊ စာရေးသရာများ စသဖြင့် လူများစုံလှပါလေသည်။

စာဖတ်အခန်းထဲကတွက်ပြီး (Index Room) သို့ သွားကြည့်လေ သည်။ သည်အခန်းမှာ ရောက်လာသည့် စာအုပ်တွေကို အမျိုးအစာခွဲကာ ဆိုင်ရာငြာနသို့ ပေးသော အခန်းဖြစ်၏။ စာကြည့်တိုက် တစ်ခုလုံးမှာရှိသော စာအုပ်စာရင်း အညွှန်းတွေကတ်ပြီး သည်အခန်းထဲမှာ ထားလေသည်။

“က ဘာစာအုပ် သိချင်သလဲ ပြောပါ”

နေရာရိစာအုပ်တိုက်

လမ်းညွှန်သူက မေးလိုက်ပါသည်။

“မြန်မာပြည်က ဘာဟာအုပ်တွေ ရှိသလဆိတာ သိချင်တယ်။ ရှုမဝ
မဂ္ဂဇင်းနဲ့ မြှုပ်တိမဂ္ဂဇင်းကော ရှိသလား . . . ရှုပေးပါ”

စာကြည့်တိက်မှ အမျိုးသမီးကလေးက သံမကိုအံဆွဲသေးသေး
ကလေးတွေ အပြည့်တပ်ထားသည့် ဘိရိုကြီးရှေ့မှာ ရပ်လိုက်ကာ အံဆွဲကလေး
တစ်ခုကို ဆွဲဖွံ့ဖွဲ့လိုက်သည်။

“ရှိတယ် . . . ရှုမဝ ရှိတယ်။ မြှုပ်တိ ရှိတယ်။ သွေးသောက် ရှိတယ်။
သတင်းစာတွေ ပမားခေါ် ရှိတယ်။ နေးရှင်း ရှိတယ်။ ဂါဒီယန်းမဂ္ဂဇင်းလည်း
ရှိတယ်။ သတင်းစာတွေကိုတော့ မိုက်ကရှိဖလင် ကူးထားပါတယ်။ လာလာ
မိုက်ကရှိဖလင်ကူးတဲ့ အခန်းဆိုကို သွားကြည့်ကြမယ်”

ကျွန်တော်တိသည် ဒုတိယထပ်သို့ တက်လာခဲ့ကြသည်။ စာအုပ်သိရှိ
တွေ၊ စာကြည့်ခန်းတွေ၊ နှုန်းတွေကို ပြတ်လာခဲ့ပြီ အခန်းတစ်ခုထဲသို့ ဝင်လိုက်
ကြသည်။ ခုံတပ်းကြီးတွေပေါ်မှာ စလင်ကော်ပြားတွေကို ချက် စစ်ဆေးနေ
သူများ၊ သတင်းစာတွေကို မိုက်ကရှိဖလင်ပြင်း ကူးနေသူများကို တွေ့ရလေ
သည်။ လိုန်းပိဋကတ်တိက်သည် ရှားပါးလှသော လက်ရေးမူးများ၊ စာမူးများ၊
စာအုပ်များကို ကော်ပိုကူးကာ သိမ်းထားလေသည်။ နိုင်ငံတော် စာကြည့်တိက်
များနှင့် အလဲအလှယ်လုပ်၍ လည်းကောင်း၊ ရှားပါးလှသော စာမူးများကို ကူးယူ
ထားလေသည်။

သည်အခန်းပြီးလျှင် စာအုပ်များ သိမ်းဆည်းထားသည့် အခန်းများကို
တက်၍ ကြည့်ကြလေသည်။ စာအုပ်များကို သံမကိုစင်များဖြင့် ခွဲ၍ ထားသည်။
ကြမ်းပြင်မှာ အလုံမဟုတ်ဘဲ စတုရန်းကွက်တွေ ဖောက်ထားသော သံမကို
ကြမ်းပြင် ဖြစ်သည်။ လေဝင်အောင် စိမ်းထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ အခန်းတွေ
ထဲမှာ အပူအအေး ညီမှုအောင် ထားရသည်။ သိပ်အေးလွန်း၍ လည်း မရ။
သိပ်ပူဇာန်းလည်း မရ။ ထိုပြင် စာအုပ်တွေကို မကြာမကြာ ဆေးရည်ဖြန်းပေး
ရသောသည်။ သည်လောက် များပြားလှသော စာအုပ်တွေကို သိမ်းဆည်းရသည်
မှာ တကယ် မလွယ်ကူပါ။ ပိုးမွှေးသလို များစွာ ဂရစိုက်ရပါသည်။

စာအုပ်စင်တွေပေါ်မှာ မြန်မာစာအုပ်တွေကို တွေ့ရလေသည်။
ကျွန်တော် ဘာသာပြန်သော မက္ကဇားကို ဝက္ကတိများကိုလည်း တွေ့ရသည်။

နောက်တစ်ခန်းကား စာအုပ်တွေကို စာဖတ်ခန်းသို့ ပိုပေးရသော အခန်းဖြစ်၏။

သံမဏီမြောင်းကြီးများသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပြင့် အထက် အောက် ရွှေလျားနောက်သည်။ အောက်ထင် စာအုပ်ငါးသည့်အခန်းက လိုအော့စာအုပ် စာရင်းကို သံမဏီမြောင်းကြီးပေါ်သို့ တင်ပေးလိုက်သည်။ စာအုပ်တွေထားသည့် အခန်းထဲသို့ ရောက်လျင် စာအုပ်စာရင်းကို ဆွဲယူကြည့်လိုက်ပြီး စာရင်းပါစာအုပ်များကို ရွှေးထဲဝင်ရောက်လျင် သံမဏီမြောင်းကြီးပေါ်သို့ တင်၍ ပေးလိုက်သည်။ ဤနည်းပြင့် လိုသည့်စာအုပ်သည် မိနစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာ စာအုပ်ငါးသည့်ဌာနသို့ ရောက်လာလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် စာအုပ်တွေထားသည့် အခန်းမှ ထွက်လာခဲ့ကြပြီး စာကြည့်ခန်းများဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြပြန်သည်။ လမ်းညွှန်သူက ခြေကို ဖော့နင်းကာ အခန်းတစ်ခုထဲသို့ ခေါင်းပြုကြည့်လိုက်ကာ . . .

“ဒါကတော့ ပါမောက္ဂြီးတွေ စာရေးဆရာကြီးတွေအတွက် သီသနဲ့ ထားတဲ့ စာဖတ်ခန်း ဖြစ်ပါတယ်”

ကျွန်တော်တို့သည် သူလို ခြေဖော့နင်းကာ အခန်းထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြသည်။ သည်စာဖတ်ခန်းမှာ တဗြား စာဖတ်ခန်းကြီးတွေလို ထောင်ချိ၍ ပဆန်ပါ။ ၃၀၀ လောက်သာ ဆန့်မည့် ထင်ပါသည်။ အပြင်အဆင်မှာ ထောင်ချိ၍ ဆန်သည် စာဖတ်ခန်းတွေထက် သားနားပါသည်။ တစ်ခန်းလုံး အပ်ကျေသံကိုပင် မကြားရလောက်အောင် တိတ်ဆိတ်နေပါသည်။ စာဖတ်ခန်းထဲတွေငှာတို့ စာဖတ်နေကြသော ပါမောက္ဂြီး လေးငါးဆယ်လောက်ကို တွေ့ရလေသည်။ သူတို့ စိတ်အားထက်သန့်စွာ လေ့လာနေကြပုံမှာ တိတ်ဆိတ်လွန်လှသူများ သုပ္ပန် ကျွန်တော်တို့ပင် စကားကို အသံထွက်၍ မပြောချင်လောက်အောင် အားနာသွားပါသည်။ သည်အခန်းမှာ ပါမောက္ဂြီးများ၊ သီပုံပညာ သူခမိန့်အဖွဲ့ဝင်များ၊ စာရေးဆရာ သမဂ္ဂဝင်များအတွက် သီးသန့်ထားသည့် စာဖတ်ခန်းဖြစ်လေသည်။ ကျမ်းစာတောင်ကို ပြုစုလိုလျင် လိုအပ်သည့် ကျမ်းကိုကျမ်းကား များကို သည်စာဖတ်ခန်းတွင် လာ၍ ရှာဖွေ ကူးယူနိုင်အောင် စီမံထားခြင်းဖြစ်ပေ၏။

သို့ပိုက်ယူနိုင်တွင် သီပုံပညာရှင်ကြီးများ၊ ပါမောက္ဂျား၊ စာရေး

ဆရာများသည် များစွာ အရေးပါကြလေသည်။ ဝင်ငွေအများဆုံးလည်း ပြစ်၏။ ပြည်သူလူထု၏ ပညာရေးကို များစွာ အသားပေးထားလေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဖြောက် သတင်းစာကို အပ်ရေးရှင်သတင်းစာကြီးများကပင် အမေရိကန်သည် ဆိုပိုက်ယူနိုင်သက် ပညာရေးတွင် များစွာ နောက်ကျကျနှင့်ရှင်ခဲ့သည်ဟု ထုတ်ဖော် ဝန်ခံခဲ့ရပေသည်။

ကျွန်ုတ်တိသည် ပါမောက္ခတွေ စာကြည့်ခန်းမှ ထွက်လာပြီး အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြ၏။ ကြည့်စရာအခန်းတွေ ကျွန်ုတ်နေသေးသော်လည်း အချိန်မရှိတော့ပါ။

တို့တယ် ပြန်ရောက်တော့ ညနေ ၅ နာရီ တိုးနေပေပြီ။

ကျွန်ုတ်သည် ပြတင်းပေါက်က ကန်လန်ကာတွေကို ဆွဲလိုက်ပြီး ပြတင်းပေါက်အနားမှာထိုင်ကာ အပြင်သို့ ဧေးကြည့်နေစိုးလေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ တို့တယ်နှင့် မှတ်နှုန်းခါ်င်တွင်လည်း တိုက်ပြီးတွေ ရှိလေသည်။ တို့တယ်ဘူးပါက်လိုပ်ပုံ လွန်ခဲ့သည် အနှစ်တစ်ရာကျော် နှစ်ရာလောက်က တိုက်ပြီးတွေ ပြစ်ဟန်တူပါသည်။ အရှေ့တိုင်းနှင့် အနောက်တိုင်း၏ ပို့သုကာဟန်တွေ ရောယ်နေပါသည်။

အပြင်ဘက်တွင် နှင်းပွင့်တွေ တဖွံ့ဖွဲ့ ကျေနေလေသည်။ ကောင်းကင်မှ ငွေ့မှု ပုလဲမှုတွေ ကြေချလိုက်သလား ထင်ရပေ၏။ လင်းမပေါ်တွင် ခံသုတေသနတိ လျောက်နေကြသူများ၏ ကုတ်အကျိုးတွေမှ နှင်းပွင့် နှင်းမှုတွေ ပွဲနေလေ သည်။ မော်စကို အောင်းသည် တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် ကျွန်ုတ်ကို ခြောက်လှန်၍ နေလေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ ရောက်ခါစတုန်းက သူညာအောက် ၁၃ ဒီဂရီလောက်သာ ရှိ၍ နောက်တစ်ရက်မှာ သူညာအောက် ၁၈ ဒီဂရီလို့ ဆင်းလာသည်။ ယနေ့တော့ မော်စကို အောင်းသည် သည့်ထက်ပင် ဆုံးလာကာ သူညာအောက် ၂၀ ဒီဂရီရောက်အောက်ပင် ဆင်းလာချေသေး၏။

ကျွန်ုတ်သည် ဖွေးဖွေးပြုနေသော နှင်းတွေကို ကြည့်၍ ကျောင်းတို့က သင်ခဲ့ရသော ၁၈၁၂ ခုနှစ် နိုဝင်းယုံကြုံ အမှုပ်ရလာ လေသည်။ ရှုရှုး အောင်းရာသီသည် သာမန်လူများအဖို့ ကြောက်စရာကောင်းသောအောင်း ပြစ်သောလည်း ရန်သူတွေကို တိုက်ခိုက်ရာတွင်ကား လက်နက်

ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်နေလေသည်။ နိုဝင်ကျော် စစ်တပ်တွေ အရေးနိုင်ကာ နှင့် ခဲ့တွေထဲပြတ်၍ ဆုတ်ရင် တဖြူတဖြူ သေဆုံးရုပ်တွေကို ဂွက်ဂွက် ကွင်းကွင်း ဖော်ပြထားသော တော်လ်တိုင်း၏ 'စစ်နှင့် ပြိုးချမ်းရေး' ဝါယွှေ့ထဲက ပြုကွင်း ပြုကွက်တွေကို ပြင်ယောင်လာလေသည်။

သည်လိုတွေးလို့ ကောင်းတုန်းမှာ တယ်လိုဖုန်းခေါင်းလောင်းသံ ကြားရလေသည်။ ယနေ့သွင် ကျင့်ပသည့် ဆီးပါယက် ပြိုးချမ်းရေး ကော်မတီ လူထု အစဉ်းအဝေးပွဲသို့ တက်ရောက်ရန် ခေါ်နေခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ကျွန်းတော်တို့သည် ကုတ်အကျိုးကြော်တွေ ထပ်ဝတ်ကာ အောက်ထပ် သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ ဆီးပါယက် ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီက စတော့ဟု့ဗု့ ဂွန်ဖရင့်ကို ထောက်ခံသည့် လူထုအစဉ်းအဝေးတစ်ခု ကျင့်ပမည့်ဖြစ်ရာ ဖော်စကိုတွင် ရောက်နေကြသော အပြည်ပြည်မှ ပြိုးချမ်းရေးကိုယ်တံ့သုယ် များကိုလည်း ဖိတ်ကြားထားလေသည်။ ဂျပန် အမေရိကန်၊ အြေစောင့်လျှော်များမှ ကိုယ်တံ့သုယ်များနှင့် ကျွန်းတော်တို့သုယ်းယောက် ဖြစ်လေသည်။

အောက်ထပ်တွင် လူစိမ့်သည်နှင့် ကား ငါးဖြင့် အစဉ်းအဝေးသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ အစဉ်းအဝေးမှာ ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီရုံးရှိ အစဉ်းအဝေး ခန်းမလောက်ပြီးထဲတွင် ကျင်းပလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ ရောက်သွားကြသောအခါ ခန်းမထဲမှာ လူတွေပြည့်ရှု နေပါပြီ။ ခန်းမမှာ ဖြုံးတော်ခန်းမ လောက်နီးနှင့် ရှိလေသည်။ သည်ခန်းမမှာ အများသုံးနိုင်သော ခန်းမ မဟုတ်ပါ။ ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီက ပြုလုပ်သည့် အစဉ်းအဝေးများအတွက်သာ ရည်ရွယ်သည့် ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီပိုင် ခန်းမဖြစ်လေသည်။

ကျွန်းတော်တို့ကို အစဉ်းအဝေး သဘာပတီအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ရန် ဖိတ်ကြားသည့်အတွက် စင်မြင့်ပေါ်သို့ တက်လာခဲ့ကြသည်။ ကျွန်းတော်တို့ နောက်ဘက္ကလားထိုင်တန်းများတွင် စကားပြုများ ထိုင်ကြလေသည်။ အစဉ်းအဝေး သဘာပတီအဖြူး ဆီးပါယက် ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီဥက္ကား ကဗျာ ဆရာတြီး နိုင်းလေတိကောနေ့ပိုင်က ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အခမ်းအနားများ မထားဘဲ သဘာပတီကပင် အစဉ်းအဝေး အစီအစဉ်များကို ကြညာလေ သည်။ ပြိုးချမ်းရေး ကိုယ်တံ့သုယ်များလှယ် ဓည်သည်များတဲ့ကလည်း စကားပြုရန် အစီအစဉ်းရှိလေသည်။ ဂျပန်မှ ပါမောက္က ယာစွဲဒါး ပထမဆုံး မိန့်ခွန်းပြောလေ

သည်။ နောက် အဆမရိကန် ကိုယ်စားလှယ် ပို၌ ကိုယ်စားလှယ် အာရုင်ဒီနား ကိုယ်စားလှယ် ပြိုတိသူ ကိုယ်စားလှယ်နှင့် နိုက်နိုနိယား ကိုယ်စားလှယ်တို့ အသီးသီး စကားပြောကြလေသည်။ အင်္ဂါးရှား၊ ပြုတိရိကို နှင့် ကျွန်ုတ်တို့ ဖြန့်မာ ကိုယ်စားလှယ်အနဲ့ကဗျာ စကားမပြောကြတော့ပါ။

ဧည့်သည်တော်များ၏ မိန့်ခွန်းပြီးလျှင် ပါမောက္ခ ချက်ကားတို့က စတော့ဟူ့မျိုး ကွန်းဖုန်းရေးကြောင်းကို ရှင်းပြလေသည်။ ပါမောက္ခ ချက်ကားတို့ မှာ အသက် ၅၀ လောက်နှစ်ပြီး၊ မျက်ခုံးထူထူ၊ ဆံပင်ဖြူဖြူ။ အရှင်ကောင်းကောင်း ပြစ်၏။ သူသည် ဆိုပိုယက် ပြိုးချမ်းရေးကော်မတီတွင် အရေးပါသူ တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာ့ပြိုးချမ်းရေးကောင်စီ၏ အတွင်းရေးမှာ အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးလည်း ပြစ်ပေသည်။

ပါမောက္ခ ချက်ကားတို့ စကားပြုပြီးနောက် လူထူထဲမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးတက်လာကာ စတော့ဟူ့မျိုး ကွန်းဖုန်းရေးပြတ်ချက်များကို ထောက်ခံကြောင်း အဆိုတ်သွင်းလေသည်။ သူ့အဆိုကို လူထူအစည်းအဝေးက ထောက်ခံအတည်ပြုပြီး အစည်းအဝေးကို ရှင်းသိမ်းလိုက်လေသည်။

အစည်းအဝေးပြီးသောအခါ ဉာဏ် ၁၀ နာရီ ထိုးနေပါပြီ။ ထို့ကြောင့် ဘယ်ကိုမှ မသွားတော့ဘဲ ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြလေသည်။

(၁၅)

ယနေ့နံနက်တွင် လိန်င်၏ ပိမာန်သိုးသွားရောက်ရန် အနီအလုံ နှိုးသည်။ လိန်င်၏ ပိမာန်ဘာ ကရင်မလင်နှင့် တော်ရွှေက ရင်ပြင်နိတွင် နှုန်းလေသည်။ ကျွန်ုတ်တို့ ဟိုတယ်သွေ့ သိပ်မကွာလှပေ။ မော်တော်ကားဖြင့် ၁၀ မိနစ် လောက် သွားရလေသည်။

မော်တော်ကားကို ရင်ပြင်နိထိပ်တွင် ရပ်လိုက်ပြီး ကားပေါ်မှ ဆင်းလျှောက်လာခဲ့ကြ၏။ ရင်ပြင်နိတ်ရိုက်တွင် နှင့်တွေ့ဖွေးနေလေသည်။ လေသည် ပြင်းထန်စွာ တိုက်နေသည်။ နှင့်ပုံင့်တွေ့မှာ လေထဲတွင် ပဲပျော် ကြ၏။ လေကလည်း အေးမြှေနေပါသည်။ ရင်ပြင်နိထဲတွင်ကား လေးယောက်တစ်တွဲ စီထားသော လူတန်းကြီးမှာ တစ်မိုင်လောက် ရှည်မည် ထင်ပါသည်။ လိန်င်၏ ပိမာန်ကို လာ၍ အလေးပြောကွာသွား ပြစ်လေ၏။ ပြည်သူများ လာ

ရောက် ကြည့်ရှုခိုင်ရန် လိုနင်ပါမာန်ကို တစ်ပတ်လျှင် သုံးရက် ဖွင့်ပေးထား လေသည်။ ကျွန်တော်တို့ သည် တစ်မိုင်လောက်ရှည်သော လူတန်းကြီးနောက် မှာပင် ရှင်လိုက်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကြောကြာ မရပ်နိုင်ပါ။ ၅ မိန်လောက် ရပ်လိုက်သည်၏၏ တစ်ကိုယ်လုံး တုန်လာကာ မျက်ရည်တွေ နှာရည်တွေ တဲ့ခဲ့ ဖြစ်လာကြသည်။ နားရွက်တွေ နှာခေါင်းတွေ၊ မျက်နှာတွေ နီလာကြသည်။ ဒီဂရီမှာ သုညအောက် ၂၀ ဒီဂရီ ဖြစ်လေ၏။

ကျွန်တော်တို့သည် မျက်နှာနီနီလေးတွေထဲက တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ပြုကြည့်မိကြသည်။ တစ်မိုင်လောက်ရှည်သော လူတန်းသုံးသွား အောင် စောင့်ရမည်ဆိုလျှင် ၂ နာရီကျော် ၃ နာရီနှီးပါး ကြောလို့မည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။

“ဒို့ဒီမှာမရပ်ပါနဲ့၊ လာပါ၊ ရှုံးခံက သွားဝင်ကြည့်ရမယ်။ ဇည်သည် တော်တွေက ဒီမှာဝင်ပြီး မစိရပါဘူး”

စကားပြန် အဲလက္ခဏာ အရိုင်ဘာအား ကားလာကြီးရန်အတွက် အချိန်း အချက်လုပ်နေသဖြင့် နောက်ကျ၍ ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း သူ ရောက်လာတော့မှ လူတန်းကြီးဘေးမှ ပန်း၍ ရှုံးသို့ တက်လာခဲ့ကြလေ သည်။ ပံ့သုတေသုတ်လျောက်နိုင်မှ အချမ်းပြေ သက်သာသည် ထင်၍ ခံ သုတေသုတ် လျောက်လာခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့အိုးတော့ သို့ မထူးလှပါ။ အေးမြှေ အေးနေပါသည်။ နှာရည်တွေ မျက်ရည်တွေ ယိုမြဲ ယိုနေ ပါသည်။

မိမာန်အဝတွေ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ဝင်များ စောင့်နေကြပါသည်။ ပြည်သူ့ စစ်အဖွဲ့ဝင်များမှာ တပ်နိုင်တော် မဟုတ်ဘဲ သီးမြား ဖြစ်လေသည်။ အဲလက္ခဏာ တာဝန်ကျော်နေသော ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ဝင်သွား၍ ဇည်သည်များအား အရင် ဝင်ခွင်ပြုရန် ခွင့်တောင်းနေသည်။

ကျွန်တော်ကား လိုနင်၏ ပိမာန်ကို ၆။ ကြည့်နေမိလေသည်။ စုလစ် မွန်းခွန်တို့ဖြင့် ပြီးသော ကရင်မလင် နှင်းပြီးကြီးများမှာ နီမြိုင်းနိုင်း ဖြစ်နေ သည်။ ပြီးနိုးတွင် ကပ်၍ ပိုက်ထားသော ထင်းဆုံးပင်များမှာ အစိမ်းရောင် ညီညာမြိုင်းနေသည်။ သည်ရှုခင်းနောက်ခံတွင် နှုမ်းဖတ်ကျောက်တွေဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည် လိုနင်၏ ပိမာန်များ မတ်မတ်ရပ်နေသည်။

စကားပြန်ရောက်လာ၍ ပိမာန်ထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြသည်။ ပိမာန်ထဲ
မှာ မီးနို့ပွင့်ကိုမူ မူန်မူန်ထွန်းညီထားသည်။ ကျွန်တော်ရင်သည် တလူပ်လှပ်
ခုံန်နေသည်။ ဝင်းနည်းတာသခြင်းလော ဝင်းသာခြင်းလော ကျွန်တော် ဝေခွဲ၍
မရပါ။ ဆိုရာတွင် သည်ဝေးနာန့်ခုစွဲ ကျွန်တော်ရင်ထွေ့ လှိုင်ဘောင်ဘင်
ထသဖြင့် တာဝန်းဝိုင်း ရှိက်ခေတ်နေလိမ့်မည် ထင်ပါသည်။ ကမ္မာ့အလုပ်သမား
လူတန်းတားတိုင်း ခေါင်းဆောင်ကြီး၊ ကမ္မာ့ကွွန်ပြုနှစ် ခေါင်းဆောင်ကြီး၏ ရှပ်
ကလပ်ကို ပြုပိုင်းကိုရသာဖြင့် ရင်ထွေ့ အလုံကြီး ဆိုသလို ဆိုတာကာ မချိ
တင်က ဖြစ်၍ သွားပါသည်။ တစ်ပြိုင်တည်မှာပင် လိနင်၏ အလောင်းကို
အလေးပြုခွင့်ရသည့်အတွက် ဝင်းသာကြောင်း၍ သွားပါသည်။

လိနင်သည် ဖုန်သော်လဲတွင် ပြီးစီသက်ဘွာ လဲလျောင်းနေလေ
သည်။ သေသည်နှင့် လုံးဝမတူဘဲ အိပ်ပျော်နေသလိုသာ ထင်ရပေသည်။
ကျွန်တော်သည် ကြိုးပြောတော်သော လိနင်၏ ရုပ်ကလပ်ကို အနီးကပ်၍ ကြည့်လို့
ပါသည်။ သေချာဘွာ အချိန်ယဉ်၍ ကြည့်လိုပါသည်။ လိနင်၏ ရုပ်ကလပ်ကို
ရပ်၍ အလေးပြုလိုပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် နောက်လူတွေ တဖွဲ့တော် တန်းစိဝင်
လာကြခဲ့ ဖြစ်သဖြင့် လမ်းသွားရင်း ကြပြုရလေသည်။

“အရင်တုန်းက လိနင်ရဲ့ အလောင်းနဲ့ စတာလင်ရဲ့ အလောင်းကို
ယုံကြုံဖွေ့ဖြီး ချထားတယ်။ ပြီတော့ အနီးကပ် ကြည့်ရတယ်။ ဒီလောက် မဝေးဘူး”
ဒရိန်တာရာက ပိမာန်မှ အတွက်တွင် ကျွန်တော်ကို လှမ်းပြောသည်။
လိနင်၏ အလောင်းနှင့် ကျွန်တော်တို့ လျောာက်ကြည့်ရသည်နေရာမှာ ၁၀ ပေ
လောက် ဝေးလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လိနင်ပိမာန်မှ ထွက်လာခဲ့ကြပြီး ကရင်မလင်ပြီးနိုး
အောက်ခြေထွင် ငင်းထားသည့် ကျောက်လမ်းကလေးအတိုင်း လျောာက် လာခဲ့
ကြသည်။ ဘေးတွင် ထင်းရှုပ်ပို့နှင့် ဆိုက်ပရိစ်ပင်များ စိတ်နဲ့ စိုက်ထားလေ
သည်။ ဆိုက်ပရိစ်မှာ သချိုင်းများတွင် စိုက်ထားသောအပင် ဖြစ်သည်။
ဒရိန်တာရာက ဆိုက်ပရိစ်ပင်ကို ‘အလွမ်းပင်’ ဟု ဘာသာပြန် လေသည်။

ဆိုက်ပရိစ်ပင်များ အလယ်တွင် အုတ်ရူတွေ ရှိလေသည်။ ဂူများမှာ
ဆိုပို့ယက် တွေ့နှုန်းပြုနိုင်ပါတီ၏ ပဟိုကော်ပို့တိဝင်များ၊ ဆိုပို့ယက် သူ့အကောင်း
များ၊ အနုပညာသည်များ၏ ဂူများ ဖြစ်လေသည်။ မျက်နှာချင်းဆိုင်

ကရင်မလင် အုတ်ရှိုးအတွင်းတွင်လည်း အပေါက်ဖောက်၍ ထည့်ထားသော အုတ်ရှုံးများ ရှို့လေသည်။ ကရင်မလင် အုတ်နဲ့ရဲတွင် ပြည့်သူ့ စာရေးဆရာတ် မက္ခာလင် ကိုကို အမေရိကန် ဂွန်မြှုန်စံခေါင်းဆောင် စိလျှောက်ဖော့စတား စသုတိ၏ အလောင်းများကို မြှုပ်နဲ့ထားလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့သည် နဲ့ရွှေ့တွင် မြှုပ်ထားသော သဆိုင်းကမ္မားတဲ့ များကို လည်းကောင်း၊ ဆိုက်ပရိစပင်တွေ အလယ်ရှိ သဆိုင်း များမှ ကမ္မားတဲ့ များကို လည်းကောင်း တစ်ခုစီ လိုက်ကြည့်ချင်ကြသော်လည်း အခါန်မရပါ။ ထို့ပြင် သူညေအောက် ၂၀ ဒီဂရီ ရောက်နေရေား အအေးထဲ့မှ ကြာကြာမနေနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် 'မြင်းတစ်ပြီး' မှ လျှောက်ကြည့်ပြီး ထွက်လာခဲ့ကြလေသည်။

နောက်တစ်နေရာကား မော်စကို တဲ့ သို့လို ပြစ်ပေ၏။ မော်စကို တဲ့ သို့လို မှာ လိုန်တောင်ကုန်းပေါ်မှာ ရှို့လေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ မော်စကို ရောက်သည့်ညတ္တန်းက မော်စကို တဲ့ သို့လို ကို အဝေးမှ လှမ်းကြည့်ခဲ့ဖူးပါ သည်။ သို့ရာတွင် အဆောက်အအုံတို့သာ မြင်းခဲ့ရခြင်း ပြစ်လေသည်။

ကျွန်းတော်တို့သည် မော်စကို တဲ့ သို့လို ရှုံးမှာ ထိုးရပ်လိုက်ပြီး အထူးငါးဝင်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းသူ့ကျောင်းသားတွေ လာရောက် ကြည့်ရသူတွေပြင် ပြည့်ကျင်နေလေသည်။

မော်စကို တဲ့ သို့လို မှာ လိုမိန့်ဆေး တဲ့ သို့လို ဟောင်းကို ချွဲထွင်၍ အသစ်ဆောက်လိုက်ခြင်း ပြစ်၏။ ၁၉၄၉ မှ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင်းတွင် အထပ် ပေါင်း ၂၇ ထပ်ရှိသော အဆောက်အအုံကြီးကို ဆောက်လိုက်လေသည်။ ယခုအခါ၌ မော်စကိုတဲ့ သို့လို တွင် ကျောင်းသားပေါင်း ၂၆,၀၀၀ သင်ကြား လျက်၊ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ ၉၀ ရာနှုန်းကို အစိုးရက စကောလားရှုံး ဆောက်ပုံလေသည်။

ထို့ပြင် စတိုင်ပင်ရသော ကျောင်းသားများလည်း ရှို့သေးသည်။ စတိုင်ပင် မှာ တစ်လသွေ့င် ရွှေဘဲ့ ၃၀ မှ ၅၀ အထိ ရလေသည်။ မြန်မာငွေ ၁၈၆၇ ကျောင်းမှာ ၃၀၀ လောက်အထိ ညီမျှ ရှို့ပါသည်။ ကျောင်းသားပေါင်း ၆,၀၀၀ အတွက် ကျောင်းဆောင်များလည်း ရှို့လေသည်။

စကားပြန်က ကျွန်းတော်တို့အား တဲ့ သို့လို မှ တာဝန်ခံတစ်ဦးနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေသည်။ တာဝန်ခံက မော်စကို တဲ့ သို့လို သမိုင်းကို ပြောပြ ပါသည်။

နောက် ကျွန်တော်တို့အား အခန်းတွေကို လိုက်ပြုလေသည်။ မောင်ကို တဗ္ဗာသိုလှတ်လည်း စည်းဝေးခန်းမဆောင်ကြီးတွေ အများကြီး ရှိပါသည်။ ခန်းမဆောင်ကြီးတော်ခုထဲတွင် အစည်းအဝေးတစ်ခု ကျင်းမာနသည်ကို တွေ့ရ တို့ လူပေါင့် ၁,၀၀၀ ကျော်လောက် ရှိမည်ထင်ပါသည်။ မောင်ကို မြို့လုံး ဆိုင်ရာ ဆရာဝင်များ၏ အစည်းအဝေးပေတည်း။

ကျွန်တော်တို့သည် ခန်းမဆောင် အပေါ်တပ်မှုနောက် အစည်းအဝေး ကျင်းမာနပုံကြည့်ဖြီ တာသင်ခန်းများသို့ လျှောက်ကြည့်ကြသည်။ တာသင်ခန်းများမှာ ခါးကိုတော်ခုထဲတွေ တပ်ထားသည်။ တာသင်ခန်းတစ်ခုလျှင် ကျောင်းသား တစ်ရာကျော်လောက် ဆန့်မည် ထင်ရပေသည်။ တာသင်ခန်းတွေတို့ကြည့်ပြီး အိပ်ခန်းများနှင့် ထမင်းတားခန်းများသို့ လျှောက်ကြည့်ကြပြန်သည်။ အခန်းများမှာ ရန်ကုန်တဗ္ဗာသိုလှတ်ကျောင်းဆောင်က အခန်းတွေလောက် ရှိမည်ထင်ရ ပါသည်။ သို့ရာတွင် သပ်ရပ်သားနားသည့်ဘက်တွင်မူ ရန်ကုန်တဗ္ဗာသိုလှတ်က အခန်းတွေထက် ပိုပါသည်။ ထမင်းတားခန်းများမှာလည်း ရန်ကုန်တဗ္ဗာသိုလှတ် ထမင်းတားခန်းတွေထက် သပ်ရပ်ပေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဓရတ်လောကားဖြင့် အပေါ်ဆုံးအထပ်သို့ တက်ခဲ့ကြသည်။ ဓရတ်လောကားထဲမှာ လူတွေ ပြည့်ကျုပ်နေလေသည်။ အပေါ်ဆုံး အထပ်ရောက်တော့ ဘူးမိပေဒ ခန်းမဆောင်ထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြ၏။ ဘူးမိပေဒ ခန်းများ သက်နကျောက်၊ သက်ရှင်ကျောက်၊ ပဲသူကျောက် စသဖြင့် ကျောက် မျိုးစုံ မြေမျိုးစုံကို ဖုန်သော်လွှာတွေဖြင့် ပြထားလေသည်။ ဆိုပိုယ်ယူနိုယ် တစ်စိန်းလုံးတွင် တွေ့ရသော ကျောက်အမျိုးမျိုးကို ပြသထားခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

မောင်ကိုမြို့ကို တဗ္ဗာသိုလှတ်ခေါင်များမှ စီး၍ ကြည့်ရသည့်နှာ သာယာ လုပါသည်။ ရေဂူးကန်၊ အားကတားကွင်း၊ ဘူးတာရုံ၊ ကရင်မလင်နှင့်တော်စသည်တို့သည် အဝေးတွင် ရေးရေးမှုနှင့်မှန် ပေါ်နေကြပေးလေသည်။ လမ်းမကြီး တွေ့ပေါ်တွင် ထပ်ရော်လီများသည် သပတ်ပေးထားသော ကလေးကတားစရာ အရှင်ကလေးများလုံး တရွေ့ရွေ့ သွားနေကြသည်။

မောင်ကို တဗ္ဗာသိုလှတ်ခေါင်များတွင် ကျွန်တော်တို့လို လာကြည့်သူ တွေ အများအပြားကိုလည်း တွေ့ရလေသည်။ ချွေ့နှုန်းကလေးများနှင့် ကျောင်းသားကလေးတွေမှာ အများဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

ဖော်စကို တဗ္ဗာသီလိုကို တစ်နာရီလောက် လျှောက်ခြည့်ကြပြီး ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာကာ နေ့လယ်စာ စားပြီး တရေးတမော အိပ်ပစ်လိုက်ပါ သည်။ ဒုက္ခန်တာရာကား စန့်ရားနှင့် ပဏာရန်ပေါ်။

ညနေ ၃ နာရီထိုးတော့မှ အဝတ်အစားလဲကာ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့သည်။ စကားပြန် အဲလဗ္ဗာစ်သည် ကျွန်တော်တိုကို စောင့်နေလေ သည်။ စကားပြန်များမှာ ကျွန်တော်တို့အတွက် များစွာ အကူအညီ ရလေသည်။ စုစုမံ့စရာရှိလျှင် သူတို့ဆိုမှာ စုစုမံ့ရသည်။ လိုချင်တာရှိလျှင် သူတို့ကို ပြောရသည်။ မညည်းမည် လုပ်ပေးကြပါသည်။

နေ့လယ်ပိုင်း အခိုအစဉ်မှာ ဆိုပို့ယက် စာရေးဆရာများ သမဂ္ဂသို့ သွားရန် ဖြစ်ပါ။ ဆရာဦးအောင်လှ ပေါ်တော့ဘဲ ကျွန်တော်တို့နှင့်ယောက် တည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဟိုတယ်မှ စာရေးဆရာသမဂ္ဂသို့ မော်တော်ကားဖြင့် မိနစ် ၂၀ လောက် မောင်းရလေသည်။ ခြုံကြီးတစ်ခြုံထဲသို့ ဝင်လိုက်ပြီး အောက်အခုံကြီးတစ်ခုရှေ့တွင် ရုပ်လိုက်ပါသည်။ သည်အောက်အုံကြီးမှာ တော်လှုစတိုင်း၏ နာမည်ကျော် 'စစ်နှင့် ပြမ်းချုံးရေး' ဝတ္ထုကြီးထဲတွင် ကုတ်ကောက်တစ်ယောက်အောင်ဖြင့် ပါဝင်သည့် မင်းသားတစ်ဦး၏ စံအိမ်တော် ဖြစ်လေသည်။ အောက်တိုဘာ တော်လှုန်ရေးအြီးတွင် မင်းသား၏ စံအိမ်တော် ကို ဆိုပို့ယက် စာရေးဆရာများသမဂ္ဂ အောက်အုံအဖြစ် ပြောင်းလဲလိုက် ပြင်း ဖြစ်ပေါ်။

စာရေးဆရာသမဂ္ဂ နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးကော်မရှင်တာဝန်ခံ မစွေတာ ဆယ်လင်စကို အီနိုဒ်ယစာပြောနာ အကြောင်းအရာရှိ မစွေက် မာရိယန်၊ ဆယ်ဂါနစ်နှင့် မစွေတာကော့တ်ကင်တို့က ကျွန်တော်တို့ကို လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် အညွှန်ခံလေသည်။

မစွေတာ ဆယ်လင်စကိုမှာ အသက် ၄၀ ကျော်လောက်ရှိ၍ အဖြတ်များ ပြုးဆွင်သော မျက်နှာထားရှိလေသည်။ မာရိယန်ဆယ်ဂါနစ်မှာ အသက် ၃၀ လောက်ရှိသော ပို့န်းမခေါ်တစ်ဦး ဖြစ်ပေါ်။ အင်းလိပ်စကားကို အင်းလိပ်မ တစ်ယောက်နှင့်မခြား လူပ သွက်လက်စွာ ပြောနိုင်လေသည်။ သူတို့ နှစ်ယောက်စလုံး မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ဖူးကြပေသည်။ ၁၉၅၈ ခုနှစ်က

ဆိုပိယက စာရေးဆရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဖြင့် လာခြင်းဖြစ်ပေ၏။

ဇွန်ခန်းတွင် ထိုင်မိကြသည်နှင့် မစွဲတာ ဆယ်လင်စကို့နှင့် မာရီယဉ်နှင့် ဆယ်ဝါန်စို့က မြန်မာပြည်အကြောင်းကို အလုအယက် မေးကြသည်။ မိုင်ငံ ခြားကိုရောက်နေသော မြန်မာတစ်သိုက်က ကိုယ်ပြည်အကြောင်းကို မေးသလို နိုက်နှိုက်ချွဲတွေ လျှောက်မေးကြပါသည်။ ဥပမာ-“ဆရာ သိန်းဖေမြင့် အာမရိကန်မှ ပြန်ရောက်ပြီလား။ သူ့ကလေးတွေ ကျန်းမာကြရဲ့လား။ ဆရာ ဝေနှင့် ဘိယာသောက်သေးသလား” စသည် မေးခွန်းပါး . . . ။

ကျွန်းတော်တိုက ဖြေလိုက် သူတို့က မေးလိုက်ဖြင့် သူတို့ သိသမျှ လူတွေအကြောင်းကို တစ်ယောက်ချင်း လျှောက်မေးနေကြလေသည်။ “ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မြိုင်း ကျွန်းမာရေး ဘယ်လိုနေသလဲ။ ဆရာယော၊ ဆရာအော်ရှိ ဆရာမင်းသုဝဏ္ဏ၊ ဆရာမောင်တစ်တို့ ဘာတွေ ရေးနေကြသလဲ” စသည် မေးခွန်းပျိုး၊ “ပဲခူးရေကြီးတာ တော်တော် ပျက်စီးသွားသလား။ စာပေမီမာန်ဆုံး ဘယ်သူတွေ ရကြသလဲ။ ဝန်ကြီးချုပ်းနှင့်၊ သကအာလ ပြောတ်၊ စာအုပ်အဖြစ် ထွေဗုံးပြီလား” စသည်မေးခွန်းတွေလည်း ပါလေသည်။

နောက်မှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စာပေအဖွဲ့အစည်းများအကြောင်းကို မေးလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ကလည်း ဆိုပိယက စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ လှုပ်ရားမှုများ၊ စာရေးဆရာများ၏ ဝင်ငွေ၊ အခွင့်အရေး စသည်များကို မေးပြန်းကြသည်။ ဆိုပိယက စာရေးဆရာများ၏ ဝင်ငွေမှာ အားကျေစရာ ကောင်းလှပါသည်။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဆိုလျှင် သိန်းသန်းချို့ ရှိက်ရှု သဖြင့် ဥက္ကာပူလောင်ခငွေ များစွာ ရရှိလေသည်။

ထပ်မံပိုပို့ခြင်းအတွက်လည်း ရရှိကြသည်။ သည်အထဲတွင် ပြောတ်ကလျှင်၊ ရပ်ရှုင်ရိုက်လျှင်လည်း ရလိုက်သေးသည်။ ပြောတ်ကသည် ဆိုရာမှာ လည်း တစ်မြို့တည်းတွင် ကပြသည် မဟုတ်ပါ။ မော်စကို့ ပြောတ်အဖွဲ့က တင်ဆက်သော ပြောတ်အတွက်လည်း ဥက္ကာပူလောင် ရရှိသည်။ တစ်ပြိုင်နက် တည်းမှာ လိန်င်းရောက် ပြောတ်အဖွဲ့က တင်ဆက်လျှင်လည်း ဥက္ကာပူလောင် ရရှိလိုက်သေးသည်။ သို့ဖြင့် ဝင်ငွေ အကောင်းဆုံးသော ပညာရှင်များ ဖြစ်လာကြလေသည်။ ထိုမျှမကပါ။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ရေးလိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာနေရာ အေသသို့ အခိုင်ကြာ သွားရောက်လေ့လာနိုင်သေးသည်။ ထိုကြောင့် သူ့တို့ဆိုက

ဝဏ္ဏများတွင် 'ပြီးလုံး ဖြန်းလုံး' များ မပါခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တာရေးဆရာ သမဂ္ဂဝင် အဆင့်အတန်းကိုလည်း တင်းကျပ်စွာ သတ်မှတ်ထားလေသည်။ တော်ရုံတော်ရုံနှင့် တာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့လွယ်ပါ။ တကား ပြောရေးသူ ကျော်ဆရာ၊ ပြောတ်ဆရာ၊ အတ်ညွှန်းရေးဆရာ၊ ဝေဖန်ရောဆရာ နှင့် ဘာသာပြန်သူများကို တာရေးဆရာသမဂ္ဂသို့ ဝင်ခွင့်ပြုလေသည်။ ဤများကို စင်လုံးလောက်သောပါ။ သူတို့ ရေးသားသောတာပေါ်များသည် ကုန်အြာန်းလူ။ အဖွဲ့အစည်း တည်ဆောက်ရော်တွင် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အကျိုးပြန်လုပ်ပါဦးမည်။ သမဂ္ဂဝင်တစ်ယောက်ပြစ်ရေးအတွက် လျောက်လွှာတင်ရပါဦးမည်။ ကိုယ်ရေးသော စာပေများကို သက်သေခံအဖြစ် လျောက်လွှာတင်ရပါဦးမည်။ သမဂ္ဂဝင် သုံးလို့ (သို့မဟုတ်) ပတို့သမဂ္ဂ၏ ဌာနစိတ်က အများစုံ ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြင့် ကျလာသော ထောက်ခံချက်ပါရပါဦးမည်။ သည်အချက်အလက်တွေ စုံလင့်မှ လျောက်လွှာတို့ တာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ သဘာပတိအဖွဲ့က လက်ခံ ငြိုးစားလေသည်။

သမဂ္ဂဝင်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်းကိုလည်း သဘာပတိအဖွဲ့ကပင် စဉ်းစားလေသည်။ ရာဇ်ဝါးပြစ်လွှာကျူးလွှာလျှင် လူအဖွဲ့အစည်းနှင့် ဆန်ကျင်သော အပြုအမှုပျိုးကို ပြုမှုလျင်၊ ကိုယ်လက် မသန်စွမ်း၍၊ မကျိန်းမာ၍၊ အသက်ကြီး၍ မဟုတ်ဘဲ အခြားအကြောင်းများကြောင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ရေးသာခြင်း၊ မပြုလျင် သမဂ္ဂတွေးများကို သတ်မှတ်ထားသည် ကာလအတွင်း မပေးလျင်၊ သမဂ္ဂဝင်အဖြစ်မှ ထုတ်ပယ်ပစ်လေသည်။ ဆိုပို့ယက်ယူနိုင်တွင် အကြေးဆုံးသော ရာဇ်ဝါးမှုမှ ပြိုးခုမျှရေးကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ စစ်တိုက်ရန်လှုံးဆော်ရေးသားခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

ဆိုပို့ယက် တာရေးဆရာများ သမဂ္ဂသည် ပါလီမန်မှ ဥပဒေပြောန်း၍ ဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်၍ သမဂ္ဂ၏ လုပ်ငန်းများအားလုံးသည် ဥပဒေဘောင်တွင် အကျိုးဝင်နေသည်။ ဆိုပို့ယက်ယူနိုင်ယုံကြည်မှုများကောင်းလိုက် ပြည်သူ့ကော်မာ်သာ ကောင်းလိုက် ပေါ်လောက် ခုံနှိပ်သူ့ ခုံနှိပ်သူ့ ရေးသားအားလုံး အားလုံးမှ လွှတ်ပြုးခွင့် ရနှိုင်သည်။ ဆိုပို့ယက် တာရေးဆရာသမဂ္ဂက ဦးစီးသော

တနယ်ဇော်တိုက်များ၊ ပြတိုက်များ၊ ကလပ်များ၊ ပိဋကတ်တိုက်များ၊ အနားယူအခန်းများ၊ ဆေးရုံများ၊ စာအုပ်ဆိုင်များ အားလုံးကို အခွန်အကောက်လွှတ်ပြီးခွင့် ပေးထားလေသည်။

စာရေးဆရာသမဂ္ဂတွင် စာပေရန်ပုံငွေ ဟန်လည်း သီးသန့်ထားလေသည်။ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် စာရေးဆရာများ ခန့်တွက်ရေးကိစ္စစာသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးပြုလေသည်။

ဆိုပါသက် စာရေးဆရာများ သမဂ္ဂသည် လေးနှစ်တစ်ကြိမ် ကွန်းရက်ကျင်းပြီး ကွန်းရက်က သမဂ္ဂဘုတ်အဖွဲ့(Board of The Union) ကျိုးရွှေ့က ပေးစနစ်ပြီး ရွှေးကောက်တင်မြောက်သည်။ သမဂ္ဂဘုတ်အဖွဲ့မှာ ကျွန်းတော်တို့ဆိုက အမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့် ခိုင်ဆင်တူပါသည်။ သမဂ္ဂ၏အပ်ချုပ်ရေး ပေါ်လစီမှား လုပ်ငန်းများကို စဉ်စားလေသည်။ သူ့အောက်တွင် သမဂ္ဂ၏ အတွင်းရေးမှုအဖွဲ့ ရှိလေသည်။ ပဟိုစာရင်းစစ် ကော်မတီကိုလည်း ကွန်းရက်က ရွှေးကောက်လေသည်။

စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ အောက်တွင် သမဂ္ဂခွဲများလည်း အမှားအပြား ရှိပေ၏။ စာရေးဆရာများ အတွင်းရေးမှုအဖွဲ့က လက်တွေ့ဆောင်ရွက်၍ သွားလေသည်။ အနားယူအပ်န်းဖြစ်ခေါ်များ၊ ဆေးရုံများ၊ မရွှေ့ဇော်တို့များကို လည်း စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ ဘုတ်အဖွဲ့အောက်မှာပင် ထားရှိလေသည်။ စာရေးဆရာ သမဂ္ဂသည် ‘စာပေကောက်’ ဟူသော မရွှေ့ဇော်တို့ ထုတ်ဝေလျက် ရှိသည်။ သည်မရွှေ့ဇော်တွင် နိုင်ငံခြားက စာပေလှုပ်ရှုရှုမှု၊ နိုင်ငံခြားစာပေသမိုင်း၊ စာပေဝေဖျက်များကိုသာ စုပေါင်း၍ ရိုက်နိုပ်ထားပါသည်။ သမဂ္ဂခွဲများကလည်း မရွှေ့ဇော်များ၊ ဂျာနယ်များကို ထုတ်ဝေပါသည်။

စာရေးဆရာ သမဂ္ဂက ဖြေမှု၍ စာပေသင်တန်းကျောင်းစစ်ကျောင်း ကိုလည်း တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ထားလေသည်။ ကျွန်းတော်တို့ကား စာပေသင်တန်းကျောင်းကို စိတ်ဝင်စားနေကြပါသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်အတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံစာရေးဆရာ စာပေကလပ်က စာပေသင်တန်းတစ်ခုကို ကျောင်းသား ၄၀ မွှာသာ လက်ခံ၍ ဖွင့်လှစ်ခဲ့လိပါသည်။ များစွာ အောင်ပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုကြောင့် ကျွန်းတော်တို့နှစ်ယောက်စလုံး စာပေသင်တန်းကျောင်းကို သွားရောက်လေလာ ချင်ကြပါသည်။

“စာပေသင်တန်းကျောင်းကို ကျွန်တော်တို့ သွားကြည့်ချင်ကြပါတယ်”

“ဟူတ်ကဲ ကြည့်ရပါတယ်။ တစ်နေ့ ချိန်းပါ”

မာရီယန်က ပြန်ပြောသပြင် စာပေသင်တန်းကျောင်းကို သွားကြည့်ရန် ရက်ချိန်းပေးလိုက်ကြပေးသည်။

“ပြန်မဲ့ဝေါးတွေကို ရှုရှုးဘာသာ ပြန်ချင်ပါတယ်။ အဲဒါ ဘယ်ဝေါးကို ပြန်သင့်တယ်ဆိုတာ ထောက်ခံချက် ပေးစေချင်ပါတယ်”

မာရီယန်က ကျွန်တော်တို့ဘာက်သို့ လျမ်းပြောလိုက်၏။ ဆိုပါယက စာရေးဆရာများသည် ပြန်မဲ့ဝေါးများကို စိတ်ဝင်စာကြပါသည်။ မောင်ထင်၏ ‘ဘေး’ဝေါးကို ရှုရှုးဘာသာသို့ ပြန်ဆိုနေကြောင်းကိုလည်း ပြောပြုလေသည်။ သိရာတွင် ဘယ်ဝေါးကို ဘာသာပြန်သင့်တယ်ဆိုတာဟာ တစ်လိုင်တည်း ထောက်ခံချက်ပေးရန် ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ မလွယ်ကူပါ။

ကျွန်တော်သည် ကော်မီသောက်ရင်း စဉ်းစားနေမီသည်။ ရှုတ်တရက် မပေါ်လာပေ။

“ပြန်မဲ့ပြည့် ပြန်ရောက်တော့မှ စာရေးဆရာ စာပေကလပ် သဘာ ပတီအဖွဲ့နဲ့ တိုင်ပင်ပြီး ပေးပါရစေ။ ခုချက်ချင်း ပေးရမှာကတော့ သိပ်မလွယ်လှ ပါဘူး”

ကျွန်တော်က ပြန်ပြောလိုက်ပါသည်။

မာရီယန်ကား ပြန်မဲတွေကို တွေ့လိုက်ရသဖြင့် ဝင်းသာနေဟန်ရှိ၏။ ခိုးမကလေးတစ်ကောင်လို့ မျှတ်လတ်နေလေသည်။ မစွာတာဆယ်လင်စကို၏ မျက်နှာမှာလည်း ပြုးဆောင်နေလေသည်။

သို့ဖြင့် စာရေးဆရာသမဂ္ဂတွင် ကော်မီကို တစ်ခွက်ပြီး တစ်ခွက် ထိုင်သောက်ကြရင်း၊ စီးကရာက်ကို တစ်လိုင်ပြီး တစ်လိုင်သောက်ကြရင်း စကား ပြောကြ၊ ဆွေးနွေးကြသည်မှာ ညနေသို့ တိုင်ပါတော့သည်။ သည်တော့မှ သူတို့ကို နှုတ်ဆက်ကာ ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြပေးသည်။

ဟိုတယ်ရောက်တော့ ခေါ်နာပြီး ရှုပ်သေးဇာတ်ရုံသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ရှုပ်သေးဇာတ်ရုံမှာ တွေ့နှစ်ကားယား ရှင်ကွက်နားတွင် ရှိသည်ဟု ထင်ပါသည်။ တဲ့တားပြီးတွေ့အောက် ဖြတ်မောင်းသွားရသည့်အခါတွေ့လည်း နှုတ်။ တဲ့တားတွေ့ပေါ်က ဖြတ်မောင်းသွားရသည်လည်း ရှိပေသည်။ ကျွန်တော်

ကားလမ်းတွေ ရပ်ကွက်တွေကို ကောင်းကောင်း မဖူတ်မိတေဘူးပါ။

ကျွန်တော်သည် နှင့်ငွေ့တွေ ဟပ်သဖြင့် မူန်ဝါးနေသော မှန်ကို လက်ဖြင့် ပွတ်ကာ အပြင်သိ ငေးကြည့်လိုက်လာခဲ့၏။ ဝင်းလဲလဲ ပီးပွင့်များ သည် နိုင်ခဲ့ ကျွန်စို့ကြော်၏ လမ်းကြီးများမှာ ကျယ်ဝန်း ပြန်ပြုဖွံ့ဖြိုးလှ၏။ လမ်းပေါ်တွင် ကားမောင်းနေရသည်နှင့်မူဘူး၊ ကွင်းပြင်ကြီးတွေထဲ ပြတ်မောင်း နေရသလို ထင်ရသည်။ လမ်းသေးတစ်ဘက်တွင် မိရောင်လင်းနေသော တိုက်တာ အိမ်ခြေများကို မြင်ရပြီး တစ်ဘက်လှာ တံတားကြိုးပြုတိတားသည် ဖော်စကိုမြှင့်ကို ကန့်လန့်ဖြတ်၍ လဲလျောင်းနေသည့် သတ္တဝါကြိုးတစ်ကောင်းနှင့် တူနေလေသည်။

ကျွန်တော်သည် ရှေးခေါ်တွေကိုကြည့်ရင်း ဆုံးပိုက်ပြီးချုံးရေး ကော်မတီ၏ ဧည့်ဝိတ်ကျေဖွန်ပုံတွေကို စဉ်းစားမိလာ၏။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ် ဘူးလှယ်များအတွက် ဘာမျှ လိုလေသေးမရှိ။ အထက်တန်းစား ဟိုတယ်ကြီး တွေ့မှု တည်းစွဲနေရာပေးထားပြီး မော်တော်ကားတစ်စီး စကားပြန် တစ်ယောက် ပေးထားလိုက်သေး၏။ သွားဝရာ လူညွှန်ပတ်ကြည့်ရှုစရာတွေကို မလစ်လပ် အောင် စိုင်ပေး။ ညာနေတိုင်း ပျော်ရွှေ့ခွဲပွဲ အောင်ပွဲ ကွဲများသို့လည်း အရောက် ပို့ပေးပါသေးသည်။ မော်ဝတို့ ရော်ကြသည့်နှင့် ကျွန်တော်တို့ အိတ်ထပ် ပို့ကိုဆုံးပို့ တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ မကုန်ကျေရတော့ပေး။ စီးကရက်ကအစ လိုလေသေးမရှိ ပေးထားလေသည်။ စတော့ဟုမ်းမှာလို ခြေလျင်လျောက်ရတာတွေ၊ ကိုယ် ပို့က်ဆုံးလိုက်လိုပါ။ စိုးကိုသုတေသနများမှ အရောက် နှင့်များနှင့် အရော်နှင့်များ ကွားမြားသည် အချက်ဖြစ်၏။ အရင်းရှင်နှင့်များ နှင့် ဆိုရှယ်လစ်နှင့်များ ကွားမြားသည်အတွက် ပြစ်၏။ အိမ်သည် ဆုံးပို့က် ပြီးချမ်းရေးကော်မီတီက ဧည့်သည်ကိုယ်စားလှယ်များကို ပြုစွဲည့်ခံပုံများမှာ အားစွာစရာပင် ကောင်းနေလေသည်။

“စတော့ဟုမ်းမှာ နေရတာနဲ့ မော်စကိုမှာ နေရတာကတော့ အကွားကြီးကွားတာပဲ”

ကျွန်တော်က ဒဂိုင်ဘာရာ ဘက်သို့ လူညွှန်ပြောလိုက်၏။ ဒဂိုင်ဘာရာ သည် နှုတ်ခမ်းရှေ့သို့ထော်၍ ခင်မိန့်မိန့်ပြုးရင်း . . .

“ကွာရမယ်လေ . . . အရင်းရှင်နှင့်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်နှင့်ဆိုတာဟာ

နေရို့စာအုပ်တိုက်

တွေ့ရမှာပေါ်။ ၌။ မပါဘဲ ဝင်လာတာတော့၏ လက်ခံသေးတာပဲ။ အရင်းရှင်တိုင်းပြည်ဆိုရင် ဒီလို ဘယ်ရမလဲ”

ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ့မှာ ရန်ကုန်မှာရော၊ စတော့ဟူမေးမှာရော ၌။ ယူချိန်မှာ မရခဲ့ဘဲ ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယံသို့ ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ဆိုပိုယက်ဘုံးရ သည် ပြမ်းချမ်းရေး၊ ကိုယ်တွေ့လှယ်များကို သံသယကင်းစွာဖြင့် ဝင်ခွင့်ပြုလိုက လေသည်။ သည်လိုအစိုးရရှိ။ သည်လိုတိုင်ပြည်မျိုးကိုမှာ အရင်းရှင် တိုင်းပြည် များက ‘သံကန်လန်ကာ’ ဟု ခေါ်ကြသည်မှာ အဲ့ခြောက်ရာပင် ကောင်းသေး၏။ ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယံ အမျှေးပြုသော ဆိုရှုလုပ်နိုင်များသည် ပြမ်းချမ်းရေးကို လိုလားသူ မြို့သားသူများကို တော်မရှိ ဓမ္မရှိ ဝင်ခွင့်ပေးထားပေသည်။ သို့ရာ တွင် စစ်ကိုလိုလားသူ မြန်သားသူ သူလျှိုလှုပ်လိုသူများဂုံကား တင်ကျင့်စွာ တားဆီးထားလေသည်။ ကိုယ့်အဖိမ်ကို မီးရှိရန် ဝင်လာသူတစ်ယောက်ကို ဝင်ခွင့် မပေးသည့်ဘာ သဘာဝကျပ်ပါသည်။ အစဉ်းတွေ့ကြနိုင်သော မည်သည့်အဖိမ်ရှင် မဆို ရန်သူတစ်ယောက်ကို အောင်ထဲသို့ အောင်ခံလို့မည် မဟုတ်ပါ။ သည်လို အဝင်းမခဲ့သောကြောင့် နိယျှေးသူလျှိုများသည် ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယံနှင့် ဆိုရှုပ်လုပ်နိုင်များအား ‘သံကန်လန်ကာ’ ဟု အရိစိုက်သလို ထ၍ အော်ကြခြင်း ဖြစ်လေသည်။

မိန့် ၂၀ လောက်မောင်းလျှင် ရုပ်သေးလတ်ရုံးသို့ ရောက်လေသည်။ ဆိုပိုယက်ယူနိုင်ယံမှ အတ်ရုံကြီးများအားလုံး မေးနားကြ၏။ ဆိုပိုယက်ပြည်သူ များသည် အဆောင်အထောင် အမွမ်းအမာ၊ အခမ်းအနားတို့ကို နှစ်သက်ကြ သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။

မှန်တဲ့ခါးကြီး အလေးကြီးတွေ့ကို ကိုယ်လုံးဖြင့် တွန်းဖွင့်ဝင်ခဲ့က သည်။ ရုပ်သေးရုံးထဲမှာလည်း လူတွေ ပြည့်နေလေသည်။ အတ်ရုံများမှာ ညုတိုင်းလို လူပြည့်နေကြသည်။

ရုပ်သေးမှာ အတ်လမ်းတို့ကလေး ဖြစ်၏။ အရှေ့တိုင်းရုပ်သေးလို အပေါ်က ဆွဲသော ရုပ်သေးမဟုတ်ဘဲ နောက်ကွယ်က ဆွဲသည့် ဥရောပ ရုပ်သေး ဖြစ်၏။ ဥရောပရုပ်သေးကို ချက်ကိုစင့်ပိုက် ရုပ်ရှင်တစ်ခုထဲမှာ ကျွန်တော် ကြည့်ဖူးလေသည်။ ယခုလည်း သည်ဟန်၊ သည်အပြင်အဆင် အပိုင်း ဖြစ်ပေ၏။ အရှေ့တို့ တားပွဲခဲ့ အကြောင့်ကြီးပေါ်တင်ကာ တားပွဲနောက်က

ဗြိုးဆွဲပေးလေသည်။ ။ အတ်လမ်းမှာ အလုပ်သမားတစ်ယောက် အရှင်မူးပြီး အိမ်ပြန်လာရာတွင် လမ်းဓာတ်မီးတိုင်အောက်မှာ လဲနေပုံ၊ လမ်းဓာတ်မီးတိုင် ဗြိုးကို အိမ်သူသကားအမှတ်ပြင် တောင့်ပန်နေပုံ စသည်တို့ ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်မှာ စကားအပြည့်အစုံကို မသိရ၍ တစ်ချက်တစ်ချက်များသာ ရှိရ သော်လည်း ပွဲကြည်ပရီသတ်တွေမှာ တဝါဒါး ပွဲကျေလေသည်။

အားလပ်ချိန်ပေးသည်တွင် ကျွန်တော်နှင့် ဒရန်တာရာသည် အပေါ် ထပ်က အိုးခဲ့ခဲ့သော်လို့ တက်လာခဲ့ကြသည်။ နှစ်ယောက်တစ်တွဲ စိတ်နီးပြီး အခန်းကြီးကို ပတ်၍ လမ်းလျှောက်ကြသည်မှာ ဆိုပိုမိုက်ပြအတ်ရုံး အားလပ် ချိန် ဖြင့်ကွေးး ပြစ်လေသည်။ ရေမွေးနဲ့ ပေါင်းဒါန်သည် လိုင်သင်း နေသည်။ နှုတ်ခမ်းနဲ့ ဇွေးဇွေး၊ လက်သံနဲ့ တွေးတွေးတို့ကို ပြင်ရသည်။ အပျို့မကလေး တစ်ယောက်သည် အခန်းထဲက ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ရှုတွင်ရပ်ကာ ဆံပင်ကို ပြင်၍ ထဲ့နေလေသည်။

အားလပ်ချိန်စော်၍ ခုထဲသို့ ပြန်ဝင်လာခဲ့ကြပြီး ရှုပ်သေးကို ဆက် ကြည့်ကြပြန်သည်။ ည ၁၀ နာရီထိုးတော့မှ ဟိုတယ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြလေသည်။ ဟိုတယ်အောက်ထပ် ထမင်းဓားခေါ်တွင်ကား ကွဲပွဲရှိလေသည်။ ကျွန်တော် တို့သည် ထမင်းဓားရင်း ကွဲကို ကြည့်နေကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ စကားပြန် အဲလက္ခဏ်နှင့် အေမရိကန် ပြိုးချမ်းရေးကိုယ်စားလှယ် အေမရိကန် အပျို့သမီး သည် တွဲကနေကြလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ ထမင်းဓားပြီးချိန်လောက်တွင် စကားပြန် အဲလက္ခဏ် လူတစ်ယောက်နှင့် ပေါက်လာကာ ကျွန်တော်တို့ကို ပိတ်ဆက်ပေးလေသည်။

“သူက မစွေတာဆင်မိဘေးလော့တဲ့ ပါ။ မော်စကို ဆိုပိုမိုက်-အင်္ဂါးရား ချစ်ကြည်ရေးအသင်း ပဲ့ တွဲဘက်အတွင်းရေးမှုး ပြစ်ပါတယ်”

မစွေတာဆင်မိဘေးလော့ကို ကျွန်တော်တို့ကို အားရပါးရ လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်၏။ အရပ်ရှည်ရှည်၊ ပိန်ပိန်ပါးပါး ခါးကိုင်းကိုင်းနှင့် ဖြစ်၏။ အသက် ၃၂ နှစ်လောက် နိုင်လေသည်။

“မန်ကြုံဖြန့်ကာစပြီး ပိတ်ဆွဲမှားကို ချစ်ကြည်ရေးပေါ်ဘာရဲ အညွှန်သည် မှားအဖြစ် ဆိုပိုမိုက်ယူနိုင်မှာ ဆက်လက်နေဖို့ ပိတ်ကြားပါတယ်။ လက်ခံပါ လို့ တောင်းပန်ပါတယ်။ မန်ကြုံဖြန့်ကာစပြီး ကျွန်တော်တို့က တာဝန်ယူပါရစေ”

မစွဲတာဆီမံဟေးလေ့လိုက အက်လိပ်လို ပြေးပြေးပြေးလေသည်။ သူသည် အက်လိပ်လို နည်းနည်းသာတတ်၍ အင်္ဂါနီးရှားသာသာ ကောင်းကောင်းတတ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့အား ချစ်ကြည်ရေးရောဘာ အညွှန်များ အဖြစ် နေထိုင်ရန် မဒမိန္ဒီးနာက ပိတ်ကြုံးထားရာ နက်ဖြန်မှုစ်၍ ချစ်ကြည်ရေးရောဘာ၏ အညွှန်သည်များအဖြစ် နေထိုင်သွားရမည် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ကျွန်တော်တို့ စကားပြန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော အလက္ခဏီ နှုတ်ဆက်ကြသည်။

“တာဝန်ပြီးသွားပြီပေါ့”

“မပြီးသေးသွား . . . ဒီနေ့ညာပဲ နှိုက်ရိုးရိုးယား ကိုယ်စားလှယ် မစွဲတာကားတစွဲနဲ့ လိန်င်ရရက်ကို သွားရပါမယ်”

သည်အတွက် မစွဲတာကားတစွဲလည်း ကျွန်တော်တို့သိ ရောက်လာကာ လိန်င်ရရက်သို့သွားမည်အကြောင်းပြောရင်း နှုတ်ဆက်လေသည်။ ပြီးချမ်း ရေးကိုယ်စားလှယ်များသည် လိန်င်ရရက်သို့ တစ်သုတ်ဖြီ တစ်သုတ် သွားနေကြကာ၊ တစ်သုတ်ပြီး တစ်သုတ် ပြန်ရောက်လာလေသည်။ ပြုတိရှိရှိမှ ကိုယ်စားလှယ်သည် ယနေနှင့်နက်တွင် လိန်င်ရရက်မှ ပြန်ရောက်လာလေသည်။ ထမင်းတားပွဲတွင် နှစ်ရရက်လောက်ပျောက်နေပြီ ယနေ့မှ ပြန်တွေ့ရခြင်း ပြစ်၏။ မစွဲတာအောင်မင်းတို့ နှီးမောင်နှင့် အမေမိကန်လင်မယားတို့လည်း ယနေ့ညာတွင် လိန်င်ရရက်သို့ သွားကြော်မည် ဖြစ်လေသည်။ ပြုတိသွေး ဂိုယာနာဝန်ပြီးချင်းကတော် စွဲက် ရှာဂါန်မှာ သန်ဘက်ခါကျမှ လိန်င်ရရက်သို့ ထွက်မည် ပြစ်၏။ မစွဲက် ရှာဂါန်နှင့်အတူ လူသစ်တစ်ယောက်ကိုလည်း တွေ့ရပေ၏။ မစွဲက် ရှာဂါန်က သူ့ကို ကျွန်တော် တို့နှင့် ပိတ်ဆက်ပေးလေသည်။ ပြုတိသွေးဂိုယာနာအိုးရ ကူးသန်းရောင်းဝယ် ရောဝန်ပြီးကြား အထက်တန်း အရာရှိတို့ ဖြစ်လေသည်။ မစွဲက် ရှာဂါန်နှင့်အတူ ဆိုပို့ယောက်အဖိုးရ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကြည့်ပါသေးသလဲ”

ကျွန်တော်တို့လေးယောက်သား ခေါင်းချင်းဆိုင်ကာ နက်ဖြန် သွား

နေနိုတာအုပ်တို့

ကြည်ရန် အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲလိုက်ဖြေသည်။

“ပြီးတော့ လိန်င်ရက်ကိုလည်း သွားချင်တယ်”

ဆိုပါတယ်လူနဲ့ဖိတ္တင် လူည်လည်ဗြိုင်ဖြေသော်လည်း အခါန်မရပါ။ ထို့ကြောင့် ဝေးဝေးလဲလဲ မသွားတော့ဘဲ လိန်င်ရက်သို့ သွားလည်ရန်သာဆုံးဖြတ်လိုက်ဖြေသည်။

“ဟုတ်ကဲ့ . . . ကျွန်တော် စီစဉ်ဖြည့်ပါပြီးမယ်။ ဘယ်ရက်သွားနိုင်မယ်ဆိုတာတော့ မနက်ဖြန့်မှ အကြောင်းကြားပါရစေ”

အစီအစဉ်တွေ ဆွဲပြီး မစွဲတာ ဆင်ပို့ဟောလေ့စ်က ကျွန်တော်တို့ကို နှုတ်ဆက်၍ ပြန်သွားလေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အထက်ထပ်သို့ တက်လာကာ ရုပ်ပြန်သြားဖွင့်ဖြည့်ပြီး အိပ်လိုက်ဖြေလေသည်။

(၁၆)

ကျွန်တော် အိပ်ရာမှ နှီးလာသောအခါ ဒဂိုဏ်တာရာမှာ ရော့ချိုးချိုးပြီး၊ အဝတ်အစားလဲပြီး မှတ်စုံမှတ်နေ၏။ ဒဂိုဏ်တာရာကား ဝိရိယ ကောင်း၏။ ဝိရိယ ကောင်းသလောက်လည်း ဦးလောက်သြားဖြစ်လေသည်။

သူ့ကိုပြင်တော့မှ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာမှ လူးလဲထကာ ရေနွေးဖြင့် ရေစိမ်ချိုးပြီး အဝတ်အစားလဲ၍ အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ခါတိုင်းထိုင်နေကြ စားပွဲရှည်ကြီးတွင် ဝင်ထိုင်လိုက်ကြ၏။ ပို့တယ်စားပွဲထို့ အမျိုးသမီးက ကျွန်တော်တို့ကို ရှုရှုးလို့ လာပြောလေသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ရှုရှုးဘာသာကို နှစ်လုံးသုံးလုံးကလွှဲ၍ နားလည်သူများ မဟုတ်သဖြင့် အခက်အခဲ တွေ့နေလေသည်။ သည်အတောအတွင်း စကားပြန် ဆင်မီလေ့လေ့စ် ရောက်လာကာ ထော့တစ်ထော့တွေ့ ပြင်ထားသော လေးယောက် စားပွဲတစ်လုံးဆိုကို ခေါ်လာလေသည်။ ပြင်းချမ်းရေးကော်မီတိ၏ ဇည်သည် မဟုတ်တော့ဘဲ ချစ်ကြည်ရေးကော်၏ ဇည်သည် ဖြစ်လာသဖြင့် ခွဲလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ကျွန်တော်တို့ စားပွဲတွင် ပြည်ထောင်စု ပြန်မာနိုင်ငံအလုံ အသေးစားကလေးတစ်ခုတို့ စိုက်ထားပေသည်။ နံနက်စာ စားပြီးနောက် ဟိုတယ်အပြင် ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့ကြ၏။ ဟိုတယ်အပြင်ဘက်တွင် ကျွန်တော်တို့ စီးနေကျ

နောက်အုပ်တိုက်

ဇုန်:အစားကား၊**ဤ**: မဟုတ်တော့ဘဲ ပိုမိုဒါ အမျှေးအစား တက္ကာစီတစ်စင်: ရုပ်ထားလေသည်။ မော်စကိုဂွင် တက္ကာစီတွေ များလှပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်ကားကို အသုံးနည်းကြပါသည်။

တက္ကာစီများကို အစိုးရက ထောင်ထားလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ကားမှာ ဒုန့်ဘာထားရသည်စရိတ်၊ စတ်ဆိတ်ဦး၊ ကားဝိဒေဝါယ်ကိစ္စတိဖြင့် အကုန်များ လွန်းလျ၏။ တက္ကာစီမှာ ချေးလည်း ချီ၏။ ၂၄ နာရီလုံးလုံး အချိန်မရွေးရ၏။ တယ်လိန်းဖြင့် ခေါ်လိုက်လျင် ၂ မီနဲ့ ၃ မီနဲ့အတွင်း ရောက်လာနိုင်သော ခနီးအဝေး ပမာဏဝိုင်းတွင် တက္ကာစီကားရွားဌာနများ ရှိလေသည်။ ဤသို့ ကိုယ်ပိုင်ကားပမာ အချိန်မရွေး သုံးနိုင်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ကားထက် စရိတ်ကျဉ်းသော တက္ကာစီတွေ ဦးနေရပေရာ ကိုယ်ပိုင်ကားလေးတစ်စီးလောက် ဝယ်ချင်လိုက်တာ ဆိုသော ပြဿနာမျှေးတွေ မရှိတော့ပါ။ ပြည်သူများ၏ သက်သာလွှဲလှုံးကူမှုကို ရည်ရွယ်သည့် အစိအမ်ပေါ်တည်း။

ဆိုဝိယက်အစိုးရသည် လူတွေ ကိုယ်ပိုင်ကားရှုံး မရှုံးရအောင် သို့က လို စီမံထားလေသည်။ ကိုယ်ပိုင်ကားလို သုံးနိုင်ပြီး ကိုယ်ပိုင်ကားထက် စရိတ်ကျဉ်းသော တက္ကာစီများ ရှိနေလျင် ကိုယ်ပိုင်ကား ဝယ်ချင်ပါ၍ တော့မည် လော့။ ကိုယ်ပိုင်ကားဦးရှုံး ရှုက်နိုးသည်လည်း ရှိနိုင်ပါ၍ တော့မည်လော့။ ဤလို ရပ်ဝှုံးအပြေား ပစ္စည်းတွေ ပြည့်စုံအောင် ဖန်တီးထားပြုးဖြစ်လည်း အရင်းရှင်လောက၏ ပကာသနမျိုးသည်လည်း ရှိနိုင်ပါ၍ တော့မည်လော့။ ဆိုဝိယက်အစိအမ်ပေါ်တွေ ပေါ်ပေါက်အောင် အလိုလိုလုပ်ဖြေားသား ဖြစ်နေလေ၏။

ဆိုဝိယက်ယူနိုံယုံ သူရဲကောင်း ဘွဲ့တဲ့ဆိပ်တွေရပြီးသား ရှင်နရုံ ဤောက် ဘွဲ့တွေက ဘွဲ့နှုန်းဖြော်ပါတီ ခေါ်းဆောင်တွေတို့ယုံတိုင် တက္ကာစီကို သုံးကြပေ သည်။ ဆိုဝိယက်ယူနိုံယုံတွေ ကိုယ်ပိုင်ကား စီးကြသူများမှာ ထိပ်တန်းအစိုးရ အရာရှိဤော်းများ၊ ထိပ်တန်းတပ်နိတော် အရာရှိဤော်းများ၊ ပညာရှင်ဤော်းများ၊ တိထွင်သူ အလုပ်သမား သူရဲကောင်းများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ရည်ရွယ်သည်ထက် ပိုထုတ်နိုင်သော စုပေါင်းလယ်ယာ လယ်သမားများ၊ စာမေးဆရာဤော်းများ၊ အူလာနိုာတို့လို ကချေသည် အနုပညာရှင်ဤော်းများ၊ သီချင်းရေးဆရာဤော်းများ၊ ဂိုဏ်ပညာရှင်ဤော်းများနှင့် ပါမောက္ခာဤော်းများသာ ဖြစ်လေသည်။ ဆိုဝိယက်ယူနိုံယုံ စာရေးဆရာ့၊ ပန်းပုဆရာ့၊ ပန်းချိုံဆရာ့၊ ကချေသည်စသော အနုပညာ

သည်များနှင့် သိပ္ပပညာရှင်၊ ပါမောက္ဂစသာ ပညာရောဘက်မှ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် အလုပ်သမား၊ လယ်သမား၊ သူ့ရဲကောင်းများ၊ တိုင်ပြည်အတွက် ထူးချွန်းဘာတမ်းရွက်ခဲ့သော စစ်သည်တော်များသာ အခွင့်ထူး ခံစားကြရလေသည်။ အနုပညာနှင့် ပညာရေါက် အားပေးသည့် ဆိုပိုယက်ယူနှိမ်သာစိုးရှင်၊ သဘောထားသည့် ဤလိုက်စွဲများတွင် ထင်ရှုးစွာ ပေါ်နေလေသည်။ ဆိုပိုယက်ယူနှိမ်တွင် အခွင့်အရေး၊ ခံစားစရာရှိလျင် ပြည်သူ့များသာ ပထမဆုံး ခံစားကြရှင်။ နောက်မှ အစိုးရာရာရှိများကား စစ်စိုလ် စစ်သားများက ခံစားကြရလေသည်။ ကွန်မြှုပ်နယ်ပါတီဝင်များကား အခွင့်အရေး ခံစားစရာရှိလျင် နောက်ဆုံးမှသာ ခံစားကြရလေသည်။ သိုကလို လိုန်ပါတီ၏ ကိုယ်ကျိုးစွန်းမှုပြုကြရာင်လည်း ကွန်မြှုပ်နယ်ပါတီချုံးသည် ပြည်သူ့များ၏ လေးစား ကြည့်ပြုမှုကို ခံရ၏၌ ဖြစ်ပေ၏။

ကျွန်တော်တိုကားသည် လူမွန်ဘာ တက္ကသိုလ်အရှုံးမှာ ရပ်လိုက်ကြသည်။ လူမွန်ဘာတက္ကသိုလ်မှာ မော်စကို တက္ကသိုလ်လောက် မကြီးပါ။ လူမွန်ဘာတက္ကသိုလ်တွင် သင်ကြောခွင့်ရန် မြှင့်မာရှိနိုင်ငံမှ ကျောင်းသားတော်တော်ခပ်များများ လျောာက်ခဲ့ဖူးကြသည်။ သို့ရာတွင် မြှင့်မာအစိုးရက ခွင့်မပေးသဖြင့် တစ်ယောက်မျှ ဝင်ခွင့်မရခဲ့ကြပါ။

ကျွန်တော်တို့သည် တက္ကသိုလ်ထိုင်းထဲသို့လာပြီး နှင့်ခဲ့တွေ့မှာ ပြတ်၍ လမ်းလျောာက်လာခဲ့ကြသည်။ အောက်ထပ်တွင် ကျွန်တော်တိုကို တာဝန်ခံအမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် မိတ်ဆက်ပေးလေသည်။ အမျိုးသမီးများစွာ ခေတ်ဆန်လုသည်။ အောက်ပါပ်ကော်ကိုလည်း သွက်လက်လုပွား ပြောဆိုင်လေသည်။ အမျိုးသမီးက ကျွန်တော်တိုကို အပေါ်ထပ် ကွန်မွန်ရွမ်းခေါ် ကျောင်းသားများနှားနေခွန်းသို့ ခေါ်သွားလေသည်။

အခေါ်နှင့်အလုံးကို ကော်ဇာန်မြို့ ခင်းထားသည်။ မှန်အိမ်တွေ ထဲမှာ ပန်းတွေ ဖူးငံ့နေကြသည်။ သည်ပန်းငံ့ဖူးများသည် လွတ်လပ်ခါစ နိုင်ငံများ၏ အမိုးပုံးက အမိုးပုံးက ကျွန်တော်တိုကို အပေါ်ထပ် ကွန်မွန်ရွမ်းခေါ် ကျောင်းသားများသားနှားတွေ့ရသည်။

နားနေခွန်းထဲတွင် အင်ဒိုနီးရှား၊ တရာ်၊ ပိယက်နမ်၊ ကိုရုံးယား၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ အိုဒိုယာ၊ သီးပို့၍ အီဂျစ်၊ သီးနှံယား စသာ အာရှိနိုင်ငံများနှင့် အာဖရိက ကျောင်းသားများကို တွေ့ရသည်။ ရှုရားကျောင်းသားများကိုလည်း

ကန္တရှေ့မြို့၏ စကားတစ်ခွင့်သည် ကျွန်ဗြိုနှစ်ပါဝါသည်။ ကျွန်ဗြိုနှစ်ပါဝါသည် ရှိဘေးသော သံသယမျိုးရှိခဲ့ကြလျှင် ချေဖျက်ပစ်လိုက်ပါသည်။ ကျွန်ဗြိုနှစ်ပါဝါသည် ရှိဘေးသော သံသယမျိုးရှိခဲ့ကြလျှင် ပွဲည့်မဟုတ်ပါ။ လူမျိုးတစ်မျိုး၏ ဘဝ အတွေ့အကြုံ၊ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံတွေပါမှ မြို့ပြီ ပေါ်ပေါက်လာခြင် ဖြစ်ပါသည်။ လူတစ်ယောက်၏ ယုံကြည်ချက် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ နိုင်ငံရေး အသိကို သေနှုတ်တော်တော် တားရှုလည်း ရရှိနိုင်သည် မဟုတ်ပါ။

ତାମେ ପ୍ରକଟିକଣିକାଟୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ କୋର୍ଡିଃ ଯୁକୋର୍ଡିଃ ବା କୋର୍ଡିଃ ବା ଟେଟ୍ ତାଙ୍କୁ ଗୁର୍ବିଦେଖିଲୁ
ଗ୍ରି ମୂରିନ୍ଦରଲେବାଲ୍ଡ୍ ରୁ କୋର୍ଡିଃ ଯୁକୋର୍ଡିଃ ବା ମୁହାଃ ବାଲ୍ଡ୍ ବର୍ଦନ ଏଫ୍ସିଃ ତାମ୍ବାଃ ଗ୍ରି ଥିନ୍ଦିଃ
ପ୍ରାଣ୍ତେ କୋଟିକଣିକାଟୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ କୋର୍ଡିଃ ବା ମୁହାଃ ବାଲ୍ଡ୍ ବର୍ଦନ ଏଫ୍ସିଃ ଗ୍ରି ଥିନ୍ଦିଃ
ପ୍ରିଣ୍ଟ କୋର୍ଡିଃ ବା ମୁହାଃ ବାଲ୍ଡ୍ ବର୍ଦନ ଏଫ୍ସିଃ ଗ୍ରି ଥିନ୍ଦିଃ କୋଟିକଣିକାଟୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ
କୋର୍ଡିଃ ବା ମୁହାଃ ବାଲ୍ଡ୍ ବର୍ଦନ ଏଫ୍ସିଃ ଗ୍ରି ଥିନ୍ଦିଃ କୋଟିକଣିକାଟୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ
କୋର୍ଡିଃ ବା ମୁହାଃ ବାଲ୍ଡ୍ ବର୍ଦନ ଏଫ୍ସିଃ ଗ୍ରି ଥିନ୍ଦିଃ କୋଟିକଣିକାଟୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ
କୋର୍ଡିଃ ବା ମୁହାଃ ବାଲ୍ଡ୍ ବର୍ଦନ ଏଫ୍ସିଃ ଗ୍ରି ଥିନ୍ଦିଃ କୋଟିକଣିକାଟୁ ପ୍ରିଣ୍ଟ

ଲୁହୁକ୍ଷିରୀ ତଙ୍କୁହିଲ୍ଲାଦିନ ମହାଦ୍ୱାକଣ୍ଠେ: (୬) ଶ୍ରୀରୀଣ୍ଟି: ଯଂଃତିମା

() ଫିର୍ମପିଃରେ: ମହାଦ୍ଵାନୀ।

(୧) ଶାକ ମହାଦ୍ୱାନୀ।

(d) රුපවත්තාක්ද ව්‍යවසායීය් මහාදානු

(Physico Mathematical and Natural Sciences)

(၅) သိမိန်းနှင့် ဘာသာပော မဟာဂျာနာ

(၆) သောကပေဒနှင့် ဥပဒေမဟာဂျာနာနှင့် ဖြစ်ကြပေသည်။

လူမွှမ်ဘာတ္ထုသိပ်သည် ကွန်မြှေနှစ်ပါဒ ခွံဗုံးပေးသလား (သို့ မဟုတ်) ခေတ်မီ သိပ္ပံပညာများကို သင်ပေးသလားဆိုသည်ကို တ္ထုသိပ် သင်ရှုံးသင်တန်းများကို ဖြော်ပြုပြီး သိမိန်းနှင့် လောက်ပေးသည်။

အင်ဂျင်နိယာ မဟာဂျာနက စက်မှု၊ သူတူတူးဖော်ရေးနှင့် မြို့ပြ အင်ဂျင်နိယာ အတတ်များ သင်ကြားပေးသည်။ စက်မှုအင်ဂျင်နိယာ သင်တန်း တွင် စက်ကိရိယာဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဒီဇယ်ဂျင်နေရတာကြီးများ တည်ဆောက် ခြင်း၊ အဆောက်အအုံနှင့် လမ်းပန်းတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်၏။ သူတူတူးဖော်ရေး အင်ဂျင်နိယာသင်တန်းတွင် (Geological Prospecting) ခေါ် မြေကြောရာဖွေ့ဖြင့်၊ စာတ်သူတူများ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ စာတ်ဆီ စသည်တို့ ထုတ်လုပ်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ မြို့ပြအင်ဂျင်နိယာ သင်တန်း တွင် မြို့ပြနှင့် စက်မှုပစ္စည်းများ တည်တော်ခြင်း၊ ရေကာတာများ၊ ရေအား လျှပ်စစ်ရှုများ၊ ရေတံခါးများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ လမ်းမကြီးများ၊ မီးရထားလမ်းများ ဖောက်လုပ်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

စိုက်ပျိုးရေးမဟာဂျာနတွင် တိရော့နှစ်မွေးမြှေရေး၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး စသည်တို့ကို အထူးသင်ကြားပေးသည့် ဆေးပညာမဟာဂျာနက ဆရာတန်များကို ထုတ်လုပ်ပေးလေသည်။ တို့မှုမက ဆေးရုံများ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးဂျာနများ၊ သိပ္ပံပညာသုတေသနရှာနများအတွက် ဆေးစပ်ပါရှုများကိုလည်း အထူး သင်ကြားပေး၏။

ရူပသချုပ်နှင့် သဘာဝသိပ္ပံ ပညာမဟာဂျာနာနှင့် ရူပသချုပ်ရှုများ၊ ရူပပောပါရှုများ၊ ဓာတုပောပါရှုများ၊ ဓိုဝင်ပါရှုများ ဖြစ်လာရန် သင်ကြားပေး၏။ ဓာတုပော ယဉ်သူ ကျောင်းသားများအနှစ် (Inorganic Chemistry, Physical and Colloidal Chemistry, Analytical Chemistry, Organic Chemistry, Macromolecular Chemistry)တို့တို့ အထူး လေ့လာနိုင်သည်။ ဓိုဝင်ပါရှုများအတွက် ရှုကွဲပော တိရော့နှစ်မွေးပါကေပော၊ ပို့မွှားတိရော့နှစ် အတတ်ပညာနှင့် (Hydrobiology, Ichthyology)

logy) စသည့် ပညာရပ်များတွင် အထူးလေ့လာနိုင်သည်။

သမိုင်းနှင့် ဘာသာပေါ် မဟာဌာနတွင် သမိုင်း၊ စာပေနှင့် ရှုရား ဘာသာကို သတ်ကြားလေသည်။ အထူးပြု လေ့လာနိုင်သော ဘာသာရပ်များမှာ သမိုင်းကျော်စာနှင့် ဘာသာပေါ် စာပေ၊ သမိုင်းနှင့် သတင်းပညာ သင်သူ များအတွက် (Ethnography) ထို ဖြစ်ပေ၏။

ဘေးကောင်အနှင့် ဥပဒေမဟာဌာနတွင် ဘေးကောင်ပညာရပ်များ အားလုံးနှင့် ပီးဗြားနေ့ စီမံတိန်းပညာတို့အပြင် နိုင်ငံတော် ဥပဒေတို့ကို သင်ကြားပေးလေသည်။

သည်ဌာနတွေအားလုံးကို မဝင်ခင်မှာ (Preparatory Department) ဟောခြားသာ အခြေခံ မဟာဌာနတွင် တက်ရောက်၍ ရှုရားဘာသာကို သင်ရ၏။ ရှုရားဘာသာ တတ်ပြီးဖြစ်လျင် (Refresher Course) ခေါ် ပြောက်သစ်လောင်းသင်တန်းကို တက်ရ၏။ အခြေခံဌာနတွင် ကျောင်းသား၏ အဆင့်အတန်းထို လိုက်၍ တစ်နှစ်မှု သုံးနှစ်အထိ သင်ကြားရသည်။

လူမှုနှင့်ဘာ တက္ကသိုလ်သည် မော်စကိုတက္ကသိုလ်၏ လက်အောက်ခံ မဟုတ်ဘဲ သီးမြား တက္ကသိုလ်ကောင်စီက အုပ်ချုပ်လေသည်။ ကောင်စီ အောက်တွင် ပါမောက္ခာချုပ် ရှိလေသည်။ ပါမောက္ခာချုပ်အောက်မှာ ဌာနပျူးများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပါမောက္ခာများ ရှိလေ၏။ အသက် ၁၇ နှစ် ပြည့်ပြီး၍ ၁၀ တန်း အောင်ပြီးသူတိုင်း တက္ကသိုလ် ဝင်ခွင့်ရလေသည်။

အမျိုးသမီးက ကျွန်တော်တို့ကို စည်းတော်ခန်းမအောင်၊ အားကတားလုံး စာတ်ခွဲခန်း၊ ထမင်းစားခန်း၊ ဆေးကျောင်း၊ ဆေးရုံ စသည်တို့ကို လိုက်ပြုလေ သည်။ လူမှုနှင့်ဘာတက္ကသိုလ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်လောက် မရှိ ပါ။ ကျောင်းသား ၁,၀၀၀ လောက်သာ ရှိမည် ထင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျောင်းဆေးရုံကား ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ဆေးရုံထက် ကြီးလေ သည်။ ဆရာဝန်တွေကချည်း ၁၃ ယောက်၊ အယောက် ၂၀ လောက် ရှိမည် ထင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးဆရာဝန် များလေသည်။ စာတ်မှုန်ရိုက်သည့်အခန်း၊ သွားနှုတ်သည့်အခန်း၊ မျှက်စိကုသည့်အခန်း၊ ခွဲစိတ်ကုသည့်အခန်း စသဖြင့် ခွဲထားလေသည်။

လူမှုနှင့်ဘာတက္ကသိုလ်က ပြန်လာကြပြီးနောက် နေ့လယ်စာကို ခုပ်

သုတေသနတဲ့ကာ အရှေ့တိုင်းပြတိက်သိ သွားကြ၏။ အရှေ့တိုင်းပြတိက်မှာ ပြတိက်အငယ်တဲ့ ဖြစ်၏။ ပြတိက်အငယ်တဲ့ ဆိုသော်လည်း သုံးထပ်လောက် နှုန္ဓိုံး ပြခန်း အခန်း ၄၀ လောက် ရှုံးသည်။ ကျွန်ုတော် ပိတ်အထင်တွင် အရှေ့တိုင်း ပြတိက်ကို လာကြည့်သူများမှာ သမိုင်း သုတေသန ကျောက်စာတို့တွင် ပိတ်ဝင်တဲ့သူ၊ သုတေသနပုံစံလှုပြုံးများ၊ မဟာပညာကျော်လှုပြုံးများ၊ သာလာရောက်ကြည့်ရှုလိမ့်မည်ဟု ထင်၏။ သို့ရာတွင် ပြတိက်ရောက်တော့ အမြှင့်မှာ ပြေားပြန်ပြစ်နေသည်။ အလုပ်သမားတွေ၊ လည်းနိုင်ကလေးတွေ ပိုးထားသည့် မျိုးညွှန်လာငယ်တွေ၊ ကျေးတော့အဝတ်အမားကို ဝတ်ထားသည့် စုပေါင်းလယ်ယာ လယ်သူများကို တွေ့၊ အသက် ၆၀ ကျော် အဘို့ကြီး၊ အမယ်ကြီးတွေ၊ တပ်နိတော် စစ်သားတွေပြင့် ပြည့်ကျပ်နေသည်ကို ပြင်ရ၏။ ဆောင်းရာသီ အားလပ်ရက် များတွင် သမိုင်းပြတိက်များမှာ အခိုင်ဖြန်းကြခြင်း ပြစ်ပေ၏။ ဆိုပို့ယောက် ယဉ်နိယုံမှာလောက် လူတွေ ပြတိက်များကို လာကြဖို့ကြ သည့် တိုင်းပြည်မျိုး ကဗျာတွင် ရှိမည်၊ မထင်ပါ။

အထဲဝင်လိုက်သည့်နှင့် သူညေအောက် ဒီဂါရိ ၂၂ ထဲကို ဖြတ်လာခဲ့ ကြသည့် ကျွန်ုတော်တို့တွေမှာ နေ့ချွဲ သွားပါသည်။ နေ့ချွဲသာမက နှုန့်အားတွေ့လည်း ပြည့်သွားသည်ဟု မှတ်ထပ်ရပါသည်။ သဘာဝ၏ ရက်စက် ပြင်းထန်လှသော အအေးထူးပြုံးကို ထိုးဖောက်၍ နေ့နေ့တွေးတွေး လုပ်ဖို့ခြုံရသော နေဟုတ်သူ့ရောက်သွားရသည်မှာ ပိတ်ထွေ့ ရှုပ်ပြု၍ သွားလေသည်။ ပြေားပြန်တွေ့ကြည့်လှုပ် နေဖွံ့ဖြိုးတည်ချိန် သက္ကာဇာရုပဲ လျှောက်နေရင်း အိုအစစ်ကို တွေ့လိုက်ရသလို ပြစ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

အထဲရောက်တော့မှ လေးလုပ်သော ဂရိတ်ကုတ်အကျိုးကြီးတွေကို အကျိုးချုပ်အန်းထဲမှာ ချွဲတ်ထားအဲကြောသည်။ ပြတိက်များ အဘွားကြိုးမှာ အကိုလိပ်စကားမတတ်ပါ။ ပြင်သစ်လိုကား ရေပက်မဝင်အောင် ပြောနိုင်လေ သည်။ ပြတိက်များ အဘွားကြီး၏ အခန်းထဲတွင် အဖျိုးသမီး သုံးလေးယောက် မှာ လက်နိုပ်စက်ကလေးတွေ တထပ်ထပ်ရှိကြ၍ အလုပ်များနေကြသည်။

အဘွားကြီးကိုယ်တိုင် ကျွန်ုတော်တို့နှင့် လိုက်လာပြီး ပြတိက်အခန်းများကို လိုက်ပြလေသည်။ အခန်းတွေမှာ အရှေ့တိုင်းမှ နိုင်ငံများအလိုက် ခွဲထားသည်။ ဥပမာ တရာ်ပြခန်း၊ ဂျပန်ပြခန်း၊ ကိုရီးယားပြခန်း၊ ပိုယောက်နှင့်

ပြခန်း၊ အီနိုယ်ပြခန်း၊ မြန်မာပြခန်း၊ သီဟိုင်းပြခန်း၊ အင်ဒိုနိရှားပြခန်း။

တရုတ်ပြည်ပြခန်းတွင် ၈ ရာစုနှစ်မှ ပန်းကန်ခွက်ယောက်များ၊ ၂ ရာစုနှစ်မှ ကျောက်စိမ်းလွှာဗုံးတော်၊ ၉ ရာစုနှစ်သုံး တရုတ်ငွေ၊ ၁၅ ရာစုသုံး ကြွေးအလေးများ၊ ကျေးတော့ပန်းချိကားများ၊ ဝါးခွက်များ၊ ကြွေးထည်များ၊ တရုတ်နှင့် တပ်နိတော် ခနိုရှည် ချိတ်ကြရေ့ဖွဲ့ပိုးရက်ထည်၊ ဥက္ကားဖြူးများ၊ ပုံတူပန်းချိကား စသဖြင့် များစွာ စုံလှပေ၏။ ၂ ရာစု ကျောက်စိမ်းရှုပိပွားပုံတူတော်အလားအတိုင်း ပုံတူပန်းချိကား၊ အမျိုးစုံလှပေသည်။

တရုတ်ပြခန်းပြီးလျှင် ဂျပန်ပြခန်းမှာလည်း ဂျပန်ပြည်သူများ ရွှေးဟောင်းပစ္စည်းတွေ စုံလင်လှပေသည်။ ၂ ရာစုနှစ်က ဆာမျိုးရှင်း ကြွေးရှုပ်ကအခါ ၁၉၆၁ ခုနှစ်လုပ် တင့်ကားရှုပ်ကလေးအထိ ရှိခဲ့လေသည်။ အဖိုးတန်တာရေး၊ မတန်တာရေး စုံနေ့လေသည်။

“ဒါကလေးတွေ လိုချင်လိုက်တာဘူး”

အဂုဏ်တာရာကား ပြတိကိုလဲက ပစ္စည်းတွေကို သဘောကျော်၏။ အဂုဏ်တာရာသည် အရောင်အသွေးကို ခံစားရာတွင်သာ ထက်မြေက်သူ မဟုတ်၊ အလုံးအဝန်း၊ အဆင်အမြှင်း၊ အဖွဲ့အဖော်း၊ စသည့် ရုပ်ဝါဒ္ဓာ အလှအပတွေကို အာရုံခံစားရာတွင်လည်း ထက်မြေက်သူ ဖြစ်၏။ သူသည် ရောက်လေရာမှာ ပစ္စည်းအလုအပကလေးတွေ အမှတ်တရ သိမ်းဆည်းစရေလေးတွေကို စိတ်ရှည် လက်ရှည် ဝယ်တတ်၏။ ကိုင်းရှိရောက်တုန်းကဆိုလျှင် အီဂျိုင်၏ အမှတ်အသား ဖြစ်သော ပိုရမစ်ပုံတူ အငယ်စားကလေးတွေကိုသာ လိုက်ရှာနေ့လေသည်။ ပိုရမစ်ပုံတူမရတော့မှ ကြွေးဝါအံပံ့ပေါ်တွင် ကျောက်ဆစ်ထဲထားသော ရွှေးဟောင်း အီဂျိုင်လူမျိုး၊ ကိုယ်တစ်ပိုင်းရှုပ်ထုကလေးတစ်ခု ဝယ်ခဲ့လေသည်။ ကျွန်းတော်ကား သည်လိုအမှတ်တရ စုံဆောင်းခြင်းတွင် ဝါသနာ မပါလှပါ။ အဂုဏ်တာရာသည် သူ ကြိုက်သော ပစ္စည်းတွေလျှင် အနားက မဆွာဘဲ တရှိပဲလုပ်၍ ကြည့်နေ့လေသည်။ ဘယ်ပစ္စည်းက ဘယ်လို ဘီရိုရိုးနဲ့ ထည့်ရင် ကောင်းမှာပဲ ဘယ်ပစ္စည်းကို ဘယ်လို ဘဲပွဲပေါ်မှာ တင်ထားရင် လှမှာပဲ စ သဖြင့် သူ့မိတ် ကူးထဲတွင် နေရာချေဟန် ရှိပေ၏။

ရုပန်ပြခန်းပြီးလျှင် ကိုရိုးယားပြခန်းမှာလည်း ကိုရိုးယားပြည်က လက်မှုပစ္စည်း၊ ပန်းချိကား၊ ပန်းကန်ခွက်ပေါ်ကြ အသုံးအဆောင် စသည်တိုကို ပြထားသည်။ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော် အဆူဆူတို့လည်း တွေ့ရ၏။ အရွှေ့တိုးပြတိက် မှ ဘယ်ပြခန်းကို ကြည့်ကြည် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များကို တွေ့ရ၏။ သို့ရာတွင် ပုံတော်များမှာ ခြားနားကြသည်။ တချို့က ဟာယာယန ကိုကွယ်သူများ၏ ရုပ်ပွား တော်တွေ ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ခန်းမှာ ပိယက်နမ်ပြခန်း ဖြစ်သည်။ ပိယက်နမ် ပြည်တွက် ပစ္စည်းတွေ စုလုပ်၏။ ဝါးပြိုင်လုပ်သော လက်မှုပစ္စည်းတွေ များသည်။ ဝါးရေတကောင်း၊ ဝါးမျှင်သေးသေးကလေးတွေဖြင့် ယက်နက်ကာ ဆေးရေး ထားသည် ဝါးအစ်၊ ဝါးမီးအုပ်ဆောင်း စသည်တို့ဖြစ်၏။ တကယ်တော့ သည် လောက်များလှသော ပစ္စည်းတွေကို စုရာ ဆောင်းရ၊ ထိန်းရသိမ်းရသည်မှာ မလွယ်ကူ၍ခဲ့။

နောက်တစ်ခန်းကား အိန္ဒိယပြခန်း ဖြစ်၏။ ၆ ရာစုနှစ်က တူးဖော် တွေ့ရှိသော ဆင်းတဲ့တော်များ၊ ရိုလျက် တင်ပလ္လာင်ဖွဲ့ချေလျက် လျောင်းလျက် ရှိသော ရုပ်ပွားတော်များ၊ အာသောက မင်းတရားကြီး၏ ကျောက်စာများ၊ ရာမ ဘုရားရုပ်ထဲများ၊ အဇ္ဇာလိုင်ဂူမှ ဆေးရေးပန်းချိကားပုံတူးများ၊ ရိုန်းဘာသာ ၏ ဘုရားပြစ်သော မဟာဝိရ ဘုရားရှုပ်ပွားတော်၊ ဆစ်ဘာသာဝင်တို့၏ ဘုရား ဖြစ်သော ရှု ဘုရားပုံတော်များကိုလည်း တွေ့ရ၏။ အိန္ဒိယပြည် ရေးဟောင်း စက်မှုပစ္စည်းများလည်း ရှိလေသည်။

“ဟောသီအခန်းကတော့ မြန်မာစိုင်ငံက ပစ္စည်းတွေကို ထားတဲ့အခန်း ဖြစ်ပါတယ်”

စကားပြန်က ပြောသဖြင့် ကျွန်းတော်တို့လည်း စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် မြန်မာပစ္စည်းများကို ကြည့်ကြသည်။ သို့များများစားစား မရှိခဲ့။ ရုပ်ပွားတော် တင်ဆူ၊ ယွန်းခွက်၊ ကွမ်းအစ် စသည်တိုကို တွေ့ရသည်။

“ကျွန်းတော်တို့ပစ္စည်း သိင်နည်းနေတယ်”

ကျွန်းတော်က စကားပြန်ဘာ်သို့ လှည့်၍ မှတ်ချက်ချက်၏။ စကားပြန် က ပြတိက်မျှေး အဘွားကြီးကို ဘာသာပြန်ပြ၏။ ပြတိက်က သူတို့ အခက်အခဲ ကို ပြောပြေလေသည်။ သည်ပစ္စည်းများကို ဆိုပိယက်အစိုးရက ရှာဖွေပေးသည် ဟု ဆိုလေသည်။ အချို့မှာ ပြည်သူများက ပြတိက်သို့ လျှိမ်း ဖြစ်လေသည်။

နောက်တို့အုပ်တို့ကို

ပြီတိသုတေသွေ မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းလိုက်တော့ ရွှေဟောင်းအဖွဲ့တန် ပစ္စည်းတွေကို ပြီတိသုတေသွေက ဘိလပ်ကို သယ်သွားကြပါတယ်။ တချိုကျိုတာ ကလေးတွေလည်း ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်၊ ဖက်ဆင်တော်လှန်ရေး၊ ပြည်တွင်းစစ် ကာလတဲ့မှာ ပျက်စီးကုန်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တချိုကျိုတော်လည်း ကျွန်ုပါသေးတယ်။ ဒါတွေကို အနိုင် အကဲ စုဆောင်းပြီး ပြတိက်တစ်ခု ဖွင့်ထားပါတယ်။

ကျွန်ုတော်က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရွှေဟောင်းပစ္စည်း အကျွန်ုနည်းနေ သည်အကြောင်းကို ရှင်းပြု၏။ အဘွားကြီးသည် စုတ်တာသပ်သပ် ပြစ်နေလေ သည်။ အရှေ့တိုင်းပြတိက်တွင် နောက်ထပ် မြန်မာ့လင်မှုပစ္စည်းတွေရအောင် ကြိုးစားဖို့ကိုလည်း သူ့ကို တိုက်တွေနဲ့ခဲ့၏။ အနည်းဆုံး ပုံသဏ္ဌာန် အတိတော် ရွှေရေးပွဲနှင့်အစ်၊ ကျောက်စိမ်းကြယ်သေး၊ အင်းလေး၊ ဘန်ကောက် စသည့် လက်မှုပစ္စည်းကလေးတွေ မထားနိုင်ပါသော်လော်... ပစ္စည်းလည်းပေါ် စွေးလည်း ချို့ သယ်ရုံးရတာလည်း လွယ်ကူပေသည်။

နောက်အခေါ်နှင့် အင်းနှင့်ရှား ပြခန်းများ ပြစ်ကြသည်။ သည်ပြခန်းနှင့်ခန်းကိုလည်း ကျွန်ုတော်တို့ လျှောက်ကြည့်ကြသည်။ အင်းနှင့်ရှား ပြည်တွက် ကုန်ကမာကြယ်သေး၊ ပုလဲပုလီး စသည့်ဖြင့် တော်တော် များများရှိ၏။

ကျွန်ုတော်တို့မှာ အရှေ့တိုင်ပြတိက်တွင် ကြာကြာအချိန်မရပေ။ သည်ကြီးလျှော် ခေတ်သစ် ပန်းချိပြုပွဲသို့ သွားရန် ချိန်းထားခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပြတိက်များ၊ အဘွားကြီးကို ကျေးဇူးစကားဆိုကာ ခေတ်သစ် ပန်းချိပြုပွဲသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

ခေတ်သစ် ပန်းချိပြုပွဲမှာ ယခုခေတ် ပန်းချိဆရာများ၏ ပန်းချိကား များကို ပြသေသားခြင်း ပြစ်၏။ ဖော်စကိုတွင် ပန်းချိပြခန်းတွေ များပြားလှပေ ရာ ကွဲပြားအောင် ခေတ်သစ် ပန်းချိပြုပွဲဟု ခေါ်ခြင်း ပြစ်ဟန်တူလေသည်။ ပန်းချိပြုပွဲမှာ ကရင်မလင် နန်းတော်နားတွင် ရှိ၏။ သူးလေသူရားလုပ်း သုံးဆ လောက် ကျော်သောလမ်းမြို့း အလယ်တွင် အဆောက်အအုပ်၌ ဆောက်ထား၏။ ပန်းချိပြုပွဲများအတွက် သပ်သပ် ဆောက်ထားခြင်းပေတည်း။

အဆောက်အအုပ်၌ ကျောက်သားအဆောက်အအုပ်၌ ပြစ်၏။ ခေါင်းစွာ ဟောက်ထားသည့် မှန်ပေါက်ကြီးတွေမှ အလင်းရောင် ထိုးကျေနေ၏။ သဘာဝ အလင်းရောင်ကို ရရန် စီမံထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ မီးပေးဖို့

လိုသော ပန်းချိကား ဆိုလျှင် ဂွဲက်၍ ပီးမောင်းထိုးပေးထားသေးသည်။

ကျွန်တော်သည် မှန်ကူကူက်ပုံ အိတာလျှေ ကျောက်ပြားကြီးတွေ ခင်းထား သည့် ကြမ်းခင်းပေါ် လျှောက်လာကြ၏။

“ဒီဖွာ ဘာဝေဝ ခုံးပို့တွေ့က ဆိုပို့ယ်ကျိုနိုင်းယူ တစ်ပြည်လုံးမှ ဆွဲထားတဲ့ မူရင် ပန်းချိကားတွေကို စုဆောင်းပြီ ပြထားခြင် ပြစ်ပါတယ်။ ဆိုပို့ယ်က်သမ္ပတ္တိုင်းအေးလုံးက ပန်းချိသရာတွေရဲ့ လက်ရာတွေကို နှစ်တိုင်း ပြသလေ့ရှိတယ်”

စကားပြန်က ကျွန်တော်တိုကို ရှင်းပြု၍ ပြုပဲ့မှာ လူတွေအောင်လိုက တွေ့ရပ်နှင့်။ သူတို့တစ်တွေ ပြတိက်များထို့ လာကြပဲ့မှာ အပျို့ခေါ်ခေါ်လေး တွေ ရှိသည်၏အိမ် လူပျို့လေးတွေ လာကြသည်နှင့်ပင် တူနေသေး၏။ ပန်းချိ အတတ်သင်ကျောင်းမှ ကျောင်းသားများကိုလည်း တွေ့ရ၏၊ ပန်းချိနည်းပြဆရာ သည် ပန်းချိကားတွေ ရွှေမှာရပ်၍ ပန်းချိကားများထို့ ဝေဖန်ပြနေလေသည်။ တစ်နေရာမှာ ပန်းချိကျောင်းသားတစ်ယောက် ရွှေကျို့ယွင်ကို ကားကျက်၍ ပန်းချိ ကားမှ ပုံတူဆွဲနေသည်ကို ဖြင့်ရ၏။ ပန်းချိပြွဲမှာ အခန်းတွေ ၁၆ ခန်း ရှိသည်။ ဆိုပို့ယ်က်သမ္ပတ္တိုင်း ၁၆ နိုင်ငံမှ ခေတ်ပေါ် ပန်းချိကားများကို အခန်းလိုက ဆွဲ၍ ပြထားခြင်းပေတည်း။

ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပန်းချိပြွဲသို့ သွားရသည်မှာ စူးစွဲလိုပ် ရေထဲ လွှာတ်သလို ဖြစ်ခေါ်၏။ ဒရိတ်တာရာအဖို့ကား ပို၍ သဘောကျေစရာ ဖြစ်နေ လေသည်။ တာမရေးသော အားလပ်ချိန်တွင် ပန်းချိဆွဲမည်ဟု ကြေးပါးနေသူ ဖြစ်လေသည်။ သို့ကြုးပါးရင်းက စတေ့ဟုင်းမှာ ဆီဆေးများကိုပင် ဝယ်လာခဲ့ သေးသည်။

ပန်းချိခြန်းတစ်ခန်းလျှင် သက်ဆိုင်ရာ သမ္ပတ္တိုင်းမှ ပန်းချိသရာ များ ရေးဆွဲသော ပန်းချိကားများကို ပြထား၏။ ဥပမာ ယူကရိန်း ခန်းမဆိုလျှင် ယူကရိန်း ပန်းချိသရာများ၏ လက်ရာများကို ပြသထားလေသည်။ ခြန်းထောင့်တွေမှာလည်း ကျောက်ပြုသား ရှုပ်ထွေးများကို ထုတွဲ ထောင်ထား၏။ သူတို့ကား ကဗျာကျော် ရွှေးဟောင်း ပန်းချိသရာကြီးများ ဖြစ်ကြလေသည်။ လီလီနာဒိုဒီပောင်ခါ မိုက်ကုလ်အိန်ဂျယ်လိုမာတို့၏ ရန်းပရင် စသည်တို့အပြင် ကျွန်တော်တို့ မကြားဖူးသေးသော ပန်းချိသရာကြီးတွေ၏ ရှုပ်ပုံတွေလည်း အများအပြား ရှိလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် တစ်ခန်းဝင် တစ်ခန်းထွက်ဖြင့် ပန်းချိကားတွေကို

နေရို့တူဗုံတိုက်

လျှောက်ကြည့်ကြ၏။ ပန်းချိအရသာကို ခဲ့စားကြ၏။ ဝေဖန်ချက်တွေ ပေါ်ကြ၏။ ကျွန်ုတ်က နဲ့ ရုတွင် ချိတ်ဆွဲထားသော 'ဆောင်းပေါက်ရာသီ' အမည်ရှိ ပန်းချိကားကို ငေးကြည့်နေသည်။ နေခြည်သည် သစ်ပင်တွေပေါ်သို့ ဖြာကျလာ၏။ သစ်ကိုင်းနှင့် သွားတိုက်နေသောအခါ ထစ်နေပြီးမှ ပြုပြင်သို့ လျှောဆင်းလာသည်။ သစ်ပေါက်တွေ ကြွေစပြုပြီး သစ်ပင်များမှာ ရှိတဲ့ အပြိုင်းပြိုင်းနှင့် ကျွန်ုတ်ခဲ့ကြ၏။ မြေပြန်နှင့်ကား ရွက်ကျွန်ုတ်ဟောင်းတို့ ပြန်ကြကာ ညီးဝါရွှေဟောင်းလျက်။

"ပန်းချိကားတွေမှာ ပြောင်းလဲချက်တစ်ခုရှိတယ် သိလား"

ဒုဂိုံးတာရာက ကျွန်ုတ်ဘက်သို့ လှမ်းပြော၏။

"အိမ်မူးပါဉ္စီး။ ဘယ်လို ပြောင်းလဲချက်တွေလဲ"

"အရေတစ်ခေါက် ကျွန်ုတ် ရောက်တုန်းက ပန်းချိကားတွေမှာ အရောင်မြိုင်းနှင့် သုံးလျှော့ရှိတယ်။ အပြာဆိုရင်လည်း အပြာမြိုင်းနှင့်၊ အစိမ်းရင့် ဆိုရင်လည်း အစိမ်းနှင့်နှင့်ပဲ့ပါ။ ခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်တော့ဘူး။ အရောင်တွေက နှင့်လွင်လွင်ကလေးတွေ ချည်းပဲ"

ပန်းချိကားမှ ဆေးရောင်များမှာ တောက်နေကြ၏။ ဒုဂိုံးတာရာက ပန်းချိအရောင်တွေကို ခဲ့စားပြီး ပန်းချိသရာတွေ၏ စိတ်လှပ်ရှာမှုများကို စိတ္တော်ဒနည်းပြင် ဆင်ခြင်သည်။ စိတ်ဆွင်လန်းမြို့ကြခြင်းကို ဖော်ပြသည်ဟု ဆိုလေသည်။

ပန်းချိပြခန်းများထဲတွင် ကျွန်ုတ် မင့်နိုင်သော ကားများမှာ 'မော်စကို အနိုက ပလရင်းရာသီ' အမည်ရှိ ပန်းချိကား၊ 'လီနိုင်နှင့် လယ်သမား များ' ပန်းချိကား၊ 'နှင့်ဆိုပွဲများ' ပန်းချိကားနှင့် 'ကမ်းခြေားဝယ်' အမည်ရှိ ပန်းချိကားတို့ ပြုခြင်း။ အခင်းအကျင်းထားပဲ့ အလင်းအမောင်ပေးပဲ့ အရောင် အသေး ခွဲပုံပုံတို့မှာ များစွာ ထူးမြားလှသည်။ 'ကမ်းခြေားဝယ်' ပန်းချိကားများ ပင်လယ်ကော်ခြေ တစ်ခုတွင် ရွက်သတော်ပေါ်တွင် ကောင်လေးနှင့် ကောင်မလေး ရပ်နေကြသည်။ ဂါဝန်စီနိုင်ရဲကလေးမှာ လေခတ်သဖြင့် လွင့်နေသည်။ လေတို့ သောကြောင့် နှုတ်ပြင်ပေါ်သို့ ဆံပင်တွေ ဖွာရရာကြနေသည်ကိုလည်း ပြထား သည်။ နေရောင် မျက်နှာပေါ်သို့ ထိုးရှိက်နေသဖြင့် မျက်လုံးများ မျှေးနေကာ မျက်နှာကို င့်ထားသည်။ ကျွန်ုတ် ပန်းချိကားနားမှ မခွာနိုင်ဘဲ အတော်

ကြာကြာ ရပ်နေဖိသည်။ ပင်လယ်လှိုင်းပြာပြာတွေကလည်း ထူး၍ လူသည် မဟုတ်။ ကောင်မလေး၏ ဂါဝန်နိနိရဲ့ကလေးကလည်း ထူး၍ လူသည် မဟုတ်။ နူးပေါ်မှာ ဖွားကျေနေသာ ဆံနှစ်ယ်တို့ကလည်း ထူး၍ လူသည် မဟုတ်။ မျက်နှာကလေး ငွေ့နေပုံကလည်း ထူး၍ လူသည် မဟုတ်။ မျက်လှုံးတွေ မေးနေပုံကလည်း ထူး၍ လူသည် မဟုတ်။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဘာကြောင့် ကျွန်တော်အား သည်လောက် ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိရသလဲ ဖု ကျွန်တော် စူးစမ်းပိသည်။

တွေ့ပါပြီ။ ထိုအရာအားလုံးကို လူအောင်၊ ဆွဲအားကောင်းအောင် သရမုဆောင်းပေးလိုက်သော အရာတစ်ခုကို ကျွန်တော် သွားမြင်လေသည်။ ထိုအရာမှာ တိုင်ပေါက်တွေကြားထဲက ပြာကျေလာသော နေရာ၏ဖြစ်၏။ နေရာ၏သည် ဝင်းထိန်နေ၏။ နေရာ၏ကိုကြည့်ရင် ကျွန်တော်ရှင်ထဲတွင် ပူးနွေးလာသည် ထင်ရ၏။ ကောင်မလေးကို မျက်နှာနေရာ၏ထိုးသဖြင့် မျက်နှာ ကို ချုပ်လိုက်ချင်၏။ နေစာထူးလိုက်ရသလို အခမ်းစိတ်တွေ လွှင့်သွားကာ အနေး ဓမတ်တွေ ဝင်လာသည်ထင်ရ၏။ ကောင်မလေး၏ ဂါဝန်အနိုကလေးက နေ ရောင်ကို ပို၍ နိုင်စေသည်။ လှိုင်းလုံးတွေက နေရာ၏ကို ပို၍ ပွင့်စေသည်။ နှင်းပွင့်အောက်မှာ ရောက်နေသော မော်စကို၊ အုံမြိုင်းမြိုင်းကောင်းကင်ကြွေးဗိုးထားသော မော်စကို၊ အရိုးထဲ အသားထဲ စူးဝင်သွားအောင်အေးသော မော်စကို၊ သည်လို မော်စကို ဖြို့ပုံးအလယ်၌ ရဲ့သော၊ တောက်သော၊ လင်းသော၊ ပွင့်သော နေရာ၏ကို စူးခဲ့ မြင်လိုက်ရသည်မှာ မန္တးဘဲ နေပါတော့မည်လော့။

ကျွန်တော်သည် နေရာ၏စူးပုံ ရဲ့စွားလှုသဖြင့် သက်ာမကင်း ဖြစ် ကာ တကယ်ပင် ကောင်းကင်မှာ နေရာ၏ ပွင့်နေသလားဟု မှန်တွေ အံပြည့် တပ်ထားသော ခေါင်မိုးဆိုသို့ မေ့ကြည့်လိုက်၏။ နေရာ၏ မတွန်းပါ။ ကောင်းကင်ကြွေးသည် ခါတိုးလို အုံမြိုင်းလျှော်ပင် ရှိ၏။ သို့ရာတွင် အုံးကြားထဲ က မီးမောင်းတစ်ခုသည် ကျွန်တော်ရှေ့က ပန်ချိကားပေါ်သို့ ထိုးထားသည်ကို သွားမြင်လေသည်။ သည်တော့မှ နေရာ၏ အစူးရဲသည် အကြောင်းရင်းကို ကျွန်တော် သိတော့သည်။ ထိုကြောင့် ခေါင်မိုးကြားက မီးမောင်းကို မို့တ်ပေြး ပန်ချိကားကို ကြည့်ပြန်သည်။

စောစောကလောက် မလင်းတော့ချေ။ သို့သော် နေရာဇ်အထူးပေါ်ကွားသည်တော့ မဟုတ်ဘဲ လင်းမြှုပ်နယ်းလျက်ပင် ရှိပါသေးသည်။ နိဂုံရိုက် လင်းနေသာ နေရာဇ်ကို မီးမောင်းက ကူလိုက်သောအခါ ပိုလို လင်းလာ ခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်ုတ်တို့သည် ထောင်ချို၍ ချိတ်ဆွဲထားသော ပန်းချိုကားတိုင်းတို့ကို အသေးစိတ်ကြည့်ရန်မှာ အချိန်များစွာ လိုပေလိမ့်မည်။ ဆီသေး၊ ရေဆေး၊ ခဲ့မြှေ့ဖြူ စသည်လိုပြု၍ ဆွဲထားသော ပန်းချိုက်များမှာ ပြည့်နေသည်။ ဦးဇွေးကို တို့အောင်လွှာတို့ပါရင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲဟု တွေးမိကာ ပါးပေါ်မှ တဖွေဖြေ ပြောမိလေသည်။

“ဦးအောင်းလွင်နဲ့ တို့ဘရင်လေးက ရောက်လူပြီ”

အဂုံတာရာက ကျွန်ုတ်ကို လှမ်းပြော၏။ သို့ရာတွင် ဦးအောင်းလွင်တို့ ကိုဘရင်လေးတို့ ရောက်တုန်းက သည်ပြု ဖဖွင့်သေးချေ။ ၁၉၅၉ ခုနှစ်က ဖွင့်လှစ်မြင်း ပြစ်ပော၏။

ကျွန်ုတ်တို့သည် ကဗ္ဗာတွင် တစ်ခုတည်းကျွန်ုတ်သော ပန်းချိုက်းကို တုတ္ထတွေ ကြည့်ကြ၏။ ပန်းချိုက်မှာ ဆီဆေးဖြင့် ရေးထား၏။ ဆီဆေးဆိုသော်လည်း စုတ်ချက်တွင် အတုံးအတစ်တွေ၊ အဖူအထစ်တွေ ဖုန့်ချေ။ ဓာတ်မွေ့ကာ အနီးကပ်ကြည့်မှ စုတ်ချက်မြင်ရ၏။ ပန်းချိုက်းထဲက မိန်းကလေး၏ အလှမှုမှာလည်း ကြည့်လိုက်လျှင် ရင်ထဲမှာ အေးသွားလေသည်။ မျက်လုံးကလေးတွေမှာ အရောင်တဖွေဖျက်တောက်ကာ ကြည်လင်နေသည်။ နှုတ်ခမ်းပေါ်တွင် အပြုံးကလေး ချယ်ထားပုံမှာ ရွှင်လန်းစရာ ကောင်းသည်။ လျှမြင်း၊ ယဉ်ခြင်း၊ နှုန်း စသည် ပသာဒအလှလို့သာမကာ ကြင်နာမြှင်း၊ အပြစ်ကင်းမြှင်း၊ နိုဘားမြှင်း စသော ဟဒယ်၏ အလှကိုပါ ခံစားရပေ၏။ သည်ပန်းချိုက်းအလှကို စာဖြင့် ဖွဲ့ရသည်မှာ မလွှယ်ကူပါ။

“ရန်းပရင့်ခဲ့ ပန်းချိုမှာ ထူးကြားချက်တစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒါထူးကြားချက်တော့ ရန်းပရင့်ဟာ သူ့ပန်းချိုထဲမှာ အလင်းနှင့် အမောင် ဆန်ကျင်ဘက် အရောင်နှစ်ခုကို ပထမဆုံး တွေ့စပ်တတ်မြှင်းပဲ ကြည့်လေ.. . . မိန်းကလေးရဲ့ အပေါ်ကို မီးနေတဲ့ သစ်ရှုက်တွေကျတော့ အစိမ်းရောင်မှုပ်းမှုပ်းကို သုံးထားပြီး မြှက်ခင်းပေါ်ကို နေရာဇ်ထိုးထားပုံကျတော့ အဝါန်ကလေးကို သုံးထားတယ်။

သစ်ရိပ်အောက်မှာ ရောက်နေတဲ့ ပိုင်းကလေးရဲ့ မျက်နှာတစ်ခြမ်း ဟူးပြီး တစ်ခြမ်းက လင်းနေတယ်။ သစ်ရိပ်အောင်ထဲမှာ မျက်လုံးတွေဟာ အရောင် တဖုတ်ဖျတ် တောက်နေတယ်။ အလင်းနဲ့ အမောင် ဆန္ဒကျင်ဘက်အရောင် နှင့်ခုကို တွဲပောင်းနေရမှာဖြင့် ရန်းပရင့်ဟာ ပထမဆုံး ပန်းချီဆရာတြို့ပါပဲ”

အဘွားတြို့က ရန်းပရင့်၏ ပန်းချီလက်ရာတို့ ရှင်းပြ၏။ သူ့ရှင်းချက် များမှာ ပန်းချီဝေဖန်ရေး ဆောင်းပါးတစ်စောင် ဖတ်နေရသလို စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလေသည်။ ‘နောက်ဆုံးညာ’ နှင့် ‘မိနာလိုအ’ အမည်ရှိ ကဗျာကျော် ပန်းချီကားတြို့နှင့်ချုပ်၏ မူးဆောင်းလက်ရာများကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ‘မိနာလိုအ’ နှင့် ‘နောက်ဆုံးညာ’ ပန်းချီကားနှင့်ကား၏ ပုံတူများကို စာအုပ်တွေ့ထဲမှာ မကြာခကာ တွေ့ဖူး၏။ သည်ပန်းချီကားများအကြောင်း ဝေဖန်ရေးသားထား သော ပန်းချီ ဆောင်းပါးများကိုလည်း စာအုပ်တွေ့ထဲမှာ မကြာခကာ ဖတ်ရ၏။ သည်ပန်းချီကားများမှာ ရိုနေဆွဲန်းခေတ်တွင် ပေါ်ပါက်လာသော အိတလီ ပန်းချီဆရာတြို့ လိုပိုမိုနှစ်ဒါပ်ချီ၏ လက်ရာ ဖြစ်လေသည်။

ယခုလို နာမည်ကျော် ပန်းချီကားတြို့နှင့်ချုပ်၏ လက်ရာမူးရင်းကို တွေ့လိုက်ရသောအခါတွင် ကျွန်တော်ရင်တွင်းမှာ ပိတ်တွေ့ အလိုင်းလိုင်းထလာ လေသည်။ မိတ်ဆွေပန်းချီဆရာများတို့ ပေါ်ခြုံချင်းထိတွေ့ ခပ်များများ ပေါ်လာ လေသည်။ ဂုပ်စက္ကာကြမ်းတြို့တွေ့ပေါ်မှာ ဆီဆေးဖြင့် ဆွဲတတ်ကြသော ပန်းချီ ဘရင်လေးကို အထူးသတိရအဲပေ၏။

“လာ လာ ဟောဒိပ်န်းချီကားတြိုးကို ကြည့်ကြည့်းစို့”

အဘွားတြို့က မိနာလိုအ၏ အပြီးတွေ့ပုံကို ဝေးကြည့်နေကြသော ကျွန်တော်တို့ကို အသံပြုလိုက်၏။ ကျွန်တော်တို့သည် အသံလာရာဘို့ ကြည့်ကြ သည်။ နံရုံအပြည့်နီးပါး ဆွဲထားသော ဆီဆေးကားတြိုးတစ်ကားကို တွေ့ရလေ သည်။ ကား၏အမည်မှာ (ဘက်ပတ်ကျွန်က ခရစ်တော်အား ရော်ဒန် မြစ်ကမ်း နုဖူးရှိ ပြည့်သူများထဲသို့ ပင့်ဆောင်လာတော်မှုခန်း) စသည့် ဘာသာရေးပန်းချီ ကားတြိုးပြု၏။ ကား၏အမည်နှင့် လိုက်လောပါပေသည်။ ပန်းချီကားထဲတွင် ခရစ်တော်သည် မြစ်ကမ်းနယူး၌ ရပ်တော်မှု၏။ ကျွန်ဘရ် ဘက်ပတ်သည် ခရစ်တော်ရွှေ့၌ ဦးချေဝံတွား၏။ သူ့နောက်တွင် အုံပြုသော မျက်လုံးအစုံး ကြည့်ညီသော မျက်လုံးအစုံး၊ ချီမြှမ်းသော မျက်လုံးအစုံးတို့ဖြင့် ခရစ်တော်အား

အူးမျှောကန်တော့ကြသော ကျေးရွာသူတွေကို ပြထားသော်လည်း မျက်နှာတစ်ခု နှင့် တစ်ခု လုံးဝ မတူကြ။ မျက်လုံးကြည်ပဲ မေးကားပဲ၊ ကြည်ညိုပဲတိမှာ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် လုံးဝ မတူကြ။ လူများသလောက် မျက်နှာတွေ ကွဲပြားမြားနားကြသည်။

မျက်နှာများသလောက် အမှုအရာ ဖော်ပြုပဲတွေကလည်း ကွဲပြား ခြားနားကြသည်။ ပန်းချိန်ရေးထားသည့် အရှပ်တွေနှင့် မတူဘဲ တကယ် အသက် ဝင်လှပ်ရှားနေသော လူများနှင့် တူပေသည်။

“ဒါဟာ ၁၉ ရာစုနှစ်အစာမှာ ဆွဲတဲ့ ပန်းချိန်ရာကြီးကတော့ ဖိမိတော်မဲ့ လို ခေါ်ပါတယ်။ ဒီပန်းချိ ရေးပုံရေးနည်းဟာ ရှေးဟောင်း ရေးဟန်နဲ့ မတူပါဘူး။ ရှေးကရေးဟန်မှာ ခရစ်တော်ပဲဆိုရင် ခရစ်တော်ကိုပဲ အသေးစိတ် ရေးခြုံပြုပြီး လူတွေရဲ့ ပဲကိုတော့ ပေါ်ပါတယ်။ ဒီပဲကျတော့ ဒီလို မဟုတ်တော့ပါဘူး။ ခရစ်တော်ပဲကို အရောင်ပြထားပြီး လူတွေရဲ့ မျက်နှာ အနေအထားတွေကို အသေးစိတ် ရေးခြုံပြလာပါတယ်။ ဒီပဲဟာ ရှေးဟောင်း အစိုးအလာဟန်က လမ်းခွဲတွေကိုခဲ့ပြီး ခေါ်စမ်းပန်းချိကို ထူထောင်လိုက် ခြင်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဆရာကြီး ဖိမိတော်ပဲဟာ ရှုရှားက ဝေဖန်ရေး သရှပ်ဖော် ပန်းချိကို တိတောင်သူတစ်ဦးပါပဲ”

မာလာက ကျွန်ုတ်တို့ကို ပြောပြ၏။ အဘွားကြီးသည် ပန်းချိကားအကြောင်းကိုသာမက၊ ပန်းချိဆရာတ် အယူအဆများကိုလည်း ခရေစွဲတွင်းကျ ပြောပြနေသေး၏။ အာဂ အဘွားကြီးပါပေ။

“ဒီပဲဟာ ဝေဖန်ရေးသရှပ်ဖော် ပန်းချိမှာ ပထမဆုံးပဲစဲ ဖြစ်တဲ့အတွက် ရှုရှားပန်းချိသမိုင်းမှာ တော်တော်ထူးခြားမယ်။ သည့်အပြင် ထူးခြားချက်တစ်ရပ်လည်း ရှိသေးတယ်”

အဘွားကြီးက ပြုဗျာ ဆို၏။ ကျွန်ုတ်တို့သည် ပို၍ စိတ်ဝင်စားလာကြကာ နားစွင့်နေကြသည်။

“ဆရာကြီးဟာ ဒီပဲကို ပြီးအောင် အနှစ် ၂၀ ကြာဆွဲရတယ်”

“အနှစ် ၂၀ ဟုတ်လား”

“ဟုတ်တယ်။ အနှစ် ၂၀”

ကျွန်ုတ်တို့သည် တစ်ယောက်မျက်နှာကို တစ်ယောက်ကြည်ကြ

၏။ တကယ်လူ ပမာဏန္ဒေသာ ပန်းချိကားထဲက အရှင်တွေကို ကြည့်ဖြေ၏။ သေးငယ်သော စုတ်ချက်များကို အနီးကပ်၍ ကြည့်ကြဖြန်၏။ ကြည့်လိုပင် အားမရနိုင်ကြပါ။

သည့်မှာ တိတောင်းသော အချိန်ကလေးအတွင်းမှာ ပြတိကိုယ် အခန်း ၅၃ ခုနှင့်စလုံးကို လျောက်မကြည့်နိုင်။ ပန်းချိကားပေါင်း ၃၂,၀၀၀ စလုံးကိုလည်း လျောက်မကြည့်နိုင်။ နာမည်ကျော် ပန်းချိကားများလောက်ကို သာ သေသာချာချာကြည့်ပြီး ကျွန်ုပန်းချိကားများကို မြင်းတစ်ပြီးသာ ကြည့်ခဲ့ဖြရယ်။

သို့ကလို ကြည့်ရင်း နာမည်ကျော် ပန်းချိကားတစ်ချပ်ရှေ့သို့ ရောက်ကြပြန်သည်။ ပန်းချိကား၏အမည်မှာ ‘မညီမှုသော အတွဲ’ ဆိုသော ဆီဆေးပန်းချိကားတို့ ဖြစ်၏။ ရောခွဲသူမှာ ၁၉ ရာစွဲအလယ်တွင် ပေါ်ခဲ့သော နာမည်ကျော် ရှုရှုးပန်းချိသရာတို့ ပူကာရတ် ဖြစ်၏။ ‘မညီမှု သော အတွဲ’ ကို ကြည့်ပါ။။

အသက် ၃၀ ကျော် သက်ကြားထိုနှင့် ၁၇ နှစ်သမီးတို့၏ မဂ္ဂလာ ဆောင်ခန်း ဖြစ်၏။ သူငယ်မော် မျက်နှာသည် ညီနေ၏။ မျက်ရည်ဥများ သည် မျက်လုံးမှာ တွဲလောင်းခိုင်ကြ၏။ နိတော် ပြည့်ဝန်းသော နှုတ်ခမ်းများကို မသိမသာ ကိုကိုယ်တော်၏။ သူ့ဟန်ပန်မှာ သက်ကြားအို ရင်ခွင့်တွင်းသို့ ဝင်ရမည့် အဖြစ်ကို တွေးကာ စိတ်မချမ်းသာဟန် စိတ်ပင်မချမ်းသာလျက် အားတင်းဟန်၊ အားပင်တင်းလျက် နာကြည့်ဟန်တို့သည် အထင်းသား ပေါ်နေကြကုန်၏။ သူ့သားမှ သက်ကြားအိုမှာ ဆံဖြော် သွားကြကာ ပါးရေတွန်လိပ်နေပေါ်။ သူ့ဟန်မှာ အပျိုစင် နှင့်ထွေတွေတ်နှင့် ညားရတော့မည်အဖြစ်ကို တွေး၍ ရှုပြုလျက် အိုကြော်ထုတေသန အိုကြော်ထုတေသန အောင်းမရဖြစ်ဟန် စသည် တို့ကို ဖြင့်ရ၏။ ပန်းချိကားကို ကြည့်ရသည်မှာ မန်းစရာလည်း ကောင်း၏။ သနားစရာလည်း ကောင်းလေသည်။

နောက်ပန်းချိကားတွေကို အကုန်မကြည့်နိုင်သဖြင့် ကျော်လွှားကာ ကမ္ဘာကျော် ရှုရှုးပန်းချိသရာတို့ ရေပင်၏ ပန်းချိကားများကို သွား၍ ကြည့်ကြ၏။ သည်ပန်းချိကားများမှာလည်း ရေပင်၏ မူရင်းလက်ရာများသာ ဖြစ်လေ သည်။ ဆိုပို့ယက်အစိုးရသည် သည့်လောက်ရှားပါးလှသော ပန်းချိကားတွေကို

သည်လောက် များများရအောင် ပိုက်ဆံတော်တော် အကုန်ခံကာ စုရေပို့ပည် ထင်ပေသည်။

ရေပင်၏ ပန်းချိကားများအနက် 'ကြောက်စရာကောင်းသော အိုင်ပင် ဘူရင်ဗြီး' ဆိုသော ပုံမှာ ကဗ္ဗာကျော် ဖြစ်၏။ ရွှေ့ရှေး ရာဇ်ဝင်တွင် နာများဖြီးသော ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်သူ အိုင်ပင်သည် ဘာရဲ့ဘဲလက သူ့သားအား ပြန်သတ်ခိုးကို ဆွဲထားသော ပန်းချိပေါ်တည်း။

အိုင်ပင်ဘုရင်သည် ရင်ဝယ် ဒွေးတွေ နှီရဲနေသော သားကို ရင်ခွင့်ထဲမှာ ပွဲထားသည်။ နောက်တရကာ မျက်လုံးကြီးတွေ ပြုပြီး တစ်နေရာကို တွေတွေဖြီး ကြော်နေသည်။ ရေပင်သည် သည်လို့ မျက်လုံးမျက်ဆံ အနေ အထား၊ သည်လို့ ကြည့်ပုံကြည့်နည်းကို ရအောင် အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ ပြန်၍ ရေးခဲ့ရ၏။ သည်လို့ မျက်လုံးကြည့်ပုံမျိုးကို ရအောင် ၁၀ နှစ်ကြာ ဆွဲခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလေသည်။

နောက်တစ်ကားမှ 'နိုင်ငံရေး နယ်နှင်ခံရသူ အိမ်သို့ ပြန်သောအခါ' အမည်ရှိ ပန်းချိကား ဖြစ်၏။ ရေပင်တို့ ခေတ်တိုးက လဘုရင်ကို ဆန်ကျင့်သော နဟိုးလစ် ဝါဝါသမားတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ အဘုရင်သည် သူတို့ကို ဆိုက်တေးရီးယားသို့ နယ်နှင်လိုက်သည်။ ယခု ပန်းချိကားမှာ နှစ်စွဲ၍ ပြန်လာသော နဟိုးလစ် တစ်ယောက်၏ ပုံကို ချိတ်ဆွဲထားခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သူ့တွင် မူတ်ဆိတ်မွေးတွေ ပါးသိုင်းမွေးတွေ ရှည်နေသည်။ အဝတ်အစားတွေ စုတ်ပြုတော်နေသည်။ အိမ်ဝတ္ထ် အိမ်တော် သူ့ကယ်ချင်းတွေက ဝါးသာအားရ သီးကြော် သည်။ သူတို့ မျက်နှာအားလုံး ခွင့်ပြုးနေကြသည်။ ကျွန်ုတ်တော်သည်။

"ဟောဒါကတော့ (တော့ရှာဝတ်သင်း)ဆိုတဲ့ ပန်းချိကား ဖြစ်ပါတယ်။ ရေပင်ရဲ့ ကျော်ကြားတဲ့ လက်ရာတစ်ခုပါပဲ"

မာလာက ဆီအေးကားကြီးတစ်ကားကို ညွှန်ပြန်သည်။ တော့ရှာတွင် ဝတ်လှည့်လာပုံ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုတ်တော်တို့ တော့ရှာတွေမှာ ဝတ်လှည့်ပုံနှင့်ပုံင်တူသေးတော့၏။ ကြေားစည်မပါတာ၊ ဆွမ်းဆန်းအုပ် မထမ်းတာ၊ ရွှေကလပ်မကိုင်တာ၊ ဝတ်ဖြူစွင်ကျယ် မဝတ်တာဘဲ ကွားမြားလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ပြခန်းတွေကို ကုန်အောင်မကြည့်နိုင်တော့ဘဲ အောက်ထပ်သို့ ဆင်ခဲ့ကြ၏။ အဘွားကြီးက ဆိုပါယက်ယူနိုင်သို့ နောက် တစ်ခေါက်ရောက်လျှင် ပြတိက်ကို လာခဲ့ဖို့အကြောင်း ဘယ်နေခေါက် ကြည့်ကြည့် ကြည့်လိုက်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း တဖွဖို့ ပြောနေလေသည်။ သူ့ရုံးခန်း ရောက်လျှင် ဓည်သည်မှတ်တမ်းရေးရန် တောင်းပန်၍ မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို လည်း ထိုးပေးလေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် အဘွားကြီးကို အနူးအညွတ် နှုတ်ဆက်ကာ ပြတိက်မှာ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်၍ နေ့လယ်စားပြီး ခေါ် အနားယူကြ၏။

ယူနေ ၃ နာရီတိုးတော့မှ ဟိုတယ်အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။ ဆင်မဲဟေ့လော်သည် အောက်ထပ်မှာ ကျွန်တော်တို့ကို စောင့်ကြော်နေ လေသည်။ စာပေတက္ခသို့လို့ သွားရောက်ရန် ဖြစ်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ဆရာ ဦးအောင်လှ ပပါတော့ပေး ကျွန်တော်နှင့် ဒဂုံးတာရာ နှစ်ယောက်တော်သာ ထွက်ခဲ့ကြသည်။

မော်စကို လမ်းမများမှာ နှင်းပွင့်တွေ ခြုံထားတတ်ကြ၏။ ကားရွှေ့ တွင် ဂေါ်ပြားရှည်ကြီးတွေ တပ်ထားသော မော်တော်ကားကြီးတွေက နှင်းပွင့် တွေကို လိုက်ကော်ကာ လမ်းဘေးမှာ ပုံပေးကြသည်။ သည်အခါကျေမှု မော်စကို ကဗျာရာဇ်းလမ်းများသည် နှင်းပွင့်တောင် ထူထူကြီး ပိန်းနေအောင် ခေါင်းမြှုပြု ရာမှ လှပ်၍ ကျွန်တော်တို့ကို ကြည့်သည်။ ထိုသောအခါကျေမှု သူ့ရဲ့ မျက်နှာကို မြင်ရလေတော့သည်။ ကျွန်တော်တို့ဆိုမှုလို နေကလည်း မပွင့်၊ အလိုမကျ သော မှတ်နှာလို ကောင်းကင်သည် အမြတ်များ မှန်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ရုံ နေရောင်ကလေး ပြုလာသောအခါ ရှိပါ၏။ သည်အခါဝွှင် ကျွန်တော်တို့လည်း ပျော်မလိုလို ဖြစ်လာကြ၏။ သို့ရာတွင် ခကုများသာ ကြောပါသည်။ နှီးရာလိုက် မည့် ကောင်မကလေး ပြုတင်းဝတွင် လာရပ်ပြီးမှ လူကြီးတွေ မလော်သဖြင့် အိမ်ထဲသို့ ဝင်လာဖြီ ပျောက်သွားသလို မော်စကို နေရောင်သည်လည်း တိမ်ထဲ တွေကို မထိုးဟောက်နိုင်ဘဲ င်လှို့၍ ပျောက်သွားပြန်၏။ သည်အခါဝွှင် ကျွန်တော်တို့လည်း ဟာ၍ ကျွန်ရံခဲ့ကြသော နှင်းပွင့်တွေကို စိတ်ထဲက ကျိုန်ဆဲခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ကားကို လမ်းမှတ် ရပ်ထားခဲ့ကာ စာပေတက္ကလာသို့လ် ကျောင်းဝင်းထဲသို့ ဝင်ခဲ့ကြ၏။ ကျောင်းဝင်းကြီးကို အုတ်တဲ့တိုင်းတွေ ကာထား လေသည်။ အုတ်တဲ့တိုင်းအာတွင်းရောက်တော့မှ ကျောင်းဝင်းကြားမှာ ပို၍ ကျယ်ဝန်းသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဖော်တော်ကားလမ်းကလေးမှာ ကျွေးကော်ကာ တော်ကျွန်းကလေးပေါ်သို့ တက်သွား၏။ နှင့် ဆွဲထားသဖြင့် ဖုံတွေ သိပ်နေ သည်။ လမ်းသားတွင် ပန်းပင်ကလေးကို ခုံတန်စိုက်ထားသည်။ သို့ရာတွင် အပွဲ့အရှက်တွေ မရှိတော့ဘဲ အေးချည်းသာ ကျွန်ရစ်ခဲ့ကြသည်။ ပန်းခြားတွင် အခေါက်ပြောဖွေးဖွေးတွေ အရပ်အရစ်တက်နေသည် ဘူး၏သစ်ပင်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။ သူတို့ကား အအေးကြိုက်ဖြစ်သဖြင့် အရွက်တွေမှာ ပိုလိုပင် စိမ်းနေသေးသည်။ အရွက်များတွင် နှင့်ပွင့်တွေ တင်နေသည်။ ဖွေးဖွေးလှုပ်နေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် နှင့်ခဲတွေ ဖုံနေသော ဖော်တော်ကားလမ်းအတိုင်း လျောက်လာကြ၏။ အဆောက်အအုံရွှေတွင် ကျွန်တော်တို့ကို စောင့်ကြို နေသော မစွဲတာ ကော်ကော်ကို တွေ့ရသည်။ သူနှင့် လက်ခွဲနှင့်သက်ကြပြီး အထဲသို့ ဝင်လာခဲ့ကြသည်။ စာပေတက္ကလာသို့လ်တွင် သင်ကြားနေသော ကျောင်းသားတွေ ဥဇ္ဈားသားနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆံပင်ဖရိုဖဲ့ အဝတ်အအား မသပ်မရပ်နှင့် မျက်နှာထားကလည်း မှန်တေတေ ပြစ်၏။ စာရေးဆရာလောင်း တွေ့ဖို့လို့လား မသိ သူတို့ကို ကြည့်ရသည်မှာ ထူးပြားနေ၏။ စာအုပ်ထူးတွေ ကိုလည်း ပိုက်ထားကြလေသည်။ ကျောင်းသူများလည်း တော်တော်ခပ်များများ နှုတ်လေသည်။

“စာမေးပွဲစစ်နေတုန်းမှို့ ခုတော့ သင်တန်းတွေ မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ခင်ဗျားတို့ကို ညာနှုန်းရေးဝန်ဆေ ခေါ်သွားရမှာပဲ”

မစွဲတာကော်ကော် ကျွန်တော်တို့ကို အထက်ထပ်သို့ ခေါ်သွားသည်။ အခန်းတွေပြေတိပြီး ဘယ်ဘက်သိချို့ကာ အစွမ်းဆုံးအခန်းထဲသို့ ဝင်လိုက်ကြသည်။ မှန်တဲ့ခါးအဝါတွေကို တပ်ထားသဖြင့် အထဲတွင် ပါကျင့်ကျင့် ဖြစ်နေသည်။ အခန်းထဲက စာအုပ်စင်တွေပေါ်မှာ စာအုပ်တွေ ပြည့်နေသည်။ သက္ကလပ်အစိမ်း ခင်းထားသော စားပွဲတွင် ခေါင်းမဖော်ဘဲ အလုပ်လုပ်နေသည်။ လူပြီးတစ်ယောက်သည် ကျွန်တော်တို့ ပင်လာသည်နှင့် အလုပ်လုပ်ရပ်လိုက်ပြီး

ကုလားထိုင်ကို နောက်သို့ တွန်းဆွဲကာ ကျွန်တော်တို့ဆီ လျှောက်လာ၏။ ထောင်ထောင်မောင်းဟောင်းပြု၍ ကိုယ်လုံးကိုယ်ထည် တောင့်တောင့် တင်းတင်း ရှိ၏။ သူသည် ကုတ်အကျိုးကို မဝတ်ဘဲ ပ ခုံးပေါ်မှာတင်၍ ခြေထားလေသည်။

မစွဲတာ ကော့ကောင်က လက်ခွဲဗျာတ်ဆက်ဖြီ ကျွန်တော်တို့ကို မိတ်ဆက် ပေးလေသည်။ မစွဲတာ ကော့ကောင်နှင့် လက်ခွဲဗျာတ်ဆက်ရာတွင် ညာလက်ပြင် လက်ခွဲဗျာတ်ဆက်ခြင်းမရှိဘဲ ဘယ်လက်ဖြင့် နှုတ်ဆက်သည်ကို ကျွန်တော် သတိထားမိ၏။ မစွဲတာ ကော့ကောင်က ရွှေအံ့က ရောက်နေသော ကျွန်တော်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုက်သောအခါ ကျွန်တော်လည်း ညာလက်ကို ဆန့်တန်းပေး လိုက်သည်။ သို့မှာတွင် သူက ညာလက်ထူတ်မလာပါ။ ဘယ်လက်ကို ဆန့်တန်းပေးလိုက်သည်။ သည်တော့မှ ကျွန်တော်လည်း သူ့ဘယ်လက်နှင့် နှုတ်ဆက် သည်ကို သတိရောကာ ဘယ်လက်ကို ဆန့်တန်းပေးလိုက်ရသည်။ ဒရိုန်တာရာ နှင့် ဆင်ပါလော့လော့ဖို့ကို နှုတ်ဆက်တော့လည်း ဘယ်လက်ဖြင့်ပင် နှုတ်ဆက် သည်ကို သတိထားလိုက်မိ၏။

ကျွန်တော်တို့အားလုံး ကုလားထိုင်တွင် ဝင်ထိုင်ရင်း စကားစမြည် ပြောကြုံ၏။ ကော့ကောင်က ကျွန်တော်တို့ဟာတ်တွေ့မှာ စာရေးဆရာတွေ ပြစ်ကြော်း၊ စာပေသင်တန်းများကို လေ့လာလိုကြေားဖြင့် ပြောပြု၏။ ကျွန်တော်သည် စကားပြောရင်း ဘယ်လက်ဖြင့် နှုတ်ဆက်တတ်သော လူဗြီးကို သတိထား၍ ကြည့်နေမြို့၏။ ကုတ်အကျိုးဗြီးကို မဝတ်ဘဲ ဘာကြောင့် ခြေထားပါလိုဟု တွေးမြို့၏။ နောက် သတိထားကြည့်တော့မှ လူဗြီးတွင် ညာလက်မပါသည်ကို သိရလေသည်။ အကျိုးကြီးခြားသောလည်း လက်မောင်းရှင်းတစ်ဝက်လောက် မှ ပြတ်ကာ အဖွဲ့အထစ် ထွက်နေလေသည်။ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့ ညာ ဘက်လက် ဆန့်တန်းပေးလိုက်မိသည်ကို အားနာနေပါလေသည်။

သူသည် တစ်နည်းအာဖြင့် စာပေတက္ခာသို့လုံးကို တာဝန်ခံကျော်း အုပ်ဗြီး ပြစ်၏။ မော်စကိုတက္ခာသို့လုံးမှ စာပေသမိုင်းပါရဂူဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ စာရေးဆရာတ်ဗြီးတစ်ဦး မဟုတ်သောလည်း စာပေဝေဖန်ရော ဆောင်းပါးများကို မကြောခကာ ရေး၏။ နာမည်ကျော် ဆိုပိုယက်စာရေးဆရာ သမဂ္ဂက သူအား စာပေတက္ခာသို့လုံးကျော်းအုပ်ဗြီးအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်ခြင်း ပြစ်လေသည်။

“စာပေတက္ခာသို့လုံးကို ဖောင်ကြီးကတော့ ကျွန်တော်တို့ စာရေးဆရာ

၌။ မဏ္ဍလင်ဂေါကီ ဖြစ်ပါတယ်”

ကျောင်းအုပ်ကြီးက စာပေတဗ္ဗသိုလ်သင်တန်း၏ သမိုင်းကို အတိတ် ဆောင်၏။ ကျွန်းတော်ကား ဆိုပိုယ်ကဲပေတုံး ဂေါကီ၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ တွေးနေပိုလေသည်။ ဂေါကီသည် ဆိုပိုယ်ကဲ စာရေးဆရာသမဂ္ဂ၏ ပထုမဆုံး သော ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်ပေသည်။

“စာပေတဗ္ဗသိုလ်ကို တည်ထောင်ဖို့ အထိုးရတို့ ဂေါကီက အကြံ ပေးခဲ့ပါတယ်”

ဆိုပိုယ်ကဲထိုးရသည် ဂေါကီ၏ အကြံပေးချက်ကို မဆိုင်းမတွေ လက်ခံကာ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် စာပေတဗ္ဗသိုလ်(Literary Institute)ကို တည်ထောင်လိုက်သည်။ နှစ်စဉ် စာပေသင်တန်းများကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့၏။ လူစိမ်း စာပေတဗ္ဗသိုလ် ဝင်ခွင့်ရသူများမှာ နှစ်မျိုး ဖြစ်၏။ တစ်မျိုးမှာ စာပေဝါသနာ ရှင်များ ဖြစ်၍ တစ်မျိုး၏ာ စာပေလက်ခံရှိသော စာရေးဆရာ ပေါက်စ၊ ကဗျာ ဆရာ ပေါက်စတို့ ဖြစ်ပေသည်။ စာပေတဗ္ဗသိုလ်တွင် အခြေခံသင်တန်းရှိသည်။ အခြေခံသင်တန်းသို့ အလယ်တန်းစာမေပွဲ အောင်အြင်ပြီးသူများသာ ဝင်ခွင့်ရ ၏။ အခြေခံသင်တန်းကျောင်းများကဲ့သို့ သင်နိုးသင်တန်းများကို သင်ပေးသေး သည်။ စာမေးပွဲတွင် ဘာသာတစ်ခုလျင် အမှတ် ၅ မှတ်ပေးသည်အနက် အနည်းဆုံး ၃ မှတ် ၄ မှတ်ရသူများသာလျှင် စာပေတဗ္ဗသိုလ်သို့ ဝင်ခွင့်ပြုလေ သည်။ လူစိမ်းများကို ဤသို့ အခြေခံကောက်၍ သင်ကြားပေးလေသည်။ စာပေတဗ္ဗသိုလ် သင်တန်း ၅ နှစ်ပြီးလျင် ဒီပလိုမာဘွဲ့ ပေးသည်။ သို့ရာတွင် စာပေတဗ္ဗသိုလ်မှ ထွက်သူတိုင်း စာရေးဆရာတွေ ဖြစ်ပေလာချေ။ အရည် အချင်း ပြည့်သူများ၊ ထူးချွန်သူများသာ စာရေးဆရာတွေ ဖြစ်လာကြပြီး ကျွန်းဘွဲ့ရ သူများမှာ စာနယ်င်းများတွင် လက်ထောက်အယ်ဒီတာ စသည့် စာပေနှင့် ဆိုင်သော ဌာနများတွင် အလုပ်ရကြပေလေသည်။ ဥပမာ ယနေ့ ဆိုပိုယ်ယူနိုင် တွင် များစွာ လူကြိုက်များသူ ဆီမံနေ့ရှုံးဆိုသည့် ကဗျာဆရာ ရှိသည်။ ဆီမံနေ့ရှုံး သည် စာပေတဗ္ဗသိုလ်မှ ထွက်လာကာ ကဗျာတွေ ရောပြီး နာမည်ကျော လာခြင်း ဖြစ်၏။ ပြည့်သူတွေက အသေအမှတ်ပြုခြင်းကို ခဲ့ခဲ့ရသူ ဖြစ်ပေလေသည်။ စာပေတဗ္ဗသိုလ် အခြေခံသင်တန်းတွင် တက်ရောက်သင်ကြားမို့ မလိုသောသူများလည်း ရှိ၏။ သူတို့မှာ လူစိမ်းများ မဟုတ်ဘဲ ကဗျာလေး

နေရာရိစိစာအုပ်တိုက်

ဝဏ္ဏလေးအကျဉ်း ရောစပြနေသော စာရေးဆရာ ပေါက်စများ၊ ကဗျာ ဆရာ ပေါက်စများ ဖြစ်ပေ၏။ သူတို့ ဒေသန္တရာ စာရေးဆရာ သမဂ္ဂခွဲများနှင့် မဂ္ဂလုံးတိုက်များက ထောက်ခံချက်ပေးကြသည်။ ပုနိုင်ပြီး စာအုပ်များနှင့် ပုံမဏိပြုရသေး လက်ဇော်များ၊ တို့လည်း ပြရသေးသည်။ ထို့နောက်မှ သူတို့အား အရည်အချင်းစစ် စာမေးဖွဲ့ စစ်လိုက်သေးသည်။ ဤလို အဆင့်ဆင့် စစ်ဆေးပြီး ဆန်ခါတင် ကျော်ရွင်သူများကိုသာ စာပေတက္ခသိုလို ဝင်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ သို့ရာတွင် သူတို့မှာ လူစိမ်းများလို ၅ နှစ်သင်တန် မတက်ရတော့ဘဲ နှစ်ကို သင်တန်ပြီးသည်၍ ဒုက္ခိုပ် ပြီးသည်၍

ကျွန်ုတ်တို့ဟို ပည့်ခံလိုက်သည့် စာရေးဆရာသမဂ္ဂ အရှေ့တိုင်း ဌာနများ မစွဲတာဆယ်လင်စကိုမှာ နှစ်နှစ်သင်တန်းဖြင့် ဒီပလိုမာဘွဲ့ ရလာသူ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် စာပေတက္ခသိုလိုမှ ဒီပလိုမာဘွဲ့၊ ရသူတိုင်းသည် စာရေးဆရာများ၊ ကဗျာဆရာများ ဖြစ်မလာကြပေ။ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ ဖြစ်လာရန်မှာ ကိုယ့်စာပေအရည်သွေး ဘယ်လောက်ရှိသလဲ၊ ဘယ်လောက် ဂြိုးစားသလဲ ဘယ်သူက စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာအဖြစ် ဘယ်လောက် အသိအမှတ်ပြုသလဲဆိုသည့် အချက်တွေပေါ်မှာသာ တည်လေသည်။

အမှန်က စာပေတက္ခသိုလိုသည် စာပေဝါသနာရှင်များနှင့် စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာ၊ ပေါက်စများအား စာပေ၏ ကြံး ခခွေးကို မှန်မှန် ကန်ကန် အခြေခံရအောင် သင်ကြားပေးလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါ။ စာရေးဆရာ အဖြစ် အောင်မြင်ရေး၊ မအောင်မြင်ရေးမှာ စို့ယ့်အပေါ်၌သာ တည်နေသည်။

စာပေတက္ခသိုလိုတွင် သင်တန်ပို့ချသူများမှာ တက္ခသိုလိုများမှ စာပေ ပါမောက္ခြားများနှင့် ထိုင်တန်း စာရေးဆရာကြံးများ ဖြစ်ပါ။ သင်တန်းတွင် ဘာသာဝါပါဘာရပေဒ၊ ရှုရှုးစာပေ၊ နိုင်ငံခြားစာပေတစ်ခု (အားလုံး၊ ပြင်သစ်၊ အိတ္ထဲ စသည့် ကြိုက်ရာဘာသာ အမျိုးမျိုး)နှင့် ကဗျာသမိုင်းတို့ ဖြစ်ပါ။ ထို့ပြင် အထက်တန်းများတွင် လူမှုသိပ္ပါ၊ အဘိဓာန့်ပုံ ပသာဒ ခဲ့စားမှု ပညာ (Aesthetics) စသည်တို့က တစ်တွဲ ဖြစ်ပါ။ ယင်းဘာသာစုတွင် အနုပင်လောမ ရပ်ဝါဒကို အဘိဓာတ်တွင် ထည့်သွင်း၍ လည်းကောင်း၊ ဆိုပါ ယက်ယူနိုင် ကွန်မြှောန်ပါတီ သိမ်းနှင့် နိုင်ငံရေးဘေးကောင်ကို လူမှုသိပ္ပါ ပညာရပ်တွင် လည်းကောင်း ထည့်သွင်း၍ သင်ကြားပေးသည်။ ထို့ပြင် ကဗျာ

သိမ်းနှင့် ကမ္ဘာ့ဘပါဂီ တစ်ဘာသာဖွံ့ဖြိုးထားသည်။ (Linguistics) ဂီ တစ်ဘာသာ သင်ပေးသည်။ သဘင်အန်ပညာ သဘောတရားနှင့် လက်တွေ၊ ကို တစ်ဘာသာ ခွဲထားသည်။ ပန်ချီအန်ပညာ၏ သဘောတရားကို တစ်ဘာသာ ခွဲထားသည်။ ရှုပ်ရှင်ပညာ၏ အခြေခံသဘောတရားကို တစ်ဘာသာ ခွဲထားသည်။ ကမ္ဘာ့ဂီတသိမ်းကို တစ်ဘာသာ ခွဲထားသည်။

ဤသင်တန်းများအပြင် Creative Seminar ၏ အန်ပညာ နှီးနှေ့ဖလှယ်ပွဲများကိုလည်း ပြောအကြောင်းပပေး၏။ နှီးနှေ့ဖလှယ်ပွဲတွင် သင်တန်းသားများက သူတို့ ရေးထားသော ကဗျာများ၊ စကားပြောများ၊ ပြဇာတ်များကို တင်ပြောသည်။ ယင်းနှီးနှေ့ဖလှယ်ပွဲများကို ဝါရင့်စာရေး ဆရာတွေက ခေါင်းဆောင်ပြောသည်။ ကဗျာတွေ၊ စကားပြောတွေကို ထင်ရှုးသော စာပေဝေဖန်ရေး သမားတွေးများက ဝေဖန်ပြောသည်။ သို့ဖြင့် တက္ကသိလ်သင်တန်းသားများလည်း သူတို့ ပြုစုသော ကဗျာ၊ စကားပြောများ၏ အားဖြင့်အကောင်းကို သိနိုင်သည်။ ထို့မှ သင်ခန်းစာတွေ ယူနိုင်သည်။ ထို့မျှ ကဗျာတွင် စာပေပြသသနာများတွင် သီးပြား၊ အေးပွဲများလည်း ရှိသေးသည်။ ဥမ္မနာမည်ကျော် ကဗျာဆရာ ဆီမြို့နော်တွေက သူ ရေးသားလျက်ရှိသော ကဗျာတွေး တစ်ပုဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အေးနေးပြုသည်။ ကဗျာစိတ်ကူးကို ဘယ်လိုရပုံ၊ စကားလုံး ဘယ်လို ရွှေးပုံ၊ ဟန်ဘယ်လိုပုံ၊ စသည်တို့ ပါဝင်၏။

သို့ဖြင့် စာရေးဆရာများ၏ စာပေဟန်များအကြောင်းကို လည်း ကောင်း၊ ကဗျာစကားပြနှင့် ပြောတ်တို့၏ ပြစ်ပေါ်တိုးတက်လာပုံများကို ခေါ်ပြဇာတ်များမှ အစ ယနေ့တွင်ရှားသော ကမ္ဘာပြောတ်များအကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ဘပေသိမ်းအကြောင်းကို လည်းကောင်း အေးနေးကြ၏။ ဝဏ္ဏတည်ဆောက်ပုံ၊ အတ်ကောင်ရွှေးပုံ၊ ဝဏ္ဏရည်ရွယ်ချက်ထားပုံတို့ ပါလေသည်။

“ဒီနှစ်ထဲမှာ ဝဏ္ဏတွေး နှစ်ပုဒ်ကို အေးနေးကြပါတယ်”

ကျောင်းအပ်တွေးက ပြောပြသည်။ ယခုနှစ်ထဲတွင် အပ်လှပ်အောင် ဆရာတွေးများလုံးလိုစာင်ရေး၏ ဝဏ္ဏတည်ပုဒ်နှင့် ရှေးသာရေးဆရာတွေးတော်လှတို့၏ အောင်နာကရီးနီးနား ဝဏ္ဏတွေးများကို အေးနေးခဲ့ကြသည်ဟု သိရ၏။ သင်တန်းသားတွေက ပြုဌာန်းထားသော ဝဏ္ဏတွေးများကို ဖတ်ပြီး၊ ကိုယ့်ထင်မြင်

ချုဂ်၊ ဝေဖန်ချုပ်တို့ကို ထုတ်ဖော် ဆွဲဖွေ့စွဲကြော်ပြင်း ပြု၏။ သူတို့၏ ဝေဖန်ချုဂ် များကို စုပေါင်း၍ ကျောင်းတွင် လေ့လာရန် စာအုပ် ရှိက်ထုတ်လေသည်။ များသာအားဖြင့် ဤလို နှီးနှေ့ဖော်လျှပ်တွေကို ထိပ်တန်းစာရေးဆရာတိုးများ က ခေါင်းဆောင်ကြသည်။ ဘယ်လာရေးဆရာတာ ခေါင်းဆောင်ဆွဲ့ဆွဲ့ သုတေသန ဆိုသည်ဟုမူ စာရေးဆရာတာမှာ ဘယ်လာရေးဆရာတာ အဖွဲ့က ရွှေ့ချယ်လေသည်။

တာပေတက္ကသိုလ်တွင် သီးမြို့အုပ်ရေးအဖွဲ့ကို စာရေးဆရာ သမဂ္ဂတာ ခန်းအုပ်လေသည်။ ကျောင်းသား တိုင်းလိုလို စတိုင်ပင်ရှုကြ၏။ စတိုင်ပင် လစာမှာ တစ်လလျှင် ရှုတဲ့လ ၂၂ မှ ၂၉ အထိဖြစ်၏။ ရှုတဲ့လတစ်ကျော်လျှင် မြန်မာငွေ ၅၂ ကျော် ကျော်ကျော်လောက် ရှိသည်။ တော်သာ ကျောင်းသားအိုလျှင် ရှုသည့်စတိုင်ပင်၏ ၂၀ ရာစိုင်နှင့် တို့၏ ပေးသည်။ တာပေတက္ကသိုလ်တွင် ဂေါ်ကိုစတိုင်ပင်ဟူ၍ သီးသန်စတိုင်၊ ပင် တစ်မျိုး ရှိသေး၏။ ဂေါ်ကိုစတိုင်ပင်မှာ ၂၃ ရှုတဲ့လမှ ၃၂ ရှုတဲ့လ အထိ ရှိ လေသည်။ မက္ကဇာ်ဂေါ်ကိုကို ဂုဏ်ပြုသာအားပြု၍ ပေးသည့်စတိုင်ပင်ပေတည်း။

တာပေတက္ကသိုလ်မှ ဒီပလိုမာဘွဲ့ရပြီးလျှင် သူ့ကို စာပေအလုပ်သမား ဟု ခေါ်လေသည်။ စာပေအလုပ်သမားအိုသည့်ဟာ ဟပေနှင့် ဆိုင်သော ဌာနများ တွင် လခေါ်အဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်သူ ဖြစ်၏။ ဒီပလိုမာဘွဲ့ရပြီးနောက် တွင် ကဗျာဆရာ ယောင်ယောင်၊ စာရေးဆရာ ယောင်ယောင်ပြင် ယောင်လည် လည် အလုပ်လက်မဲ့တွေ မရှိပေါ့။ စာပြောနများမှ လုပ်စရာအလုပ်များသည် ဒီပလိုမာဘွဲ့ရှုသည့်တို့က အသင့်စောင့်နောက်ပြု၏။ ဒီပလိုမာဘွဲ့ရှုသည့်နှင့် လက်ကမ်းကြော်ဆိုနေသော အလုပ်ခွင်ထဲသို့ ဝင်လိုက်ရှုသောရှိ၏။ အလုပ်လက်မဲ့ပြုသနာ မပေါ်တော့ချော့။

တာပြောနတွင် စာပေအလုပ်သမားအဖြစ် အလုပ်လုပ်ရှင်း စာပေ များကို ရေးသားပြုစုကြ၏။ ဤသို့ ရေးသားပြုစုရှင်း လုပြုက်များလာသော အခါ အောင်မြှင့်လာသောအာကျေမှ စာရေးဆရာ ဂုဏ်ပြုကို ရေလေတော့သည်။

ကျွန်ုတ်တို့ကား တာပေတက္ကသိုလ်ကို များစွာ စိတ်ဝင်စားကြသည်။ ကျွန်ုတ်တို့အိုတွေ သည်လို စာပေတက္ကသိုလ်ကြီးကို တည်ထောင်ချင်ကြ သည်။ တက္ကသိုလ်ကြီး၏ အရေကြီးပဲကို အစိုးရက တကာယ် သဘောပေါက်ပြီး အကူအညီပေးလျှင် ကောင်းလေစွာဟု စိတ်ကူးယဉ်မိုက်ကြသည်။ ပန်းဝတ်ရည်

တွင် နစ်မွန်းသော ပျားလို ကျွန်တော်တို့သည် ကျောင်းအုပ်ဖြီး၏ စကားကို နားမှု ကြားပြီး မိတ်ကူးထဲတွင် နစ်မွန်းနေကြပေ၏။

တာပေတ္တာလိုလို သင်တန်းတွေ ပို့ချုပုံကို ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ချင်ကြပါသေးသည်။ သို့ရာတွင် စာမေးပွဲစစ်သိနိုင်၍ သင်တန်းတွေ ဖြေတိယားသော ကြောင့် မကြည့်ခဲ့ရတော့ပေ။ အခိုန်ကလည်း သိပ်မရှိတော့သဖြင့် ပြန်ရန် နှုတ်ဆက်ကြသည်။ ကျောင်းအုပ်ဖြီးက တာပေနှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဆွေးနွေးချက် များကို ရိုက်ထားသော စာအုပ်တစ်စုံကို လက်ဆောင်ပေးပြီး ဘယ်လက်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို အားပါးတရ နှုတ်ဆက်၏။ ဆိုပိုက်ယူနိုင်ယူလို့ နောက် တစ်ခေါက်ရောက်လျှင် လာပါပြီးဟုလည်း ဖိတ်မန္တကာ ပြုလိုက်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ကျောင်းအုပ်ဖြီးကို နှုတ်ဆက်ကာ ထွေးလေခြင်း။

“ကျောင်းအုပ်ဖြီးက အရင်က စစ်သားထင်တယ် ဟုတ်လား”

ကျွန်တော်က စကားပြန်ကို လှုပ်မေးလိုက်သည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းအုပ်ဖြီး လဲက်တစ်ဖက် မပါသည်ကို စိတ်ဝင်စားနေလေသည်။ ထို့ကြောင့် သွယ်စိုက်ပြီး မေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

“ဟုတ်တယ်။ ခင်ဗျား ဘာဖြစ်လို့ သိသလဲ”

စကားပြန်က ကျွန်တော်ကို အုပ်ခွဲ့ကြည့်မေး၏။

“သူ့လက်တစ်ဖက်ကြောင့်ပါ”

“ဟုတ်တယ် ဟုတ်တယ်။ သူဟာ မျိုးချစ်စစ်ပွဲဖြီးတွေ့်က စတာလင် ဂရက် စစ်မျက်နှာမှု ရှာမန်တွေ့ကို တို့က်ထဲတဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီတွေ့်က လက်တစ်ဖက်ကို လက်ဆောင်ပေးခဲ့ရတာပဲ။ အမိတ်ငါးပြည်ကို ရှာမန်ဖက်ဆက်တွေ ဆဲ လက်ဆောင်ပေးမလား၊ အသက်ကို လက်ဆောင်ပေးမလားဆိုတဲ့ မေးခွန်း နှစ်ခုကို ကဲဖွားစစ်ဖြီးက မေးခဲ့သည်။ ဆိုပိုက်ပြည်သူတွေဟာ အမိတ်ငါးပြည် ကို မပေးဘဲ အသက်ကို ပေးခဲ့ကြတယ်။ တချို့က မျက်လုံးတစ်ဖက်၊ တချို့က ခြေတစ်ဖက်၊ တချို့က လက်တစ်ဖက် ပေးခဲ့ကြရတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော် တို့ဟာ နောက်ထပ် စစ်ပွဲဖြီးတစ်ခု မဖြစ်ချင်ကြပါဘူး။ ဒီလို့ လက်ဆောင်မျိုး တွေကို ကျွန်တော်တို့ကလည်း မပေးချင်ဘူး။ သူများသီကလည်း မလိုချင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒီလို့ အသက်လက်ဆောင်ပေးကြတဲ့ စလေ့ကြီးကို ကဲဖွားစပ်ပြင်မှာ မထားချင်ကြတော့ဘူး မစွဲတာ။ ခင်ဗျားဘဲ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ခုတိယ

နေရာရိုက်အုပ်တို့

ကမ္မာစစ်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ လူပေါင်း ၂၂ သန်း သေခုံကြရတယ်။ ဒီတော့ စစ်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ကမ္မာမြေပြင်က မောင်းထုတ်ပစ်ကြရမယ်။ မောင်းထုတ်ပစ်လို့ ရရမယ်။ ရလည်း ရနိုင်တယ်”

ဆင်ပို့ဘေးလေ့သည် စိတ်အားထုတ်သန့်စွာ ပြောနေသည်။ လူသည် သည်စကားများကို ကြားကောင်းရဲ့ ပြောခြင်း မဟုတ်ဘဲ စိတ်တဲက လိုက်လိုက် လျှော့လျှော့ ပြောခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို သူ့မျက်လုံး၊ သူ့မျက်နှာ၊ သူ့စကားတို့က သိရှိသောခဲ့၏။ ကျွန်တော်တို့သည် ခုတိယကမ္မာစစ်အတွင်းက ဆိုပို့ယက် ပြည်သူတွေ ပေးခဲ့ရသော တန်ဖိုးကို တွေ့မိကာ ကြက်သီးများပင် ထလာ၏။ လူအသက် ၂၂ သန်း၊ ၂၂ သန်း၊ ၂၂ သန်း။

လူ ၂၂ သန်းဆုံးသည်မှာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ လူဦးရေတက်ပင် များ သေး၏။ သည်အထဲတွင် စစ်စစ်ရှိတွေ ပျက်စီးဆုံးနှင့်သည့် ပစ္စည်းတန်ဘိုးတွေ ကို ထည့်၍ မတွက်သေးပေါ့။ သည့်လောက် လူတွေ့သေ၍ ဗုက္ခတွေ ဝင်လယ် ဝေရသော စစ်ကြီးကို ဆိုပို့ယက်ပြည်သူတွေ မလိုလားဆုံးသည့်အချက်ကို ကိုယ် ချင်းစာစိတ်ဖြင့် ကြည့်လျှင်ပင် နဲ့လည့်နိုင်ပါ၏။

ကေားတပြောပြောဖြင့်ပင် ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်လာလေသည်။ ၁၂ နာရီမှာ လိုန်းဂါရိတို့ ထွေ့ရပါည့်ပြစ်သဖြင့် ယနေ့ညာတွင် ဘယ်ကိုယ့် မဆွား တော့ဘဲ ပစ္စည်းတွေကို ထုပို့ပြင်ဆင်ကြရ၏။ ပြီးနောက် အားနေသဖြင့် ခေတ္တ အနားယူကာ ရုပ်မြင်သကြားကို ဖွံ့ဖြိုးကြည့်၏။ ဒုဂုန်တာရာကား စန္ဒရားတွင် ထိုင်ကာ နတ်ရှင်နောင်၏ ‘ပေါ်နောက်လျှော့’ ရတှကို တီးနေလေသည်။

သို့ကလို မော်စကိုပြု့လယ်ကောင်တွင် နတ်ရှင်နောင်ရတှကို တီးနေ တုန်း သူညေအောက်ဖို့ရှိ ၂၂ ဒီဂါရိလောက်ရှုံးသော ဆောင်းတွင်းကြီးတွင် ‘ပေါ်နောက်လျှော့’ ကိုတို့၍ လွမ်းနေကြတုန်း၊ တစ်ဒေါက်ဒေါက် တံ့ခါးခေါက်သကြားရလေသည်။

ဒုဂုန်တာရာသည် စန္ဒရားမှထကာ တံ့ခါးကို သွားဖွံ့ဖြိုးပေး၏။ ကျွန်တော်က သူ့နောက်က ကပ်လိုက်သွားသည်။ တံ့ခါးဖွံ့ဖြို့လိုက်သည်နှင့်... .

“နေကောင်းကြရဲလား”

ထွေ့ကြရလေသည့်အသိမှာ မြန်မာသံ ပိပိသသကြီး ဖြစ်၏။ ဂရိတ်ကုတ် ကြီး ဝတ်ထားပြီး၊ ပဝါကြီးကို မေးသိုင်း၍ စီးထားသည်။ လက်ကိုင်စိတ်ကြီးကို

လည်း ပွဲထားသည် အသာဖြူဖြူ အရပ်ခံပြတ်ပြတ်၊ ကိုယ်လုံးတုတ်တုတ် နှင့် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရပ်နေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဘာမျှမှပြောနိုင်ဘဲ အမျိုးသမီးကို ကြော်သေသေ ၍ ကြည့်နေခိုက်၏။ သူ့နှစ်ဆက်လိုက်သည်မှာ မြန်မာလို နှစ်ဆက်တာမှ ဟုတ်ရှုံးလားဟု ကို သံသယ ဖြစ်လာ၏။ မြန်မာလို နှစ်ဆက်တာဆုံး လျှင် ရှရှားအမျိုးသမီးလား ရှရှားလို ဝတ်ထားသည့် မြန်မာအမျိုးသမီးလား ကျွန်တော်တို့ အသိလက် မြန်မာအမျိုးသမီး ရှိသည်ဟုလည်း မကြားဘူး။

မေးခွန်းပေါင်းများစွာတို့က တစ်ခေါက်ခေါက် တိုးခေါက်နေကြသည်။ မှန်ရှုံးရှိ အလင်းရောင်ထဲတွင် သည်လို တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကြော်သေ သေကြည့်နေကြသည်မှာ မိန်စံဝါယောက် ကြောမည်ထင်၏။ တစ်ယောက်မှ ဝကားမင်္ဂလာကြား။

“ကျွန်မ မော်စကို ရေဒီယို မြန်မာလိုင်မှာ လုပ်နေတဲ့ တင်တင်လို့ ပါ . . ”

သည်တော့မှ ကျွန်တော်သည် ရိုတို့ကျော်အောက်ပုံ ထိုးတွက်နေ သော ပါတီတို့ခဲ့ချည်ကို သတိထားမိ၏။ သည်တော့မှ သူ့ကို ဧည့်ခုံးထဲသို့ ပျားပျားသလဲ ဖိတ်ခေါ်ကြရ၏။ ဒေါ်တင်တင်လိုင်မှာ သည်လေးလံလွှာသော ဂါတ်ကျော်အကျိုးပြီးကို လည်းကောင်း၊ အတွင်းက ဝတ်လာသော ကုတ်အကျိုးပြီးကို လည်းကောင်း၊ မိန်ပေါ်တွင် ဝတ်လာသော အအေးခံဖိန်ပြီးကို လည်းကောင်း တစ်ခုစီချွောတ်ရင်း အလုပ်ရှုပ်ရင်းက . . .

“ဆရာတိ ဒီဟိုတယ်မှာ တည်နေတယ်ဆိုတာ သတင်းစာထဲမှာ ပါလို လာတာ။ ကျွန်မ ယောက်ဗျားကတော့ အလုပ်ဆင်းနေရလို မအားတာနဲ့ မလာနိုင်တော့ဘူး”

ဒေါ်တင်တင်လိုင်၏ ခင်ပွန်းမှာ ဦးတင်ဟုတ် ဖြစ်၏။ သူတို့အနီး မောင်နှုံသည် မော်စကို ရေဒီယို မြန်မာလိုင်းမှာ အလုပ်လုပ်နေကြမြှင့်းဖြစ်လေ သည်။ ၅ နှစ် ရှိပေပြီး ကျွန်တော်တို့က သူ့အလုပ်အကိုင် အကြောင်းဆိုပါယက်ယူနှုန်းထဲ အကြောင်းကို မေးကြရ၏။

“ကျွန်မ သဘောအကျေဆုံးကတော့ ကလေးထိန်းဌာနတွေပဲ။ ကျွန်မ တို့ကလေး အငယ်ဆုံးဟာ မော်စကိုမှာ မွေးတာပဲ။ ကျွန်မတို့ ရန်ကုန်ကို ပြန်တော့ သူ့ကို ဒီမှာပဲ ထားပစ်ခဲတာပဲ။ ကျွန်မမှနေတို့ ဘာတို့ကလည်း

သိမ်စိတ်ချရတယ်။ ကလောကျန်းမာရေးအတွက်ကတော့ ဘာမှ မပူးရဘူး"

ဒေါ်တင်တင်လိုင်က သူ့ယောက်းနှင့်တွေ့ရန် အားလပ်ပါက သူတို့ ဇိုင်သိ ထမင်းစားလိုက်ရန် ဖိတ်လေသည်။ သူတို့အိမ်မှာ ကျွန်တော်တို့ဟိုတယ် နှင့် တော်တော်အေး၏။ ပီနှစ် စုံ လောက် သွားရလေလည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ လိုန်င်ရက် သွားဖို့ နှိမ်သေးသဖြင့် မလိုက်နိုင်ကြတော့ပေါ့။

ကျွန်တော်တို့က သူ့ကို အောက်ထပ် ထမင်းစားခန်းသို့ ခေါ်ကာ လက်ပက်ရည် တိုက်ကြ၏။ လက်ပက်ရည် သောက်ရင်း ကျွန်တော်တို့က ကျွန်တော်တို့ သိလိုသော ဆိုပိုက်ယူနိုင်ယံအကြောင်း၊ သူက သူ သိလိုသော မြန်မာပြည်အကြောင်းတွေ့ကို မေးကာ အကြေားအဖြင့် အတွေ့အကြံချင်း ဖော်ပြုရသည်။ လိုန်င်ရက် ပြန်လာလျှင် သူတို့ဆီ လာလည်ဖို့ အကြောင်း ကို တဖွေမှာရင်း ဒေါ်တင်တင်လိုင်သည် နှုတ်ဆက်ပြန်သွားလေသည်။

အချိန်သိမ်မကြာပါ။ ဒေါ်တင်တင်လိုင် ပြန်သွားပြီး ဉာဏ်စားခီးနှင့် ရောက်သဖြင့် ဉာဏ်စားကြ၏။ ဉာဏ်စားပြီး လိုသည် ပစ္စည်းလောက်ကို ရွေးချယ်ပြီး ထားခဲ့မည့် ပစ္စည်းတွေ့ကို ဟိုတယ်မှာ အပ်လိုက်ကြသည်။ သည် အတွင်း ဆင်မိလေ့လေ့စ် ပါက်လာ၍ စကားပြောကြပြန်သည်။ ဆင်မိ လေ့လေ့စ်မှာ ကပ္ပါယေး ဘာလေး နည်းနည်းပါးပါး စင်၏။ အင်္ဂါနီးရား ကပ္ပါယားကို ဘာသာပြန်သူ တစ်ဦးလည်း ပြစ်လေသည်။ သူက မြန်မာကပ္ပါယာ များကို မေး၍ သူ့နှင့် ကပ္ပါယာအကြောင်းတွေ့ကို ပြောနေကြလေသည်။

သိဖြင့် ၁၁ နာရီတို့တော့မှ ဘူတာရုံသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။ ဆိုပိုက် ယူနိုင်ယူမြှို့ကြီးများတွင် စဟို မိုးရထားဘူတာကြီး ဟူ၍ မရှိခဲ့။ ဘူတာတွေ သတ်သတ်ထားသည်။ လိုန်င်ရက် သွားလိုလျှင် လိုန်င်ရက် ဘူတာသို့ သွားရသည်။ ပိက်းသိ သွားလိုလျှင် ပိက်းဘူတာသို့ သွားရသည်။ ဘာလင် သွားလိုလျှင် ဘာလင်ဘူတာသို့ သွားရလေသည်။

* * *

ကျွန်တော်ကား တရုတ်ပြည်သူ့
သမ္မတနိုင်ငံ ဥက္ကာကြီး မော်စီတုန်း၏
စကားများကို သွား၍
အမှတ်ရလေသည်။
မော်က အရင်းရှင်ကမ္ဘာကို
အနောက်လေ ဟုခေါ်၍
ဆိုရှယ်လစ်ကမ္ဘာကို
အရှေ့လေ ဟု
တင်စားခေါ်ဝေါ်လေသည်။
ထိုမျှမက အရှေ့လေသည်
အနောက်လေကို ဖို၍
တိုက်နေပြီ ဟုလည်း
ပြောခဲ့ပါသည်။

ဧရာန်တင့်

အကျိုးဆုံးလိုက်သာများ